

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO
FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK

XI

LÄÄKINTÖLAITOS

UUSI JAKSO 37

LÄÄKINTÖHALLITUKSEN KERTOMUS
VUODELTA 1920

MEDICINALVERKET

NY FÖLJD 37

MEDICINALSTYRELSENS BERÄTTELSE
FÖR ÅR 1920

HELSINKI, 1924
VALTIONEUVOSTON KIRJAPAINOSSA

Tilastokirjasto
Statistikbiblioteket

096 473

Sisällysluettelo. — Innehållsförteckning.

	Siv.
I. Lääkintöhallitus	1
II. Lääkärikunta	8
III. Hammaslääkärikunta	12
IV. Yleinen terveyden- ja sairaanhoito	13
Suojelusrokotus	38
Kunnanlääkärlaitos	44
Kättilölaitos	45
Erinäisten valtion avustamain yhdistys- ten toiminta	48
Veneristen tautien vastustamiseksi ase- tettujen terveystoimistojen toiminta ..	50
V. Sairaanhoidolaitokset.	
Valtion sairaanhoidolaitokset	53
A. Lääninsairaalat ja yleiset sairaalat	59
B. Veneristen tautien osastot ja yli- määräiset veneriset sairaalat	66
C. Mielisairasten hoitolaitokset	68
Lapsenpäästölaitokset	78
Kuntien sairastuvat	79
Kunnalliset ja yksityiset sairaalat kau- pungeissa	80
Erinäisten valtion avustamain paranto- lain toiminta	82
VI. Oikeuslääkeopilliset tutkimukset.	
Oikeuskemialliset tutkimukset	85
Oikeuslääkeopilliset ruumiinavaukset ..	86
VII. Apteekkilaitos	92
VIII. Eläinlääkintölaitos	106

Table des matières.

	Rapp.	Pag.
I. Conseil supérieur de l'Administration médicale de Finlande	Mr. H. Lavonius	1
II. Total des médecins	» » »	8
III. Total des dentistes	» » »	12
IV. Hygiène générale et assistance médicale	» » A. V. Manner	13
Vaccination antivariolique	» » »	38
Institution des médecins communaux	» » H. Lavonius	44
Sages-femmes	» » »	45
Aperçu des travaux de quelques sociétés subventionnées par l'Etat	» » »	48
Bureaux médicaux pour la lutte contre les maladies vénériennes	» » A. V. Manner	50
V. Services des hôpitaux		
Hôpitaux de l'Etat	» » G. A. Backsman	53
A. Hôpitaux des gouvernements et hôpitaux publics	» » »	59
B. Sections des maladies vénériennes et hôpitaux surnuméraires pour maladies vénériennes	» » »	66
C. Asiles d'aliénés	» » E. Therman	68
Maternités	» » H. Lavonius	78
Infirmières communales	» » »	79
Hôpitaux municipaux et hôpitaux privés dans les villes	» » »	80
Aperçu des travaux de quelques établissements subventionnés par l'Etat	» » »	82
VI. Médecine légale.		
Examens médico-légaux	» » Y. Airila	85
Autopsies	» » A. V. Manner	86
VII. Service pharmatique	» » V. Ignatius	92
VIII. Service vétérinaire	» » V. Kankaanpää	106

Täten saa Lääkintöhallitus Valtio-
neuvostolle nöyrimmästi jättää ker-
tomuksen Suomen lääkintölaitoksesta
vuodelta 1920.

Härmed får Medicinalstyrelsen till
Statsrådet ödmjukast överlämna be-
rättelse om medicinalverket i Finland
för år 1920.

Akseli Koskimies.

G. A. Backman.

Ernst Therman.

V. Kankaanpää.

A. Viktor Manner.

Herman Lavonius.

Väinö Ignatius.

I. Lääkintöhallitus.

1. Muutokset jäseniin ja virkamiehiin nähden.

Lääkintöhallituksen jäseniin ja virkamiehiin nähden on vuoden 1920 kuluessa tapahtunut seuraavat henkilömuutokset:

Päätirehtööri J. J. Karvoselle myönnettiin tammik. 27 p:nä ero virastaan ja nimitettiin samana päivänä lääkintöneuvos Akseli Koskimies Lääkintöhallituksen päätirehtööriksi.

Heinäk. 23 p:nä nimitettiin lääket. ja kirurgian tohtori Herman G. Lavinus lääkintöneuvokseksi.

Syysk. 17 p:nä nimitettiin eläinlääkintöasiain asessoriksi Eläinlääkintölaboratorion johtaja, eläinlääket. tohtori Elis Richard Hindersson, joka vuoden alusta alkaen oli väliaikaisesti hoitanut samaa virkaa.

Sittenkun Lääkintöhallituksen tilastonlaatija, fil. maisteri Erkki I. Kalliala huhtik. 1 p:nä oli saanut eron virastaan, määrättiin 16 p:nä samaa kuuta Lääkintöhallituksen kamarikirjoittaja, fil. maisteri Saimi H. Tammela mairittuun virkaan.

Lääkintöhallituksen kamarikirjoittajaksi määrättiin 26 p:nä toukokuuta Valtioneuvoston ylim. kopisti Saima S. Murtonen. Lääkintöhallituksen siitä tekemästä esityksestä lakkautettiin Sisäasiainministeriön päätöksen perusteella kesäk. 16 p:ltä 1920 Lääkintöhallituksen kamarikirjoittajan apulaisen toimi.

Kesäk. 3 p:nä myönnettiin nautakarjatuberkulosin vastustamiseksi asetetulle apulaiskonsulentille, eläinlääket. tohtori K. H. Otto Fraserille ero virastaan ja määrättiin hänet jouluk. 29 p:nä Lääkintöhallituksen eläinlääkäriksi.

Huhtik. 30 p:nä perustettiin Lääkintöhallitukseen oikeuskemistin virka, jonka haltijan tulee suorittaa tarvittavat oikeuskemialliset ja oikeuslääketieteelliset tutkimukset sekä niiden yhteydessä olevat työt, ja vaaditaan häneltä kelpoisuusehtoina suoritettu lääketieteen lisensiaattitutkinto tai filosofian kandidaattitutkinto korkeimmalla arvolauseella kemiassa tahi diplomi-insinööritutkinto teknillisen korkeakoulun kemiallisessa osastossa sekä, näiden tutkintojen lisäksi, todistettu tahi tieteellisellä toiminnalla osoitettu perehtyminen oikeuslääketieteellisiin tutkimustapoihin. — Marrask. 25 p:nä nimitettiin kysymyksesssäolevaan virkaan lääket. ja kirurgian tohtori Yrjö E. Airila.

Lääkintöhallituksen Eläinlääkintölaboratorion laboraattorin, eläinlääket. tohtori Väinö Marjasen 16 p:nä syysk. ja saman laboratorion assistentin, eläinlääkäri Emil Minnin 5 p:nä helmik. tultua nimitetyiksi toisiin virkoihin myönnettiin heille ero entisistä viroistaan.

2. Käsiteltyjen asiain luku.

a) Kanslian puolella:

Valtioneuvoston kirjeitä ja remissejä	973
Eri virastojen ja viranomaisten kirjeitä	1,155
Lääkintöhallituksen alaisten virkamiesten kirjeitä ja raportteja	3,139
Anomuksia	1,394
Ruumiinavauspöytäkirjoja	685
Meneviä ekspeditsioneja	8,145

b) Kamarikonttorin puolella:

Tulleita kirjeitä	5,364
Meneviä ekspeditsioneja	9,206

3. Kiertokirjeet.

Tammikuun 13 p:nä N:o 344.	Kaikkien valtion sairaaloiden ja mielivikaisten hoitolaitosten toimitsijoille, koskeva margariinin käytäntöönottamista sairaaloissa.
» » » » 344 a	Helsingin yleisen sairaalan taloudenhoitajalle samasta asiasta.
» » » » 345.	Kaikkien sairaanhoitolaitosten ja muiden Lääkintöhallituksen alaisten laitosten johtajille, koskeva virkapuheluita sekä niiden tilittämistä.
Helmikuun 6 » » 346.	Kaikkien Lääkintöhallituksen alaisten laitosten johtajille ja kamarikonttorille jäljennös Valtiovarainministeriön kirjelmästä N:o 256 30/12 19, koskeva määrärahojen ylittämistä ilman asianomaista lupaa.
» 20 » » 347.	Kaikille niille kunnille ja yhdistyksille, joilla nykyisin on myönnettynä apuraha yleisistä varoista opinkäyneen kättilön palkkaamiseksi, koskeva sen peruuttamista.
» 17 » » 348.	Maan kaikille piirilääkäreille, koskeva kättilö-taksoja.
» 20 » » 349.	Maan kaikille piirieläinlääkäreille, koskeva asetusta, jonka mukaan piirieläinlääkärit saavat korvausta matkakuluistaan ja heille myönnetystä päivärahasta.
» 20 » » 350.	Kaikkien valtiön sairaanhoitolaitosten johtajille koskeva n. s. 13:n kuukauden palkkauksen suorittamista sairaanhoitolaitosten palveluskunnalle.
» 25 » » 351.	Asianomaisille kunnille y. m. koskeva kiertävien sairaanhoitajattarien palkkaamista.

(kamarikonttorista)

- Maaliskuun 23 p:nä N:o 352. Kaikkien valtion sairaanhoitolaitosten johtajille, koskeva naispalveluskunnalle myönnettyä lupaa saada käyttää sairaalain esiliinoja toimessa ollessaan.
- Huhtikuun 7 » » 353. Kaikille piirilääkäreille mielisairaita ja vähävaraisia koskevien, aikaisemmin vahvistettujen kaavakkeiden muuttamisesta toisin kuuluviksi.
- » 20 » » 354. Kaikille piirilääkäreille koskeva maata eritoten Venäjältä uhkaavien kulkutautien johdosta.
- » » » » 355. Maan kaikkien veneeristen sairaalain johtajille koskeva veneeristen tautien vastustamistoimenpiteitä.
- » » » » 356. Kaikkien valtion sairaanhoitolaitosten johtajille ja taloudenhoitajille koskeva sairaanhoitolaitoksissa hoidetuilta potilailta 1 päivästä ensi heinäkuuta kannettavia päivämaksuja.
- » 27 » » 357. Maan kaikkien apteekkilaitosten hoitajille, koskeva huomautusta siitä, miten valtion laskuun annetut reseptit ovat käsiteltävät.
- Toukokuun 19 » » 358. Maan kaikille-kunnallislautakunnille, koskeva kättilöiden palkkausten tilausta.
(kamarikonttorista)
- Kesäkuun 22 p:nä » 359. Helsingin yleisen sairaalan hallitukselle ja valtion kaikkien sairaanhoitolaitosten johtajille ja toimitsijoille koskeva tapaturmasiamiehen määräämistä tapaturma-asetuksen 18/8 1917 nojalla.
- » 29 » » 360. Helsingin yleisen sairaalan hallitukselle ja taloudenhoitajalle sekä valtion kaikkien sairaanhoitolaitosten johtajille ja toimitsijoille, koskeva näiden hallintoa.
- » 19 » » 361. Kaikille Lääkintöhallituksen alaisille virkamiehille ja laitosten johtajille koskeva virkahueluja.
(kamarikonttorista)
- Syyskuun 21 » » 362. Maan kaikille piirilääkäreille ja apteekkeille koskeva strykniinin myyntiä.
- » 21 » » 363. Maan kaikille piiri- ja hammaslääkäreille, apteekkeille ja haara-apteekkeille, koskeva hammaslääkärin oikeutta kirjoittaa lääkkeitä.
- » 24 » » 364. Maan kaikille eläinlääkäreille, koskeva piiri-eläinlääkärikursseille ilmottautumista.
- Lokakuun 22 » » 365. Maan kaikille piiri-, kaupungin- ja kunnanlääkäreille, koskeva tietojen hankkimista puoskaroimista harjoittavista henkilöistä.
- » 25 » » 366. Kaikille Lääkintöhallituksen alaisille virkamiehille ja laitoksille koskeva puhelinmaksuja.
(kamarikonttorista)

- Marraskuun 5 p:nä N:o 367. Maan kaikille lääkäreille ja eläinlääkäreille, koskeva 9/3 1920 annetun asetuksen edellyttämien ansioluetteloiden lähettämistä Lääkintöhallitukselle.
- » 23 » » 368. Helsingin yleisen sairaalan hallitukselle, valtion kaikkien muiden sairaanhoitolaitosten johtajille ja toimitsijoille sekä Lääkintöhallituksen kamarikonttorille jäljennös Sisäasiainministeriön kirjeestä N:o 3692 17/11 1920, koskeva valtion sairaalain erinäisille henkilöille korvausta vastaan annettavasta ruuasta.
- Joulukuun 29 » » 369. Maan lääkäreille, koskeva ilmoituksia satuneista unitautitapauksista.

4. Valtion Serumlaboratorio ja Pasteurlaitos.

Serumlaboratorio.

Serumlaboratorion pääasiallisempina tehtävänä olivat serologiset diagnosit valtion sairaaloita varten. Bakteriologisia tutkimuksia oli vähän. Typhusvaksinia valmistettiin runsaammin kuin koleravaksinia, jonka valmistaminen kertomusvuonna tuli laitoksen tehtäviin.

Vuoden kuluessa tehtiin:

Wassermann-reaktioita	7,888 kpl.
Sachs-Georgi- »	1,000 »
Vidal- »	457 »
Erilaausaisia bakteriologisia tutkimuksia	34
Typhus-paratyphusvaksinia	12,500 cm ³
Cholera-vaksinia	3,000 »

Lääkintöhallituksen määräyksestä 30 p. tammik. tuli laitoksen velvollisuuksiin kuuluvaksi Wassermannkokeiden tekeminen Helsingin kaupungin terveystoimiston poliklinikan lähettämistä verinäytteistä. Samoin määrättiin serumlaboratorio maalisk. 24 p. tutkimaan valtion rautateitten lääkärin toimesta lähetetyt rautatien henkilökuntaan kuuluvien henkilöiden verinäytteet.

Pasteurlaitos.

Vuodelta 1919 siirtyi hoidettavaksi	14 potilasta
Vuoden kuluessa otettiin »	97 »
	Yhteensä 111 potilasta
Vuoteen 1921 jäi	3 potilasta
Hoidettuina poistui	108 »

Eri kuukausina tuli laitokseen potilaita seuraavasti:

tammikuussa (14 + 15)	29	heinäkuussa	10
helmi- »	11	elo- »	10
maalis- »	10	syys- »	4
huhti- »	10	loka- »	—
touko- »	16	marras- »	6
kesä- »	1	joulu- »	4
		Yhteensä	111

Vuoden kuluessa hoidetut 108 potilasta olivat seuraavilta paikkakunnilta:

Uudenmaan läänistä:		Viipurin läänistä:	
Helsinki	39	Nuijamaa	6
Espoo	7	Ruskeala	6
Hanko	6	Pyhtää	3
Loviisa	4	Jääski	2
Iitti	3	Ruokolahti	2
Lohja	3	Vehkalahti	2
Hyvinkää	3	Kymi	1
Artjärvi	2	Sippola	1
Kirkkonummi	2	Taipalsaari	1
Orimattila	1	Uusikirkko	1
Strömfors	1	Valkeala	1
Tuusula	1		26
	72	Mikkelin läänistä:	
Turun ja Porin läänistä:		Mikkeli	1
Paimio	1	Sysmä	1
	1		2
Hämeen läänistä:		Kuopion läänistä:	
Kalvola	1	Joensuu	2
Lahti	1	Pälkjärvi	2
Vanaja	1		4
	3	Yhteensä	108

Sen sijaan että edellisinä vuosina on vesikauhua liikkunut pääasiallisesti Viipurin läänissä on kertomusvuonna ollut melkein $\frac{3}{4}$ potilaista Uudenmaan läänistä. Vuonna 1918 esiintyi vesikauhua lukuisasti Hämeen läänissä, mutta vuonna 1920 oli sieltä tullut vain 3 potilasta. Muissa, Kuopion, ainoastaan Joensuun tienoilla, Mikkelin ja Turun ja Porin lääneissä on esiintynyt nyt kuten aikaisempinakin vuosina vesikauhua aivan sattumallisesti.

Kaupungeista oli potilaita 53 tehden 49 % koko potilasmäärästä.

Pasteurlaitoksessa hoidettavat potilaat jaetaan kolmeen eri luokkaan sen mukaan onko odotettavissa lyhyt tai pitkä inkubatioaika, mihin vaikuttavat vammojen paikka ruumiissa keskushermoston läheisyyteen nähden, vammojen lukumäärä ja suuruus, siis missä määrin virusta organismiin on joutunut, onko vamma aiheutettu paljaaseen tai peitettyyn ruumiinosaan, onko haavoja puhdistettu, potilaan ikä, milloin tartunnan jälkeen potilaat ovat tulleet hoitoon ja mikä eläin vamman on aiheuttanut.

Näitä asianhaaroja silmälläpitäen jakaantuivat potilaat ikänsä mukaan seuraavasti.

Potilaan ikä	I luokka		II luokka		III luokka		Yhteensä	
	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita
0—5 v.	5	—	3	—	2	—	10	—
6—10 »	14	1	4	—	1	—	19	1
11—15 »	4	—	6	—	5	—	15	—
16—20 »	2	—	4	—	5	—	11	—
21—25 »	1	—	2	—	2	—	5	—
26—30 »	1	—	7	—	2	—	10	—
31—35 »	1	—	2	—	4	—	7	—
36—40 »	—	—	4	—	5	—	9	—
41—45 »	1	—	1	—	5	—	7	—
46—55 »	1	—	3	—	1	—	5	—
56—65 »	2	—	5	—	1	—	8	—
66— »	—	—	—	—	1	—	1	—
Yhteensä	32	1	41	—	34	—	107	1

Vamman tapahtumisesta kulunut aika ennenkuin potilas tuli hoitoon oli seuraava:

Tullut hoitoon	I luokka		II luokka		III luokka		Yhteensä	
	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita
1:llä viikolla	19	—	25	—	21	—	65	—
2:lla »	6	—	13	—	13	—	32	—
3:lla »	3	1	3	—	—	—	6	1
3 viikkoa myöhemmin	4	—	—	—	—	—	4	—
Yhteensä	32	1	41	—	34	—	107	1

Vammojen luvun mukaan jakaantuivat potilaat seuraavasti:

Vammoja	I luokka		II luokka		III luokka		Yhteensä	
	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita
Yksi	5	—	21	—	28	—	54	—
Useita	27	1	20	—	6	—	53	1
Yhteensä	32	1	41	—	34	—	107	1

Hoidetut potilaat jakaantuivat eri ryhmiin sen mukaan oliko vamma tapahtunut paljaaseen tai peitettyyn ruumiinosaan, seuraavasti:

Vamma tapahtunut	I luokka		II luokka		III luokka		Yhteensä	
	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita
Paljaaseen ruumiinosaan	30	1	28	—	26	—	84	1
Peitettyyn	2	—	13	—	8	—	23	—
Yhteensä	32	1	41	—	34	—	107	1

Ennen laitokseen tuloaan oli alustavasti hoidettujen ja hoitamattomien luku seuraava:

Haavat	I luokka		II luokka		III luokka		Yhteensä	
	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita
Hoidettuja	19	—	22	—	13	—	54	—
Hoitamattomia	13	1	19	—	21	—	53	1
Yhteensä	32	1	41	—	34	—	107	1

Potilaitten jakaantuminen eri ryhmiin sen mukaan mihin ruumiinkohtaan vamma oli aiheutettu samoin kuin vammojen lukumäärän ja sen mukaan onko vamma tapahtunut paljaaseen tai peitettyyn ruumiinosaan, käy ilmi seuraavasta taulusta:

Vammojen paikka ruumiissa	Vammojen luku	I luokka		II luokka		III luokka		Yhteensä	
		Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita
Pää ja kasvot ..	Yksi	3	—	—	—	1	—	4	—
	Useita	10	1	—	—	—	—	10	1
Käsi	Paljaassa ruumiissa.	18	—	22	—	23	—	63	—
	Vaatteitten läpi. ...	1	—	4	—	2	—	7	—
Jalka	Paljaassa ruumiissa.	—	—	5	—	2	—	7	—
	Vaatteitten läpi. ...	—	—	9	—	6	—	15	—
Vartalo	Paljaassa ruumiissa.	—	—	1	—	—	—	1	—
	Yhteensä	32	1	41	—	34	—	107	1

Potilaitten jakaantuminen sen mukaan mikä eläin oli vamman aiheuttanut, käy ilmi seuraavasta taulusta:

Vamman aiheuttanut eläin	I luokka		II luokka		III luokka		Yhteensä	
	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita	Paran- tuneita	Kuol- leita
Koira	27	1	29	—	31	—	87	1
Kissa	5	—	10	—	1	—	16	—
Hevonen	—	—	2	—	2	—	4	—
Yhteensä	32	1	41	—	34	—	107	1

Edellä luetelluista potilasta on 84 tapauksessa vamman aiheuttanut eläin todettu sairastaneen vesikauhua. 16 tapauksessa oli eläin todennäköisesti vesikauhuinen, mutta jäänyt varmentamatta osaksi sen tähden, että eläin oli kadonnut, osaksi siitä syystä, että tutkittavaksi lähetettyä ainetta ei pilaantumisen yuoksi ole voitu tutkia. Hoidon kestäessä ilmaantui 8 tapauksessa, että vamman aiheuttanut eläin ei ollut vesikauhuinen. Niistä on vamman laadun mukaan edellisissä tauluissa luettu I luokkaan 3 tapausta, II luokkaan 2 ja III luokkaan 3. Näissä tapauksissa on hoito kestänyt 5—10 päivään ja lopetettu silloin, kun on käynyt varmuudella esille, ettei eläimessä ole vesikauhua ollut.

kaan. *Vesikauhuisen tai siksi epäillyn eläimen vahingoittamia potilaita hoidettiin siis kertomusvuonna 100 ja kuului niistä I luokkaan 30, II luokkaan 39 ja III luokkaan 31.*

Hoidetuista potilaista on kuollut yksi. Kuten tauluista nähdään on tämä ollut lapsi, joka kuului I luokkaan, tullut hoitoon vasta kolmannella viikolla tartunnan jälkeen, vammoja on ollut useita, mitkä ovat sattuneet paljaaseen ruumiiseen, kasvoihin ja jääneet alustavasti puhdistamatta.

Lukuunottaen varmuudella vesikauhuisten eläinten vahingoittamat potilaat 84, ja todennäköisesti vesikauhuisten eläinten vahingoittamat potilaat 16, saadaan kertomusvuonna Pasteurlaitoksessa hoidetuista potilaista kuolevaisuusprosentiksi 1.00. Laitoksen tähänastiselta toimintakaudelta on vastaava luku 0.22 %.

Hoitoon on edelleenkin käytetty samaa Calmetten menettelytapaa kuin aikaisemminkin. Mitään komplikatioita ei tällä hoitotavalla hoidetuilla potilailla ole ollut havaittavissa.

J. A. Murto.

II. Lääkärikunta.

Vuoden 1920 lopussa oli laillistettuja lääkäreitä maassa 662. Taulu I taululiitteessä esittää lääkäreitten jakaantumisen viran ja asuinpaikan mukaan.

Vuoden kuluessa laillistettiin seuraavat:

Tammik.	21 p.	Lääket.	lis.	<i>Kalle Akseli Heikkilä.</i>
»	»	»	»	<i>Väinö Johannes Lausas.</i>
Helmik.	4	»	»	<i>Oskar August Tudeer.</i>
»	»	»	»	<i>Saalas Eliel Kerppola.</i>
»	21	»	»	<i>Eliel Abraham Lundqvist.</i>
»	»	»	»	<i>Herbert Johannes Viena.</i>
Maalisk.	17	»	»	<i>Isak Johannes Heinonen.</i>
»	»	»	»	<i>Harald Vilhelm Braxén.</i>
»	»	»	»	<i>Arvo Penttilä.</i>
»	»	»	»	<i>Yrjö Kustaa Sundvall.</i>
Huhtik.	21	»	»	<i>Volmari Edvard Sakari Kunnas.</i>
»	»	»	»	<i>Artturi Salokannel.</i>
Toukok.	5	»	»	<i>Gej Armas Snellman.</i>
»	»	»	»	<i>Uno Valentin Peitso.</i>
»	»	»	»	<i>Paavo Jalo.</i>
»	»	»	»	<i>Artturi Harald Nyyssönen.</i>
»	19	»	»	<i>Simo Antero Brofelt.</i>
»	»	»	»	<i>Viljo Ilmari Lehtinen.</i>
»	»	»	»	<i>Aatto Johannes Oksanen.</i>

Toukok.	19 p.	Lääket. lis.	<i>Aino Puranen.</i>
»	»	»	<i>Voldemar Zilliacus.</i>
»	31	»	<i>Sven Evert Donner.</i>
»	»	»	<i>Aarne Armas Alanen.</i>
Kesäk.	7	» Lääkäri, prof.	<i>Johan Gabrilovitz.</i>
Syysk.	15	»	<i>Nikola Sokoloff.</i>
»	22	» Lääket. lis.	<i>Henrik Toivo Vanhatalo.</i>
Lokak.	20	»	<i>Toivo Armas Seppä.</i>
»	»	»	<i>Georg Viktor Waernerberg.</i>
Marrask.	3	»	<i>Nils Einar Juselius.</i>
»	»	»	<i>Otto Oiva Adolf Wallenius.</i>
»	»	»	<i>Aarno Pentzin.</i>
»	»	»	<i>Paul Nino Ilmari Leppälä.</i>
»	»	»	<i>Kalle Kusta Ruuskanen.</i>
»	17	»	<i>Martta Katri Hedlund.</i>
»	»	»	<i>Martti Waldstedt.</i>
Jouluk.	1	»	<i>Odo Armid Hartman.</i>
»	»	»	<i>Kalle Kustaa Puranen.</i>
»	»	»	<i>Yrjö Teodor Seuderling.</i>
»	15	»	<i>Oscar Wladimir Forsman.</i>
»	»	»	<i>Johan Alfred Holmström.</i>
»	»	»	<i>Toivo Tyrni.</i>

Oikeuden lääkäriammattin harjoittamiseen saivat:

Kesäk.	1 p.	Lääkäri	<i>Nikola Sokoloff.</i>
»	18	»	<i>Mikael Karpinski.</i>
Syysk.	24	» Tohtori	<i>Franz Florian Krusius.</i>

Vuoden 1920 kuluessa kuolivat:

Tammik.	5 p.	Kunnanlääkäri, lääket. lis.	<i>Karl Georg Löfström.</i>
»	6	» Kollegineuvos, lääket. tohtori	<i>Maximilian Teodor Buch.</i>
»	9	» Lääket. lis.	<i>Kustaa Kallio.</i>
»	16	» Kunnanlääkäri, lääket. lis.	<i>Kaarle Fredrik Klemola.</i>
»	27	» Lääkäri	<i>Alexander Fredric Berg.</i>
»	31	» Lääket. lis.	<i>Robert Alfred Westerholm.</i>
Helmik.	20	» Kunnanlääkäri, lääket. lis.	<i>Daniel Gustaf Walle.</i>
Maalisk.	28	» Todellinen valtioneuvos, lääket. ja kirurgian tohtori	<i>Carl Ferdinand Immanuel von Wahlberg.</i>
Toukok.	2	» Rautatielääkäri, lääket. lis.	<i>Edvin Ossian Krook.</i>
»	9	» Rautatielääkäri, lääket. lis.	<i>Karl Johan Winter.</i>
»	»	» Nurmeksen piirin piirilääkäri, lääket. lis.	<i>Onni Lorenzo Granholm.</i>
Heinäk.	18	» Kunnan- ja tehtaanlääkäri, lääket. lis.	<i>Ernst Lennart Holm.</i>

Syysk.	9 p.	Kaupunginlääkäri, lääket. lis. <i>Johannes Soikkonen</i> .
Syysk.	10 »	Tammisaaren piirin piirilääkäri, lääket. lis. <i>Edvard Georg Ludvig von Weymarn</i> .
»	19 »	Sairaalanlääkäri, lääket. ja kirurgian tohtori <i>Ellen Maria Ahlqvist</i> .
Lokak.	27 »	Lääket. lis. <i>Olof August Wallin</i> .
»	29 »	Entinen piirilääkäri, lääket. ja kirurgian tohtori <i>Alexander Krogerus</i> .

Lääkintölaitokseen kuuluvissa viroissa on tapahtunut seuraavat muutokset:

a) Nimityksiä ja määräyksiä.

1. Piirilääkäriksi.

Helmik.	5 p.	Lääket. lis. <i>Julius Victor Johnsson</i> Kuopion piirin piirilääkäriksi.
Huhtik.	22 »	Lääket. lis. <i>Uno Anders Winter</i> Viipurin piirin piirilääkäriksi.
Marrask.	25 »	Lääket. lis. <i>Edvard Backberg</i> Pielisjärven piirin piirilääkäriksi.

2. Sairaalanlääkäriksi.

Tammik.	16 p.	Lääket. lis. <i>Aarne Arthur Becker</i> Jyväskylän yleisen sairaalan lääkäriksi.
Helmik.	5 »	Lääket. lis. <i>Edvard Johan Horelli</i> Pitkaniemen keskuslaitoksen ylilääkäriksi.
Maalisk.	9 »	Lääket. lis. <i>Väinö Edvard Nevanlinna</i> Tornion yleisen sairaalan lääkäriksi.
Heinäk.	13 »	Lääket. lis. <i>Uno Väinö Telén</i> Kuopion lääninsairaalan toiseksi alilääkäriksi.
Elok.	27 »	Lääket. lis. <i>Helmi Maria Heikinheimo</i> Pitkaniemen keskuslaitoksen ensimmäiseksi alilääkäriksi.
»	30 »	Lääket. ja kirurgian tohtori <i>Robert Elias Elmgren</i> Halilan keuhkotautiparantolan ylilääkäriksi.
Syysk.	17 »	Lääket. lis. <i>Hedvig Selma Natalie Buch</i> Halilan keuhkotautiparantolan alilääkäriksi.
Marrask.	25 »	Lääket. lis. <i>Albert Björkman</i> Pitkaniemen keskuslaitoksen apulaisylilääkäriksi.

3. Kaupunginlääkäriksi.

Helmik.	5 p.	Lääket. lis. <i>Fridolf Hisinger</i> Helsingin ensimmäiseksi kaupunginlääkäriksi.
Maalisk.	9 »	Lääkäri <i>Eugen Oskar Ursin</i> Käkisalmen kaupunginlääkäriksi.
Kesäk.	3 »	Lääket. ja kirurgian tohtori <i>Johannes Einar Therman</i> Porvoon toiseksi kaupunginlääkäriksi.
»	»	Lääket. lis. <i>Johannes Immanuel Heikinheimo</i> Rauman ensimmäiseksi kaupunginlääkäriksi.

4. Kunnanlääkäriksi.

Tammik.	23 p.	Lääket. ja kirurgian tohtori <i>Bertel Alexander Hedvall</i> Säkkijärvelle.
»	27 »	Lääket. lis. <i>Anders Johannes Salenius</i> Lapinlahdelle.
»	» »	Lääket. lis. <i>Väinö Vakaa Sommelo</i> Kuorevedelle.
Helmik.	20 p.	Lääket. lis. <i>Kalle Akseli Heikkilä</i> Pulkkilan, Piippolan, Pyhännän ja Kestilän kuntiin.
Maalisk.	2 »	» » » <i>Adolf Emil Leander</i> Bromarviin ja Hangon maalaiskuntaan.
Maalisk.	9 p.	Lääket. lis. <i>Ake Torsten Grönblad</i> Inkoon ja Degerbyn kuntiin.
»	23 »	» » » <i>Artturi Eemeli Mikkonen</i> Paavolaan.
Toukok.	11 »	» » » <i>Yrjö Kustaa Sundvall</i> Somerolle.
»	26 »	» » » <i>Artturi Harald Nyysönen</i> seuraavan syysk. 1 p:stä alkaen Suonenjoelle.
Kesäk.	11 »	» » » <i>Volmari Edvard Sakari Kunnas</i> Ruokolahdelle.
Heinäk.	20 »	» » » <i>Uno Valentin Peitso</i> Juukaan.
»	30 »	» » » <i>Kyösti Adolf Kartio</i> Kuruun.
»	» »	» » » <i>Aarne Armas Alanen</i> Jalasjärvelle.
Elok.	6 »	» » » <i>John Ossian Blomstedt</i> Sääksmäelle.
Syysk.	7 »	» » » <i>Yrjö Ferdinand Leikola</i> Lappajärvelle.
»	24 »	» » » <i>Vilho Veikko Urho Nordlund</i> Sippolan ja Anjalan kuntiin.
»	28 »	» » » <i>Tord Olof Dreijer</i> Pohjan kuntaan.
Lokak.	22 »	» » » <i>Gej Armas Snellman</i> Nivalaan.
»	26 »	» » » <i>Oskar August Tudeer</i> Vihtiin.
Marrask.	9 »	» » » <i>Arvo Penttilä</i> Parikkalaan.
»	12 »	» » » <i>Nils Einar Juselius</i> marrask. 15 p:stä alkaen Vöyrin, Oravaisten ja Maksamaan kuntiin.
Jouluk.	17 »	» » » <i>Paul Nino Ilmari Leppälä</i> Terijoelle.
»	23 »	» » » <i>Ragnar Rostedt</i> Kurikkaan.
»	29 »	» » » <i>Oscar Wladimir Forsman</i> Pihtiputaalle.

b) Eron saaneita.

Tammik.	9 p.	Lääket. lis. <i>Väinö Bärhund</i> Kumtähden ylimäär. veneerisen sairaalan ensimmäisestä alilääkäriinvirasta.
Heinäk.	16 »	Lääket. ja kirurgian tohtori <i>Harald Eklöf</i> Niuvanniemen keskuslaitoksen toisesta alilääkäriinvirasta.
Elok.	27 »	Lääket. lis. <i>Otto Henrik Wellenius</i> Pitkäniemen keskuslaitoksen apulaisyllilääkäriinvirasta.

III. Hammaslääkärikunta.

Piirilääkäreiltä ja kaupunkien terveydenhoitolautakunnilta saatujen ilmoitusten mukaan oli hammaslääkäreitten lukumäärä maassa v. 1920 250. Jakaantumisen eri kaupunkeihin ja piirilääkäripiireihin esittää taulu I taululiitteessä.

Vuoden kuluessa saivat oikeuden hammaslääkäriammattin harjoittamiseen seuraavat:

Kesäk.	1 p.	<i>Frans Paavali Malmivirta.</i>
»	»	<i>Oskar Henrik Heikkilä.</i>
»	»	<i>Väinö Antero Pasanen.</i>
Kesäk.	1 p.	<i>Hellin Jenny Vilhelmina Saaristo.</i>
»	»	<i>Olga Matilda Valmari.</i>
»	»	<i>Helmi Helena Kulovesi.</i>
»	»	<i>Sirkka Salminen.</i>
»	»	<i>Leena Vaskio.</i>
»	»	<i>Toivo Ilmari Pasila.</i>
»	»	<i>Aarne Armas Meriluoto.</i>
»	»	<i>Hans Becker.</i>
»	»	<i>Martta Sofia Pyysalo.</i>
»	»	<i>Elin Maria Simola.</i>
»	»	<i>Vieno Vellamo Salojärvi-Taube.</i>
»	»	<i>Gladys Beryl Kurtén.</i>
»	»	<i>Yrjö Lindström.</i>
Syysk.	21	<i>Hilli Elina Liljeros o. s. Joensuu.</i>
Marrask.	5	<i>Ernst Schybergson.</i>
»	26	<i>Tyyne Hellin Saarenheimo o. s. Vesanen.</i>
Jouluk.	21	<i>Tyyne Ahlroth.</i>
»	»	<i>Esteri Elisabet Hormavaara.</i>
»	»	<i>Anni Karjalainen.</i>
»	»	<i>Selim Einari Keskinen.</i>
»	»	<i>Sulo Toivo Koistinen.</i>
»	»	<i>Arvo Aslak Koivisto.</i>
»	»	<i>Alma Amanda Koskela.</i>
»	»	<i>Aino Kääpä.</i>
»	»	<i>Yrjö Mantere.</i>
»	»	<i>Hellin Lyyli Inkeri Rostedt.</i>
»	»	<i>Gösta Evert Segerberg.</i>

Muutoksista maan eläinlääkäri- ja apteekkarikunnissa tehdään selkoa eläinlääkintö- ja apteekkilaitosta koskevilla luvuilla.

IV. Yleinen terveyden- ja sairaanhoito.

Kansalaissodan jälkeen vallinneet epäedulliset olosuhteet, mikäli kulkutauteihin tulee, alkoivat vuoden 1919 loppupuolella tasaantua ja kävivät 1920 kuluessa varsin tyydyttäväksi. Niinpä isoarokkoa, jota vielä 1919 oli ilmoitettu 1,757 tapausta, sattui vuoden 1920 kuluessa ainoastaan 79 tapausta ja nekin, pientä poikkeusta lukuunottamatta vuoden ensimmäisen kolmanneksen aikana. Lavantautia ilmoitettiin v. 1919 kuluessa 2,522 tapausta, vuonna 1920 supistui tapausten määrä 1,396. Pilkkukuumetta ilmoitettiin 1920 6 tapausta, edellisenä vuotena 129.

Kulkutautien esiintyminen maassa v. 1920 käy lähemmin ilmi allaolevasta taulukosta. Niiden suhteen huomautettakoon ainoastaan, että joulukuussa alkoi Encephalitis lethargica epidemia, jota sitte jatkui seuraavana vuotena. Kaikkiaan ilmoitettiin 248 tapausta.

Maan turvaamiseksi Venäjältä uhkaavia kulkutauteja vastaan ylläpidettiin edelleen karanteenilaitosta Terijoella samoin kuin myöskin Raudun aseman lähelle perustettua tilapäistä kulkutautisairaala. Karanteenilaitoksen tarkastusosastolla oli vuoden kuluessa kaikkiaan 5,503 henkeä, niistä 1,315 eli 23.9 % suomalaisia ja 4,188 eli 76.1 % ulkomaalaisia. Korkein määrä tarkastuksenalaisia samana päivänä sattui toukokuussa, jolloin laitoksessa oli 793 henkeä. Tarkastusosaston hoitopäivämäärä teki 99,154. Tarkastettavia oli keskimäärin 271 kutakin hoitopäivää kohti.

Karanteenilaitoksen sairaalassa hoidettiin kaikkiaan 406 sairasta. Hoitopäivien luku teki 6,696 eli keskim. 16.4 hoitopäivää kutakin sairasta kohti. Sairaalassa hoidetuista kulkutautitapauksista mainittakoon seuraavat: pilkkukuumetta 4 tapausta, lavantautia 18, tulirokkoa 6, punatautia 8, isoarokkoa 4 ja horkkaa 7 tapausta. Muista sairasta huomautettakoon, että suurin osa niistä sairasti pitkäaikaisesta ruuan puutteesta aiheutunutta yleistä heikkoutta.

Raudun tilapäisessä kulkutautisairaalassa hoidettiin kaikkiaan 103 sairasta. Hoitopäivien luku teki 1,258. Sairaalassa hoidetuista kulkutautitapauksista mainittakoon seuraavat: isoarokkoa 1 tapaus, punatautia 5, tulirokkoa 2, kurkkumätää 3 ja tuhkarokkoa 12 tapausta.

Maan suojaamiseksi laivaliikenteen kautta Virosta uhkaavaa pilkkukuumetta vastaan jatkettiin edelleen maalisk. 26 p:nä 1919 annetussa asetuksessa toimenpiteistä laivaliikenteen kautta Virosta uhkaavan pilkkukuumeen levenemisen ehkäisemiseksi määrättyä Virosta tulevien laivain tarkastusta huhtik. 23 p:stä marrask. 5 p:ään.

Jouluk. 2 p:n 1920 vahvisti Valtioneuvosto erikoisen suunnitelman rauhansopimuksen jälkeen Venäjän kanssa sieltä Suomeen saapuvien Suomen kansalaisten vastaanottamiseksi, huoltamiseksi ja tutkimiseksi¹⁾). Tämän suunnitelman mukaan määrättiin Kellomäelle perustettavaksi erityinen karanteenilaitos 1,000 henkeä varten eli laskettuna siten, että laitokseen voitisiin ottaa vastaan 500 henkeä viikossa. Laitos sijoitettiin Kellomäen aseman lähetyvillä olevaan entiseen venäläiseen kansakoulurakennukseen ja tarpeelliseen määrään lähellä olevia huviloita. Uusi karanteenilaitos aloitti toimintansa vasta seuraavana vuotena ja oli aluksi Lääkintöhallituksen valvonnan alaisena ainoastaan, mikäli laitoksessa vallitsevaan terveyden- ja sairaanhoidolliseen puoleen tulee. Terijoen karanteenilaitos pidettiin edelleen toimessa Venäjältä tulevia ulkomaalaisia varten.

¹⁾ Sisäasiainministerin kirje jouluk. 29 piltä N:o 4163.

Ilmoitetut kulkutautitapaukset v. 1920¹⁾.
Cas de maladies épidémiques rapportés en 1920.

Tauti, lääni, kaupunki, piiri- lääkärinpiiri. <i>Maladie, gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Sairastuneita. — Malades.												
	Tammik. Janv.	Helmik. Févr.	Maalisk. Mars.	Huhtik. Avril.	Toukok. Mai.	Kesäk. Juin.	Heinäk. Juillet.	Eloäk. Aout.	Syysk. Sept.	Lokak. Octobr.	Marrask. Nov.	Jouluk. Déc.	Yhteensä. Total.
Variola.	28	10	10	15	7	—	1	—	—	2	6	—	79
<i>Uudenmaan lääni.</i>	<i>1</i>	—	—	<i>1</i>	—	—	—	—	—	<i>1</i>	—	—	<i>3</i>
Helsingin kaupunki	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Lohjan piiri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
<i>Turun ja Porin lääni.</i>	—	—	—	—	—	—	<i>1</i>	—	—	—	—	—	<i>1</i>
Rymättylän piiri	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
<i>Hämeen lääni.</i>	<i>11</i>	<i>1</i>	—	<i>2</i>	—	—	—	—	—	—	<i>1</i>	—	<i>15</i>
Tampereen kaupunki	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Hämeenlinnan piiri	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Hollolan »	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Jämsän »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Ruoveden »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
<i>Viipurin lääni.</i>	—	—	<i>3</i>	—	<i>3</i>	—	—	—	—	—	<i>5</i>	—	<i>11</i>
Viipurin piiri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5
Muolaa »	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	6
<i>Mikkelin lääni.</i>	—	—	<i>2</i>	<i>10</i>	<i>4</i>	—	—	—	—	—	—	—	<i>16</i>
Savonlinnan piiri	—	—	2	10	4	—	—	—	—	—	—	—	16
<i>Vaasan lääni.</i>	<i>16</i>	<i>9</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	—	—	—	—	—	<i>1</i>	—	—	<i>33</i>
Kristiinankaupunki	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Kristiinankaupungin piiri	14	8	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	28
Kuortaneen »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Scarlatina.	367	227	171	146	104	157	131	166	107	86	130	177	1,969
<i>Uudenmaan lääni.</i>	<i>32</i>	<i>15</i>	<i>23</i>	<i>25</i>	<i>22</i>	<i>30</i>	<i>11</i>	<i>13</i>	<i>14</i>	<i>7</i>	<i>18</i>	<i>47</i>	<i>257</i>
Helsingin kaupunki	28	7	14	12	19	7	6	12	10	4	13	45	177
Hangon »	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Helsingin piiri	4	2	1	2	1	—	2	—	—	—	3	2	17
Loviisan »	—	2	2	—	—	20	—	—	2	2	—	—	28
Lohjan »	—	4	6	11	2	3	2	1	2	—	1	—	32
Tammisaaren »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
<i>Turun ja Porin lääni.</i>	<i>15</i>	<i>35</i>	<i>11</i>	<i>19</i>	<i>5</i>	<i>3</i>	<i>15</i>	<i>41</i>	<i>11</i>	<i>36</i>	<i>32</i>	<i>46</i>	<i>269</i>
Turun kaupunki	2	6	2	4	2	1	9	17	5	21	21	36	126
Porin »	—	4	1	—	—	—	—	1	2	6	—	—	14
Rauman »	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2
Turun piiri	—	4	1	5	1	—	—	17	1	3	1	2	35
Uudenkaup. »	—	7	—	9	—	—	—	—	3	2	8	6	35
Porin »	9	11	2	1	—	2	—	—	—	1	1	2	29
Ikaalisten »	—	—	5	—	1	—	3	2	—	3	—	—	14
Tyrvään »	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Salon »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Huittisten »	—	—	—	—	1	—	—	4	—	—	—	—	5

¹⁾ Tiedot ovat otetut Lääkintöhallitukselle lähetetyistä kuukausiraporteista.

Tauti, lääni, kaupunki, piiri- lääkäripiiri. <i>Maladie, gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Sairastuneita. — Malades.												Yhteensä. <i>Total.</i>
	Tammik. <i>Janv.</i>	Heinäk. <i>Juul.</i>	Maalisk. <i>Mars.</i>	Huhtik. <i>Avril.</i>	Toukok. <i>Mai.</i>	Kesäk. <i>Juin.</i>	Juulik. <i>Juillet.</i>	Eloku. <i>Août.</i>	Syysk. <i>Sept.</i>	Lokak. <i>Octob.</i>	Marrask. <i>Nov.</i>	Jouluk. <i>Déc.</i>	
<i>Ahvenanmaan maakunta.</i>	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	3
Maarianhaminan kaupunki ...	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Godbyn piiri	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
<i>Hämeen lääni.</i>	54	27	11	7	6	21	28	12	16	2	6	26	216
Hämeenlinnan kaupunki	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	4	8
Lahden »	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Tampereen »	1	1	2	1	—	1	—	1	2	1	3	14	27
Hämeenlinnan piiri	—	3	—	2	2	—	1	1	1	—	—	1	11
Hollolan »	8	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	11
Tammelan »	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	4
Tampereen »	—	—	—	—	—	10	16	3	—	—	—	—	29
Jämsän »	41	20	6	2	4	5	7	3	4	—	1	—	93
Ruoveden »	2	2	3	2	—	3	4	3	8	—	—	4	31
<i>Viipurin lääni.</i>	61	26	45	16	22	32	4	10	10	14	18	21	279
Viipurin kaupunki	3	3	6	9	1	4	—	—	2	—	1	3	32
Haminan »	2	2	5	3	—	3	—	—	—	—	—	—	15
Lappeenrannan »	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Sortavalan »	6	1	2	1	9	9	1	1	—	—	—	1	31
Viipurin piiri	4	8	14	1	4	5	4	1	1	1	—	—	42
Haminan »	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	5	2	11
Lappeenrannan »	4	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	8
Antrean »	34	—	—	—	—	—	—	—	7	3	—	—	44
Muolaan »	2	5	10	2	—	—	—	—	1	2	—	—	22
Käkisalmen »	—	1	—	—	—	5	—	—	4	—	—	—	10
Kurkijoen »	—	—	—	—	—	2	—	—	3	—	—	1	6
Sortavalan »	6	2	2	—	5	5	—	3	3	—	1	14	41
Salmin »	—	2	—	—	—	—	2	1	—	1	6	—	12
<i>Mikkelin lääni.</i>	7	11	8	1	2	1	3	—	20	1	8	—	62
Mikkelin kaupunki	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Heinolan »	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Mikkelin piiri	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	3
Heinolan »	7	5	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	18
Joroisten »	—	—	2	1	—	—	—	—	3	1	—	—	7
Savonlinnan »	—	1	1	—	—	1	3	—	16	2	—	—	24
<i>Kuopion lääni.</i>	30	20	20	10	16	16	20	25	3	10	24	8	202
Kuopion kaupunki	—	8	1	6	—	—	—	—	1	—	—	1	17
Iisalmen »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Joensuun »	5	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	10
Kuopion piiri	9	—	—	—	4	12	7	12	1	—	—	—	45
Rautalammin »	—	—	—	—	—	—	6	3	—	—	—	—	9
Iisalmen »	—	5	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	9
Pielisjärven »	15	4	14	2	10	3	2	7	—	6	2	3	68
Tohmajärven »	—	3	2	2	2	1	5	—	—	1	15	4	35
Joensuun »	—	—	3	—	—	—	—	—	—	5	—	—	8
<i>Vaasan lääni.</i>	116	83	31	53	14	35	40	39	23	12	23	23	492
Vaasan kaupunki	7	13	2	5	5	6	11	6	2	4	5	5	71
Kokkolan »	18	4	1	—	—	23	2	—	—	3	2	—	53
Pietarsaaren »	1	—	1	1	—	—	3	1	—	—	—	1	8
Jyväskylän »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Vaasan piiri	42	9	2	5	—	—	2	7	2	—	—	—	69
Kristiinank. »	5	16	7	9	5	4	15	17	1	1	1	2	83
Uudenkaarlepyyn »	2	2	5	1	1	—	—	—	—	—	—	3	14
Kokkolan »	22	33	10	21	1	—	5	—	3	1	9	5	110
Kuortaneen »	3	—	2	6	2	2	—	7	10	3	1	3	41
Jyväskylän »	15	6	1	5	—	—	—	1	5	3	2	—	42

Tauti, lääni, kaupunki, piiri-lääkärintpiiri. <i>Maladie, gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Salrastuneita. — <i>Malades.</i>												Yhteensä. <i>Total.</i>
	Tammik. <i>Janv.</i>	Heinäk. <i>Juul.</i>	Maalisk. <i>Mars.</i>	Aurink. <i>Avril.</i>	Huhtik. <i>Mai.</i>	Toukok. <i>Juin.</i>	Kesäk. <i>Juillet.</i>	Heinäk. <i>Août.</i>	Eloäk. <i>Sept.</i>	Syysk. <i>Octobr.</i>	Lokak. <i>Nov.</i>	Marrask. <i>Dec.</i>	
<i>Oulun lääni.</i>	52	10	22	15	17	18	10	24	10	4	1	6	189
Oulun kaupunki	10	2	3	4	5	4	—	2	6	—	—	1	37
Kajaanin »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kemin »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tornion »	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Oulun piiri	13	—	14	7	7	2	3	11	1	—	1	—	59
Raahen »	16	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Kalajoen »	1	1	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	5
Haapajärven piiri	—	2	2	—	5	5	—	—	—	—	—	—	14
Kajaanin »	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Tornion »	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Pudasjärven »	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Rovaniemen »	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	5	7
Kittilän »	10	5	—	—	—	6	4	10	—	4	—	—	39
Morbilli.	2,638	2,833	2,189	1,515	1,123	731	294	211	258	295	532	561	13,180
Uudenmaan lääni	578	668	487	350	124	28	5	2	4	6	7	11	2,270
Turun ja Porin lääni	602	587	347	123	138	52	7	9	3	4	14	4	1,890
Ahvenanmaan maakunta	51	46	19	6	—	2	—	—	—	—	—	—	124
Hämeen lääni	308	271	484	212	57	42	18	1	4	—	6	72	1,475
Viipurin »	393	274	131	74	164	16	100	10	30	25	53	14	1,284
Mikkolin »	38	93	38	56	109	109	9	18	14	28	93	14	619
Kuopion »	153	203	182	209	202	116	21	8	53	24	115	177	1,463
Vaasan »	458	616	327	373	273	250	65	44	93	111	103	130	2,843
Oulun »	57	75	174	112	56	116	69	119	57	97	141	139	1,212
Typhus exanthematicus.	—	1	1	—	—	—	—	—	—	4	—	—	6
<i>Uudenmaan lääni.</i>	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Helsingin kaupunki	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>Hämeen lääni.</i>	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hämeenlinnan piiri	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>Mikkelin lääni.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4
Heinolan kaupunki	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4
Typhus abdominalis. ¹⁾	60	53	49	54	85	116	104	104	220	218	167	166	1,396
<i>Uudenmaan lääni.</i>	4	2	12	9	11	39	30	22	107	74	65	16	391
Helsingin kaupunki	3	1	11	8	3	30	17	9	99	66	59	11	317
Porvoon »	—	1	1	—	3	3	—	1	1	5	—	—	15
Loviisan »	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Tammisaaren »	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	4
Hangon »	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Helsingin piiri	—	—	—	—	—	1	4	1	3	1	5	1	16
Loviisan »	—	—	—	—	—	—	2	9	1	1	—	4	17
Lohjan »	—	—	—	—	2	—	4	2	2	—	—	—	10
Tammisaaren »	1	—	—	—	3	5	—	—	—	—	—	—	9
<i>Turun ja Porin lääni.</i>	6	27	5	10	21	12	11	11	21	12	12	11	159
Turun kaupunki	4	1	1	1	1	5	4	4	5	5	2	6	39
Uudenkaupungin kaupunki	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Porin kaupunki	—	2	1	8	3	2	2	5	10	2	7	3	45

¹⁾ Syyskuusta lähtien sisältyy lukuihin myös paratyphustapaukset.

Tauti, lääni, kaupunki, piiri- lääkäripöytä. <i>Malades, gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Sairastuneita. — <i>Malades.</i>												Yhteensä. <i>Total.</i>
	Tammik. <i>Janv.</i>	Heinäk. <i>Jen.</i>	Maalisk. <i>Mars.</i>	Huuhk. <i>Avril.</i>	Toukok. <i>Ma.</i>	Kesäk. <i>Juin.</i>	Heinäk. <i>Juillet.</i>	Eloäk. <i>Août.</i>	Syysk. <i>Sept.</i>	Lokak. <i>Octobr.</i>	Marrask. <i>Nov.</i>	Jouluk. <i>Déc.</i>	
Rauman kaupunki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3
Turun piiri	—	—	—	—	9	1	1	1	—	1	—	—	13
Uudenkaup. »	2	1	—	—	1	—	—	—	4	—	—	—	8
Porin »	—	—	1	1	2	3	3	—	1	—	1	2	14
Ikaalisten »	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Salon »	—	23	2	—	5	—	—	—	1	—	1	—	34
<i>Ahvenanmaan maakunta.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Godbyn piiri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3
<i>Hämeen lääni.</i>	3	4	1	1	2	5	14	15	26	32	19	22	144
Hämeenlinnan kaupunki	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6
Lahden »	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Tampereen »	1	2	—	—	1	1	1	11	20	13	14	—	64
Hämeenlinnan piiri	1	—	—	1	—	—	4	12	6	9	—	—	33
Hollolan »	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—	4
Tammelan »	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	6	3	12
Tampereen »	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
Jämsän »	—	—	1	—	—	—	7	—	1	—	—	—	9
Ruoveden »	—	1	—	—	1	3	2	—	5	—	—	1	13
<i>Viipurin lääni.</i>	6	6	8	3	3	7	2	20	20	26	15	31	147
Viipurin kaupunki	2	—	—	3	—	1	—	11	7	13	3	1	41
Haminan »	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Lappeenrannan »	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Käkisalmen »	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Sortavalan »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Kotkan »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Viipurin piiri	—	—	1	—	1	4	—	3	2	4	2	2	19
Haminan »	—	—	—	—	—	2	—	2	2	—	—	3	9
Lappeenrannan »	—	1	—	—	—	—	1	—	4	1	—	—	7
Antrean »	2	3	1	—	—	—	1	4	4	2	4	17	38
Muolaan »	2	2	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	10
Kurkijoen »	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	7	8
Sortavalan »	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	5	—	9
<i>Mikkelin lääni.</i>	12	2	9	3	8	6	3	1	8	15	8	15	90
Mikkelin kaupunki	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	3
Heinolan »	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	4
Savonlinnan »	2	2	3	3	1	—	2	1	3	7	7	8	39
Mikkelin piiri	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Heinolan »	1	—	1	—	—	—	1	—	1	2	1	—	7
Joroisten »	4	—	—	—	5	4	—	—	—	2	—	—	15
Savonlinnan »	3	—	5	—	—	2	—	—	2	1	—	7	20
<i>Kuopion lääni.</i>	14	6	7	3	5	13	5	6	15	34	31	34	173
Kuopion kaupunki	1	3	2	—	1	—	2	1	3	6	9	5	33
Iisalmen »	—	—	—	—	—	3	—	—	5	2	—	—	10
Joensuun »	—	1	2	1	1	—	—	2	4	2	4	14	31
Kuopion piiri	—	—	—	—	2	1	—	—	—	1	1	6	11
Rautalammin »	6	—	—	2	1	1	—	—	—	5	4	2	21
Iisalmen »	2	—	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—	16
Pielisjärven »	5	2	—	—	—	8	1	—	—	2	—	—	31
Tohmajärven »	—	—	—	—	—	—	2	—	1	3	9	5	4
Joensuun »	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3	5
<i>Vaasan lääni.</i>	1	—	5	—	2	2	6	11	2	1	—	7	37
Vaasan kaupunki	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	7
Kokkolan »	—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	—	1	3

Tauti, lääni, kaupunki, piiri- lääkäripiiri. <i>Maladie, gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Sairastuneita. — <i>Malades.</i>												Yhteensä. <i>Total.</i>
	Tammik. <i>Janv.</i>	Heinäk. <i>Juiv.</i>	Maalisk. <i>Mars.</i>	Huhtik. <i>Avril.</i>	Toukok. <i>Mai.</i>	Kesäk. <i>Juin.</i>	Heinäk. <i>Juillet.</i>	Eloäk. <i>Août.</i>	Syysk. <i>Sept.</i>	Loisak. <i>Octobr.</i>	Marrask. <i>Nov.</i>	Jouluk. <i>Dec.</i>	
Vaasan piiri.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kristiinankaup. »	—	—	1	—	2	2	1	—	1	—	—	—	7
Uudenkaarlep. »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kokkolan »	—	—	1	—	—	—	3	7	—	—	—	2	13
Kuortaneen »	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Jyväskylän »	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3
<i>Oulun lääni.</i>	14	6	2	25	33	32	33	18	21	21	17	30	252
Oulun kaupunki	2	—	1	2	1	1	—	—	1	4	—	—	12
Raahen »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Kajaanin »	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Kemin »	—	—	—	2	4	—	1	1	8	2	3	2	23
Tornion »	6	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	9
Oulun piiri.....	—	—	—	—	—	—	19	8	10	7	5	1	49
Kalajoen »	—	4	1	9	—	1	—	1	2	1	2	4	25
Haapajärven »	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	4
Kajaanin »	3	—	—	—	—	14	2	—	—	—	1	4	24
Tornion »	2	1	—	4	9	5	4	4	—	5	3	9	46
Pudasjärven »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Rovaniemen »	—	—	—	2	5	3	6	3	—	1	3	7	30
Kittilän »	—	—	—	6	14	4	1	—	—	—	—	—	25
Typhus recurrens.	2	—	—	3	—	—	3	—	—	—	—	—	8
<i>Uudenmaan lääni.</i>	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Helsingin kaupunki	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
<i>Vaasan lääni.</i>	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	4
Uudenkaarlepyyn piiri	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Jyväskylän »	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>Oulun lääni.</i>	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Oulun kaupunki	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Dysenteria.	15	2	7	23	2	3	51	199	181	56	29	55	573
<i>Uudenmaan lääni.</i>	2	—	—	9	1	1	5	18	9	1	3	1	50
Helsingin kaupunki	—	—	—	4	—	—	—	7	2	1	—	—	14
Helsingin piiri	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Loviisan »	—	—	—	4	—	1	5	11	5	—	3	1	30
Tammisaaren »	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	4
<i>Turun ja Porin lääni.</i>	1	—	3	2	—	—	3	10	2	—	—	1	22
Turun kaupunki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Rauman »	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2
Uudenkaupungin piiri	1	—	3	2	—	—	2	—	—	—	—	—	8
Salon »	—	—	—	—	—	—	—	9	2	—	—	—	11
<i>Hämeen lääni.</i>	—	1	—	—	—	—	8	19	5	—	—	5	38
Lahden kaupunki	—	—	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—	5
Tampereen »	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Hollolan piiri	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5	6
Tammelan »	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
Tampereen »	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Ruoveden »	—	1	—	—	—	—	7	13	2	—	—	—	23

Tauti, lääni, kaupunki, piiri- lääkäripiiri. <i>Maladies, gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Sairastuneita. — <i>Malades.</i>												
	Tammik. <i>Janv.</i>	Helmi- k. <i>Fév.</i>	Maalisk. <i>Mars.</i>	Huhtik. Astril.	Toukok. <i>Mai.</i>	Kesäk. <i>Juin.</i>	Heinäk. <i>Juillet.</i>	Elo- k. <i>Août.</i>	Syysk. <i>Sept.</i>	Lokak. <i>Octobr.</i>	Marrask. <i>Nov.</i>	Jouluk. <i>Déc.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>
<i>Viipurin lääni.</i>	1	1	4	2	1	2	9	15	21	20	3	19	98
Viipurin kaupunki	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2
Käkisalmen »	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	3
Sortavalan »	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	5
Viipurin piiri	—	—	—	—	—	—	1	2	6	4	—	3	16
Lappeenrannan »	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Antrean »	1	—	—	—	—	—	6	8	1	3	—	15	34
Muolaan »	—	—	—	—	—	2	—	1	1	—	2	—	6
Käkisalmen »	—	1	—	—	—	—	2	1	—	1	—	1	5
Sortavalan »	—	—	4	—	—	—	—	—	9	2	—	—	15
Salmin »	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	10
<i>Mikkelin lääni.</i>	—	—	—	—	—	—	8	94	71	24	15	27	239
Mikkelin kaupunki	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Savonlinnan »	—	—	—	—	—	—	2	12	8	—	—	6	28
Mikkelin piiri	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	13
Heinolan »	—	—	—	—	—	—	—	16	6	—	—	7	29
Joroisten »	—	—	—	—	—	—	3	5	6	8	—	—	22
Savonlinnan »	—	—	—	—	—	—	3	47	51	16	15	14	146
<i>Kuopion lääni.</i>	9	—	—	10	—	—	4	29	14	9	8	—	83
Kuopion kaupunki	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Joensuun »	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4
Kuopion piiri	5	—	—	—	—	—	3	8	6	7	1	—	30
Rautalammin »	—	—	—	—	—	—	1	17	1	1	7	—	27
Pielisjärven »	4	—	—	10	—	—	—	4	—	—	—	—	18
Tohmajärven »	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
<i>Vaasan lääni.</i>	—	—	—	—	—	—	10	8	—	2	—	2	22
Uudenkaarlepyyn kaupunki ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Kokkolan »	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	4
Jyväskylän »	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2
Uudenkaarlepyyn piiri	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Kokkolan »	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	4
Kuortaneen »	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4
Jyväskylän »	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	6
<i>Oulun lääni.</i>	2	—	—	—	—	—	4	6	9	—	—	—	21
Oulun kaupunki	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Raaheen »	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Kemin »	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	7
Tornion »	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3
Kalajoen piiri	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Tornion »	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Pudasjärven »	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4
Tussis convulsiva.	568	499	464	337	300	433	305	324	162	208	166	201	3,967
Uudenmaan lääni	222	235	176	116	82	66	49	12	9	30	22	17	1,036
Turun ja Porin lääni	28	41	50	22	21	25	24	1	2	9	4	3	230
Ahvenanmaan maakunta	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	4
Hämeen lääni	114	82	73	62	51	42	18	19	4	10	7	13	495
Viipurin »	44	23	85	47	39	37	49	71	36	28	21	33	513
Mikkelin »	2	8	2	1	2	4	3	19	4	1	1	—	47
Kuopion »	27	20	13	18	51	83	58	100	23	46	21	60	519
Vaasan »	49	57	14	24	36	99	66	65	56	30	30	17	543
Oulun »	82	32	51	47	18	77	35	37	29	54	60	58	580

Tauti, lääni, kaupunki, piiri- lääkäripiiri. <i>Maladie, gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Sairastuneita. — <i>Malades.</i>												
	Tammik. <i>Janv.</i>	Helmik. <i>Févr.</i>	Maalisk. <i>Mars.</i>	Huhtik. <i>Avril.</i>	Toukok. <i>Mai.</i>	Kesäk. <i>Juin.</i>	Helmik. <i>Juillet.</i>	Eloäk. <i>Août.</i>	Syysk. <i>Sept.</i>	Lokak. <i>Octobr.</i>	Marrask. <i>Nov.</i>	Jouluk. <i>Déc.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>
Diphtheria.	880	692	622	349	326	352	340	420	485	672	563	647	6,348
<i>Uudenmaan lääni.</i>	<i>242</i>	<i>137</i>	<i>210</i>	<i>78</i>	<i>82</i>	<i>69</i>	<i>60</i>	<i>64</i>	<i>122</i>	<i>159</i>	<i>131</i>	<i>139</i>	<i>1,493</i>
Helsingin kaupunki	156	82	144	43	43	36	21	12	80	76	73	78	844
Porvoon »	2	5	8	—	1	—	—	2	2	3	—	1	24
Loviisan »	1	1	1	1	—	—	1	—	1	—	—	1	7
Tammisaaren »	3	—	—	1	2	2	—	—	1	7	—	1	17
Hangon »	—	2	2	3	2	—	1	—	—	—	—	—	10
Helsingin piiri	29	17	27	20	16	13	24	16	8	35	29	16	250
Loviisan »	12	6	14	5	9	4	3	11	7	16	10	5	102
Lohjan »	14	14	10	5	9	6	7	13	13	13	15	33	152
Tammisaaren »	25	10	4	—	—	8	3	10	10	9	4	4	87
<i>Turun ja Porin lääni.</i>	<i>201</i>	<i>209</i>	<i>122</i>	<i>94</i>	<i>89</i>	<i>71</i>	<i>88</i>	<i>77</i>	<i>63</i>	<i>142</i>	<i>111</i>	<i>111</i>	<i>1,378</i>
Turun kaupunki	23	23	16	19	21	11	16	11	4	21	20	27	212
Uudenkaup. »	—	2	—	2	3	5	1	3	1	1	—	3	21
Naantalın »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Porin »	—	26	13	7	5	6	5	6	9	16	17	11	121
Rauman »	2	3	2	—	2	2	1	1	—	—	—	8	22
Turun piiri	15	19	9	5	18	13	16	3	3	26	15	20	162
Uudenkaup. »	22	42	18	22	15	11	15	16	19	17	9	15	221
Rymättylän »	2	8	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Porin »	28	13	9	10	6	4	5	9	5	11	12	7	119
Ikaalisten »	24	8	6	3	2	1	2	7	1	9	3	2	68
Tyrvään »	5	10	2	3	1	—	1	4	2	—	5	5	38
Salon »	36	31	14	10	12	4	10	10	1	25	10	7	170
Huitististen »	44	24	30	12	4	14	16	7	18	15	19	6	209
<i>Ahvenanmaan maakunta.</i>	<i>7</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>8</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>49</i>
Maarianhaminan kaupunki ...	2	2	3	—	—	—	2	3	2	—	3	—	17
Godbyn piiri	5	—	—	—	—	14	2	5	2	2	—	2	32
<i>Hämeen lääni.</i>	<i>131</i>	<i>91</i>	<i>70</i>	<i>33</i>	<i>40</i>	<i>46</i>	<i>54</i>	<i>55</i>	<i>57</i>	<i>80</i>	<i>44</i>	<i>76</i>	<i>777</i>
Hämeenlinnan kaupunki	3	5	2	—	1	—	2	1	—	1	1	8	24
Lähdön »	—	—	—	1	1	1	—	—	—	3	3	2	11
Tampereen »	31	35	20	14	12	9	11	7	11	13	6	9	178
Hämeenlinnan piiri	22	13	14	8	2	6	13	23	12	14	8	18	153
Hollolan »	9	7	7	—	4	6	9	10	10	16	4	10	92
Tammelan »	23	17	17	3	13	15	11	10	14	21	11	19	174
Tampereen »	2	2	1	1	—	4	1	—	—	5	1	7	24
Jämsän »	6	5	4	2	—	—	3	1	6	4	3	2	36
Ruoveden »	35	7	5	4	7	5	4	3	4	3	7	1	85
<i>Viipurin lääni.</i>	<i>92</i>	<i>68</i>	<i>66</i>	<i>42</i>	<i>37</i>	<i>44</i>	<i>27</i>	<i>61</i>	<i>68</i>	<i>82</i>	<i>82</i>	<i>107</i>	<i>776</i>
Viipurin kaupunki	9	1	9	10	8	6	4	1	12	8	16	9	93
Haminan »	—	—	2	3	—	—	—	11	1	7	3	12	39
Lappeenrannan »	1	1	1	—	2	1	—	—	2	—	—	2	10
Käkisalmen »	4	—	—	1	3	—	—	—	1	1	—	1	12
Sortavalan »	10	9	4	7	3	4	5	1	4	2	2	4	55
Kotkan »	10	5	2	—	—	6	1	1	2	11	2	1	41
Viipurin piiri	18	14	8	2	4	7	1	5	9	7	13	14	102
Haminan »	7	4	9	4	3	3	5	7	17	10	7	17	93
Lappeenrannan piiri	20	12	12	1	2	2	2	3	1	4	7	12	76
Antrean »	6	3	4	7	5	10	6	14	4	14	17	14	104
Muolan »	1	6	10	2	2	1	1	9	4	6	3	5	50
Käkisalmen »	2	7	2	—	4	1	1	3	2	3	8	4	37
Kurkijoen »	2	3	3	—	—	2	—	—	—	4	1	3	18
Sortavalan »	2	1	1	3	1	3	—	3	9	4	3	6	36
Salmin »	—	2	—	—	—	—	1	3	—	1	—	3	10

Tauti, lääni, kaupunki, piiri- lääkäripiiri. <i>Maladie, gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Sairastuneita. — <i>Malades.</i>												Yhteensä. <i>Total.</i>
	Tammik. <i>Janv.</i>	Heinäk. <i>Févr.</i>	Maalisk. <i>Mars.</i>	Huhtik. <i>Avril.</i>	Toukok. <i>Mai.</i>	Kesäk. <i>Juin.</i>	Heinäk. <i>Juillet.</i>	Eloäk. <i>Août.</i>	Syysk. <i>Sept.</i>	Loisak. <i>Octobr.</i>	Marrask. <i>Nov.</i>	Jouluk. <i>Déc.</i>	
<i>Mikkelin lääni.</i>	16	10	5	9	3	8	12	10	23	21	16	16	149
Mikkelin kaupunki	2	3	—	1	—	—	—	1	1	2	1	—	11
Heinolan »	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2
Savonlinnan »	1	—	—	—	—	1	—	—	2	1	2	2	10
Mikkelin piiri	—	5	1	4	—	—	2	—	3	—	1	2	18
Heinolan »	2	1	—	1	—	—	2	2	3	5	6	2	29
Joroisten »	5	—	4	1	1	1	4	1	4	7	5	1	34
Savonlinnan »	6	1	—	2	1	6	3	6	5	5	1	9	45
<i>Kuopion lääni.</i>	37	21	29	21	7	22	19	37	33	43	41	46	356
Kuopion kaupunki	3	4	4	4	1	1	—	1	7	3	3	4	35
Iisalmen »	—	—	—	—	—	2	—	1	1	8	7	3	22
Joensuun »	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3	1	4	10
Kuopion piiri	8	1	3	2	—	1	7	8	7	4	6	14	61
Rautalammin »	8	3	6	1	6	9	3	9	5	14	3	8	75
Iisalmen »	9	7	2	9	—	1	7	4	7	3	8	10	71
Pielisjärven »	6	2	14	3	—	5	—	8	5	3	10	3	59
Pohmajärven »	3	4	—	2	—	3	2	5	—	1	2	—	22
Joensuun »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
<i>Vaasan lääni.</i>	118	116	88	64	56	56	54	75	79	101	112	130	1,049
Vaasan kaupunki	9	5	14	7	9	3	6	4	2	5	6	13	83
Kristiinankaup.	2	1	1	1	1	—	1	1	1	—	1	—	10
Uudenkaarlep. »	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kokkolan »	1	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	5
Pietarsaaren »	6	6	4	8	6	3	—	2	—	2	2	3	42
Jyväskylän »	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Kaskisten »	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	4
Vaasan piiri	26	25	20	15	5	9	5	10	11	13	7	16	162
Kristiinankaup. »	23	16	7	8	6	12	3	11	19	24	47	34	210
Uudenkaarlep. »	14	22	7	6	8	13	17	24	13	22	28	18	192
Kokkolan »	18	22	20	11	11	6	9	9	10	12	8	27	163
Kuortaneen »	7	13	3	4	3	9	13	11	14	21	8	15	121
Jyväskylän »	10	4	10	2	7	1	—	2	5	2	4	4	51
<i>Oulun lääni.</i>	36	38	29	8	12	22	22	33	36	42	23	20	321
Oulun kaupunki	16	6	2	2	2	1	5	4	5	6	8	10	67
Raahen »	1	—	1	—	1	3	3	—	—	2	1	—	12
Kajaanin »	2	2	7	—	1	3	1	6	4	2	4	—	32
Kemin »	3	1	3	—	—	—	1	—	1	—	—	—	9
Tornion »	—	—	7	—	—	1	—	—	—	3	—	—	11
Oulun piiri	2	—	—	3	6	—	1	2	—	—	1	—	15
Raahen »	4	—	—	—	—	5	2	3	—	5	3	3	25
Kalajoen »	2	11	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	17
Haapajärven »	1	2	5	—	—	1	2	—	—	—	—	—	11
Kajaanin »	—	1	—	—	—	1	4	4	5	14	11	2	44
Tornion »	1	3	4	2	1	2	2	11	5	3	4	5	43
Pudasjärven »	1	12	—	—	—	—	—	6	4	—	—	—	23
Rovaniemen »	3	—	—	—	—	1	—	1	1	6	—	—	12
Febris intermittens.	—	1	14	54	146	109	34	44	26	25	8	7	468
<i>Uudenmaan lääni.</i>	—	—	14	52	138	103	29	24	14	4	1	—	379
Helsingin kaupunki	—	—	14	44	114	95	25	23	14	4	1	—	334
Tammisaaren »	—	—	—	1	4	5	—	—	—	—	—	—	10
Helsingin piiri	—	—	—	3	10	2	2	1	—	—	—	—	18
Loviisan »	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Lohjan »	—	—	—	4	10	—	1	—	—	—	—	—	15
Tammisaaren »	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1

Tauti, lääni, kaupunki, piiri- lääkäripäänti. <i>Maladie, gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Sairastuneita. — Malades.												Yhteensä. Total.
	Tammik. Janv.	Heinäk. Jéov.	Maaläk. Mars.	Huhäk. Avr.	Toukok. Mai.	Kesäk. Juin.	Heinäk. Juillet.	Elok. Aout.	Syysk. Sept.	Lokak. Octob.	Marrask. Nov.	Jouluk. Dec.	
<i>Mikkelin lääni.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Savonlinnan piiri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
<i>Kuopion lääni.</i>	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	3
Joensuun kaupunki	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Rautalammin piiri	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
<i>Vaasan lääni.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5
Uudenkaarlepyyn piiri	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Kokkolan »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4
<i>Oulun lääni.</i>	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Haapajärven piiri	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Influenza.	18,043	26,617	13,469	3,521	1,432	779	465	665	948	1,332	2,075	2,988	72,234
<i>Uudenmaan lääni.</i>	7 173	2,985	1,182	650	420	279	147	190	433	520	628	804	15,411
Helsingin kaupunki	5,109	1,522	690	447	303	199	85	139	372	427	462	627	10,382
Porvoon »	40	74	18	6	9	2	1	—	2	12	1	3	168
Loviisan »	32	111	85	17	10	1	2	3	7	8	17	24	317
Tammisaaren »	56	24	4	2	3	—	—	—	5	—	2	6	102
Hangon »	395	143	10	2	10	2	5	6	9	7	12	17	618
Helsingin piiri	594	592	183	34	27	26	13	10	19	31	58	53	1,640
Loviisan »	152	—	—	37	23	12	13	13	13	20	17	28	328
Lohjan »	581	361	141	70	23	27	22	8	—	12	53	37	1,335
Tammisaaren »	214	158	51	35	12	10	6	11	6	3	6	9	521
<i>Turun ja Porin lääni.</i>	1,395	6,665	2,548	535	259	151	28	62	94	200	344	546	12,827
Turun kaupunki	169	646	336	95	47	13	4	8	19	52	74	170	1,633
Uudenkaup. »	11	23	309	100	13	5	—	—	3	—	10	10	484
Naantalın »	—	32	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	35
Porin »	—	2,234	142	51	41	19	6	27	36	68	108	108	2,840
Rauman »	19	149	39	8	1	—	—	1	—	—	2	5	224
Turun piiri	16	341	495	3	30	—	—	1	—	2	27	1	916
Uudenkaup. »	57	78	—	—	24	29	11	2	4	3	22	47	277
Rymättylän »	13	5	23	51	—	—	—	—	4	—	—	7	103
Porin »	771	1,931	510	62	47	64	—	—	9	42	78	113	3,627
Ikaalisten »	81	316	446	94	13	13	2	12	4	5	7	36	1,029
Tyrvään »	17	—	—	21	2	—	—	—	—	—	—	—	40
Salon »	167	505	43	11	21	—	—	—	—	7	—	6	760
Huittisten »	74	405	205	36	20	8	5	11	15	21	16	43	859
<i>Ahvenanmaan maakunta.</i>	28	12	425	60	8	3	4	1	5	15	52	58	671
Maarianhaminan kaupunki ...	18	12	29	29	4	1	—	—	—	5	37	16	151
Godbyn piiri	10	—	396	31	4	2	4	1	5	10	15	42	520
<i>Hämeen lääni.</i>	1,975	2,597	1,234	328	131	66	98	61	79	112	148	305	7,134
Hämeenlinnan kaupunki	140	78	9	22	6	—	—	—	—	5	12	21	293
Lahden »	95	20	14	—	2	2	2	3	10	3	7	3	161
Tampereen »	784	802	158	82	49	26	13	12	49	49	62	90	2,176
Hämeenlinnan piiri	264	—	44	20	5	9	35	15	—	3	9	9	413
Hollolan »	151	—	206	27	27	6	4	6	2	25	11	54	519
Tammelán »	297	1,042	515	100	19	6	10	3	—	10	17	81	2,100
Tampereen »	83	191	68	3	—	—	8	4	1	—	—	6	364
Jämsän »	21	174	103	22	1	1	14	9	6	9	11	11	382
Ruoveden »	140	290	117	52	22	16	12	9	11	8	19	30	726

Tauti, lääni, kaupunki, piiri- lääkäripiiri. <i>Maladie, gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Sairastuneita. — <i>Malades.</i>												Yhteensä. <i>Total.</i>
	Tammik. <i>Janv.</i>	Heinäk. <i>Juul.</i>	Maalisk. <i>Mars.</i>	Huhtik. <i>Avril.</i>	Toukok. <i>Mai.</i>	Kesäk. <i>Juin.</i>	Heinäk. <i>Juillet.</i>	Eloäk. <i>Août.</i>	Syysk. <i>Sépt.</i>	Loäk. <i>Octobr.</i>	Marrask. <i>Nov.</i>	Jouluk. <i>Déc.</i>	
<i>Viiipurin lääni.</i>	3,397	3,509	1,137	328	119	93	58	88	68	100	169	281	9,347
Viiipurin kaupunki	664	351	193	64	23	37	7	8	22	31	47	98	1,545
Haminan »	136	324	44	4	4	3	2	2	3	5	6	7	540
Lappeenrannan »	76	72	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	156
Käkisalmen »	51	39	20	2	18	9	4	2	1	2	4	9	161
Sortavalan »	27	27	10	9	9	8	6	2	—	2	2	4	106
Kotkan »	29	226	26	7	12	8	9	8	2	14	28	14	383
Viiipurin piiri	315	445	117	24	4	1	—	2	3	4	3	4	922
Haminan »	96	348	297	111	24	7	8	26	23	6	28	55	1,029
Lappeenrannan »	497	150	62	3	4	4	—	14	5	14	26	19	798
Antrean »	466	454	62	7	5	2	—	—	2	5	—	25	1,028
Muolaan »	664	424	123	53	3	11	18	16	3	—	11	14	1,340
Käkisalmen »	317	316	95	20	4	2	—	4	4	2	4	10	778
Kurkijoen »	—	38	55	—	—	—	—	—	—	—	—	10	153
Sortavalan »	59	140	25	24	9	—	—	—	—	12	—	4	273
Salmin »	—	105	—	—	—	1	4	4	—	3	10	8	135
<i>Mikkelin lääni.</i>	385	2,689	1,424	466	159	55	39	22	26	30	140	196	5,631
Mikkelin kaupunki	45	91	24	14	8	4	1	—	4	9	48	71	319
Heinolan »	—	30	7	5	—	—	—	—	—	2	—	—	44
Savonlinnan »	26	100	42	22	14	3	—	—	—	—	4	13	224
Mikkelin piiri	112	834	546	198	14	13	9	5	1	—	47	58	1,837
Heinolan »	48	343	155	53	20	8	3	5	11	6	8	36	696
Joroisten »	96	759	93	9	24	10	7	1	3	6	2	—	1,010
Savonlinnan »	58	532	557	165	79	17	19	11	7	7	31	18	1,501
<i>Kuopion lääni.</i>	2,053	4,184	2,074	269	116	63	39	55	58	73	116	250	9,350
Kuopion kaupunki	539	797	181	151	62	27	33	37	46	66	88	160	2,187
Iisalmen »	253	21	2	2	7	—	—	2	—	—	—	2	289
Joensuun »	55	52	14	5	—	—	—	—	—	—	—	—	126
Kuopion piiri	136	351	45	31	5	11	2	11	12	1	9	28	642
Rautalammin »	82	1,441	197	32	16	12	4	5	—	6	13	53	1,861
Iisalmen »	620	1,040	169	19	23	6	—	—	—	—	—	7	1,884
Pielisjärven »	6	12	15	24	3	2	—	—	—	—	—	—	62
Tohmajärven »	132	470	91	5	—	5	—	—	—	—	6	—	709
Joensuun »	230	—	1,360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,590
<i>Vaasan lääni.</i>	995	2,197	1,491	270	103	21	35	30	102	200	329	362	6,135
Vaasan kaupunki	170	263	14	12	26	4	2	—	2	9	33	27	562
Kristiinankaup. »	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Uudenkaarlep. »	32	61	10	2	—	1	—	—	—	—	1	8	115
Kokkolan »	15	201	61	12	1	—	—	2	11	17	26	25	371
Pietarsaaren »	250	820	80	1	—	—	—	—	—	37	65	96	1,349
Jyväskylän »	57	98	18	10	9	4	—	8	18	35	46	26	329
Kaskisten »	—	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Vaasan piiri	15	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	21
Kristiinankaup. »	82	124	50	37	23	—	—	3	11	17	17	9	373
Uudenkaarlep. »	38	144	53	21	12	4	5	4	10	8	38	34	371
Kokkolan »	222	—	1,082	105	8	2	21	7	44	65	103	131	1,790
Kuortaneen »	—	199	42	2	6	2	6	6	6	12	—	2	283
Jyväskylän »	112	277	65	68	15	4	1	—	—	—	—	—	542
<i>Oulun lääni.</i>	642	1,779	1,954	615	117	48	17	56	83	82	159	186	5,738
Oulun kaupunki	57	273	171	21	5	2	—	5	4	1	3	11	553
Raahan »	16	51	9	1	2	—	—	—	4	2	8	—	93
Kajaalin »	218	40	16	9	1	—	—	—	—	5	18	15	322
Kemin »	18	26	120	16	6	—	—	—	—	10	20	12	228
Tornion »	—	14	30	13	3	—	—	—	—	—	4	3	67
Oulun piiri	2	—	82	18	11	—	—	—	—	—	—	—	113
Raahan »	5	—	55	18	—	—	—	—	5	3	15	14	115

Kaupunkien kulkutautisairaaloissa v. 1920 hoidetut kulkutautitapaukset.

Relevé des cas de maladies épidémiques traités dans les hôpitaux pour maladies épidémiques des villes en 1920.

	Sairastilojen lukumäärä. <i>Nombre des lits.</i>	Sairaalassa hoidettu									
		Variole.	Scarlatina.	Diphtheria.	Typhus abdominalis et paratyphus.	Typhus exanthem- aticus.	Typhus recurrens.	Dysenteria.	Encephalitis lethar- gica.	Muut kulkutaudit, — Autres maladies épi- démiques.	Yhteensä. <i>Total.</i>
Helsinki Kulkutautisairaala	200	2	239	926	251	1	2	3	8	242	1,674
» Väliaik. kulkutautisairaala	75	—	—	2	1	—	—	—	—	3	6
Porvoo: Kulkutautisairaala	14	—	—	33	21	—	—	—	—	1	55
Tammisaari: »	12	—	—	16	2	—	—	—	—	—	18
Turku: »	116	—	123	259	—	—	—	—	—	12	394
Uusikaupunki: »	20	—	—	55	—	—	—	—	—	5	60
Rauma: »	30	—	4	17	5	—	—	—	—	3	29
Pori: »	20	—	8	38	—	—	—	—	—	3	49
Maarianhamina: »	10	—	1	12	—	—	—	—	—	—	13
Hämeenlinna: »	18	—	21	36	6	—	—	—	2	24	89
Tampere: »	104	6	69	233	111	—	—	—	2	57	478
Viipuri: »	30	—	38	104	—	—	—	—	—	1	143
Hamina: »	6	—	5	5	—	—	—	—	—	—	10
Kotka: »	24	—	3	31	—	—	—	—	5	24	63
Sortavala: »	24	—	30	63	2	—	—	—	—	9	104
Mikkeli: »	6	—	11	11	—	—	—	—	—	—	22
Iisalmi: »	10	—	1	15	9	—	—	—	—	12	37
Vaasa: »	30	—	76	72	1	—	—	—	—	1	150
» Kolerasairaala	6	—	—	15	6	—	—	—	—	1	22
Kokkola: Kulkutautisairaala	20	—	—	6	1	—	—	—	—	—	7
Pietarsaari: »	34	—	12	59	—	—	—	—	—	1	72
Jyväskylä: »	11	—	3	4	—	—	—	—	—	—	7
Oulu: »	36	1	65	105	5	—	—	—	—	6	182
Raahe: »	8	—	—	6	2	—	—	2	—	—	10
Kajaani: »	12	—	9	50	9	—	—	—	—	26	94
Kemi: »	7	—	1	15	13	—	—	—	—	3	32
Tornio: »	10	—	1	3	11	—	—	—	—	14	29
Yhteensä. — Total	893	9	720	2,191	456	1	2	5	17	448	3,849

Väkiluku, syntyneet, kuolleet, kuolevaisuus lapsissa alle yhden vuoden sekä keuhkotautiin kuolleet v. 1920.¹⁾

Population, naissances, décès, décès d'enfants au dessous d'un an et décès par suite de phtisie en 1920.

Lääni, kaupunki ja piirilääkäripiiri. <i>Gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Väkiluku vuoden 1920 lopussa. <i>Population à la fin de 1920.</i>	Keskiväkiluku vuonna 1920. <i>Population moyenne en 1920.</i>	Syntyneet 1,000 asukkaasta kohti. <i>Naissances par 1,000 habitans.</i>	Vuonna 1920 syntyneitä. <i>Naissances en 1920.</i>	Kuolleita 1,000 asukkaasta kohti. <i>Décès par 1,000 habitans.</i>	Vuonna 1920 kuolleita. <i>Décès en 1920.</i>	Syntynyt 1,000 asukkaasta kohti. <i>Naissances par 1,000 habitans.</i>	Vuonna 1920 syntyneitä. <i>Naissances en 1920.</i>	Kuolleita 1,000 asukkaasta kohti. <i>Décès par 1,000 habitans.</i>	Vuonna 1920 kuolleita. <i>Décès en 1920.</i>	100:sta vuoden kuluessa syntyneistä lapsista kuoli. <i>Sur 100 enfans nés durant l'année sont morts.</i>	Vuotta nuorempia-lapsia kuoli vuoden kuluessa. <i>Enfants au dessous d'un an morts durant l'année.</i>	Keuhkotautiin kuolleita. <i>Décès par suite de phtisie tuberculeuse.</i>		
													1,000 asukkaasta kohti. <i>Par 1,000 habitans.</i>	% kaikista kuolleista. <i>Pm % du total des décès.</i>	Lukumäärä. <i>Nombre.</i>
Uudenmaan lääni.	439,074	429,741	8,311	19.3	5,634	18.1	655	7.9	826	14.7	1.9				
Helsingin kaupunki	192,941	190,079	2,931	15.4	*)1,976	10.4	204	7.0	346	17.5	1.8				
Porvoon »	4,920	4,933	103	20.9	97	19.7	5	4.9	14	14.4	2.8				
Loviisan »	3,558	3,514	60	17.1	48	13.7	4	6.7	8	16.7	2.3				
Tammisaaren »	3,075	3,061	47	15.4	42	13.7	3	6.4	6	14.3	2.0				
Hangon »	5,911	5,792	95	16.4	58	10.0	5	5.3	9	15.5	1.6				
Helsingin piiri: Askola, Helsingin msk., Hyvinkää, Müntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Porvoon msk., Pukkila, Sipoo, Tuusula (Helsinki)	75,573	75,414	1,416	18.8	1,093	14.5	159	11.2	149	13.6	2.0				
Loviisan piiri: Anjala, Artjärvi, Elämäki, Iitti, Jaala, Kuusankoski, Lappträsk, Liljendal, Myrskylä, Orimattila, Pernaja, Ruotsinpyhtää (Loviisa)	68,802	62,903	1,612	25.6	1,009	16.0	138	8.6	92	9.1	1.5				
Lohjan piiri: Espoo, Kirkkonummi, Lohja, Nummi, Pusula, Pyhäjärvi, Siuntio, Vihti (Lohja)	50,791	50,423	1,295	25.7	773	15.3	76	5.9	116	15.0	2.3				
Tammisaaren piiri: Bromarv, Degerby, Hangon msk., Inkoo, Karja, Karjalohja, Mustio, Pohja, Sammatti, Snappertuna, Tammisaaren msk., Tenala (Tammisaari)	33,503	33,622	752	22.4	538	16.0	61	8.1	86	16.0	2.6				
Turun ja Porin lääni.	495,388	492,714	11,441	23.2	7,863	16.0	963	8.4	1,162	14.8	2.4				
Turun kaupunki	55,703	55,523	1,015	18.3	*)824	14.8	89	8.8	129	15.7	2.3				
Naantalin »	800	812	7	8.6	10	12.3	—	—	2	20.0	2.5				
Uudenkaup. »	4,413	4,335	54	12.5	50	11.5	4	7.4	3	6.0	0.7				
Rauman »	8,093	8,024	151	18.8	76	9.5	12	7.9	16	21.1	2.0				
Porin »	16,995	17,007	182	10.7	240	14.1	18	9.9	43	17.9	2.5				
Turun piiri: Aura, Kaarina, Kakskerta, Karainen, Karuna, Koski, Kuusisto, Lieto, Maaria, Marttila, Masku, Naantalin msk., Nousiainen, Paattinen, Paimio, Parainen, Piikkiö, Pöytyä, Raisio, Rusko, Sauvo, Tarvasjoki, Vahto, Yläne (Turku)	70,933	70,517	1,720	24.4	1,157	16.5	146	8.5	147	12.7	2.1				
Uudenkaupungin piiri: Iniö, Karjala, Kustavi, Lahtila, Lemu, Lokalahti, Mietoinen, Mynämäki, Pyhämaa, Pyhäranta, Tavassalo, Uudenkaupungin msk., Uusikirkko, Vehmaa, Velkua (Uusikaupunki)	40,366	40,350	911	22.6	652	16.2	72	7.9	95	14.6	2.4				

¹⁾ Väkiluku, syntyneitten ja kuolleitten luku on otettu terveydenhoitolahtakuntien ja piirilääkärien vuosikertomuksista. — Niiden kuntien nimet, joilla on kunnanlääkäri, ovat painotetut kursivilla. — ²⁾ Tähän sisältyy myös kaupungissa kuolleet ulkokuntalaiset. — Tähän on ylipäätään otettu lukuun kaikki Helsingissä äkkiliseen tautiin tai väkivaltaisella tavalla kuolleet henkilöt, nekin, jotka ovat asuneet kaupungin ulkopuolella (jos he eivät ole suoraan tulleet sairaalaan) ja sitäpaitsi sellaiset kaupungissa asuvat henkilöt, jotka ovat kuolleet pitkälliseen tautiin toisella paikkakunnalla, jota vastoin Helsingissä asuvia henkilöitä, jotka ovat muualla kuolleet äkkiliseen tautiin tai väkivaltaisella tavalla, ei ole yhtä vähän kuin toisella paikkakunnalla asuvia henkilöitä, jotka ovat kaupungissa kuolleet pitkälliseen tautiin, otettu tilastoon. — ³⁾ Laskuperuste sama kuin Helsingissä.

Lääni, kaupunki ja piirilääkärintiiri. <i>Gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Väkiluku vuoden 1920 lopulla. <i>Population à la fin de 1920.</i>	Keskiikäkuu vuonna 1920. <i>Population moyenne en 1920.</i>	Vuonna 1920 syntyneitä. <i>Nasances en 1920.</i>	Syntyn. 1 000 asukkaasta kohti. <i>Nasances par 1 000 habitants.</i>	Vuonna 1920 kuolleita. <i>Décès en 1920.</i>	Kuolleita 1,000 asukkaasta kohti. <i>Décès par 1,000 habitants.</i>	Vuotta nuorempia lapsia kuoli v. 1920 kuolleisiin. <i>Enfants au dessous d'un an morts durant l'année.</i>	100:sta vuoden kuluessa syntyneistä lapsista kuoli. <i>Sur 100 enfants nés durant l'année sont morts.</i>	Keuhkotautiin kuolleita. <i>Décédés par suite de phthisie tuberculeuse.</i>		
									1,000 asukkaasta kohti. <i>Par 1,000 habitants.</i>	% kaikista kuolleista. <i>% du total des décès.</i>	Lukumäärä. <i>Nombre.</i>
Rymättylän piiri: Askainen, Houtskari, Korpo, Merimasku, <i>Nauvo</i> , Rymättylä (Naantali)	13,483	13,495	254	18.8	185	13.7	18	7.1	20	10.8	1.5
Porin piiri: Ahlainen, <i>Eura</i> , Eurajoki, Hinnerjoki, <i>Honkilahti</i> , <i>Krukanen</i> , Kullaa, Lappi, Luvia, <i>Merikarvia</i> , Nakkila, <i>Noormarkku</i> , <i>Pomarkku</i> , Porin msk., Rauman msk., Siikainen, Ulvila (Pori)	81,891	80,671	1,981	24.6	1,298	16.1	148	7.5	212	16.3	2.6
Ikaalisten piiri: <i>Honganjoki</i> , Hämeenkyrö, <i>Ikaalinen</i> , <i>Jämijärvi</i> , <i>Kankaanpää</i> , Karvia, <i>Kihniö</i> , <i>Parkano</i> , Viljakkala (Ikaalinen)	55,282	55,051	1,434	26.0	921	16.7	158	11.0	112	12.2	2.0
Tyrvään piiri: Karkku, <i>Kiikka</i> , <i>Kivoinen</i> , Luvia, <i>Mouhijärvi</i> , <i>Suodenniemi</i> , Suoniemi, <i>Tyrvää</i> (Karkku)	35,399	35,294	871	24.7	605	17.1	66	7.6	92	15.2	2.6
Salon piiri: <i>Angelniemi</i> , <i>Dragsfjärd</i> , <i>Finby</i> , Halikko, <i>Hüttinen</i> , <i>Keniö</i> , <i>Kiikala</i> , Kisko, Kuusjoki, <i>Muurla</i> , <i>Perniö</i> , Pertteli, <i>Salon kauppa</i> , <i>Suomusjärvi</i> , Uskela, <i>Västanfjärd</i> (Salo)	53,928	53,741	1,344	25.0	867	16.1	108	8.0	148	17.1	2.8
Huittisten piiri: Alastaro, <i>Harjavalta</i> , <i>Huittinen</i> , <i>Kauvatsa</i> , <i>Keikyä</i> , <i>Kokemäki</i> , <i>Köyliö</i> , <i>Loimaa</i> , <i>Mellilä</i> , <i>Metsämaa</i> , <i>Oripää</i> , <i>Punkalaidun</i> , <i>Säkylä</i> , <i>Vampula</i> , (Loimaa)	58,102	57,894	1,517	26.2	978	16.9	124	8.2	143	14.6	2.5
Ahvenanmaan maakunta.	27,875	27,783	431	15.5	324	11.7	31	7.2	31	9.6	1.1
Maarianhaminan kaupunki	1,689	1,651	25	15.1	14	8.5	3	12.0	5	35.7	3.0
Godbyn piiri: <i>Brändö</i> , <i>Eckerö</i> , <i>Finström</i> , <i>Föglö</i> , <i>Geta</i> , <i>Hammarland</i> , <i>Jomala</i> , <i>Kumlinge</i> , <i>Kökar</i> , <i>Lemland</i> , <i>Lumparland</i> , <i>Salvik</i> , <i>Sottunga</i> , <i>Sund</i> , <i>Vårdö</i> (Godby)	26,186	26,132	406	15.5	310	11.9	28	6.9	26	8.4	1.0
Hämeen lääni.	357,387	355,889	8,444	23.7	5,388	15.1	749	8.9	803	14.9	2.3
Hämeenlinnan kaupunki	6,568	6,512	131	20.1	80	12.3	6	4.6	15	18.8	2.3
Tampereen »	44,950	44,659	796	17.8	582	13.0	79	9.9	106	18.2	2.4
Lahden »	7,076	6,846	121	17.7	70	10.2	15	12.4	10	14.3	1.5
Hämeenlinnan piiri: <i>Hattula</i> , <i>Hauho</i> , <i>Hausjärvi</i> , Hämeenlinnan msk., <i>Janakkala</i> , <i>Loppi</i> , Renko, Tuulos, <i>Tyrväntö</i> , Vanaja (Hämeenlinna)	52,893	52,614	1,267	24.1	783	14.9	95	7.5	100	12.8	1.9
Hollolan piiri: <i>Asikkala</i> , <i>Hollola</i> , <i>Koski</i> , <i>Kärkölä</i> , <i>Lammi</i> , <i>Nastola</i> , <i>Padasjoki</i> , (Lahti)	47,562	47,627	1,104	23.2	770	16.2	106	9.6	98	12.7	2.1
Tammelan piiri: <i>Akaa</i> , <i>Humpila</i> , <i>Jokioinen</i> , <i>Kalvola</i> , <i>Kylmäkoski</i> , <i>Somerniemi</i> , <i>Somero</i> , <i>Sääksmäki</i> , <i>Tammela</i> , <i>Urpala</i> , <i>Ypäjä</i> , (Forssa)	66,932	66,624	1,701	25.5	1,054	15.8	163	9.6	171	16.2	2.6

¹⁾ Sitapäitsi 6 toisella paikkakunnalla. — ²⁾ Laskuperuste sama kuin Helsingissä. — ³⁾ Näistä 9 toisella paikkakunnalla.

Lääni, kaupunki ja piirilääkärintiiri. <i>Gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Väkiluku vuoden 1920 lopulla. <i>Population à la fin de 1920.</i>	Keski-väkiluku vuonna 1920. <i>Population moyenne en 1920.</i>	Viomna 1920 syntyneitä. <i>Nasances en 1920.</i>	Syntyn. 1 000 asukkaasta kohti. <i>Nasances par 1 000 habitans.</i>	Kuolleita 1 000 asukkaasta kohti. <i>Décès par 1 000 habitans.</i>	Vuonna 1920 kuolleita. <i>Décès en 1920.</i>	100-osa vuoden kuluessa syntyneistä lapsista kuoli. <i>Sur 100 enfans nés durant l'année sont morts.</i>	Yhden tuoreen lapsen kuoli vuoden kuluessa. <i>Enfant ou nouveau né mort durant l'année.</i>	Keuhkotautiin kuolleita. <i>Décédés par suite de phthisie tuberculeuse.</i>		
									1 000 asukkaasta kohti. <i>Par 1 000 habitans.</i>	% kaikkia kuol elästä. <i>En % du total des décès.</i>	Lukumäärä. <i>Nombre.</i>
Tampereen piiri: Kangasala, Lempäälä, Messukylä, Pirkkala, Pälkäne, Sahalahti, Tottijärvi, Vesilahti, Ylöjärvi (Tampere)	46,096	46,020	1,108	24.1	679	14.8	89	8.0	112	16.5	2.4
Jämsän piiri: Eräjärvi, Jämsä, Korpi-lahti, Kuhmalahdi, Kuumoinen, Kuorevesi, Luopioinen, Längelmäki, Muurame (Jämsä)	46,937	46,862	1,231	26.3	807	17.2	113	9.2	120	14.9	2.6
Ruoveden piiri: Juupajoki, Kuru, Orivesi, Ruovesi, Teisko, Vilppula (Vilppula)	38,373	38,125	985	25.8	563	14.8	83	8.4	71	12.6	1.9
Viipurin lääni.	555,712	557,735	14,976	26.9	8,750	15.7	1,551	10.2	977	11.2	1.8
Viipurin kaupunki	30,785	30,548	478	15.6	345	11.3	39	8.2	50	14.5	1.6
Haminan »	3,083	3,081	50	16.2	57	18.5	10	20.0	6	10.5	1.9
Kotkan »	11,411	11,286	253	22.4	135	12.0	20	7.9	17	12.6	1.5
Lappenrannan »	3,047	3,065	53	17.3	49	16.0	6	11.3	8	16.3	2.6
Käkisalmen »	2,059	2,007	41	20.4	28	14.0	5	12.2	6	21.4	3.0
Sortavalan »	3,747	3,761	122	32.4	45	12.0	5	4.1	8	17.8	2.1
Viipurin piiri: Johannes, Kouvisto, Kuolemajärvi, Lavansaari y. m. saaria, Nuijamaa, Säkkijärvi, Uusikirkko, Viipurin msk. (Viipuri)	105,319	103,902	2,792	26.9	1,674	16.1	275	9.8	242	14.5	2.3
Haminan piiri: Kymi, Miehikkälä, Pyhtää, Sippola, Suursaari y. m. saaria, Vehkalahti, Virolahti (Hamina)	55,794	55,652	1,352	24.3	847	15.2	79	5.8	109	12.9	2.0
Lappeenrannan piiri: Lappee, Lemi, Luumäki, Savitaipale, Suomenniemi, Taipalsaari, Valkeala (Lappeenranta)	61,105	65,639	1,573	24.0	962	14.7	174	11.1	102	10.6	1.6
Antrean piiri: Antrea, Joutseno, Jääski, Kirvu, Rautjärvi, Ruokolahdi, Vuoksenranta (Jääski)	58,508	58,111	1,604	27.6	915	15.7	154	9.6	82	9.0	1.4
Muolaan piiri: Heinjoki, Kivennapa, Raivola, Kyyrölä, Muolaa, Rautu, Palkeala, Terijoki, Valkjärvi, Vuoksela (Raivola)	56,943	56,564	1,561	27.6	987	17.4	200	12.8	81	8.2	1.4
Käkisalmen piiri: Huutola, Kaukola, Käkisalmen msk., Metsäpirtti, Palkeala, Pyhäjärvi, Räisälä, Sakkola, Tiurila (Käkisalmen)	42,945	43,471	1,259	29.0	703	16.2	120	9.5	73	10.4	1.7
Kurkijoen piiri: Jaakkima, Kurkijoki, Parikkala (Kurkijoki)	41,932	41,572	1,174	28.2	636	15.3	129	11.0	58	9.1	1.4
Sortavalan piiri: Harlu, Ruskeala, Soanlahti, Sortavalan msk., Uukuniemi (Sortavala)	34,223	35,742	1,102	30.8	578	16.2	134	12.2	56	9.7	1.6
Salmiin piiri: Impilähti—Kitelä, Korpi-solkä, Salmi, Suistamo, Suojärvi (Impilähti)	44,811	43,334	1,562	36.0	789	18.2	181	11.6	79	10.0	1.8
Mikkelin lääni.	203,282	202,970	5,173	25.5	3,440	16.9	502	9.7	255	7.4	1.3
Mikkelin kaupunki	4,652	4,616	71	15.4	71	15.4	8	11.3	5	7.0	1.1
Heinolan »	1,752	1,745	25	14.3	22	12.6	5	20.0	2	9.1	1.1

Lääni, kaupunki ja piirilääkäripiiri. Gouvernement, ville et district de médecins de districts.	Väkiluku vuoden 1920 lopulla. Population à la fin de 1920.	Keskiikäluku vuonna 1920. Population moyenne en 1920.	Syntym. 1,000 asusta kohhti. Naisaines par 1 000 habitans.	Vuonna 1920 syntyneitä. Naisaines en 1920.	Kuolleita 1,000 asusta kohhti. Décès par 1 000 habitans.	Vuotta nuorempia lapsia kuoli Enfants au dessous de un an morts durant l'année.	100:sta vuoden kuluessa syntyneistä lapsista kuoli. Sur 100 enfans nés durant l'année sont morts.	Keuhkotautiin kuolleita. Décédés par suite de phtisie tuberculeuse.			
								1,000 asusta kohhti. Par 1 000 habitans.	% kaikista kuolleista. En % de totat des décès.	Lukumäärä. Nombre.	
Savonlinnan kaupunki	4,084	4,079	101	24.8	50	12.3	10	9.9	5	10.0	1.2
Mikkelin piiri: Anttola, Hirvensalmi, Kangasniemi, Mikkelin pit., Ristiina (Mikkeli)	43,778	43,764	1,062	24.3	732	16.7	99	9.3	43	5.9	1.0
Heinolan piiri: Hartola, Heinolan pit., Joutsa, Leivonmäki, Luhanka, Mäntyharju Sysmä (Joutsa)	45,275	45,277	1,119	24.7	792	17.5	106	9.5	61	7.7	1.3
Joroisten piiri: Haukivuori, Heinävesi, Joroisten, Juva, Jäppilä, Pieksämäki, Virtasalmi (Joroinen)	49,922	49,846	1,256	25.2	877	17.6	117	9.3	71	8.1	1.4
Savonlinnan piiri: Enonkoski, Kangaslampi, Kerimäki, Puunala, Rantasalmi, Savonranta, Sulkava, Sämingki (Savonlinna)	53,819	53,643	1,539	28.7	896	16.7	157	10.2	68	7.6	1.3
Kuopion lääni.	849,351	847,865	10,235	29.1	6,409	18.4	1,079	10.5	766	12.0	2.2
Kuopion kaupunki	18,087	17,993	456	25.3	274	15.2	45	9.9	47	17.2	2.6
Iisalmen »	3,065	3,057	64	20.9	57	18.6	15	23.4	8	14.0	2.6
Joensuun »	5,121	5,110	95	18.6	82	16.0	5	5.3	9	11.0	1.8
Kuopion piiri: Karttula, Keitele, Kuopion msk., Maaninka, Pielavesi, Tuusniemi, Vehmersalmi (Kuopio)	57,081	56,953	1,648	28.9	1,066	18.7	183	11.1	121	11.4	2.1
Rautalammin piiri: Hankasalmi, Leppävirta, Rautalampi, Suomenjoki, Varkaus, Vesanto (Suomenjoki)	48,015	47,952	1,259	26.3	844	17.6	124	9.8	78	9.2	1.6
Iisalmen piiri: Iisalmen mlk., Juantehdas, Kauravesi, Lapinlahti, Muuruvesi, Nilsjä, Sonkajärvi, Varpaisjärvi, (Iisalmi)	68,416	67,955	2,171	31.9	1,355	19.9	236	10.9	169	12.5	2.5
Pielisjärven piiri: Juuka, Nurmes, Pielisjärvi, Rantavaara, Valtimo (Nurmes) ..	43,359	43,136	1,439	33.4	818	19.0	122	8.5	135	16.5	3.1
Tohmajärven piiri: Ilomantsi, Kesälahti, Kiihtelys, Kitee, Pälkjärvi, Tohmajärvi, Tuupovaara, Värtsilä (Tohmajärvi)	52,531	52,274	1,523	29.1	910	17.4	149	9.8	105	11.5	2.0
Joensuun piiri: Eno, Kaavi, Kontiolahti, Kuusjärvi, Liperi, Pielisensuu, Polvijärvi, Rääkkylä (Joensuu)	53,676	53,435	1,580	29.6	1,003	18.8	200	12.7	94	9.4	0.2
Vaasan lääni.	542,384	540,431	13,457	24.9	8,112	15.0	1,263	9.4	1,462	18.0	2.7
Vaasan kaupunki	23,336	23,259	395	17.0	287	12.3	23	5.8	61	20.5	2.6
Kristiinankaup. »	3,446	3,495	59	16.9	49	14.0	5	8.5	3	6.1	0.9
Kaskisten »	1,656	1,602	46	28.7	17	10.6	4	8.7	—	—	—
Uudenkaarlep. »	1,257	1,261	15	11.9	28	22.2	1	6.7	2	7.1	1.6
Pietarsaaren »	7,288	7,322	108	14.8	80	10.9	11	10.2	14	17.5	1.9
Kokkolan »	4,368	4,321	67	15.5	48	11.1	3	4.5	8	16.7	1.9
Jyväskylän »	5,708	5,613	128	22.8	56	10.0	12	9.4	9	16.1	1.6
Vaasan piiri: Bergö, Isokyrö, Jurva, Koivulahti, Lavhia, Maalahti, Mustasaari, Petalahti, Piittikylä, Raippaluoto, Sulva, Vähäkyrö, Ylistaro (Vaasa)	72,562	72,445	1,455	20.1	1,078	14.9	132	9.1	190	17.6	2.6

) Laskuperuste sama kuin Helsingissä.

Lääni, kaupunki ja piirilääkäripiiri. Gouvernement, ville et district de médecins de districts.	Väestön vuoden 1920 lopulla. Population à la fin de 1920.	Keski-ikä vuonna 1920. Population moyenne en 1920.	Syntynyt 1,000 asukkaasta kohti. Naisuuksien par 1,000 habitans. Vuonna 1920 syntyneitä. Naisuuksien en 1920.	Kuolleita 1,000 asukkaasta kohti. Décès par 1,000 habitans. Vuonna 1920 kuolleita. Décès en 1920.	Vuotta nuorempia lapsia kuoli Enfants au dessous d'un an morts durant l'année.	100:sta vuoden kuluessa syntyneistä lapsista kuoli. Sur 100 enfants nés durant l'année sont morts.	Keskikotautiin kuolleita. Décès par suite de phthisie tuberculeuse.				
							Lukumäärä. Nombre.	% kaikista kuolleista. En % des totaux des décès.	1,000 asukkaasta kohti. Par 1,000 habitans.		
Kristiinankaupungin piiri: <i>Ilmajoki, Isojoki, Jalasjärvi, Karijoki, Kauhajoki, Korsnäs, Kristiinankaupungin msk., Kurikka, Lappfjärd, Närpiö, Peräseinäjoki, Seinäjoki, Sideby, Teuva, Övermark</i> (Kristiinankaupunki)	111,689	111,232	2,988	26.9	1,729	15.5	314	10.5	306	17.7	2.8
Uudenkaarlepyyn piiri: <i>Alahärmä, Joppa, Kaukava, Lapua, Maksamaa, Munsala, Nurmo, Oravainen, Uudenkaarlepyyn msk., Vöyri, Ylihärmä</i> (Uusikaarlepyy) ..	65,232	65,129	1,488	22.8	993	15.2	158	10.6	227	22.8	3.5
Kokkolan piiri: <i>Alaveteli, Halsua, Himanka, Kannus, Kaustinen, Kokkolan msk., Kronoby, Kälviä, Lestijärvi, Loh-taja, Luoto, Perho, Pietarsaaren pit., Purmo, Teerijärvi, Toholampi, Ullava, Veteli, Ähtävä</i> (Kokkola)	68,307	68,045	1,775	26.1	1,164	17.1	161	9.1	270	23.2	4.0
Kuortaneen piiri: <i>Alajärvi, Alavus, Eivijärvi, Keuruu, Korttesjärvi, Kuortane, Lappajärvi, Lehtimäki, Multia, Pihlajavesi, Soini, Töysä, Vimpeli, Virrat, Ähtäri</i> (Alavus)	90,370	89,955	2,529	28.1	1,281	14.2	225	8.9	190	14.8	2.1
Jyväskylän piiri: <i>Jyväskylän pit., Kars-tula, Kinnula, Kivijärvi, Konginkangas, Laukaa, Petäjävesi, Pihkipudas, Pylkön-mäki, Saarijärvi, Sumiainen, Toivakka, Uuranen, Viitasaaari, Äänekoski</i> (Saari-järvi)	87,165	86,752	2,404	27.7	1,302	15.0	214	8.9	182	14.0	2.1
Oulun lääni.	367,255	364,395	11,366	30.4	6,942	18.5	1,242	10.9	892	12.8	2.4
Oulun kaupunki	20,927	20,844	412	19.8	304	14.6	35	8.5	60	19.7	2.9
Raahen »	4,058	4,043	56	13.9	53	13.1	6	10.7	7	13.2	1.7
Kemin »	2,544	2,547	69	27.1	48	18.8	9	13.0	5	10.4	2.0
Tornion »	2,116	2,089	53	25.4	19	9.1	2	3.8	5	26.3	2.4
Kajaanin »	4,211	4,089	137	33.5	55	13.5	16	11.7	3	5.5	0.7
Oulun piiri: <i>Haukipudas, Ii, Kem-pele, Kuuminki, Kuivaniemi, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulujoki, Oulunsalo, Temmes, Tyrnävä, Utajärvi, Ylikiiminki</i> (Oulu)	53,301	53,072	1,673	31.5	1,172	22.1	226	13.5	169	14.4	3.2
Raahen piiri: <i>Hailuoto, Paavola, Patti-joki, Rantsila, Revonlahti, Saloinen, Siika-joki, Vihanti</i> (Raahen)	23,712	23,622	682	28.9	435	18.4	48	7.0	77	17.7	3.3
Kalajoen piiri: <i>Alavieska, Kalajoki, Merijärvi, Oulainen, Pyhäjoki, Rautio, Sievi, Yvieska</i> (Kalajoki)	41,707	41,284	1,233	29.9	673	16.3	102	8.3	145	21.5	3.5
Haapajärven piiri: <i>Haapajärvi, Haapa-vesi, Kestilä, Kärsämäki, Nivala, Piippola, Pulkkiälä, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Reisjärvi</i> (Haapavesi)	50,512	50,093	1,723	34.4	873	17.4	176	10.2	158	18.1	3.2
Kajaanin piiri: <i>Hyrynsalmi, Kajaanin msk., Kuhmoniemi, Paltamo, Puolanka.</i>											

¹⁾ Laskuperuste sama kuin Helsingissä.

Lääni, kaupunki ja piirilääkäripiiri. <i>Gouvernement, ville et district de médecins de districts.</i>	Väkiluku vuoden 1920 lopulla. <i>Population à la fin de 1920.</i>	Keskiikäkkuu vuonna 1920. <i>Population moyenne en 1920.</i>	Vuonna 1920 syntyneitä. <i>Natacances en 1920.</i>	Synny. 1,000 asukaasta kohd. <i>Natacances par 1,000 habitans.</i>	Vuonna 1920 kuolleita. <i>Décès en 1920.</i>	Kuolleita 1,000 asukaasta kohd. <i>Décès par 1,000 habitans.</i>	Enlantis nuoremmyä lapsia kuoll. <i>Enlantis au dessous d'un an morts durant l'année.</i>	Sur 100 enlantis nés durant l'année sont morts.	Keuhkotautiin kuolleita. <i>Décédés par suite de phthisie tuberculeuse.</i>		
									1,000 asukaasta kohd. <i>Par 1,000 habitans.</i>	% kaikista kuolleista. <i>Pn % du total des décès.</i>	Lukumäärä. <i>Nombre.</i>
Ristijärvi, <i>Sotkamo</i> , Suomussalmi, Säräisniemi, Vuolijoki (Kajaani)	52,166	51,720	1,748	33.8	922	17.8	188	10.8	68	7.4	1.3
Tornion piiri: Alatornio, Karunkei, Kemin msk., Kolari, Simo, Tervola, Turtola, Ylitornio (Kemi).....	40,075	39,367	1,196	30.4	632	16.1	135	11.3	91	14.4	2.3
Pudasjärven piiri: Kuusamo, Pudasjärvi, Ranua, Taivalkoski (Pudasjärvi) ..	30,234	29,925	1,038	34.7	459	15.3	111	10.7	42	9.2	1.4
Rovaniemen piiri: <i>Kemijärvi</i> , Kuolajärvi, <i>Rovaniemi</i> (Rovaniemi)	25,587	25,500	840	32.9	609	23.9	138	16.4	41	6.7	1.6
Kittilän piiri: Enontekiö, Inari, Kittilä, Muonio, Pelkosenniemi, Savukoski, Sodankylä, Utsjoki (Kittilä)	16,105	16,200	506	31.2	688	42.5	50	9.9	21	3.1	1.3
Koko maa — Pays entier	3,337,708	33,19,574	83,834	25.3	52,862	15.9	8,015	9.6	7,174	13.6	2.2

Ilmoitetut akuuttiset taudintapaukset
Cas de maladies aiguës rapportés

Taudin nimi. <i>Nom de la maladie.</i>	Helsinki.	Pori.	Tammisaari.	Hanko.	Turku.	Naalitali.	Uusikaupunki.	Pori.	Rauma.	Martinkaupunki.	Hämeenlinna.	Tampere.
Typhus abdominalis et paratyphus	433	16	1	4	1	38	—	1	46	3	1	75
» exanthematicus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» recurrens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Febris remittens. Febricula	—	10	12	7	7	51	2	10	—	20	2	171
» intermittens	347	—	5	—	1	—	—	—	16	—	—	—
Influenza	10,431	173	308	102	618	1,687	47	509	3,099	224	169	302
Encephalitis lethargica	148	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Meningitis cerebrospinalis epidemica	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poliomyelitis anterior acuta	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cholera asiatica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dysenteria	14	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—
Cholera nostras. Gastroenteritis epidemica	4,308	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gastritis, enteritis acuta	—	164	48	75	269	540	3	143	353	72	69	113
Variola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	710
Varicellae	429	27	3	1	9	67	—	10	32	13	1	16
Scarlatina	183	—	—	—	1	124	—	—	14	2	1	10
Morbilli	468	200	73	1	16	25	1	55	185	2	—	169
Rubeola	79	52	—	—	—	13	—	2	—	—	—	4
Erysipelas	230	24	8	4	8	31	1	5	37	—	1	4
Septicopyaemia	41	—	—	—	1	2	—	1	3	—	—	—
Febris puerperalis	11	7	—	—	—	7	—	—	5	1	—	1
Diphtheria	890	30	8	17	11	202	1	19	126	22	17	27
Angina tonsillaris	4,688	177	65	70	223	636	1	53	426	78	43	80
Laryngobronchitis acuta	10,596	295	134	118	441	1,759	10	205	708	88	87	267
Pertussis	440	120	2	62	5	26	1	12	20	13	—	15
Pneumonia crouposa	428	57	35	11	19	282	1	16	129	15	12	27
Parotitis epidemica	214	2	1	2	6	15	—	75	68	12	20	29
Rheumatismus articularum acutus	463	10	4	6	4	35	—	11	37	2	5	5
Meningitis tuberculosa	26	1	—	1	2	13	—	—	16	3	—	3
Pleuritis acuta (idiopath.)	349	6	2	2	8	28	1	2	24	1	1	6
Syphilis recens	675	7	3	5	14	104	—	5	62	14	1	4
Gonorrhoe	2,181	31	11	7	90	282	—	8	162	57	3	40
Ulcus molle	375	2	—	—	5	20	—	1	22	9	—	2
Yhteensä — Total	38,452	1,411	718	500	1,758	5,990	69	1,143	5,574	669	433	1,134
												6,290

1) Taulu on tehty toisin kuin siv. 14 terveydenhoitolautakuntien vuosikertomusten mukaan.

kaupungeissa v. 1920. ¹⁾
dans les villes en 1920.

Yhteensä. Total.	Torneo.	Kemi.	Kajaani.	Raahe.	Oulu.	Jyväskylä.	Kokkola.	Pietarsaari.	Uusikaarlepyy.	Kaskinen.	Kristinan- kaupunki.	Vaasa.	Joensuu.	Ilalini.	Kuopio.	Savonlinna.	Helsinki.	Mikkeli.	Soravala.	Kahjalini.	Lappeenranta.	Kotka.	Hamina.	Vilpuri.	Tahti.
874	20	23	2	1	17	3	—	—	—	—	—	7	32	11	38	35	6	3	1	1	2	1	—	43	2
631	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
378	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30,017	67	222	543	77	827	364	371	1,349	115	20	24	504	126	289	2,187	195	58	317	106	175	156	267	134	1,545	139
177	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
80	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4,350	2	10	214	61	410	177	91	260	14	58	3	336	89	48	851	115	7	90	38	87	33	76	701	13	
7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
903	—	2	3	4	20	6	10	—	—	6	15	24	7	16	31	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
616	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3,393	45	86	12	3	356	23	124	86	77	64	74	415	104	10	322	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—
208	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
585	1	2	2	2	29	4	1	6	3	1	3	21	3	1	59	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2,150	11	35	13	9	71	6	6	42	1	4	11	80	10	23	35	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—
10,442	49	89	58	51	402	98	246	123	14	45	388	47	40	47	447	2	45	54	54	68	49	40	53	775	31
23,435	88	111	407	86	925	99	243	471	35	111	45	821	104	124	1,732	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,086	5	3	—	5	35	3	3	1	—	8	16	4	4	4	68	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,725	7	19	19	9	57	19	31	13	9	2	5	19	19	34	142	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—
978	—	2	—	—	24	14	1	20	—	—	—	51	6	7	174	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
883	7	9	12	2	49	10	4	16	2	1	35	1	1	1	38	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
104	2	3	3	3	2	2	3	3	—	—	—	7	1	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
666	3	4	10	1	24	8	3	—	—	—	—	22	1	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,779	2	12	1	42	19	7	7	13	—	—	—	52	5	2	178	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5,199	1	3	41	15	39	110	16	80	9	3	9	25	213	13	314	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—
819	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
281	6,398	459	843	420	560	446	734	95	596	6,792	654	629	3,214	240	338	272	2,657	1,080	955	3,649	339	1,449	642	369	98,252

Kuolemansyyt kaupun-
Causes de décès dans les

Taudin nimi. Nom de la maladie.	Helsinki.	Pori.	Loviisa.	Tammisaari.	Hanko.	Turku.	Naalai.	Maarianhamina.	Uusikaupunki.	Rauma.	Pori.	Hämeenlinna.	Tampere.
Syphilis congenita	3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	5
Debilitas »	—	—	—	—	6	29	—	—	—	—	—	5	27
Alii morbi congeniti	79	1	—	2	—	—	—	—	2	3	7	—	1
Marasmus senilis	36	14	11	5	7	32	—	2	3	—	1	6	18
Meningitis cerebrospinalis epidemica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tetanus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poliomyelitis anterior acuta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Variola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	10	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Scarlatina	5	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	1	2
Typhus exanthematicus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» abdominalis et paratyphus	13	2	—	—	—	1	—	—	—	—	4	2	4
» recurrens	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pyæmia, Septicæmia	48	1	—	—	—	9	—	—	2	—	4	2	6
Sepsis puerperalis	12	—	—	—	—	4	—	—	—	—	1	—	4
Cholera asiatica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» nostras	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dysenteria	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Tussis convulsiva	6	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1
Diphtheria	21	—	—	1	2	12	—	—	—	2	5	3	11
Erysipelas	8	1	—	1	1	2	—	—	—	—	1	—	4
Influenza epidemica	263	8	6	1	7	51	1	2	—	5	17	7	38
Aliae infectiones acutæ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—
Febris intermittens	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Tuberculosis:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) phthisis pulmonum	346	14	8	6	9	129	2	2	3	16	43	15	106
b) aliorum organorum	54	1	—	—	1	28	—	1	—	4	13	2	22
Lepra	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Actinomycosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Syphilis acquisita	6	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Aliae infectiones chronicae	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scrophulosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbi sanguinis sanguigenorumque organorum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Diabetes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Morbus Basedowii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rhachitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aliae cachexiæ	13	—	1	—	—	14	—	1	—	—	4	—	1
Alcoholismus acutus et chronicus	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Aliae intoxicationes chronicae	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbi cerebri, medullæ spinalis, systematis nervosi et organorum sensuum	133	4	—	2	2	23	—	—	8	6	17	7	53
Insania	14	—	—	—	—	4	—	—	—	—	1	—	—
Morbi organorum circulationis	310	19	6	6	7	165	2	3	10	7	38	6	85
Pneumonia et pleuritis acuta	138	10	3	3	6	85	1	—	10	4	44	7	62
Alii organorum respirationis morbi	13	—	—	—	3	10	1	—	—	3	—	3	8
Enteritis et gastroenteritis acuta	37	—	—	1	—	14	—	2	1	3	2	2	21
Alii organorum digestionis morbi	57	2	1	—	2	23	1	—	1	1	1	—	12
Morbi organorum uropoëticorum	36	2	1	3	—	15	—	—	—	—	3	2	15
Morbi organorum sexualium muliebrum	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Alii morbi e graviditate et partu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbi organorum locomotionis et ossium	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbi systematis cutanei et telæ connexivæ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Carcinoma, Sarcoma	104	8	2	3	2	70	2	1	5	9	20	3	39
Tumores alii	25	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	5
Casus mortiferi	63	4	1	6	1	35	—	—	4	4	3	3	19
Suicidium	43	3	1	—	—	8	—	—	—	—	3	2	5
Homicidium	21	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	2
Occisio in rebellione	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Causæ mortis incertæ aut ignotæ aut non indicatæ	28	2	6	1	1	36	—	—	1	8	1	—	—
Yhteensä — Total	1,976	97	48	42	58	824	10	14	50	76	240	80	582

geissa vuonna 1920.
villes pour l'année 1920.

	Yhteensä Total.	Kajaani.	Tornio.	Kemi.	Raate.	Oulu.	Jyväskylä.	Kokkola.	Pietarsaari.	Uusikaarlepyy.	Kaskinen.	Kristina- kaupunki.	Vaasa.	Joenauu.	Iisalmi.	Kuopio.	Savonlinna.	Heinola.	Mikkeli.	Sortavala.	Käkisalmi.	Lappeenranta.	Kotka.	Hamina.	Vilpuri.	Tahiti.
	17																									
	93																									
	145	4																								
	256	2																								
	1																									
	1																									
	1																									
	38																									
	44																									
	46	1																								
	1																									
	88																									
	27																									
	7																									
	24																									
	92	1																								
	23																									
	541	14																								
	10																									
	1																									
	1,052	3																								
	193																									
	1																									
	9																									
	3																									
	5																									
	4																									
	50																									
	23	1																								
	397	3																								
	25																									
	936	3																								
	613	9																								
	66																									
	155	2																								
	156	1																								
	117																									
	9																									
	4																									
	1																									
	382	2																								
	42	1																								
	222	4																								
	93	1																								
	38																									
	382	5																								
70	345	57	135	49	28	53	71	22	50	274	57	82	287	49	17	28	80	48	56	304	53	48	19	55	6,434	

Suojelusrokotos.

Vuonna 1920 ilmoitettiin rokotetuiksi 45,800 henkilöä. Lähempi selvitys rokotetuista esiintyy taulussa II taululiitteessä. Tässä huomautettakoon sen tähden ainoastaan, että rokotetut jakaantuivat iän mukaan seuraavasti:

Alle	2 vuoden vanhoja oli	34,435 eli	75.19 %
	2—10 »	» »	11,213 »	24.48 »
Yli	10 »	» »	152 »	0.33 »

Rokotuksen tulos eri ikäluokissa oli seuraava:

		Täydellisellä menestyksellä rokotetut.	Vaillinaisella menestyksellä rokotetut.	Tarkastuk- sesta polsa- olleet.
Alle	2 vuoden vanhoja 94.17 %	4.94 %	0.89 %
	2—10 »	» » 92.88 »	4.67 »	2.95 »
Yli	10 »	» » 99.34 »	0.66 »	0.00 »

Rokotetuista oli 29 eli 0.06 % ilmoitettu tulleen kolmena vuonna peräkkäin tuloksetta rokotetuksi.

Rokotusaineena käytettiin yksinomaan Helsingin rokkoaineenvalmistuslaitoksessa valmistettua rokkoainetta ja oli se yleensä tehokasta.

Uudelleenrokottamista toimitettiin laajemmassa määrässä vain Kristiinankaupungin piirissä, jossa rokotettiin 4,816 henkilöä. Rymättylän, Porin, Ruoveden, Kuopion, Pielisjärven ja Kuortaneen piireissä rokotettiin uudelleen yhteensä 158 henkilöä. Muissa piireissä ei uudelleenrokottamista ole toimitettu.

Helsingin rokkoaineenvalmistuslaitos.

Laitoksessa tarvittavat vasikat hankki tilanomistaja M. Nyman kuten edellisinäkin vuosina. Rokotusaineen talteenottamisen jälkeen toimitetut ruumiinavaukset osoittivat kaikki käytetyt vasikat virheettömiksi. Vuoden kuluessa istutettiin 41 vasikkaa, nimittäin:

tammikuussa	1	heinäkuussa	0
helmi- »	2	elo- »	1
maalis- »	6	syys- »	0
huhti- »	6	loka- »	1
touko- »	17	marras- »	3
kesä- »	3	joulu- »	1
					41

Vasikoista istutettiin yksi vuoden 1919 kannalla ja 33 vasikkaa vuoden 1920 kannoilla. Kun laitoksen omat kannat alkoivat osoittaa heikontumisoireita, hankittiin Tanskasta uutta ainetta, kahta eri kantaa, ja istutettiin sillä 5 vasikkaa. Samoin hankittiin Berlinin rokkoainelaitoksesta ainetta ja istutettiin sillä kaksi vasikkaa.

Vuoden kuluessa saatiin rokkoainetta 936.3 gr. Laitoksesta lähetettiin yhteensä 1,069 rokkoainelähetystä, mistä yleiseen tarkoitukseen 823 ja yksityisille 246. Paitsi rokkoainevaraston yleiseen rokotukseen käyttämää ainetta, jakoi laitos vuoden kuluessa käytettäväksi kaikkiaan 185,080 annosta, niistä yleiseen tarkoitukseen maksutta 179,097 annosta ja yksityisille maksusta 5,983 annosta. Eri kuukausille jakaantuivat määrät seuraavasti:

Kuukausi.	Yleiseen tarkoitukseen maksutta	Yksityisille maksusta	Yhteensä.	Kuukausi.	Yleiseen tarkoitukseen maksutta	Yksityisille maksusta.	Yhteensä.
Tammikuussa...	8,525	166	8,681	Heinäkuussa....	2,075	133	2,208
Helmi »	5,900	202	6,102	Elo »	4,500	479	4,979
Maalis »	9,250	385	9,635	Syys »	2,727	589	3,316
Huhti »	7,775	510	8,285	Loka »	14,375	937	15,312
Touko »	59,670	914	60,584	Marras »	9,600	612	10,212
Kesä »	51,975	737	52,712	Joulu »	2,725	329	3,054

Myydyistä rokkoaineesta sai laitos Smk. 1,354 sekä myydyistä vasikanjäätännöksistä Smk. 11,142: —, siis yhteensä Smk. 12,496. Laitoksella oli v. 1920 menoja Smk. 89,471: 24. Kun näistä vähennetään laitoksen tulot, jää todelliseksi menoiksi Smk. 76,975: 24.

K. F. Hirvisalo.

Rokotus Helsingissä.

Helsingin rokkoainevaraston toimeenpanema yleinen rokotus Helsingin kaupungissa alkoi maalisk. 19 päivänä ja jatkui yhtämittäisesti jouluk. 14 päivään. Rokotusta toimitettiin Arbetets Vännerin huoneustoissa Annank. 26 ja It. Viertotie 4, kirkkosali Betesdassa Punavuorenk. 2, Kotikallion lastentarhassa Hermannissa, Fredriksbergin huvilassa Herttak. 2, Töölön sokeritehtaan lukusalissa sekä kaupungin desinfektiomajassa ja eräässä talossa Ison Robertinkadun varrella, jossa oli ilmennyt epäilyttävä isorokkotapaus. Rokotusta toimitettiin 84 eri kertaa ja rokotettujen henkilöiden luku oli 694. Niistä oli ensi kertaa rokotettuja 636 ja uudelleen rokotettuja 58. Rokotusaineena käytettiin rokkoaineenvalmistuslaitoksessa valmistettua rokotusainetta. Lapsista, jotka olivat läsnä tarkastuksessa, oli 610 rokotettu kuudella leikkauksella ja nousi rokkoja keskimäärin 5.92 lasta kohti. Rokotetuista oli:

Miesp.	Naisp.	Kreikk. katolisia	Roomal. katolisia	Juutalaisia	Helsingin ulkopuolelta	Suomea puhuvia	Ruotsia puhuvia	Aviottomia
312	324	4	2	478	148	61	1	20

Kuukausiin nähden jakaantuivat rokotetut seuraavasti:

Tammik.	6	Huhtik.	151	Heinäk. ..	15	Lokak.	31
Helmik.	0	Toukok.	26	Elok.	173	Marrask.	2
Maalisk.	51	Kesäk.	11	Syysk. ...	160	Jouluk.	10

Ensi kertaa rokotettujen ikä ja rokotuksen tulos näkyä seuraavasta taulukosta:

Rokotettujen määrä				Rokotuksen tulos						Tarkastuksesta poissaoleita			Kehitt. rokkotien määrä %:ssa ist. leikkauks. nähden	Tulos %:ssa		Tarkastuksesta poissaoleita %:ssa
alle 2 vuoden	2-10 vuoteen	päälle 10 vuoden	Yhteensä	alle 2 vuoden		2-10 vuotta		päälle 10 vuoden		alle 2 vuoden	2-10 vuoteen	päälle 10 vuoden		täyd.	epätäyd.	
				täyd.	epätäydellinen	täyd.	epätäydellinen	täyd.	epätäydellinen							
240	394	2	636	234	1	371	4	1	—	5	19	1	98.66	99.18	0.82	3.93

Vuoden kuluessa sai 56 oppilasta ohjausta rokotuksen toimittamisessa. Oppilaat rokottivat yhteensä 422 tapausta. Jokaista oppilasta kohden tuli siis 7.5 rokotusta. Rokotustilaisuuksissa saivat oppilaat harjoitella päiväkirjan pitoa. Toimitetun kuulustelun jälkeen annettiin 40 oppilaalle todistus rokotustaidosta.

Kaupungissa toimivat lääkärit ja kättilöt ovat rokkoainevaraston ilmoittaneet vuoden kuluessa rokottaneensa 145 lasta. Niistä oli poikalapsia 83 ja tyttölapsia 62. Tulos oli epätäydellinen 5 tapauksessa. Luettelo ei ole täydellinen, koska kaikki asianomaiset rokotuksen toimittajat eivät ole täyttäneet säädettyä ilmoitusvelvollisuuttansa.

Kaupungin papisto ilmoittaa v. 1919 syntyneiden, rokottamattomien lasten luvun seuraavasti:

Pohj. suom. seur.	441 lasta	Etel. ruots. seur.	238 lasta
Etel. suom. seur.	332 »	Sörnäisten suom. seur. ...	358 »
Pohj. ruots. seur.	292 »	Sörnäisten ruots. seur. ..	98 »

Yhteensä 1,759 lasta

K. F. Hirvisalo.

Smittkoppornas förekomst i Finland framgår af följande af förra Medicinalrådet L. W. Fagerlund utarbetad öfversikt om vaccinationen i Finland.

Om dödligheten i smittkoppor i Finland och nyttan af vaccination.

I Sverige äro smittkopporna icke kända förr än i sextonde sekel. När sjukdomen inkommit till Finland är ovisst. Men äfven här har den rasat med samma förfärande häftighet som öfverallt annorstädes i världen spridande död och förskräckelse. Ingen skonades Högt och låg, gammal och ung angreps af densamma och då alla medel att förekomma sjukdomen sveko, vande man sig att betrakta densamma som ett oundvikligt ondt, för hvilken intet skydd gafs. Först i början af 1700-talet fann man dock att inympningen af smittkoppsgifvet vanligen gaf upphof till en lindrigare form af denna sjukdom, än då den uppstod genom smitta, hvarföre koppymningen blef ett i temligen hög grad anlitadt skyddsmedel emot sjukdomen. I Finland utfördes koppymning första gången den 19 november 1754 af professorn i medicin vid Akademien i Åbo, dr Johan

Haartman. Bland dem, som därefter i Finland varmt togo sig an smittkoppym্পningen, må i främsta rummet nämnas provincialläkaren i Österbotten Barthold Rudolf Hast, som under åren 1768—1784 ympade 15,848 barn. År 1799 åtog sig Finska Hushållningssällskapet i Åbo koppym্পningens befrämjande och utdelade såväl medaljer som premier åt dem, som nitiskt utöfvade koppym্পningen. Bland dem, som sålunda gjorde sig förtjenta af Sällskapet belöningar förtjenar att omnämnas prosten i Gamlakarleby församling Anders Chydenius och hans komminister Fr. Stenhagen, hvilka under en tid af 27 år ympade koppor på 11,074 personer. Denna form af skyddsym্পning var dock icke utan fara, ty stundom gaf den upphof till svåra, till död ledande sjukdomsfall, hvarjämte de ympade kunde sprida smitta till sin omgifning. Dessa faror undanröjdes först genom införandet af vaccinationen, d. ä. sedan ympningen af innehållet från koppor hos människor utbyttes emot sådant hemtadt från koppor hos kor.

Efter det dr. Edv. Jenner i London år 1798 publicerade sitt första arbete om kokoppym্পningen, vaccinationen, spreds kännedomen härom snart öfver till nordn. Den 23 oktober 1801 verkställdes i Sverige (i Lund) den första ympningen med vaccinämne hemtadt från Köpenhamn och den 17 mars 1802 verkställdes i Finland den första ympningen med vaccinämne hemtadt från Stockholm. Den utfördes i Åbo af stadsläkaren derstädes Anders Boxström å professor Frans Michael Franzéns dotter Maria Helena Rosina, som sedermera blef gift med generaldirektören för medicinalverket i Finland Carl Daniel von Haartman. Vaccinationen vann derefter ganska snart stor spridning dels genom enskilda härför intresserade läkare, dels genom Finska Hushållningssällskapet i Åbo, genom hvars energiska åtgärder en mängd prester i olika delar af landet förmåddes att verkställa ympningar och derigenom sprida intresset för vaccinationen i allt vidare kretsar. Vaccinationens framgång var betryggad sedan Kongl. Maj:t genom skrifvelse af den 10 mars 1803 förordnat att alla klockare, som därefter i Finland antogos, skulle besitta skicklighet i vaccinationen.

Det erbjuder ett icke ringa intresse att se huru dödligheten i koppor förhållit sig under olika tider särskildt före och efter vaccinationens införande samt under den tid densamma var frivillig och efter det vaccinationen blef obligatorisk. Detta skedde genom en förordning af den 17 dec. 1883 jemte tillhörande reglemente af den 15 jan. 1884. Bestämningarna i dessa författningar tillämpades successift från 1885, först i städerna och derefter på landsbygden, så att vaccinationstvång från 1890 var gällande för hela landet. Genom en förordning af den 16 febr. 1920 kan, då smittkoppor äro gängse eller hota att utbryta, om så finnes nödigt, enhvar som icke bevisligen genomgått smittkoppor eller under senast föregående fem år icke en enda gång vaccinerats, åläggas att låta vaccinera sig.

Genom nedanstående tabeller och bifogade diagram belyses dessa förhållanden närmare. I de statistiska uppgifterna för de tidigaste åren äro dock antalen af dödsfall i koppor och mässling sammanförda. Begge dessa sjukdomar ansågos på denna tid såsom barnsjukdomar och om de också af läkarene redan därförinnan särskiljdes såsom olika sjukdomar, blefvo de likväl i de för landet då gällande statistiska tabellerna förda tillsammans. Först från år 1774 upptogs antalet dödsfall i koppor och mässling skildt för sig.

Före vaccinationens införande.

År	Antal invånare i Finland	Antal dödsfall i smittkoppor och mäsling årligen	Antal dödsfall i smittkoppor och mäsling årligen på hvarje miljon invånare	År	Antal invånare i Finland	Antal dödsfall i smittkoppor och mäsling årligen	Antal dödsfall i smittkoppor och mäsling årligen på hvarje miljon invånare
1751	429,712	1,207	2,863	1763	511,557	5,711	11,164
1752	436,743	610	3,497	1764	518,387	1,756	3,387
1753	443,775	1,242	2,799	1765	525,219	979	1,677
1754	450,806	3,622	8,039	1766	532,376	635	1,193
1755	457,838	1,739	3,800	1767	539,533	1,458	2,739
1756	464,484	3,974	8,556	1768	546,690	1,978	3,618
1757	471,130	1,062	2,254	1769	553,848	2,086	3,761
1758	447,776	788	1,649	1770	560,984	3,427	6,107
1759	484,422	1,262	2,606	1771	570,816	1,229	2,137
1760	491,067	1,123	2,237	1772	580,648	717	1,235
1761	497,897	1,914	3,845	1773	590,480	418	694
1762	504,727	3,023	5,989				

År	Antal invånare i Finland	Antal dödsfall i smittkoppor årligen	Antal dödsfall i smittkoppor årligen på hvarje miljon invånare	År	Antal invånare i Finland	Antal dödsfall i smittkoppor årligen	Antal dödsfall i smittkoppor årligen på hvarje miljon invånare
1774	600,312	603	1,004	1788	695,132	2,061	2,979
1775	610,145	812	1,331	1789	700,378	4,238	7,051
1776	620,893	2,191	3,528	1790	705,623	459	650
1777	631,641	2,411	3,817	1791	718,664	224	312
1778	642,389	1,848	2,880	1792	731,706	472	659
1779	652,138	1,050	1,607	1793	744,747	2,525	3,373
1780	663,887	1,380	2,077	1794	757,789	4,629	6,108
1781	666,989	2,970	4,453	1795	770,831	2,005	2,601
1782	670,091	1,191	1,762	1796	783,196	1,442	1,842
1783	673,193	3,156	4,838	1797	795,562	896	1,126
1784	676,294	3,253	4,662	1798	807,927	1,803	2,231
1785	679,396	2,186	3,218	1799	820,293	5,597	6,823
1786	684,641	1,735	2,534	1800	832,659	1,415	1,699
1787	689,887	1,884	2,731	1801	845,800	401	474

Efter vaccinationens införande.

Frivillig vaccination.

1802	858,941	1,146	1,334	1816	1,112,275	601	540
1803	872,082	7,146	8,019	1817	1,128,593	563	502
1804	885,223	2,304	2,603	1818	1,144,910	268	234
1805	898,364	797	898	1819	1,161,227	793	682
1806	891,352	505	567	1820	1,177,546	1,230	1,045
1807	884,339	1,291	1,460	1821	1,193,667	662	554
1808	877,327	4,296	4,897	1822	1,209,788	2,309	1,906
1809	870,314	1,967	2,260	1823	1,225,909	3,292	2,678
1810	863,301	182	211	1824	1,243,030	3,626	2,917
1811	1,053,374	587	549	1825	1,259,151	771	612
1812	1,064,019	1,327	1,247	1826	1,274,744	1,019	799
1813	1,074,665	1,681	1,564	1827	1,294,132	344	274
1814	1,085,311	6,341	5,839	1828	1,315,779	164	125
1815	1,095,957	1,348	1,221	1829	1,332,028	253	115

År	Antal invånare i Finland	Antal dödsfall i smittkoppor årligen	Antal dödsfall i smittkoppor årligen på hvarje million invånare	År	Antal invånare i Finland	Antal dödsfall i smittkoppor årligen	Antal dödsfall i smittkoppor årligen på hvarje million invånare
1830	1,372,077	125	91	1861	1,770,643	289	163
1831	1,381,901	59	43	1862	1,786,194	326	182
1832	1,383,465	3,950	2,833	1863	1,797,421	314	175
1833	1,361,824	6,979	5,051	1864	1,826,981	332	182
1834	1,379,842	80	58	1865	1,843,245	3,051	1,655
1835	1,393,727	135	98	1866	1,837,506	4,074	2,217
1836	1,392,367	327	235	1867	1,824,198	3,064	1,133
1837	1,396,640	536	384	1868	1,727,538	4,159	2,397
1838	1,409,445	994	705	1869	1,739,560	745	428
1839	1,427,804	1,110	777	1870	1,768,769	225	127
1840	1,445,626	1,277	883	1871	1,803,845	171	94
1841	1,453,071	563	369	1872	1,834,611	612	334
1842	1,486,136	236	166	1873	1,857,976	8,427	4,511
1843	1,507,010	175	116	1874	1,886,117	9,376	4,971
1844	1,527,541	155	99	1875	1,912,647	1,625	850
1845	1,547,724	133	86	1876	1,942,656	691	356
1846	1,561,050	709	454	1877	1,971,431	567	287
1847	1,578,436	1,726	1,093	1878	1,994,573	271	139
1848	1,599,279	699	444	1879	2,032,669	525	259
1849	1,620,851	879	542	1880	2,060,787	2,170	1,053
1850	1,636,915	1,477	903	1881	2,082,643	8,057	3,869
1851	1,657,610	625	377	1882	2,113,302	4,137	1,952
1852	1,662,790	596	357	1883	2,146,395	784	365
1853	1,669,191	655	392	1884	2,180,547	321	147
1854	1,685,488	834	495	1885	2,208,518	279	126
1855	1,688,705	2,138	1,267	1886	2,238,572	266	119
1856	1,693,263	2,105	1,243	1887	2,278,140	180	79
1857	1,694,447	1,821	1,075	1888	2,314,179	99	43
1858	1,706,774	835	483	1889	2,347,702	130	55
1859	1,725,957	717	415	1890	2,380,140	90	38
1860	1,746,725	743	431				
<i>Tvåningsvaksination.</i>							
1891	2,413,159	105	44	1906	2,941,801	29	10
1892	2,434,001	790	329	1907	2,984,073	23	8
1893	2,457,335	876	316	1908	3,023,443	24	8
1894	2,487,346	255	143	1909	3,071,242	61	20
1895	2,525,558	72	29	1910	3,115,197	70	21
1896	2,561,607	56	26	1911	3,115,224	59	19
1897	2,600,033	52	20	1912	3,196,371	9	23
1898	2,645,324	77	29	1913	3,231,995	11	3
1899	2,682,418	83	31	1914	3,269,401	33	10
1900	2,712,562	49	18	1915	3,300,650	37	11
1901	2,746,276	103	34	1916	3,325,003	192	59
1902	2,783,665	72	26	1917	3,346,853	194	58
1903	2,820,571	35	12	1918	3,331,814	752	225
1904	2,862,335	36	13	1919	3,335,237	430	129
1905	2,898,709	18	6	1920	5,364,807	18	5

Af dessa tabeller framgår otvetydigt nyttan och välsignelsen af vaccinationen. Smittkopporna har blifvit en sjukdom, som samhället har i sin makt att fullständigt betvinga. Från att hafva varit en af de mest fruktade och mest dödsbringande sjukdomar, är den nu blifven så sällsynt att fall af densamma endast undantagsvis yppa sig, hvarvid infektionsämnet merändels är infördt utifrån. Den i början af 1890-talet efter vaccinationens införande förekommande lilla stegring af dödsfallen i smittkoppor föranleddes af från Ryssland inkommande zigenarhorder, hvilka drogo fram i östra delarna af landet med sina i smittkoppor sjuka barn till dess smittkällan uppdagades och samtliga kringvänderande zigenare blefvo vaccinerade. Den obetydliga stegring som framträder under åren 1916—1919 härrör af att bland den stora mängd af flyktningar, hvilka under dessa år från Ryssland sökte sig en fristad i Finland, förekommo fall af smittkoppor, hvilken sjukdom de ådragit sig i Ryssland.

L. W. Fagerlund.

Kunnanläkärlaitos.

Kunnanläkärlaitoksen alalla edellisinä vuosina huomattava elpyminen on edelleen jatkunut. Ennen maailmansotaa valtioapua nauttivista kunnanlääkäripiireistä myönnettiin taas viidelle piirille valtioapua. Nurmo ja Ylitornio, joilla ei ennen ole ollut valtioapua, saivat sen vuoden kuluessa. Piirijaossa tapahtui muuten seuraavat muutokset: Juupajoki, joka ennen muodosti yhteisen piirin Oriveden kanssa, erosi nyt eri piiriksi. Merikarvia ja Siikainen, jotka ennen muodostivat yhteisen piirin, erosivat ja kunnanlääkäri toimi yksin Merikarvian kunnanlääkärinä. Rääkkylä, johon Kiteen kunnanlääkäri oli tehnyt vastaanottomatkoja, muodosti oman kunnanlääkäripiirin. Samoin erosivat Pälkäne ja Luopioinen, jolloin Pälkäne yksin muodosti kunnanlääkäripiirin.

Vuoden kuluessa korotettiin Kokemäen, Keuruun, Mäntyharjun, Pieksämäen, Kuoreveden, Raudun, Ilmajoen, Kurikan, Ikaalisten, Hirvensalmen ja Terijoen kuntien apurahat kunnanlääkärien palkkaamiseksi.

Kunnanläkärlaitoksen kehityksestä ja toiminnasta puhuttaessa on tässä yhteydessä syytä mainita kunnanlääkäriyhdistyksen perustamisesta. Etelä-Pohjanmaan kunnanlääkärien yhdistyksen aloitteesta pidettiin syysk. 26 p. 1920 kunnanlääkärien kokous, jossa oli läsnä 57 kunnanlääkärinä maan kaikista osista. Kokous päätti perustaa Suomen Yleisen Kunnanlääkäriyhdistyksen. Yhdistykselle hyväksyttiin säännöt, joissa yhdistyksen tarkoitus määritellään seuraavalla tavalla: Yhdistyksen tarkoituksena on Suomen kunnanlääkärlaitoksen kehittäminen ja kunnanlääkärien yhteiskunnallisten ja taloudellisten y. m. etujen valvominen käytettävissä olevin, laillisin keinoin. Vielä tehtiin kokouksessa päätös siitä, millä lailla kunnanlääkärien asemaa olisi parannettava sekä valtion että maalaiskuntien taholta. Tärkeimmät kohdat tässä päätöksessä, mikäli ne koskivat kuntia, oli vaatimus kunnanlääkärien palkkojen ja asunto-olojen parantamisesta sekä ohjesäännön vahvistamisesta. Erinäiset kunnat suhtautuivat suopeasti hankkeeseen, toiset vastustivat sitä. Eräiden Etelä-Pohjanmaan kuntien aloitteesta pidettiin Seinäjoella erään toisen kokouk-

sen yhteydessä neuvottelukokous kunnanlääkärikysymyksestä. Kokoukseen otti osaa edustajia 14 eteläpohjalaisesta kunnasta. Kokous päätti yksimielisesti ehdottaa, että kunnat eivät hyväksyisi kunnanlääkäriyhdistyksen esittämää ohjesääntöä eikä liioin yhdistyksen esittämiä palkka- y. m. ehtoja, vaan että kunnat tekisivät lääkariensä kanssa väliaikaisia sopimuksia. Samalla päätti kokous koettaa saada kunnanlääkärikysymyksen kokonaisuudessaan pohdittavaksi Maalaiskuntien Liiton aiotussa perustavassa kokouksessa seuraavana vuonna. Valtiota koskevat päätökset kunnanlääkärien aseman parantamiseksi, missä m. m. lausutaan toivomus, että kunnanlääkärit saisivat eläkettä ja palkkaetuja sekä korotuksia määrävuosien jälkeen, eivät vielä johtaneet mihinkään tulokseen. Lienee kuitenkin toiveita siitä, että useimmat niistä toteutuvat, kun ehdotus maaseudun lääkärihoidon järjestämiseksi sekä uudeksi terveydenhoitoasetukseksi tulevat vahvistetuiksi. Tästä asiasta antoi lääkintöhallitus huhtik. 25 p. 1919 N:o 2331 sisäasiainministeriöön uudistetun lausunnon.

Kättilölaitos.

Vuosi 1920 on ollut merkkivuosi maan kättilölaitokselle. Edellisenä vuonna pidetyssä yleisessä kättilökokouksessa suunniteltu koko maan kättilöiden liittoutuma saatiin silloin laillistetuksi siten, että perustettiin Suomen Kättilöyhdistysten Keskusliitto, jonka säännöt hyväksyttiin ja merkittiin rekisteröidyksi yhdistykseksi tammik. 24 p:nä 1920. Näin olivat Suomen kättilökunnan keskuudessa jo parinkymmenen vuoden aikana eläneet toiveet ja pyrkimykset lopulta toteutuneet.

V. 1910 asetettu ja professori G. Heinricius-vainajan puheenjohtolla toiminnut komitea, jonka tehtävänä oli valmistaa ehdotus kättilöiden opetuksen järjestämiseksi ja uudeksi asetukseksi kättilöistä, oli jo v. 1912 antanut mietintönsä, mutta vasta v. 1920 saatiin tärkeät osat komitean ehdottamista uudistuksista toteutetuiksi. Helmik. 6 p:nä 1920 vahvistettiin nimittäin Eduskunnan hyväksymä laki kättilöiden asettamisesta maalaiskuntiin sekä niiden palkkauksesta. Sen 1 § säättää, että jokaisen maalaiskunnan palveluksessa tulee olla opinkäyneitä kättilöitä sen mukaan kuin siitä laissa säädetään. Tällä lailla muutettiin 6 p:nä toukok. 1879 kättilöille annetun ohjesäännön 4 luku. Vaikka monet kunnat eivät vielä ehtineet vuoden kuluessa järjestää kättilöolojansa lain vaatimusten mukaan, ryhtyivät kuitenkin monet sitä toteuttamaan. Lain mukaan tulee kuntien laatia ohjesääntö kättilölleen ja hankkia sille maaherran vahvistus. Ennen vahvistamista tulee piirilääkärin antaa siitä lausuntonsa. Jotta se tärkeä periaate, että synnytyksen pituus ei saisi vaikuttaa kättilölle synnytyksestä maksettavan korvauksen suuruuteen tulisi ohjesäännöissä esille, lähetti Lääkintöhallitus piirilääkäreille kiertokirjeen N:o 348, joka on mainittu kierto-
kirjeiden luettelossa. Usean kunnan laatimasta kättilöohjesäännöstä oli Lääkintöhallituskin tilaisuudessa antamaan lausuntonsa samoin antoi Lääkintöhallitus lausuntonsa erinäisten kuntien anomuksista saada lain edellyttämää helpotusta kättilöiden palkkaamisessa. Vuoden kuluessa ilmoitettiin asianomaisen maaherrojen myöntäneen seuraaville kunnille helpotusta velvollisuudesta

palkata useampia kättilöitä kuin yksi: Paavolan, Kuhmoniemen, Peräseinäjoen, Elimäen, Petäjaveden, Oulunjoen, Kuolajärven ja Oriveden kunnille. Sen lisäksi on Lääkintöhallitus puoltanut helpotuksen myöntämistä seuraaville kunnille: Johannes, Muuruvesi, Sotkamo, Kuru, Nastola, Pietarsaari, Lempäälä, Padasjoki ja Tammela, jotka nähtävästi ovat sitä saaneet, vaikka Lääkintöhallitukselle ei ole asiasta ilmoitettu. Samoin on Lääkintöhallitus puoltanut tehtyä anomusta että Lemland ja Lumparland saavat palkata yhteisen kättilön, mikä lain mukaan voi käydä päinsä, jos kuntien yhteenlaskettu väkiluku ei ole yli viidentuhannen.

Koska lain mukaan kunnat nauttivat yleisistä varoista apurahana kättilöiden palkkaamista varten 2,000 markkaa vuodessa kutakin kättilöä kohti, jonka lain mukaan tulee olla kunnan palveluksessa, lakkautettiin kaikki aikaisemmin myönnetyt valtioavut kättilöiden palkkaamiseksi. Uuden lain mukaan saattaa valtio kuitenkin antaa suuremman apurahan kuin 2,000 markkaa vuodessa. Näiden lisäapurahojen myöntämiseksi asetti Sisäasiainministeriö Lääkintöhallituksen käytettäväksi 20,000 markan määrärahan, josta seuraaville kunnille myönnettiin lisättyjä apurahoja: Suursaari Bergö, Säräisniemi, Lavansaari, Perho, Lestijärvi, Kuolajärvi, Tytärsaari ja Kyyrölä. Sitäpaitsi

Lääni	Kätilöitten lukumäärä	Synnyttäjät							Kaakunenoja	Syntyneet	
		Inkumäärä	Naimetta	Leskiä	Naimattomia	Densisyntyisiä	Tudelleensyntyisiä	Inkumäärä		Pojkia	
Uudenmaan lääni	{ Kaupungit .. 42	503	460	13	30	99	404	31	479	251	
	{ Maalaiskunnat 60	2,457	2,223	16	218	553	1,904	40	2,442	1,266	
Turun ja Porin lääni	{ Kaupungit .. 17	854	781	4	69	297	557	36	832	445	
	{ Maalaiskunnat 116	4,997	4,593	35	369	1,251	3,746	104	4,984	2,536	
Ahvenanmaan maakunta	{ Kaupungit .. 1	23	21	—	2	5	18	—	23	15	
	{ Maalaiskunnat 13	327	304	2	21	68	259	4	329	180	
Hämeen lääni	{ Kaupungit .. 9	295	272	1	22	100	195	18	280	131	
	{ Maalaiskunnat 76	3,251	2,939	24	288	792	2,459	85	3,237	1,686	
Viipurin lääni	{ Kaupungit .. 19	548	508	4	36	195	353	15	537	272	
	{ Maalaiskunnat 84	3,393	3,228	30	135	1,078	2,315	114	3,333	1,802	
Mikkelin lääni	{ Kaupungit .. 3	70	69	—	1	11	59	3	68	39	
	{ Maalaiskunnat 32	913	839	7	67	322	591	30	899	477	
Kuopion lääni	{ Kaupungit .. 14	408	383	5	20	109	299	19	395	216	
	{ Maalaiskunnat 42	1,820	1,722	8	90	566	1,254	36	1,832	952	
Vaasan lääni	{ Kaupungit .. 22	646	592	3	51	138	508	41	610	336	
	{ Maalaiskunnat 108	5,263	5,035	22	206	1,256	4,007	106	5,241	2,766	
Oulun lääni	{ Kaupungit .. 15	401	376	4	21	91	310	3	407	209	
	{ Maalaiskunnat 78	3,372	3,177	12	183	801	2,571	57	3,382	1,731	
Koko maa	751	29,541	27,522	190	1,829	7,732	21,809	742	29,310	15,310	
Kaupungit	142	3,748	3,462	34	252	1,045	2,703	166	3,631	1,914	
Maaseutu	609	25,793	24,060	156	1,577	6,687	19,106	576	25,679	13,396	

myönsi Sisäasiainministeriö lokakuun 27 p:nä tekemällään päätöksellä 2,000 markan apurahan toisen kätilyn palkkaamista varten Korpon kuntaan, jossa lain mukaan tulee olla vain 1 kätilö.

Lisäyksenä yllämainittuun lakiin annettiin huhtik. 16 p:nä 1920 asetus kätilötoimen harjoittamisesta ja synnytyslaitoksista, jolla asetuksella kumottiin 6 p:nä toukok. 1879 kätilöille annetun ohjesäännön 2, 3 ja 5 luku. Tästä ohjesäännöstä on täten enää voimassa vain 1 luku kätilöiden opetuksesta, mutta on senkin muuttamiseksi olemassa asetusehdotus, jota ei vuoden kuluessa vielä ole vahvistettu.

Vuoden kuluessa on 39 oppilasta päätettyänsä oppikurssin Helsingin lapsenpäästölaitoksessa saanut kätilödistuksen. Lääkintöhallitukselle on jätetty 188 hakemusta päästä kätilöoppilaaksi.

Piirilääkärien ja kaupunkien terveydenhoitolautakuntien antamien ilmoitusten mukaan oli kätilöitten lukumäärä vuoden lopulla 777, joista 162 asui kaupungeissa ja 615 maaseudulla. Näistä on 751 kätilöä, 142 kaupunki- ja 609 maalaiskunnista lähettänyt luettelon synnytyksistä.

Allaoleva taulu esittää yhteenvedon kätilöitten synnytysluetteloista ja kätilöitten jakaantumisen eri lääneihin.

lapset		Stkiön tila										Keinotekoiset synnytykset										Esiampain luku Placenta praeviahin luku		
												Käsin ve- tämällä		Kääntä- mällä		Pihdeillä		Terävillä aseilla						
		Tyttöjä	Elävänä syntyneitä	Yhosen-	Alloosan-	Poikki-	Imoitte- maton	Lääkäri	Käsiä	Maitisematon	Lääkäri	Käsiä	Maitisematon	Lääkäri	Käsiä	Maitisematon	Lääkäri	Käsiä	Maitisematon	—	—			
228	460	19	3	7	—	455	21	2	1	2	—	—	2	—	—	10	—	—	1	—	—	—	1	—
1,176	2,391	51	28	25	—	2,375	48	12	7	1	—	—	6	2	4	10	24	5	9	—	—	—	6	1
387	811	21	20	14	—	809	18	1	4	8	—	—	2	—	—	22	2	2	1	—	—	—	4	7
2,448	4,879	105	56	89	1	4,814	134	12	24	—	—	—	18	3	6	3	50	14	4	1	—	—	6	7
8	23	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
149	321	8	5	4	1	314	9	1	5	—	—	—	1	—	—	1	5	5	—	—	—	—	1	1
149	268	12	1	3	—	268	11	—	1	—	—	—	—	—	—	13	—	—	1	—	—	—	1	—
1,551	3,152	85	42	69	1	3,094	90	12	41	—	—	—	2	—	5	1	4	39	7	—	—	—	1	1
265	515	22	7	4	—	514	22	1	—	7	—	—	—	—	—	1	18	7	1	—	—	—	2	1
1,531	3,205	128	49	52	1	3,093	168	16	56	—	—	—	9	3	2	6	6	42	14	2	6	—	3	2
29	66	2	4	1	—	63	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
422	848	51	12	14	1	803	58	5	33	—	—	—	1	6	2	—	15	7	—	2	—	—	1	2
179	382	13	12	6	—	369	23	—	3	8	2	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
880	1,760	72	27	46	1	1,680	113	16	23	2	8	8	6	4	1	40	20	2	4	—	—	—	8	5
274	596	14	5	5	—	602	7	1	—	—	—	—	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
2,475	5,125	116	31	80	2	5,023	152	26	40	1	5	1	12	8	—	67	5	—	12	—	—	—	7	2
198	391	16	9	9	—	392	12	2	1	—	4	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	2	1
1,651	3,278	104	34	65	1	3,213	115	24	30	—	3	11	2	13	14	25	50	1	8	—	—	—	9	4
14,000	28,471	839	345	493	9	27,904	1,006	131	269	29	36	51	43	49	39	407	127	27	40	1	—	—	48	31
1,717	3,512	119	61	49	—	3,495	119	7	10	25	6	2	6	5	—	100	—	9	4	—	—	—	6	7
12,283	24,959	720	284	444	9	24,409	887	124	259	4	30	49	37	44	39	307	127	18	36	1	—	—	42	24

Erinäisten valtion avustamain yhdistysten toiminta.

Tuberkulosin vastustamisyhdistys sai v. 1920 valtioapua 300,000 markkaa. Lahjoitusten kautta kerääntyi 210,900 markkaa. Jäsenmaksuina ja hyväntekeväisyysmerkkien myymisestä sai yhdistys 3,473 markkaa 43 penniä.

Yhdistyksen esitelmätoimijoina toimivat huoltolalääkäri, lääk. lis. S. Savonen ja yhdistyksen sihteeri, tri C. Tennberg. He pitivät eri osissa maata 58 esitelmää 15 kunnassa.

Huoltoloita on yhdistyksellä ollut Kronobyssä, Teuvalla ja Iisalmessa. Kronobyn huoltolan lääkäri, lääk. lis. Tord Dreijer erosi vuoden kuluessa toimestaan ja hänen seuraajakseen valittiin, lääk. lis. Harald Braxén. Teuvan huoltolan lääkäri, lääk. lis. S. Savonen erosi tammikuussa Teuvan kunnanlääkärinvirasta voidakseen kokonaan antautua tuberkulosin vastustamistyöhön. Hän toimitti vuoden kuluessa n. s. modifioidun joukkotarkastuksen Ilmajoen, Kauhavan, Laihian, Nurmon ja Seinäjoen pitäjissä. Iisalmen huoltolan toiminta on jatkunut entiseen tapaan.

Kiertävien tuberkulosihoitajattarien valmistamiseksi pidettiin Teuvan huoltolassa kahdet suomenkieliset kurssit, joihin otti osaa 20 sairaanhoitajataarta.

Yhdistys on ylläpitänyt Teuvan, Kurikan ja Kauttuan keuhkotautiparantoloita. Sitä paitsi on se avustanut Vöyrin, Oulaisten ja Kotivallin keuhkotautiparantoloita sekä Högsandin risatautisten lasten kesäsiirtolaa.

Keräystoimikunta vähävaraisten keuhkotautisten hyväksi sai v. 1920 valtioavustusta 300,000 markkaa. Sitä paitsi sai yhdistyksen omistama Lohjan koulu-parantola opettajattaren ja käsityönopettajan palkkaamiseksi kouluhallituksen välityksellä 7,215 markkaa. Lahjoitusten kautta kertyi 13,577 markkaa 91 penniä. Vapunpäivänä pani yhdistys Helsingissä toimeen keräyksen Lasten kylpylän hyväksi. Keräys tuotti puhdasta tuloa 16,920 markkaa 55 penniä. Kirjemerkin »Keuhkotautisten hyväksi» myynnillä saatiin 1,048 markkaa 80 penniä.

Keräystoimikunnan päätoiminta oli kohdistettu yhdistyksen omistamien keuhkotautiparantoloiden ja sen avustamien hoitolaitosten toiminnassa pysyttämiseen ja heikkojen lasten pelastamiseen tuberkulosilta. Yhdistyksen omistamat keuhkotautiparantolat Alavudella, Iisalmessa, Sairion parantola Hämeenlinnassa sekä kouluparantola ja kesäsiirtola Lohjalla olivat toiminnassa v. 1920. Samoin ylläpidettiin Nastolan lepokotia ja Lasten kylpylää Helsingissä entiseen tapaan. Sitä paitsi avusti yhdistys Ruoveden keuhkotautiparantolaa, Suomussalmen lastenparantolaa, joka kuitenkin kesäkuussa suljettiin, Sockenbackan lastenkotia, Helsingin N. M. K. Y:n omistamaa Suoja-kesäkotia Grankullassa sekä Orpola-parantolaa Naantalissa.

Vapaa hoitoa kustansi Keräystoimikunta vuoden kuluessa 109 potilaalle yhteensä 6,215 hoitopäivää. Sen lisäksi sai 4 keuhkotautipotilasta yhdistyksen kustannuksella pneumothoraxhoitoa.

Kuopion langettavatautisten hoitoyhdistyksen omistamassa Vaajasalon parantolassa hoidettiin v. 1920 61 sairasta. Näistä oli 54 edelliseltä vuodelta jääneitä ja 7 vuoden kuluessa otettuja. Sairaalasta poistettiin 9, joista terveinä 3, paremmaksi tulleet 1, parantumatta 3 ja kuolleina 2. Laitoksen lääkärinä oli edelleen piirilääkäri, lääk. lis. J. V. Johnsson. Valtioapua sai parantola 82,000 markkaa.

Föreningen Konvalescenthem-Toipumakoti hade under år 1920 sitt konvalescenthem inlogerat i provisorisk lokal i en villa i Kyrkslätt socken. Men då villan var såväl för trång som även alltför dyr, ha styrelsens åtgöranden under året främst gått ut på att söka tillförsäkra hemmet en tillräckligt rymlig och även i övrigt ändamålsenlig lokal. Dessa strävanden lyckades även, då Helsingfors stadsfullmäktige på föreningens därom gjorda anhållan köpte två för ändamålet i fråga synnerligen lämpliga parceller jämte villa i Boxbacka Helsinges socken och överlämnade dessa hyresfritt till konvalescenthemmets begagnande för en tid av 10 år, under förutsättning, att staden icke beviljar vidare pekuniärt understöd åt föreningen samt mot villkor, att föreningen i hemmet mottager och vårdar interner hemmahörande i Helsingfors till ett antal av ända till 80 % av hela antalet interner å den kostnadsfria avdelningen och därav ända till $\frac{3}{4}$ från stadens egna sjukhus insända konvalescenter. I början av året 1921 kunde hemmet överflytt till den nya lokalen.

På grund av sina trånga, provisoriska lokal och på grund av dyrtiden kunde konvalescenthemmet arbeta med endast ett inskränkt antal interner. Antalet interner var 227 och antalet sjukvårdsdagar 5,181. Medelbeläggningen per dag var således 14.2 och medeltalet sjukvårdsdagar per patient 22.8. Den äldsta internen å hemmet var 66 år, den yngsta 12 år. Av patienterna på den kostnadsfria avdelningen voro 55.3 % insända från Helsingfors kommunala sjukhus.

Föreningens statsunderstöd var 20,000 mark.

Sjuksköterskeföreningen i Finland har åtnjutit för uppehållande av elevskola, elevhem och Koskensaari sommarhem för sjuksköterskor ett statsanslag av 90,000 mark. Kursen vid elevskolan, som förr varit tvåårig, ombildades till 3-årig sådan. Förberedande kursen förlängdes till 7 $\frac{1}{2}$ månad, efter att hava förr varit 4 månader lång. Under året inskrevos 62 nya elever. Utom förberedande kursens elever, som åtnjoto fullständig kost å inrättningen, hava samtliga elever, även sedan de begynt arbetet å sjukhusen, intagit någon måltid dagligen å elevhemmet.

För utgivande av tidskriften *Epione* erhöi föreningen ett statsbidrag av 3,000 mark.

Suomen kansanomaisen hieromaopiston omistaja maisteri Mauri Hartea sai edelleen 8 vapaaoppilaan opetusmaksua varten 4,000 markan vuotuisen valtioavustuksen. Oppilaiden lukumäärä 9 kuukautta kestäneillä kursseilla oli 122. Päästötodistuksen sai 106 oppilasta.

Veneristen tautien vastustamiseksi asetettujen terveystoimistojen toiminta.

Helsinki. Vuoden 1920 kuluessa tarkastettiin kaikkiaan 1,202 henkilöä, joista ensi kerran tarkastettuja oli 387. Tarkastuksien yhteinen lukumäärä oli 8,489 ja tehtiin 6,398 tarkastuksen ohella 12,730 mikroskopillista tutkimusta. Toimiston kautta on sairaalaan lähetetty 776 naista ja 6 miestä.

Seuraavasta taulusta näkyy sairaalaan lähetettyjen henkilöiden taudit: Malades envoyés aux hôpitaux par le bureau:

T a u t i <i>Diagnose</i>	Ensi kerran tarkastetut naiset <i>Femmes inspectées pour la première fois</i>	Ennen tarkastetut naiset <i>Femmes inspectées antérieurement</i>	Yhteensä naisia <i>Total des femmes</i>	Yhteensä miehiä <i>Total des hommes</i>
Syphilis recens	27	33	60	1
Syphilis recidiva . . .	2	53	55	1
Syphilis latens	2	53	55	—
Yhteensä — Total	31	139	170	2
Ulcus molle	7	23	30	—
Ulcus suspectum . . .	7	23	30	2
Gonorrhoea	141	405	546	2
Kaikki yhteensä <i>Total des malades</i>	186	590	776	6

Turku. Säännöllisesti tarkastettujen lukumäärä oli 236. Tilapäisesti tarkastettiin 121 henkilöä. Tarkastuksien yhteinen luku oli 1,834.

Seuraava taulu näyttää toimiston kautta sairaaloihin lähetettyjen henkilöitten luvun:

Malades envoyés aux hôpitaux par le bureau:

T a u t i <i>Diagnose</i>	Säännöllisesti tarkastetut henkilöt <i>Personnes examinées régulièrement</i>			Tilapäisesti tarkastetut henkilöt <i>Personnes examinées occasionnellement</i>			Yhteensä <i>Total</i>
	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Lapsia <i>Enfants</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Lapsia <i>Enfants</i>	
	Syphilis recens	5	8	—	17	24	
Syphilis recidiva	12	19	1	1	—	—	33
Ulcus molle	4	3	—	2	2	—	11
Gonorrhoea	30	89	—	13	9	3	144
Yhteensä — Total	51	119	1	33	35	6	245

Tampere. Tarkastettujen lukumäärä oli 107, joista ensi kerran tarkastettuja 65.

Seuraava taulu näyttää toimiston kautta sairaaloihin lähetettyjen henkilöitten luvun:

Malades envoyés aux hôpitaux par le bureau:

T a u t i <i>Diagnose</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Lapsia <i>Enfants</i>	Yhteensä <i>Total</i>
Syphilis recens	1	—	—	1
» secundaria	8	30	—	38
Ulcus molle	5	5	—	10
Gonorrhoea	12	27	2	41
Yhteensä — <i>Total</i>	26	62	2	90

Viipuri. Tarkastettujen lukumäärä oli 128. Sairaalaan lähetettyjen henkilöiden taudinmuodon ja lukumäärän osoittaa seuraava taulukko:

Malades envoyés aux hôpitaux par le bureau:

T a u t i <i>Diagnose</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Yhteensä <i>Total</i>
Syphilis recens	2	8	10
» secundaria	—	—	—
Ulcus molle	—	—	—
Gonorrhoea	1	8	9
Yhteensä — <i>Total</i>	3	16	19

Vaasa. Toimistossa tarkastettiin 198 henkilöä, joista ensi kerran 35. Sairaalaan lähetetyt nähdään taulusta.

Malades envoyés aux hôpitaux par le bureau:

T a u t i <i>Diagnose</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Yhteensä <i>Total</i>
Syphilis recens	1	1	2
» recidiva	—	—	—
Ulcus molle	1	—	1
Gonorrhoea	1	57	58
Yhteensä — <i>Total</i>	3	58	61

Oulu. Tarkastettujen luku oli 112. Sairaalaan lähetettiin 13.

T a u t i <i>Diagnose</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Yhteensä <i>Total</i>
Syphilis recens	1	8	9
» recidiva	—	—	—
Ulcus molle	—	—	—
Gonorrhoea	—	4	4
Yhteensä — <i>Total</i>	1	12	13

Terveystoimistoissa tarkastettuja henkilöitä vv. 1908—1920.

V u o s i	H e l s i n k i				T u r k u				T a m p e r e				V a a s a				V i i p u r i				
	Naisia		Miehiä	Lapsia	Yhteensä	Naisia		Miehiä	Lapsia	Yhteensä	Naisia		Miehiä	Lapsia	Yhteensä	Naisia	Miehiä	Lapsia	Yhteensä		
	Säännöllisesti tarkastettuja	Ensi kerran tarkastettuja				Säännöllisesti tarkastettuja	Ensi kerran tarkastettuja				Säännöllisesti tarkastettuja	Ensi kerran tarkastettuja									
	87	368	11	2	468	33	76	17	126	42	16	25	83	15	37	3	1	56	188	2	190
1909	475	267	22	5	769	32	78	13	123	56	103	52	3	214	165	17	6	188	98	2	100
1910	492	200	40	6	738	38	52	13	103	53	20	22	—	95	71	6	—	83	57	1	58
1911	532	200	47	1	780	53	88	65	284	66	33	21	—	120	56	15	4	75	76	10	6
1912	578	305	30	—	913	93	89	64	248	78	23	33	2	136	55	14	4	73	113	32	2
1913	662	301	57	6	1,026	159	69	126	360	53	20	50	1	124	66	12	1	79	42	3	1
1914	695	299	85	5	1,084	204	104	152	482	77	20	67	2	146	52	13	3	68	93	10	3
1915	717	463	119	4	1,303	165	97	215	494	56	32	44	2	134	98	15	1	114	45	4	2
1916	806	493	102	4	1,345	218	61	188	475	50	29	66	2	147	59	6	2	67	61	5	—
1917	696	242	37	2	977	146	103	222	480	58	38	20	2	118	62	24	10	96	125	3	—
1918	788	558	28	3	1,327	164	105	192	469	60	76	2	2	200	98	15	7	120	152	1	—
1919	853	476	59	2	1,390	214	107	134	467	54	40	31	2	127	163	30	5	198	125	3	—
1920	814	384	54	—	1,202	174	63	103	357	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Etä ollut terveystoimistoa vuonna 1908 Tampereella, Vaasassa ja Viipurissa.

V. Sairaanhoidolaitokset.

Valtion sairaanhoidolaitokset.

Rakennustoiminta valtion sairaanhoidolaitoksissa supistui v. 1920 vähäsiin muutos- ja korjaustöihin erinäisissä sairaaloissa, joista tärkeimmät esitetään itsekunkin sairaalan kohdalla.

Vuoden 1920 kuluessa käytti Yleisten rakennusten Ylihallitus sille myönnettyjä varoja Lääkintöhallituksen alaisia laitoksia varten seuraavat määrät:

Uudenmaan läänissä	246,155 mk.
Turun ja Porin »	29,585 »
Hämeen »	74,480 »
Viipurin »	51,780 »
Mikkelin »	5,530 »
Kuopion »	58,081 »
Vaasan »	6,430 »
Oulun »	11,730 »
	<hr/>
Yhteensä	483,771 mk.

Tästä summasta tuli:

Läänin- ja yleisten sairaalain osalle	373,101 mk.
Mielisairasten hoitolaitoksien osalle	106,570 »
Ylimääräisten veneristen sairaalain osalle	3,520 »
Rokkoaineen valmistuslaitokselle Helsingissä	580 »

Edellisissä vuosikertomuksissa esitetyllä tavalla syntyneestä Lääkintöhallituksen varastosta, jota säilytettiin osaksi Helsingin rautatieaseman kellareissa, osaksi vuokratussa tavaramakasiinissa Katajanokalla, luovutettiin tänäkin vuonna halvoilla hinnoilla vaatekappaleita ja muuta kalustoa valtion sairaanhoidolaitoksille. Sitäpaitsi luovutettiin Sisäasiainministeriön myöntämällä luvalla »Inkerinapu» nimiselle komitealle käytettäväksi sairaalatarpeita ja konekaluja komitean ylläpitämää sairaalaa varten Raudussa, jotka komitean lakkautettua toimintansa marraskuussa siirrettiin toiselle »Inkerin Avustuskomitea» nimiselle yhdistykselle käytettäväksi; vielä luovutettiin sänkyjä Kajaanin terveydenhoitolautakunnalle kunnansairaalaa varten ja huonekaluja rautatiehallitukselle. Valtion sairaanhoidolaitoksille sopimattomia huonekaluja luovutti sitäpaitsi Lääkintöhallitus vähissä määrin Kajaanin lastenkodille ja Virtain kunnalle, sekä sairaspaareja, sotilasteltoja y. m. sellaista maksuttomasti Helsingin suojeluskunnalle.

Senaatin elokuun 28 p. 1907 myöntämällä varoilla oli Lääkintöhallituksen käytettäväksi hankittu kaksi pienempää ja yksi suurempi Doecker-mallinen sairasparakki. Kaksi pienempää parakkia, jotka olivat pystytettyinä Helsingin yleisen sairaalan synnytysosaston pihamaalla, siirrettiin vuoden lopulla

Lääkintöhallituksen varastoon Katajanokalle ja kolmas suurempi jätettiin edelleenkin Leppäsuolle Helsingissä, johon se oli pystytetty keväällä 1917.

Vuoden kuluessa tehtiin erinäisten tehtaiden kanssa sopimuksia sideharson, sidevanun, puuvanun, lysoolin, saippuan ja suovan hankkimiseksi valtion sairaanhoitolaitoksille sillä tavoin, että tehtaat lähettivät tavaransa Lääkintöhallituksen kanssa kertakaikkiaan määrätyn ajaksi sovitusta hinnasta suoraan kuluttajille.

Valtion sairaanhoitolaitoksissa tarvittava syömävilja saatiin kuluvana vuonna edelleenkin pääasiallisesti Valtion viljakonttorin välityksellä. Samoin jaettiin sokeri Sokeri-keskus-komitean toimeenpiteistä kuukausittain sairaaloille Lääkintöhallituksen tarkistamien Sokeri-keskus-komitean laatimien luetteloiden mukaisesti. Marraskuun 25 p. 1919 päivätyllä kirjeellä kehoitti Sisäasiainministeriö Lääkintöhallitusta ottamaan harkittavakseen, eikö sairaaloita varten voitaisi suorastaan tehtaista ostaa margariinia käytettäväksi sairaaloissa joko semmoisenaan tahi luonnonvoihin sekoitettuna. Tämän johdosta kehoitti Lääkintöhallitus kiertokirjeellään tammikuun 13 p. 1920, n:o 344, kaikkien valtion sairaanhoitolaitosten toimitsijoille, laitoksia ottamaan niin suuressa määrässä kuin mahdollista käytäntöön margariinin luonnonvoimien asemesta.

Kun olot elintarpeiden saantiin nähden alkoivat vakiintua, esitti Helsingin yleisen sairaalan hallitus kirjelmällään Lääkintöhallitukselle 16 p. kesäkuuta, että sairaalalle entisen sodanaikuisen ruokajärjestelmän tilalle vahvistettaisiin uusi ajanmukaisempi ruokajärjestys. Päätöksellään 28 p. syysk. vahvisti Lääkintöhallitus sen sairaalassa toistaiseksi käytettäväksi. Muissa valtion sairaanhoitolaitoksissa ovat 11 p. jouluk. 1917 vahvistetut ruokajärjestykset soveltuvien kohdin vieläkin käytännössä.

Lokakuun 31 p. 1898 annetulla Helsingin yleisen sairaalan hallitukselle osotetulla kirjeellä oli silloisen Senaatin Siviilitoimituskunta nähnyt hyväksi sallia, että sanotun sairaalan osastonjohtaja saa antaa osastonsa viroissa oleville lääkäreille, palveleville lääketieteenkandidaateille ja sairaanhoitajataroppilaille luvan saada ruuan sairaalasta sellaista korvausta vastaan kuin osastonjohtaja paikkakunnalla vallitseviin hintoihin nähden määrää. Toukok. 9 p. 1916 päivätyllä kirjeellä oli Senaatin Siviilitoimituskunta ilmoittanut nähneensä hyväksi suostua Lääkintöhallituksen esitykseen, että Lääkintöhallitus saisi viransijaisille lääkäreille maan sairaanhoitolaitoksissa tarpeen vaatiessa myöntää oikeuden saada ruokansa sairaalan ruokalasta 2 mk. maksusta päivältä ja joulukuun 20 p. 1918 oli Sisäasiainministeriö vahvistanut niiden henkilöiden suorittavan maksun, joille Valtioneuvosto tai Sisäasiainministeriö oli myöntänyt oikeuden saada maksua vastaan ruokaa valtion sairaaloista 4 markaksi palvelus- ja hoitohenkilökuntaan kuuluvilta sekä näiden perheenjäseniltä ja 6 markaksi muilta päivää kohti ja milloin asianomainen ei saa kaikkia aterioita, 3 markaksi aterialta, kuitenkin niin, että lapset alle 15 vuoden maksavat puolet kummassakin luokassa määrätystä maksusta. Kun nämä määräykset valtion sairaanhoitolaitoksissa tilapäisesti maksua vastaan annettavasta ruuasta olivat osittain epätäydelliset, osittain vanhentuneet, esitti Lääkintöhallitus kirjelmällään Sisä-

asiainministeriölle marraskuun 12 p. 1920, että osastonjohtaja Helsingin yleisessä sairaalassa oikeutettaisiin osastossa palveleville lääkäreille antamaan luvan saada sairaalasta ruuan samoilla ehdoilla, kuin millä erinäisille henkilöille muissa valtion sairaaloissa on myönnetty korvausta vastaan sellainen etu; että Lääkintöhallitus oikeutettaisiin sellaisille valtion sairaaloissa palveleville henkilöille ja heidän perheilleen, jotka eivät ole oikeutetut vapaaseen ruokaan sairaalassa, antamaan luvan tilapäisesti saada korvausta vastaan ruuan laitoksesta ehdolla, että he, samoin kuin sellaiset henkilöt, joiden palkkaetuihin kuuluu vapaa ruoka sairaalassa, päivystäviä lääkäreitä kuitenkin lukuunottamatta, ruokailevat sairaalan ruokailuhuoneissa niinä aikoina, kuin sairaalan muukin henkilökunta ja että he saavat yhtäläisen ruuan kuin muukin vastaavassa asemassa oleva henkilökunta, ja että niiden henkilöiden suoritettava maksu, joille Valtioneuvosto, Sisäasiainministeriö, Lääkintöhallitus tahi Helsingin yleisen sairaalan osastonjohtajat ovat myöntäneet oikeuden saada korvausta vastaan ruokaa jossakin valtion sairaalassa, määrätään toistaiseksi 7 mk. hoito- ja palvelushenkilökuntaan kuuluvilta ja niiden perheen jäseniltä ja 12 mk. muilta henkilöiltä päivää kohti, milloin asianomainen nauttii kaikki ateriat, muuten 6 mk. aterialta, kuitenkin niin, että lapset alle 15 vuoden maksavat puolet aikuisille määrätystä maksusta. Tähän Lääkintöhallituksen esitykseen antoi Sisäasiainministeriö kirjeellään marraskuun 17 p. 1920 suostumuksensa, jonka jälkeen Lääkintöhallitus kiertokirjeellään saman kuun 23 p. n:o 368, antoi tämän Ministeriön päätöksen Helsingin yleisen sairaalan hallitukselle ja valtion muiden sairaanhoidolaitosten johtajille, taloudenhoitajille ja toimitsijoille tiedoksi.

Samoin kuin edellisenä vuonna päätti Valtioneuvosto 17 p. huhtikuuta 1920, että Kalliinajanlisäyskomitean esityksestä oli kuluvana vuonna suoritettava kalliinajanlisäyksiä valtion virkailijoille komitean laatimassa luettelossa mainittujen määrien mukaan, huomioonottaen ne erinäiset muistutukset, jotka sisältyivät sanottuun luetteloon. Paitsi sairaanhoitolaitosten virkailijoille oli luetteloon merkitty kalliinajanlisäysten suuruus myöskin hoitohenkilökuntaan kuuluville henkilöille, mutta palveluskuntaan, lukuunottamatta keittiöhenkilökuntaa, kuuluvia henkilöitä varten oli lisäys merkitty yhtenä summana, jonka Lääkintöhallituksen tuli ylittämättä summaa harkintansa mukaan jakaa asianomaisilla. Keittiöhenkilökunnan palkkaukset kalliinajanlisäyksineen maksettiin Lääkintöhallituksen harkinnan mukaan itse kunkin laitoksen ruuanpidon määrärahoista. Valtioneuvoston edellämämainitulla päätöksellä myönnettiin kaikille varsinaisille virkailijoille kalliinajanlisäystä myöskin perheellisyyden perusteella jokaisesta alle 18 v. vanhasta lapsesta Helsingissä ja Viipurissa 120 mk. kuukaudessa, maaseutukaupungeissa 100 mk. kuukaudessa ja maaseudulla 80 mk. kuukaudessa, vaan yksityisoikeudellisen välipuheen perusteella palvelevat henkilöt, niinkuin sairaaloiden siivoajat, pesijät, rengit, y. m. palvelijat eivät nytkään olleet oikeutetut kalliinajanlisäykseen perheellisyyden perusteella. Samoin kuin edellisenä vuonna anoi Lääkintöhallitus kirjelmällään Sisäasiainministeriölle 4 p. toukokuuta, että Lääkintöhallitus oikeutettaisiin valtion sairaaloiden ja mielivikaisten hoitolaitosten hoitohenkilö- ja palveluskuntaan

kuuluville sellaisille henkilöille, jotka ovat perheenelättäjiä, myöntämään perheellisyyden perusteella lisättyä kalliinajanavustusta 40 mk. kuukaudessa kuluvan vuoden alusta alkaen jokaista alle 15 vuotta vanhaa lasta kohti, ilmoittaen samalla, että tätä tarkoitusta varten tarvitaan korkeintaan 90,000 mk. Kirjeellä seuraavan toukokuun 19 p. antoi Valtioneuvosto tähän suostumuksensa. Tammi-kuun 12 p. 1921 annetulla Valtioneuvoston päätöksellä korotettiin tämä kalliinajanavustus alkaen heinäkuun 1 p. 1920, 40 mk:stä 80 markkaan jokaista alle 15 vuotta vanhaa lasta kohti.

Edellä mainituista sekä virkailijain että palveluskuntaan kuuluvien henkilöiden kalliinajanlisäyksiä korotettiin sittemmin erityisten anomusten perusteella useissa tapauksissa vuoden lopulla. Tähän tuli vielä lisäksi kaikille siivilivirkailijoille kuluvan vuoden lopulla myönnetty ylimääräinen kalliinajanavustus eli n. k. 13:n kuukauden palkkaus, joka Lääkintöhallituksen tekemästä pyynnöstä saatiin maksaa myöskin sairaanhoitolaitosten palveluskunnalle.

Eduskunnan 11 p. maalisk. 1920 hyväksymä valtion tulo- ja menoarvio vuodelle 1920 julkaistiin 26 p. maalisk. 1920 annetulla asetuksella. Siihen otetut määrärahat sairaanhoitolaitoksia varten eivät kuitenkaan varsinkin Helsingin yleisessä sairaalassa täysin riittäneet, jonka tähden Lääkintöhallitus oli vuoden loppupuolella pakotettu anomaan lisämäärärahoja sairaanhoitolaitosten muutamille momenteille. Päätöksellä jouluk. 30 p. 1920 myönsi Eduskunta ehdotetut lisäykset v. 1920 menosääntöön.

Kirjeessään syyskuun 20 p. 1918 kehoitti silloisen Senaatin Sisäasiaintoimituskunta Lääkintöhallitusta siihen nähden, että valtion sairaanhoitolaitosten vuosirasääntöjen vuosi vuodelta noustessa näiden taloudenhoitajat tulevat käsittelemään melkoisia rahasummia, ottamaan harkittavakseen kysymyksen, onko nykyinen kassakontrolli sairaalain taloudenhoitajiin nähden kyllin tehokas ja jollei niin olisi, tekemään esityksen uusiksi määräyksiksi, joiden kautta epäsäännöllisyydet kassojen hoidossa tehokkaalla tavalla voidaan estää. Marrask. 4 p. 1919 antamassaan vastauksessa tähän kirjeeseen toi Lääkintöhallitus esille, että tehokasta kassakontrollia ei sairaaloiden taloudenhoitajiin nähden voida toteuttaa muutoin kuin, että kirjanpidosta käy selville ei ainoastaan mitä tavaroita ja kuinka paljon vuoden varrella hankituista ja maksetuista tavaroista on vuoden vaihteessa jälellä ja tavaroina siirtyy seuraavaan vuoteen, vaan myöskin vuoden eri aikoina tapahtuneiden tavaroiden ostojen ohella selvitys siitä, kuinka paljon niitä on vuoden eri aikoina käytetty. Toisin sanoen, sairaaloiden taloudenhoitajien olisi kirjanpitoonsa yhdistettävä varastotili ja siitä Lääkintöhallitukselle lähettämässään kuukausiraportteissa tilitettävä. Kun tällaista varastotilien järjestämistä ei voida sovelluttaa siihen kirjanpitojärjestelmään, jota Lääkintöhallituksen alaisissa laitoksissa nykyään käytetään, olisi Lääkintöhallituksen kirjanpito muutettava, ja ehdotti Lääkintöhallitus, että asetettaisiin kolmimiehinen komitea, joka saisi toimekseen ehdotuksen laatimisen Lääkintöhallituksen ja sen alaisten laitosten kirjanpidon uudestaan järjestämiseksi siihen kuuluvine kaavakkeineen ja ohjeineen. Jäseniksi tähän komiteaan ehdotti Lääkintöhallitus lääkintöneuvos G. A. Backmanin, v. t. ensimmäisen apukamreerin Valtiovarainministeriössä K. J. Brummer'in sekä Valtiokonttorin kamreerin

P. Nyyssösen. Kirjeellään saman marraskuun 18 p. antoi Sisäasiainministeriö tähän ehdotukseen suostumuksensa. Komitea jätti ehdotuksensa tilinpitokaavakkeineen ja kirjanpito-ohjeineen Lääkintöhallitukselle 20 p. seuraavaa joulukuuta ja tammik. 23 p. 1920 lähetti Lääkintöhallitus ehdotuksen Sisäasiainministeriöön anoen, että Lääkintöhallitus oikeutettaisiin komitean ehdotuksen mukaisesti järjestämään kirjanpidon Lääkintöhallituksessa ja sen alaisissa laitoksissa. Kirjeellään helmik. 13 p. 1920 antoi Sisäasiainministeriö tähän esitykseen suostumuksensa ja määräsi, että puheena oleva uudistus on toimeenpantava 1 päivästä tammik. 1921. Kirjelmällään toukok. 11 p. 1920 antoi sittemmin Lääkintöhallitus kamarikonttorilleen toimeksi ryhtyä kaikkiin asian aiheuttamiin valmisteluihin mahdollisesti tarvittavien lisäkaavakkeiden, mallien ja ohjeiden laatimiseen ja lopullisiin toimenpiteisiin, jotka olisivat tarpeelliset, jotta komitean ehdottama ja hyväksytty kirjanpidon uudistus Lääkintöhallituksessa ja sen alaisissa laitoksissa voitaisiin kaikessa laajuudessaan toteuttaa alkavaksi 1 p. tammik. 1921.

Kun Lääkintöhallituksen alaisissa laitoksissa tehdään sellaisia töitä, jotka ovat katsottavat työväen tapaturmavakuutuksesta 18 p. elok. 1917 annetun asetuksen alaisiksi ja joista Valtion tapaturmalautakunnan on vahingon sattuessa suoritettava asianomaisille korvausta, pyysi Tapaturmalautakunta kirjelmällään 4 p. maalisk. 1920, nojautuen Senaatin 28 p. jouluk. 1917 antaman päätöksen 2 §:ään, joka sisältää ohjeet työväen tapaturmavakuutuksesta 18 p. elok. 1917 annetun asetuksen mukaisen vahingonkorvauksen määräämistä ja suorittamista varten valtion töissä sattuneista tapaturmista, että Lääkintöhallitus määräisi alaisiinsa laitoksiin tapaturma-asiamiehet, jotka valtion puolesta huolehtivat työnantajalle kuuluvista tehtävistä. Koska kuitenkin edellämainittu asetus työväen tapaturmavakuutuksesta on siinä suhteessa epäselvä, että sen 1 §:ssä määriteltyjen tämän asetuksen alaisten ammattiliikkeiden ja yritysten luettelossa ei puhuta mitään valtion sairaanhoitolaitoksista, anoi Lääkintöhallitus kirjelmällään maalisk. 16 p. Vakuutusneuvostolta selvitystä siitä, onko ja missä laajuudessa 18 p. elok. 1917 annettu asetus työväen tapaturmavakuutuksesta ulotettava valtion sairaanhoitolaitoksiin. Kirjeellään seuraavan huhtik. 15 p. ilmoitti Vakuutusneuvosto, että valtion sairaanhoitolaitoksissa olevat pesu- ja silityslaitokset samoinkuin leipomot — silloin kuin niissä on luonnonvoimalla, s. o. esim. höyry- tai sähkövoimalla, käypiä koneita — sekä myöskin sairaanhoitolaitosten sauna- ja kylpylaitokset ovat vahingonkorvausoikeuden aiheuttavia liikkeitä. Näin ollen, esitti Lääkintöhallitus neuvoteltuaan ensin Tapaturmalautakunnan kanssa asiamiehen palkkion suuruudesta kirjelmällä Sisäasiainministeriölle 26 p. toukok. 1920, että Lääkintöhallitus oikeutettaisiin tapaturma-asiamiehiksi valtion sairaanhoitolaitoksiin määräämään näiden laitosten taloudenhoitajat kunkin laitoksessaan ja että tapaturma-asiamiehelle jokaisesta sattuneesta tapaturma-asiasta määrätty 25 mk. suuruinen palkkio saataisiin suorittaa asianomaisten laitosten sekalaisista menoista. Kirjeellään kesäk. 10 p. 1920 antoi Sisäasiainministeriö tähän esitykseen suostumuksensa, jonka jälkeen Lääkintöhallitus kiertokirjeellään lokak. 22 p. 1920, n:o 359 Helsingin yleisen sairaalan hallitukselle ja kaikkien valtion sairaanhoito-

laitosten johtajille ja toimitsijoille määräsi laitosten toimitsijat, itsekunkin laitoksessaan tapaturma-asiamiehiksi ja lähetti heille samalla jäljennöksen edellismainitusta Vakuutusneuvoston kirjeestä.

Valtion sairaanhoitolaitoksissa suoritettavat päivämaksut olivat viimeksi järjestetyt 24 p. maalisk. 1918 annetulla asetuksella. Kun sairaaloiden ylläpito-kustannukset yhä vaan olivat nousseet, kehoitti Sisäasiainministeriö kirjeellään syysk. 9 p. 1920 Lääkintöhallitusta laatimaan ehdotuksen päivämaksujen hintatasoon nähden kohtuullisesta korottamisesta. Lääkintöhallituksen tehtyä asiassa ehdotuksensa annettiin sittemmin marraskuun 5 p. 1920 uusi asetus valtion siviilisairaaloissa suoritettavista päivämaksuista, jolla asetuksella ne tuntuvasti korotettiin.

Kun toisissa valtion sairaanhoitolaitoksissa tähän asti oli päivämaksujen suhteen menetelty niin, että potilaalta oli velottu päivämaksu siltä päivältä, jona hän sairaalaan otettiin, vaan ei siltä päivältä, jona hän sairaalasta poistettiin, toisissa taas päinvastoin ja vielä toisissa niin, että päivämaksu kannettiin poistumispäivältä ainoastaan siinä tapauksessa, että sairas oli nauttinut jonkun ruokaveron sinä päivänä sairaalassa, määräsi Lääkintöhallitus yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi tässä suhteessa kiertokirjeellä huhtik. 20 p. 1920, n:o 356, että heinäkuun 1 päivästä 1920 alkaen on valtion sairaanhoitolaitoksiin otettavilta sairailta velottava päivämaksut sekä niiltä päiviltä, jolloin heidät laitoksiin otettiin, että niiltä päiviltä, jolloin heidät poistettiin laitoksista.

Elokuun 15 p. 1919 annetulla Valtioneuvoston päätöksellä myönnetty lykkäys 8-tuntisen työpäivän käytäntöön ottamisesta valtion sairaanhoitolaitoksissa loppui kuluvan vuoden kesäkuun 30 p. Kirjelmällä Sosialiministeriölle kesäk. 11 p. antoi Lääkintöhallitus viitaten Ministeriölle edellisinä vuosina lähettämiinsä kirjelmiin, joissa Lääkintöhallitus oli esittänyt ne vaikeudet, jotka 8-tuntisen työpäivän soveltaminen sairaaloihin tuottaisi, että sairaanhoitolaitokset jätettäisiin toistaiseksi työajan pituutta koskevien määräysten ulkopuolelle. Valtioneuvoston kesäk. 26 p. 1920 antamalla päätöksellä myönnettiin lykkäystä tässä suhteessa tammikuun 1 päivään 1921, sekä Lääkintöhallituksen 3 p. jouluk. 1920 tekemästä samallaisesta anomuksesta Valtioneuvoston jouluk. 23 p. 1920 antamalla päätöksellä edelleen tammik. 1 päivästä 1921 tammik. 1 päivään 1922.

Sisäasiainministeriön 19 p. jouluk. 1919 antaman kirjeen mukaisesti toimeenpantiin kuluvan vuoden kuluessa kaikissa lääninsairaaloissa kuten edellisenäkin vuotena yhden vuoden kestävät sairaanhoitajatarkurssit. Suomen sairaanhoitajataryhdistyksen Helsingin yleisessä sairaalassa toimeenpanemat sairaanhoitajatarkurssit olivat myöskin samanlaiset kuin edellisenä vuonna.

Hoidettujen sairaiden lukumäärä valtion varoilla ylläpidetyissä siviilisairaaloissa, (mielisairaalat mukaan laskettuina), oli vuonna 1920 35,605 ja sairaanhoitopäivien luku 1,231,631. Kustannukset näistä nousivat 26,443,338 markkaan 85 penniin. Menot jokaisesta hoidokkaasta olivat siis keskimäärin 742 markkaa 69 penniä (v. 1919 684: 45). Menot hoitopäivää kohti olivat 21 markkaa 47 penniä (v. 1919 18: 64), josta

palkkauksiin	Smk.	5: 65	Vuonna 1919	Smk.	3: 51
ruuanpitoon	»	8: 02	»	»	8: 60
lääkkeisiin ja sideaineisiin	»	1: 66	»	»	1: 22
polttopuihin ja valaistukseen	»	3: 51	»	»	2: 83
tarvekalujen kunnossapitoon	»	1: 36	»	»	1: 07
sekalaisiin menoihin	»	1: 27	»	»	1: 41
Yhteensä Smk. 21: 47			Smk. 18: 64		

Mainitut menot valtion sairaaloista eivät kuitenkaan ole suoritettut yksinomaan yleisillä varoilla. Vuodemaksuja on vuonna 1920 kannettu 4,702,204 markkaa 81 penniä ja muita tuloja on ollut 35,623 markkaa 22 penniä, yhteensä 4,737,828 markkaa 3 penniä. Jos tämä summa vähennetään kokonaismenoista 26,443,338 markasta 85 pennistä, jää 21,705,510 markkaa 82 penniä, joka osoittaa valtiolaitoksen menot siviilisairaaloista vuoden kuluessa. Ne menot, jotka valtio on saanut suorittaa sen siviilisairaaloissa hoide- tuista sairaista, nousivat siis 17 markkaan 62 penniin (15: 62) päivää ja poti- lasta kohti.

Taulu IV taululiitteessä antaa lähemmän selostuksen kunkin sairaalan menoista ja tuloista erikseen.

A. Lääninsairaalat ja yleiset sairaalat.

Tärkeimmistä tapahtumista läänin- ja yleisissä sairaaloissa v. 1920 ku- luessa mainittakoon seuraavat:

Helsingin yleinen sairaala.

Edellisessä vuosikertomuksessa mainitun, uusien virkojen perustamisesta Helsingin Yliopiston lääketieteelliseen tiedekuntaan ja sen alaisiin laitoksiin 2 p. kesäk. 1919 annetun asetuksen nojalla perustettiin apulaisopettajien virat klinillispropedeuttiselle, lasten-, silmä- ja synnytysosastoille, sisätautien osas- tolle, sisätautien poliklinikkaan sekä kaksi apulaisopettajan virkaa kirurgiselle osastolle, jotka kaikki täytettiin kuluvan vuoden kuluessa. Korva-, nenä- ja kurkkutautien osastolla oli jo ennestään ollut apulaisopettaja. Saman asetuk- sen nojalla lakkautettiin 1 p. tammik. 1920 sisätautien poliklinikan assistentti- lääkäri virka ja 1 p. kesäk. 1920 sisätautien osaston toinen assistenttilääkäri virka sekä 15 p. kesäk. 1920 vanhemman avustajalääkäri virka klinillisprope- deuttisellä osastolla.

Tehdystä anomuksesta myönsi Lääkintöhallitus maalisk. 23 p. eron sairaalan kamreerille ja sairaalahallituksen sihteerille Arne Bööckille. Virkaa toistaiseksi hoitamaan määrättiin Asutushallituksen osastonjohtaja T. Sundqvist, joka kuitenkin jo toukok. 11 p. erosi toimestaan. Virkaa toistaiseksi hoitamaan määrättiin tämän jälkeen 1 p. kesäk. alkaen Sisäasiainministeriön ylimääräinen esittelijä Aug. Nurmi, jolle omasta pyynnöstään myönnettiin ero elokuun 31 p. ja oikeusraatimies J. A. Sjöblom määrättiin hänen sijallensa. Raatimies Sjöblom sai taaskin omasta pyynnöstään eron tästä virasta marraskuun 30 p. 1920 ja Helsingin tullikamarin kontrollööri H. G. Wallin määrättiin sitä hoitamaan. Syynä kyseessä olevan viran haltioiden tiheään vaihteluun on suurimmaksi osaksi ollut virkaa seuranneen palkkauksen pienuus. Kirjelmällään Sisäasiainministeriölle 21 p. toukok. anoi sentähden Lääkintöhallitus, että kamreerin viran haltialle myönnettäisiin, 5,000 mk. suuruisia peruspalkkiota lukuunottamatta kalliinajanlisäyksinä kuluvana vuonna yhteensä 7,000 mk. Kirjeellä 31 p. toukok. myönsi Ministeriö kuitenkin ainoastaan 3,000 mk. vuodessa 1 päivästä kesäk. 1920 alkaen.

Kirjelmällä huhtik. 7 p. anoi Lääkintöhallitus Sisäasiainministeriöltä, että sairaalan taloudenhoitajalle palkattaisiin konttoriapulainen, jolle maksettaisiin palkkiota 400 mk. kuukaudessa ja kalliinajanavustusta kuluvana vuonna samoin 400 mk. kuukaudessa. Saman kuun 21 p. ilmoitti Sisäasiainministeriö, että Valtioneuvosto oli konttoritöiden suorittamiseksi taloudenhoitajan konttorissa kuluvana vuonna myöntänyt 3,000 mk. suuruisen määrärahan.

Kirjeellä syyskuun 15 p. ilmoitti Sisäasiainministeriö, että Valtioneuvosto oli Lääkintöhallituksen 24 p. elok. tekemästä esityksestä nähnyt hyväksi myöntää yhden uuden diagnostiikkakoneen ja yhden terapiakoneen kuntoonpanemiseksi sairaalan yhteisessä röntgenlaitoksessa sekä yhden uuden diagnostiikkakoneen kuntoonpanemiseksi sairaalan kirurgisella osastolla yhteensä 165,700 mk.

a. Vanha klinikka.

Kuluvan vuoden aikana luovutettiin muihin tarkoituksiin vastoin Lääkintöhallituksen asiasta antamaa lausuntoa sairaalan vastaisia tarpeita varten kylläkin tarpeellinen vanhan klinikan tontilla sijaitseva yleisen sairaalan entisen pesulaitoksen rakennus.

b. Uusi klinikka.

Päätöksellään 2 p. kesäk. 1919 oli Valtioneuvosto niinkuin edellisessä vuosikertomuksessa kerrotaan Kirkollis- ja Opetusministeriön esityksestä m. m. varannut v. 1920 varten erinäisten muutostöiden suorittamista varten uudessa klinikassa 231,000 mk. Sittenkun piirustukset ja kustannusarvio oli yksissä neuvoin sairaalan johtajan kanssa Yleisten rakennusten Ylihallituksessa laadittu, päättyen kustannusarvio 196,000 mk. ja käsittäen pääasiallisesti luentosalin laajentamisen ja asuntojen valmistamisen hoitohenkilökunnalle sairaalan ullakolla ja sittenkun Lääkintöhallituksella oli annettu tilaisuus antaa lausuntonsa asiasta, myönsi Kirkollis- ja Opetusministeriö kirjeellään 9 p. kesäkuuta näitä töitä varten 190,627 mk. Työt valmistuivat kuluvan vuoden kuluessa ja tarkastettiin 10 p. tammik. 1921.

c. Sairaala Unioninkatu 38.

Kirjeellä 28 p. tammik. 1920 ilmoitti Sisäasiainministeriö, että Valtioneuvosto oli Lääkintöhallituksen esityksestä asettanut Yleisten rakennusten Ylihallituksen käytettäväksi 5,900 mk. suuruisen määrärahan kellarien kuntoonpanemiseksi vanhan klinikan sairasosastoja ja palveluskuntaa varten poliklinikkarakennuksen alle. Samoin asetti Sisäasiainministeriö Lääkintöhallituksen esityksestä kirjeellään 1 p. kesäk. 1920 Yleisten rakennusten Ylihallituksen käytettäväksi 6,850 mk. suuruisen määrärahan kahden kellarin sisustamiseksi saman rakennuksen alla juurikasvien säilyttämistä varten. Molemmat työt valmistuivat kuluvan vuoden kuluessa.

Lääkintöhallituksen esityksestä myönsi Sisäasiainministeriö 1 p. kesäk. 1920 vesi- kaasu- ja sähkömittarien kuntoonpanoa varten sairaalaryhmän jokaiseen rakennukseen, tallin sisustamiseksi laitoksen hevosille, ventilaattorin asettamiseksi sairaalaryhmän keittiöön ja aitauksen rakentamiseksi jäävaraston ympärille yhteensä 14,050 mk. suuruisen määrärahan. Työt valmistuivat seuraavana vuonna.

d. Kirurginen osasto.

Kirjeellä 7 p. huhtik. 1920 myönsi Sisäasiainministeriö 150,000 mk. suuruisen määrärahan asuntojen valmistamiseksi sairaalan pohjoisen sivustan länsipuolisen osaston ullakolle sairaalan palveluskuntaa varten. Rakennusaineiden hintojen ja työpalkkojen nousun tähden myönnettiin 1 p. kesäk. 1920 vielä lisäksi 64,000 mk. Työt suoritettiin melkein loppuun kuluvan vuoden kuluessa.

e. Synnytysosasto.

Kirjeellä 16 p. heinäk. 1920 myönsi Kirkollis- ja Opetusministeriö 33,000 mk. suuruisen määrärahan korjaus- ja muutostöitä varten yhdessä osaston rakennuksessa synnyttäjiä varten. Työt valmistuivat syksyllä samana vuonna.

Toukok. 26 p. erotti Lääkintöhallitus synnytys- ja lastenosaston yhteisen toimitsijan M. Holmbergin virastansa erinäisten virheellisyyksien tähden virkatoimissaan. Virkaa hoitamaan, kunnes se vakinaisesti täytetään, määrättiin reviisori Magnus Stackelberg.

f. Lastenosasto.

Kirjeellä 12 p. heinäk. 1920 myönsi Sisäasiainministeriö Yleisten rakennusten Ylihallituksen esityksestä 17,485 mk. 60 p. talousrakennuksen kellari-kerroksen vajonneen lattian korjaukseen ja kirjeellä syysk. 9 p. 5,300 mk. samassa kerroksessa olevan vajonneen leivinuunin uudestaan, muuraamiseen. Työt valmistuivat kuluvan vuoden kuluessa.

Viipurin lääninsairaala.

Yleisten rakennusten Ylihallituksen esityksestä asetti Valtioneuvosto 28 p. heinäk. 1920 Yleisten rakennusten Ylihallituksen käytettäväksi 51,000 mk. suuruisen määrärahan uuden höyrypannun hankkimiseksi sairaalaan vanhan kuluneen tilalle. Pannu saatiin paikoilleen seuraavana vuonna.

Lääninsairaalassa tarvittava sähkövirta kehitetään osaksi sairaalassa, osaksi otetaan sitä ulkoapäin kaupungilta. Ulkoa otettu virta on tähän asti tuotu sairaalaan useampia johtoja pitkin. Teknillisistä syistä katsottiin nyt parhaimmaksi, että kaupunki pani kuntoon yhden sähköjohdon sairaalaa varten, josta virta sitten sairaalan konehuoneen kautta levitetään sekä voima- että valovirtana eri tahoille sairaalaan. Muutostöitä varten sairaalan johdoissa myönsi Sisäasiainministeriö Lääkintöhallituksen esityksestä Yleisten rakennusten Ylihallituksen käytettäväksi 9,000 mk. suuruisen määrärahan.

Lääkintöhallituksen lokak. 14 p. 1919 tekemästä esityksestä ilmoitti Sisäasiainministeriö kirjeellään 20 p. huhtik. 1920 nähneensä hyväksi suostua siihen, että sairaalan toimitsijan konttoriin otetaan yksi puhtaaksikirjoittaja.

Sen johdosta, että lääninsairaalan venerisen osaston vuodeluku kuluvan vuoden alusta Valtioneuvoston 12 p. marrask. 1919 antaman päätöksen mukaisesti lisättiin 60 vuoteella, lisättiin sairaalan hoitohenkilökuntaa 2 henkilöllä ja palveluskuntaa 5 henkilöllä.

Mikkelin lääninsairaala.

Yleisten rakennusten Ylihallituksen esityksestä myönsi Sisäasiainministeriö kirjeellä 6 p. syysk. 1920 12,000 mk. suuruisen määrärahan keittiön lattian ja kahden uunin korjaukseen. Työt valmistuivat seuraavana vuonna.

Kuopion lääninsairaala.

Lääkintöhallituksen 23 p. huhtik. 1919 tekemästä esityksestä ja sittenkun Eduskunta oli myöntänyt tarkoitukseen tarvittavat varat perustettiin lääninsairaalaan 21 p. toukok. 1920 annetulla asetuksella toisen alilääkärin virka. Virkaan määräsi Lääkintöhallitus 13 p. heinäk. lääket. lisensiaatti W. Telénin. Sairaalan palveluskuntaa lisättiin vuoden kuluessa 2 henkilöllä.

Tampereen yleinen sairaala.

Sittenkun sairaalan ensimmäinen alilääkäri, lääket. lisens. N. Emeleus oli kirjelmällä tammik. 20 p. 1920 Lääkintöhallitukselle ilmoittanut olevansa tilaisuudessa hankkimaan uudenaikaisen röntgenterapiakoneen Tampereelle sekä samalla anonut saada erinäisillä ehdoilla sijoittaa mainitun koneen sairaalan röntgenlaboratorioon, lähetti Lääkintöhallitus omine lausuntoineen lisens. Emeleuksen kirjelmän 10 p. helmik. Sisäasiainministeriöön. Tämän johdosta ilmoitti Sisäasiainministeriö kirjeellään 24 p. maalisk., että Valtioneuvosto oli nähnyt hyväksi oikeuttaa lääket. lisens. Emeleuksen sairaalan röntgenlaboratorioon omalla kustannuksellaan sijoittamaan röntgenterapiakoneen m. m. ehdolla, että kone luovutetaan sairaalan käytettäväksi; että yleisissä vuoteissa olevat sairaat saavat tarvittaessa röntgenhoidon ilmaiseksi ja että yksityispai-koilla olevat ja ambulatooriset potilaat suorittavat kohtuullisen maksun koneen käytöstä sairaalan ylilääkärin harkinnan mukaan; että edellämainitut maksut kannetaan sairaalan toimesta ja talletetaan pankkiin. Kun täten kerääntyneet varat ovat nousseet niin suuriksi, että ne peittävät koneiston ostohinnan ja

ylös-panokustannukset, luovutetaan summa lääket. lisens. Emeleukselle ja kone jää yleisen sairaalan omaksi. Mitään korkoja koneiston ostoon ja ylös-panoon tarvittaville rahoille ei lisens. Emeleus saa laskea hyväkseen; ja että sairaala vastaa koneiston käyttö- ja korjauskustannuksista.

Sairaalan ylihoitajattarelle, neiti Helena Sundströmille myönnettiin marrask. 19 p. ero toimestaan tammik. 1 p. 1921 alkaen. Joulukuun 21 p. määrättiin tähän toimeen Kajaanin yleisen sairaalan ylihoitajatar, neiti Meeri Manelius.

Savonlinnan yleinen sairaala.

Tammikuun 5 p. kuoli sairaalan toimitsija Benj. Huttunen. Toimitsijaksi määräsi Lääkintöhallitus seuraavan helmik. 17 p. lehtori Mikko Liirin.

Sairaalan ylihoitajattareksi määräsi Lääkintöhallitus kesäk. 4 p. neiti Ester Strengin, joka oli jo jouluk. 9 p. 1919 alkaen tätä tointa väliaikaisesti hoitanut.

Sairaalan palveluskuntaa lisättiin yhdellä pesijättärellä.

Nurmeksen yleinen sairaala.

Piirilääkäri O. L. Granholmin kuoleman jälkeen toukok. 9 p. avoimeksi tullulta sairaalan ja synnytyslaitoksen lääkärinvirkaa toistaiseksi hoitamaan määräsi Lääkintöhallitus toukok. 31 p. Pielisjärven kunnanlääkärin, lääket. lisens. Edvard Backbergin, joka sittemmin 25 p. marraskuuta nimitettiin piirilääkäriksi Nurmeksen piiriin.

Jyväskylän yleinen sairaala.

Elokuun 20 p. 1919 myönsi Valtioneuvosto sairaalan lääkärille, lääket. lisens. Gabriel. Palanderille eron sairaalan lääkärin virasta ja nimitti kuluvan vuoden tammik. 16 p. virkaan Tornion yleisen sairaalan lääkärin, lääket. lisens. Arne Arthur Beckerin.

Toukok. 15 p. määräsi Lääkintöhallitus sairaalan ylihoitajattareksi neiti Lydia Ilmosen, joka oli tointa väliaikaisesti hoitanut.

Tornion yleinen sairaala.

Kirjeellä kesäk. 1 p. asetti Sisäasiainministeriö Lääkintöhallituksen esityksestä Yleisten rakennusten Ylihallituksen käytettäväksi 19,550 mk. suuruisen määrärahan ruokailuhuoneen rakentamiseksi sairaalaan. Työ suoritettiin kuluvan vuoden kuluessa.

Kirjeellä syysk. 21 p. myönsi Sisäasiainministeriö 4,000 mk. suuruisen määrärahan valaistulaitteiden hankkimiseksi sairaalan leikkausosastolle ja kirjeellä saman kuun 24 p. asetti Ministeriö Yleisten rakennusten Ylihallituksen käytettäväksi 3,000 mk. muutos- ja korjaustöihin leikkausosastolla. Viimeksi mainitut työt tehtiin seuraavana vuonna.

Sairaalan lääkärin, lääket. lisens. A. A. Beckerin tammik. 16 p. siirrettyä toiseen virkaan määräsi Lääkintöhallitus maalisk. 9 p. lääkäriksi lääket. lisens. Väinö Edvard Nevanlinnan.

Sairaalan palveluskuntaa lisättiin yhdellä henkilöllä.

Kajaanin yleinen sairaala.

Sairaalan hoitohenkilökuntaa lisättiin yhdellä hoitajattarella.

Rovaniemen yleinen sairaala.

Kuluvan vuoden kuluessa asetettiin sairaalan rakennuksiin ja lääkärin asuntoon Yleisten rakennusten Ylihallituksen toimenpiteestä johdot sähkövaloa varten, joihin tarvittava sähkövirta tulee Rovaniemen kirkonkylästä.

Inarin yleinen sairaala.

Lääket. kand. Yrjö Jukolan 31 p. maalisk. erottua Inarin aluelääkärin virasta oli sairaala ilman lääkäriä kunnes aluelääkärin virkaa toistaiseksi hoitamaan määrättiin marrask. 16 p. lääket. lisens. V. Punttala.

Muonion yleinen sairaala.

Sairaala oli koko vuoden ilman lääkäriä.

Maalisk. 27 p. myönsi Lääkintöhallitus sairaalan toimitsijalle, proviisori Väinö Kytöniemelle eron toimestaan ja määräsi toimitsijaksi nimismies Uljas Vuorion.

Oriveden leprasairaala.

Yleisten rakennusten Ylihallituksen esityksestä oli Sisäasiainministeriö edellisenä vuonna myöntänyt 22,000 mk. suuruisen määrärahan vesijohdon ja pumppulaitoksen uusimista varten sairaalassa. Työt suoritettiin kuluvan vuoden kuluessa.

Kirjeellä syysk. 20 p. myönsi Sisäasiainministeriö 8,650 mk. suuruisen määrärahan sähkölaitteiden hankkimiseksi sairaalan valaisemista varten. Tähän tarkoitukseen tarvittava sähkövirta otetaan osakeyhtiöltä »Hämeen Sähkö».

Hallilan keuhkotautiparantola.

Ne korjaustyöt n. k. Nikolain osastossa, joita varten Valtioneuvosto lokak. 2 p. 1919 oli asettanut Yleisten rakennusten Ylihallituksen käytettäväksi 90,000 mk., päättyivät kuluvan vuoden kuluessa. Lisärakennus- ja korjaustöitä parantolassa ja sen maatilalla jatkettiin sittemmin kuluvan vuoden ajalla edelleen. Lääkintöhallituksen toukok. 4 p. tekemästä esityksestä antoi Sisäasiainministeriö kirjeellään kesäkuun 1 p. Yleisten rakennusten Ylihallitukselle toimeksi rakennuttaa parantolan maatilalle sauna ja kellari sekä korjata tallirakennus, mihin tarkoitukseen sekä parantolan vanhan Aleksanterin osaston osittaiseen purkamiseen ja mainitun osaston lähellä sijaitsevien vajojen poissiirtämiseen Ministeriö asetti Yleisten rakennusten Ylihallituksen käytettäväksi 85,000 mk. Kirjeellä edellämainitulta kesäk. 1 p. p:ltä myönnettiin Yleisten rakennusten Ylihallituksen esityksestä lisäksi 15,000 mk. Dekompositiioni-

kaivon ja sen viemärijohdon kuntoonpanemiseksi parantolan alueella. Kaikki nämä työt valmistuivat kuluvana vuonna. Karjanhoidon ja maanviljelyksen edistämiseksi parantolan maatilalle myönsi Valtioneuvosto lokakuun 27 p. 40,000 mk. hevosien ja lehmien oston.

Sittenkun Eduskunta vahvistaessaan valtion rahasaännön vuodelle 1920 oli myöntänyt Halilan keuhkotautiparantolan avaamista varten tarpeelliset varat annettiin huhtikuun 16 p. asetus Halilan keuhkotautiparantolan perustamisesta ja kehoitti Sisäasiainministeriö kirjeellään samalta päivältä Lääkintöhallitusta ryhtymään kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin parantolan avaamiseksi, niin pian kuin se saattaa käydä päinsä.

Mainittuun asetukseen on liitetty parantolan 945,300 mk. päättyvä vuosi-rahasaäntö ja näkyy siitä myös, että sairassijojen lukumäärä vahvistettiin 100:ksi, joista 50 on vapaapaikkaa. Vähää myöhemmin ilmoitti Sisäasiainministeriö kirjeellään kesäk. 10 p., että Ministeriö Sotaministeriön tekemästä pyynnöstä oli nähnyt hyväksi sallia, että parantolassa varataan sotilassaniteettilaitoksen käytettäväksi 10 sairassijaa, kuitenkin niin, että parantolan ylilääkäri on oikeutettu hänelle edeltäkäsien lähetetyn lääkärin lausunnon nojalla päättämään, onko sairas sairaudentilaansa nähden sovelias parantolassa hoidettavaksi vai ei.

Asetukseen liittyvään vuosirahasaäntöön ovat m. m. parantolan henkilökunnan pohjapalkkaukset merkityt.

Toukok. 19 p. päivätyllä kirjeellä ilmoitti Sisäasiainministeriö, että Valtioneuvosto oli vahvistanut Lääkintöhallituksen laatiman ehdotuksen kalliinajanlisäyksiksi henkilökunnalle kuluvana vuonna.

Elokuun 30 p. nimitti ja määräsi Valtioneuvosto lääket. ja kirurg. tohtori Robert Elias Elmgrénin parantolan ylilääkäriksi ja syyskuun 17 p. määräsi Lääkintöhallitus lääket. lisens. Hedvig Buchin parantolan alilääkäriksi sekä saman kuun 21 p. neiti Karin Ranckenin ylihoitajattareksi.

Syyskuun 30 p. nimitti ja asetti Valtioneuvosto parantolan v. t. taloudenhoitajan, kauppias Juho Hietasen vakinaisesti tähän virkaan.

Kaikkien edellämainittujen valmistelujen jälkeen ja sittenkun parantolan ylilääkäri yksissä neuvoin ylihoitajattaren ja taloudenhoitajan kanssa olivat parantolan palvelukseen ottaneet sen toiminnalle tarpeellisen hoitohenkilö- ja palveluskunnan, ilmoitti ylilääkäri Lääkintöhallitukselle kirjelmällään lokakuun 4 p., että parantola voidaan avata saman kuun 7 päivänä.

Muista parantolaa koskevista toimenpiteistä kuluvan vuoden kuluessa mainittakoon vielä seuraavat:

Kirjeessään huhtik. 26 p. oikeutti Sisäasiainministeriö, sittenkun Maatalousministeriö ja Lääkintöhallitus olivat antaneet asiasta lausuntonsa, Lääkintöhallituksen 30 vuodeksi vuokraamaan parantolan taloudenhoitajalle J. Hietaselle puu- ja kasvitarha-viljelystä varten kohtuullisesta Lääkintöhallituksen määrättävästä vuokramaksusta Halilan maatilasta parantolan vierestä 10,059 m² suuruisen maa-alueen erinäisillä kirjeessä lähemmin määrättyillä ehdoilla.

Kirjeellä lokak. 6 p., ilmoitti Sisäasiainministeriö, että Valtioneuvosto oli määrännyt, että parantolalle oli armeijan autojoukkojen varikosta luovutettava

automobiili 65,000 mk. hinnasta, jonka lisäksi Valtioneuvosto samalla myönsi 6,000 mk. suuruisen määrärahan auton rahtikustannuksia, varuskappaleita y. m. varten ja Sisäasiainministeriö oikeutti samalla Lääkintöhallituksen antamaan lähempiä määräyksiä auton käyttämisestä ja siitä maksusta, jonka potilaat ja muut henkilöt yksityisillä asioiden ovat velvolliset auton käytöstä suorittamaan.

Lokakuun 9 p. tekemällä päätöksellä luovutti Valtioneuvosto Ulkoasiainministeriölle tehdystä anomuksesta Amerikan Punaiselle Ristille toistaiseksi käytettäväksi erällä japanilaisella höyrylaivalla mainitun Punaisen Ristin johdolla Suomeen saapuneiden venäläisten lasten ja heidän hoitajiensa sekä tarpeellisen palveluskunnan, yhteensä noin 970 hengen, majoittamista varten Halilan parantolassa n. k. Aleksanterin ja Marian osatot sekä oikeuden pesulaitoksen käyttämiseen, ehdoilla m. m., että Amerikan Punainen Risti sitoutuu kaikin puolin huolehtimaan lapsista niin kauan kuin ne ovat Suomen rajojen sisällä sekä toimimaan niin, että lapset voidaan mahdollisimman pian siirtää Suomesta pois, sekä että Amerikan Punainen Risti sitoutuu jättäessään rakenukset saattamaan ne yhtä hyvään kuntoon kuin missä ne nyt ovat. Lapsilauma hoitajineen ja palvelijoineen jäi parantolaan seuraavaan vuoteen.

B. Veneristen tautien osatot ja ylimääräiset veneriset sairaalat.

Ylimääräisiä venerisiä sairaaloita oli vuonna 1920 toiminnassa 6 nim. Helsingissä 2, Hämeenlinnassa 1, Sortavalassa 1, Savonlinnassa 1 ja Oulussa 1. Menot näistä ylim. venerisistä sairaaloista nousivat 1,357,480 markkaan 50 penniin tehden 560 markkaa 25 penniä jokaista hoidettua kohti.

Seuraava taulu osoittaa venerisissä sairaaloissa viime viitenä vuotena hoidetut tautitapaukset.

Vuosi	Yleisten sairaalain venerisillä osastoilla			Ylimääräisissä venerisissä sairaaloissa			Yhteensä		
	veneristen tautien vuoksi hoidettuja	ihotautilien y. m. vuoksi hoidettuja	Hoitopäivien lukumäärä	veneristen tautien vuoksi hoidettuja	ihotautilien y. m. vuoksi hoidettuja	Hoitopäivien lukumäärä	veneristen tautien vuoksi hoidettuja	ihotautilien y. m. vuoksi hoidettuja	Hoitopäivien lukumäärä
1916.....	3,661	1,059	136,416	3,084	422	129,534	6,745	1,481	265,950
1917.....	4,048	961	138,561	2,922	545	124,598	6,970	1,506	263,159
1918.....	4,471	1,407	141,157	2,923	336	115,440	7,394	1,743	256,597
1919.....	4,555	956	162,683	2,433	146	113,448	6,988	1,102	276,131
1920.....	4,086	1,214	156,174	2,184	239	97,020	6,270	1,453	253,194

Taulu VII taululiitteessä osoittaa, että hoidetuista 7,723 henkilöstä sairasti syfilistä 3,295, joista 367 oli edelliseltä vuodelta jääneitä ja 2,928 vuoden kuluessa vastaanotettuja. Ulcus molle sairasti 252, urethritis gonorrhoeicaa 2,723 ja ihotauteja y. m. 1,453 henkilöä.

Vuoden kuluessa vastaanotetuista syfilistä sairastavista oli:

1,440:llä	syphilis recens
1,230: »	» » secundaria recidiva
196: »	» » tertiaria
62: »	» » hereditaria

Yhteensä 2,928.

Veneristen tautien tähden vastaanotettujen miesten ja naisten lukumäärä eri ikäluokissa oli seuraava:

Ikäluokassa	Miehiä	Naisia	Yhteensä
10—15 vuotta	8	19	27
15—20 »	299	748	1,047
20—30 »	1,328	1,858	3,186
30—50 »	583	481	1,064
Yli 50 »	109	61	170
Lapsia alle 10 v...	—	—	135
Yhteensä	2,327	3,167	5,629

Lukuisin oli siis ikäluokka 20—30 v. jonka osalle tuli 3,186 tapausta. Naisia oli 840 enemmän kuin miehiä. Naisten lukumäärä ikäluokissa alle 30 vuoden oli suurempi kuin miesten, kun taas yli 30-vuotisista oli miehiä enemmän kuin naisia.

Venerisiin sairaaloihin veneristen tautien tähden vastaanotettujen lukumäärä 1,000 asukasta kohden on vuosina 1910—1920 ollut seuraava:

1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
1.45	1.52	1.57	1.79	1.73	1.58	1.85	1.85	2.01	1.89	1.67

Venerisissä sairaaloissa hoidetut taudit vv. 1910—1920.

Vuosi	Syphilis					Uleusmalle	Urethritis gonorrhoeae	Inktaudit v. m.	Yhteensä
	recens	recidiva	tertiaria	hereditaria	Yhteensä				
1910.....	877	910	380	43	2,210	260	2,626	1,456	6,552
1911.....	1,088	953	389	43	2,473	195	2,659	1,484	6,811
1912.....	1,122	966	402	48	2,538	121	2,938	1,518	7,115
1913.....	1,550	1,064	404	56	3,074	181	3,048	1,593	7,896
1914.....	1,556	1,096	354	69	3,075	240	2,957	1,425	7,697
1915.....	1,201	943	307	60	2,511	289	2,988	1,288	7,076
1916.....	1,285	866	297	50	2,498	513	3,734	1,481	8,226
1917.....	1,780	1,066	272	55	3,173	891	2,906	1,506	8,476
1918.....	1,907	1,402	212	51	3,572	622	3,200	1,743	9,137
1919.....	2,107	1,434	215	53	3,809	471	2,708	1,102	8,090
1920.....	1,638	1,365	221	71	3,295	252	2,723	1,453	7,723

Veneristen tautien tähden vastaanotettujen ikä vv. 1910—1920.

Vuosi	10—15 v.	16—20 v.	21—30 v.	31—50 v.	Yh 50 v.	Lapsia alle 10 v.	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1910....	16	188	1,000	519	96	77	1,214	605	1,896
1911....	11	205	1,124	674	95	71	1,471	638	2,180
1912....	17	235	1,198	593	115	61	1,389	769	2,219
1913....	20	403	1,453	711	134	83	1,738	983	2,804
1914....	17	367	1,378	732	119	76	1,661	952	2,689
1915....	13	321	1,086	577	128	77	1,380	745	2,202
1916....	8	323	1,214	518	125	42	1,367	821	2,230
1917....	17	513	1,472	673	109	49	1,793	991	2,833
1918....	30	1,181	4,175	1,104	105	110	3,411	3,184	6,705
1919....	44	1,320	3,617	1,043	150	122	2,616	3,558	6,296
1920....	27	1,047	3,186	1,064	170	135	2,327	3,167	5,629

Vuoteen 1918 asti on tietoja vain syfiliksen tähden vastaanotetuista.

Syfiliksen tähden venerisiin sairaaloihin vastaanotettujen luku 1,000 asukasta kohden.

1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
0.61	0.69	0.69	0.87	0.82	0.67	0.67	0.85	0.95	1.04	0.87

Eri lääneistä kotoisin olevien syfilissairaiden lukumäärä 1,000 asukasta kohden vv. 1910—1920.

Lääni	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Uudenmaan lääni	0.69	0.75	1.08	1.42	1.22	0.67	0.99	1.04	1.17	1.26	0.98
Turun ja Porin lääni.....	0.28	0.33	0.38	0.72	0.71	0.60	0.49	0.66	0.65	0.85	0.60
Ahvenanmaan maakunta.....	—	—	—	—	—	—	—	—	0.07	0.00	0.04
Hämeen lääni	0.43	0.41	0.50	0.88	0.97	0.80	0.63	0.85	0.86	1.08	0.79
Viipurin »	0.65	0.68	0.75	0.74	0.81	0.68	0.71	0.96	0.90	1.03	1.09
Mikkelin »	0.90	0.78	0.70	0.88	0.89	0.83	0.71	0.80	0.86	1.18	1.08
Kuopion »	0.94	0.84	1.01	1.27	0.97	0.83	0.91	1.00	1.10	1.36	1.23
Vaasan »	0.40	0.44	0.34	0.38	0.32	0.26	0.28	0.47	0.74	0.68	0.49
Oulun »	0.90	1.39	0.93	0.84	0.86	0.83	0.68	1.04	1.47	1.46	0.95

C. Mielisairasten hoitolaitokset.

Lapinlahden keskuslaitos.

Syysk. 30 p:nä myönsi Sisäasiainministeriö, että oppilaitteen luku laitoksessa pidettävillä mielisairaanhoitaja- ja hoitajatarkursseilla saadaan lokak. 1 p:stä alkaen lisätä kahdeksitoista.

Lokak. 18 p:nä myönsi Sisäasiainministeriö avustajalääkäri Väinö Leander Mäkelälle oikeuden saada asunto lämpöineen ja valoineen laitoksen porttirakennuksessa sijaitsevassa huoneustossa v:n 1921 loppuun vuokratta ja sen jälkeen v:n 1922 loppuun suorittamalla 2,000 mk. vuodessa ehdolla, ettei valtiota koko kyseessä olevana aikana rasiteta tätä huoneustoa koskevilla kustannuksilla.

Marrask. 3 p:nä myönsi Sisäasiainministeriö laitokselle erinäisten tutkimuskoneitten ostamiseksi 22,000 mkn määrärahan ja asetti Yleisten rakennusten

Ylihallituksen käytettäväksi 21,500 mk. sähkövirran muuntajan ja tarpeellisten johtojen hankkimiseksi laitokseen.

Pitkänienemen keskuslaitos.

Tammik. 28 p:nä oikeutti Sisäasiainministeriö Lääkintöhallituksen käyttämään 9,350 mk. ja 1,513 Ruotsin kruunua kierresorvin ja sähkömankelin sekä näihin tarvittavien sähkömoottorien ostamiseen laitokselle.

Maalisk. 5 p:nä asetti Sisäasiainministeriö Yleisten rakennusten Ylihallituksen käytettäväksi 7,242 mk. laitoksen ensimmäisen alilääkärin ja ylilääkärin virka-asunnoissa suoritettavia korjaustöitä varten.

Maalisk. 23 p:nä määräsi Lääkintöhallitus laitoksen ensimmäisen alilääkärin Hannes Heikinheimon oman virkansa ohella hoitamaan kolmannen alilääkärin tointa sen avoimena ollessa toistaiseksi huhtik. 1 p:stä alkaen.

Huhtik. 7 p:nä myönsi Sisäasiainministeriö että laitoksen maatilan säästövaroista saadaan käyttää korkeintaan 17,500 mk. toisen tallirakennuksen muuttamiseen navetaksi ja toisen tallirakennuksen laajentamiseksi sekä kesäaikalan muuttamiseksi talvisikalaksi ja oikeutti samalla laitoksen taloudenhoitajan karjan ostamiseen maatilalle käyttämään enintään 20,000 mk.

Toukok. 7 p:nä korotti Sisäasiainministeriö laitoksen taloudenhoitajan palkkion laitokseen kuuluvan maatilan hoidosta 1,000 mk:ksi vuodessa, ja myönsi tämän lisäksi viran haltialle, insinööri Artur Winterille henkilökohtaista palkkionlisäystä samasta tehtävästä myöskin 1,000 mk. vuodessa, molemmat luettuina tammik. 1 p:stä 1920.

Toukok. 19 p:nä lakkautti Sisäasiainministeriö farmaseutin toimen laitoksessa ja perusti lääkevarasto- ja kanslia-apulaisen, käsitöiden johtajattaren sekä konttoriapulaisen toimet.

Toukok. 20 p:nä oikeutti Sisäasiainministeriö laitoksen laittamaan puhelinjohdon laitoksen ja Pitkänienemen pysäkin välille sallien että johdon kuuntoonpanemiseksi saadaan käyttää 1,320 mk. laitoksen menosääntöön 7 P. L. III luvun 26 mom:n kohdalla olevasta määrärahasta sekä pysäkillä laitettavan puhelin koneen hoidosta menevän korvauksen 5 mk. kuukaudessa 29 mom:n kohdalla olevasta määrärahasta.

Kesäk. 1 p:nä antoi Sisäasiainministeriö ylilääkärinleskelle Alma Holckille luvan asua tyhjänä olevassa laitoksen toisen alilääkärin asunnossa lokak. 1 p:ään erinäisillä ehdoilla.

Kesäk. 16 p:nä suostui Sisäasiainministeriö siihen, että laitokseen saadaan heinäk. 1 p:stä lukien palkata yksi ylimääräinen poliisikonstaapeli.

Kesäk. 22 p:nä myönsi Sisäasiainministeriö, että rakennusten ja kaluston kunnossapitämiseksi olevasta määrärahasta saadaan käyttää 6,000 mk. laitoksen kirjastoon kuuluvan lääketiet. aikakauskirjallisuuden täydentämiseksi.

Ensimmäisen alilääkärin Johannes Immanuel Heikinheimon tultua kesäk. 3 p:nä nimitetyksi Rauman kaupungin ensimmäiseksi kaupunginlääkäriksi määräsi Lääkintöhallitus laitoksen ensim. alilääkärin tointa hoitamaan apulaisylilääkäri O. H. Welleniuksen heinäk. 1 p:stä heinäk. 15 p:ään ja lääk. lisens. A. Björkmanin heinäk. 15 p:stä syysk. 1 p:ään sekä kolmannen alilääkärin tointa hoitamaan ylilääkäri E. J. Horellin heinäk. 1 p:stä heinäk. 15 p:ään ja lääk. lisens. A. Björkmanin heinäk. 15 p:stä elok. 15 p:ään.

Heinäk. 12 p:nä asetti Sisäasiainministeriö Yleisten rakennusten Ylihallituksen käytettäväksi 5,200 mk. lisävarastohuoneiden järjestämiseksi laitoksella.

Elok. 3 p:nä määräsi Lääkintöhallitus lääk. kand. G. Wangelin hoitamaan laitoksen kolmannen alilääkärin tointa sen avoinna ollessa elok. 15 p:stä toistaiseksi korkeintaan marrask. 1 p:ään.

Syysk. 7 p:nä määräsi Lääkintöhallitus lääk. lisens. A. Björkmanin hoitamaan laitoksen apulaisyliääkärin virkaa siksi kunnes se vakinaisesti täytetään ja lääk. kand. G. Wangelin hoitamaan toisen alilääkärin tointa sen avoinna ollessa toistaiseksi korkeintaan 6 kuukauden ajaksi.

Syysk. 7 p:nä salli Sisäasiainministeriö, että laitoksen alemmalle hoitohenkilökunnalle saadaan kuntosopanna yhteinen ruokailuhuone keittiörakennuksen yläkerroksessa.

Lokak. 29 p:nä määräsi Lääkintöhallitus lääk. kand. G. Wangelin hoitamaan laitoksen kolmannen alilääkärin tointa sen avoinna ollessa korkeintaan vuoden loppuun.

Jouluk. 17 p:nä määräsi Lääkintöhallitus lääk. kand. Laina Salon hoitamaan laitoksen kolmannen alilääkärin tointa sen avoinna ollessa tammik. 1 p:stä 1921 toistaiseksi ei kuitenkaan 6 kuukautta pitemmäksi ajaksi.

Jouluk. 29 p:nä määräsi Lääkintöhallitus apulaisyliääkäri A. Björkmanin oman virkansa ohella hoitamaan laitoksen toisen alilääkärin tointa sen avoinna ollessa tammik. 1 p:stä 1921 toistaiseksi.

Niuvanniemen keskuslaitos.

Maalisk. 10 p:nä asetti Sisäasiainministeriö Yleisten rakennusten Ylihallituksen käytettäväksi 1,551 mkn suuruisen määrärahan korjaustöitä varten laitoksen ensimmäisen alilääkärin virka-asunnossa.

Huhtik. 30 p:nä määräsi Lääkintöhallitus laitoksen toisen alilääkärin, H. Eklöfin hoitamaan oman virkansa ohella ensimmäisen alilääkärin tointa tämän haltian lääket. lisens. A. F. Blomqvistin sairauden aikana.

Kesäk. 18 p:nä korotti Sisäasiainministeriö toistaiseksi laitoksen toimitsijan palkkion maatilan rahaston hoidosta ja kirjanpidosta 1,000 mkksi vuodessa, luettuna vuoden alusta.

Heinäk. 16 p:nä myönsi Lääkintöhallitus laitoksen toiselle alilääkärille, lääket. toht. H. Eklöfille vapautuksen toimestaan ja määräsi yllilääkäri E. A. Lindrothin sanottua tointa oman virkansa ohella toistaiseksi hoitamaan.

Heinäk. 23 p:nä oikeutti Sisäasiainministeriö Lääkintöhallituksen tästä lähin määräämään Niuvanniemen maatilan palveluksessa olevan työnjohtajan palkan suuruuden sekä myös muun palveluskunnan luvun ja laadun.

Elok. 3 p:nä määräsi Lääkintöhallitus lääket. lisens. Anna Schwanckin hoitamaan avoinna olevaa toisen alilääkärin tointa elok. 15 p:stä toistaiseksi korkeintaan lokak. 1 p:ään.

Lokak. 8 p:nä määräsi Lääkintöhallitus laitoksen esim. alilääkärin A. F. Blomqvistin oman virkansa ohella hoitamaan toisen alilääkärin tointa sen avoinna ollessa toistaiseksi.

Marrask. 2 p:nä myönsi Sisäasiainministeriö 5,480 mk. yksinkertaisten, sairaalaloihin soveltuvien huonekalujen hankkimiseksi laitoksen ylihoitajattarelle.

Seilin turvalaitos.

Kesäk. 22 p:nä asetti Sisäasiainministeriö Lääkintöhallituksen käytettäväksi 2,015 mk. laitoksen hedelmäpuutarhan kuntoonsaattamista varten.

Heinäk. 16 p:nä määräsi Sisäasiainministeriö laitoksesta perhehoitoon sijoitettujen potilaiden luvun korkeintaan 17:ksi ja suostui siihen että hoitajaperheille kuluvana vuonna saadaan jokaisesta hoidokkaasta suorittaa 1,120 mk. vuodessa.

Taulu XI taululiitteessä osoittaa sairasvuoteitten ja hoidettujen sairaiden lukumäärän valtion kaikissa mielisairaaloissa.

Vuoden kuluessa vastaanotettujen sairaiden lukumäärä, sairaudenmuoto, ikä ja kotipaikka käy selville tauluista XII, XIII ja XIV.

Hoidon tulos poistettuihin hoidokkaihin nähden selviää taulusta XV.

Taulu XVI osoittaa parantuneitten sairaitten iän, oloajan hoitolaitoksessa ja taudin kestävyuden.

Taulu XVII on yhteenveto maassa 31 p. jouluk. 1920 olevistä mielisairaista, laadittu niiden luetteloiden mukaan, jotka maan papisto julistuksen mukaan 28 p. toukok. 1889 koskeva lähempi määräyksiä mielisairaitten hoidosta, on velvollinen vuosittain jättämään piirilääkärille julistukseen liitetyn kaavan mukaan. Luettelot ovat kuitenkin osottautuneet varsin puutteellisiksi. Niistä puuttuu m. m. tiedot Helsingin, Turun ja Tampereen kaupungeista kotoisin olevista mielisairaista. Yhteenvedosta näkyy, että vuoden 1920 lopussa oli maassa 7,512 sellaista mielenvikaista henkilöä, jotka ovat otetut piirilääkärien luetteloihin. Näistä oli 1910 sairastunut lapsena (tylsämielisiä ja idiootteja) sekä 5,602 vanhempana (mielisairaita rajoitetussa merkityksessä). Kun Suomen väkiluku vuoden 1920 lopussa oli 3,367,542, tuli 10,000 asukasta kohti 22.3 mielisairasta tahi, jos molemmat ryhmät eroitetaan toisistaan 5.7 tylsämielistä ja idiootteja sekä 16.6 mielisairasta rajoitetussa merkityksessä.

Valtion mielisairasten hoitolaitoksiin vuonna 1920 vastaanotettujen hoidokkaitten lukumäärä, sairauden kestävyys ennen vastaanottamista sekä edelläkävneiden kohtausten luku.¹⁾

Relevé des malades entrés en 1920 dans les asiles d'aliénés de l'Etat, durée de la maladie avant l'admission et nombre des attaques antérieures.

Tauti Maladie	Sairauden kestävyys ennen vastaanottamista <i>Durée de la maladie avant l'admission</i>														Edelläkävneiden kohtausten luku <i>Nombre d'attaques antérieures</i>																		
	Alle 3 kuukautta <i>3 mois et au-dessous</i>		3-12 kuukautta <i>3-12 mois</i>		1-2 vuotta <i>1-2 ans</i>		2-3 vuotta <i>2-3 ans</i>		3-4 vuotta <i>3-4 ans</i>		4-5 vuotta <i>4-5 ans</i>		5 vuotta <i>5 ans et au-dessus</i>		Tuntematon <i>Inconnu</i>		Yhteensä <i>Total</i>		Ei mitään <i>0</i>		Neljä tai useita <i>Quatre et au-dessus</i>		Tuntematon <i>Inconnu</i>		Yhteensä <i>Total</i>								
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.							
Insania simplex	130	124	70	61	20	12	22	14	15	15	16	11	42	28	41	50	356	315	257	200	34	47	10	9	3	2	8	6	44	51	356	315	
Dementia paralytica	9	9	9	3	3										2	1	26	1	23	1	1									2	1	26	1
Lues cerebri	2	1	1	1													2	2	2	1	2	1									2	2	
Insania epileptica	3	2	1	1	2			2				1	5				15	2	14	2						1					15	2	
Insania hyster. et neurasth.	3	5	2	2	1	1																					2				6	8	
Degeneratio psychopathica. Imbecillitas. Idiotia. Debilitas	5	4	1											25	10	5	36	14	29	14	1				1				5	36	14		
Psychosis e vitiiis cerebri		2																		2												2	
Psychoses aliae	1																1				1										1		
Diagnosis incerta													1				1		1												1		
Yhteensä — Total	153	138	83	64	24	13	28	14	17	15	17	11	73	38	48	51	443	344	330	225	39	48	10	9	4	2	9	8	51	52	443	344	

Ikä, jolloin mielisairaus ensi kerran kohtasi valtion mielisairasten hoitolaitoksiin vuonna 1920 vastaanotettuja hoidokkaita.

Tableau indiquant l'âge qu'avaient lors du début de la maladie les malades, entrés en 1920 dans les asiles d'aliénés de l'Etat.

Tauti Maladie	Alle 11 vuotta <i>11 ans et au-dessous</i>		11-15 vuotta <i>11-15 ans</i>		16-20 vuotta <i>16-20 ans</i>		21-25 vuotta <i>21-25 ans</i>		26-30 vuotta <i>26-30 ans</i>		31-35 vuotta <i>31-35 ans</i>		36-40 vuotta <i>36-40 ans</i>		41-45 vuotta <i>41-45 ans</i>		46-50 vuotta <i>46-50 ans</i>		51-60 vuotta <i>51-60 ans</i>		61-70 vuotta <i>61-70 ans</i>		Tuntematon <i>Inconnu</i>		Yhteensä <i>Total</i>						
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.					
Insania simplex	1	2	14	12	57	41	101	67	75	56	30	42	21	30	11	12	9	12	14	18	4	9	19	14	356	315					
Dementia paralytica					1				4		2		10		1		6	1	2							26	1				
Lues cerebri											1	1	1	1												15	2				
Insania epileptica	3		2	1	1		5		3	1	1															2	2				
Insania hyster. et neurasth.			1			3	2	1		1					1			1	2				1			6	8				
Degeneratio psychopathica. Imbecillitas. Idiotia. Debilitas	27	10				3	4	3						1									2			36	14				
Psychosis e vitiiis cerebri																				1			1								2
Psychoses aliae												1															1				
Diagnosis incerta														1													1				
Yhteensä — Total	31	12	17	13	62	48	111	68	82	58	35	44	34	31	13	12	15	14	18	19	4	11	21	14	443	344					

¹⁾ 6 miestä ja 1 nainen, jotka eivät olleet mielisairaita, on jätetty pois tästä ja seuraavista tauluista.

Valtion mielisairasten hoitolaitoksiin vuonna 1920 vastaanotettujen hoidokkaiden siviilisäätö.

Etat civil des malades entrés en 1920 dans les asiles d'aliénés de l'Etat.

Tauti Maladie	Naimattomia Non mariés		Naimelta Mariés		Leskiä Veufs et veuves		Eronneita Divorcés		Yhteensä Total	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
	Insania simplex	259	169	85	121	11	24	1	1	356
Dementia paralytica	7	1	18	—	1	—	—	—	26	1
Lues cerebri	1	—	1	2	—	—	—	—	2	2
Insania epileptica	13	1	2	1	—	—	—	—	15	2
Insania hyster. et neurasth.	3	3	3	4	—	1	—	—	6	8
Degeneratio psychopathica. Imbecillitas. Idiotia. Debilitas	31	13	5	—	—	1	—	—	36	14
Psychosis e vitiis cerebri	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Psychoses aliae	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Diagnosis incerta	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Yhteensä — Total	315	187	115	128	12	28	1	1	443	344

Mielisairauden esiintyminen valtion mielisairasten hoitolaitoksiin vuonna 1920 vastaanotettujen hoidokkaiden suvussa.

Aperçu de l'apparition de maladies mentales dans les familles des aliénés entrés dans les asiles d'aliénés de l'Etat en 1920.

Tauti Maladie	Mielisairautta — Maladies mentales chez														Yhteensä Total					
	le père		le frère		le père aîné que la mère		soit l'aîné, soit l'aîné, le frère ou le frère et sœur du père		l'aîné ou frères et sœurs de la mère		les parents ou frères et sœurs de la sœur		les frères et sœurs				les cousins des parents		vanhempien serkkuissa	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.			M.	N.	M.	N.
Insania simplex	16	26	24	24	5	1	22	19	25	22	4	1	35	46	20	24	15	7	166	170
Dementia paralytica ..	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	1	—	—	—	6	1
Lues cerebri	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Insania epileptica	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—
Insania hyster. et neurasth.	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3
Degeneratio psychopathica. Imbecillitas. Idi- otia. Debilitas	—	1	4	—	—	—	5	3	4	2	—	—	—	4	1	1	1	2	20	8
Psychosis e vitiis cerebri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Diagnosis incerta	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Yhteensä — Total	16	27	33	26	5	1	28	22	30	24	4	1	42	50	22	25	17	7	197	183

Otaksettavat syyt mielisairauteen valtion mielisairasten hoitolaitoksiin
vuonna 1920 vastaanotetuissa hoidokkaissa.

*Aperçu des causes probables de l'aliénation mentale chez les malades
entrés dans les asiles d'aliénés de l'Etat en 1920.*

Otaksettavat syyt <i>Causes probables</i>	Yhteensä <i>Total</i>		Diagnosin incerta		Psychoses aliae		Psychosis e vitis cerebrali		Degen. psychopath. Imbecillitas, Idiotia, Debilitas		Insania hysterica et neurasthenica		Insania epileptica		Lues cerebri		Dementia paralytica		Insania simplex		Yht.	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		
<i>a) Yksinkertaisia syitä:</i>																						
Perinnöllinen taipumus.....	105	106	1										2									234
Vanhempien juoppous.....	10	12																				26
Alkoholin väärinkäyttö.....		5																				6
Lues.....	1		20		1	1																23
Epilepsia.....												2										2
Verisuonten kalkkeutuminen.....																						2
Kuumetauti.....	23	19									1											43
Keuhkotauti.....		1																				1
Raskaus ja lapsivuode.....		9									1											10
Keskenmeno.....		1																				1
Myrkytys.....	2																					2
Tapaturma.....		1																				1
Leikkaus.....		1																				1
Sota.....	3	4																				7
Vankeus.....	19										2											21
Sikön murhaaminen.....		1																				1
Liikkarasitus.....	10	2																				12
Pelästyminen.....		4																				4
Onneton rakkaus.....		2																				2
Onnettomat perheolot.....	1	1																				2
Surut ja huolet.....	1	5																				6
Mielenliikutus.....	5	8									1	3										17
Uskonnolliset mietiskelyt.....		4																				4
Tuntemattomia syitä.....	158	117	3	1			13		1	1	15	7							1			317
<i>b) Yhdessä vaikuttavia syitä:</i>																						
Perinnöllinen taipumus + lues.....			2		1																	3
» » + kuumetauti.....	4	5																				9
» » + lapsivuode.....		2																				2
» » + menopausis.....											1											1
» » + sota.....	2																					2
» » + sotapalvelus.....	1																					1
» » + vankeus.....												3										3
» » + vaillinki.....	1										1											2
» » + pelästyminen.....													1									1
» » + onneton rakkaus.....	2	1																				4
» » + uskonnolliset mietiskelyt.....		1																				1
» » + taloudelliset huolet.....	1	1																				2
» » + mielenliikutus.....	1	3									1											5
» » + isä alkoholisti.....	1	3																				4
Isä alkoholisti + lues.....																						1
» » + vankeus.....		1																				1
Yhteensä — Total	356	315	26	1	2	2	15	2	6	8	36	14	2	1	1	1	443	344	787			

Valtion mielisairasten hoitolaitoksiin vuonna 1920 vastaanotettujen hoidokkaitten sääty ja ammatti.

Aperçu des états et professions des aliénés entrés dans les asiles d'aliénés de l'Etat en 1920.

Sääty tai ammatti <i>Etats et professions</i>	Insania simplex		Dementia paralytica		Luos cerebrali		Insania epileptica		Insania hyster. et neurasth.		Degener. psychopath. Imbecillitas. Idiothia. Debilitas		Psychosis e vitia cerebrali		Psychoses aliae		Diagnosis incerta		Yhteensä <i>Total</i>			
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Yht.	
	Virkamiehiä, lääkäreitä ja heidän perheitään	9	6	1						1		1			1						12	7
Insinöörejä ja arkkitehtejä	1	1																		1	1	2
Rautatievirkamiehiä ja -virkailijoita sekä heidän perheitään	6	7	3								2	1								11	8	19
Opettajia, pappeja ja heidän perheitään	8	9																		8	9	17
Maistereita, ylioppilaita ja koululaisia	3	1				2					1									6	1	7
Apteekkereita, farmasutteja, tehtailijoita, kauppiaita, agenteja, konttoristeja ja kauppa-apulaisia sekä heidän perheitään	14	16	4	1	1	1			3	3										23	20	43
Sairaanhoitajattaria, kättilöitä ja hierojia		2																			2	2
Käsityöläisiä ja heidän perheitään	30	18	7		1	2					6	1								45	20	65
Työmiehiä	102	54	4	1	1	2	1	2		5				1						117	56	173
Palvelijoita ja heidän perheitään	9	49							3		3		1							9	56	65
Agronomeja, talollisia ja heidän perheitään	112	109	2			4		2	1	6	3				1					127	113	240
Torppareita, vuokraajia, mäkitupalaisia ja heidän perheitään	21	27	2			2		1		2	4									28	31	59
Itsellisiä	16	5							1	3	1									19	7	26
Vaivaishoitolaisia	5	2				1				2	1									8	3	11
Sotilaita	4		1			1					5									11		11
Talonomistajia	1	1																		1	1	2
Teknikkoja	1																			1		1
Poliiseja, palokuntalaisia ja heidän perheitään	3	4																		3	4	7
Raitiovaununkuljettajia ja ajureita	1		1				1													2	1	3
Irtolaisia	7																			7		7
Taitelijoita	1																			1		1
Kalastajia, merimiehiä ja heidän perheitään	2	3	1																	3	3	6
Tuntemattomia tai ilman ammattia		1																			1	1
Yhteensä — Total	356	315	26	1	2	15	2	6	8	36	14		2	1					443	344	787	

Valtion mielisairasten hoitolaitoksissa vuonna 1920 kuolleet hoidokkaat.
Relevé des décès dans les asiles d'aliénés de l'Etat en 1920.

Tauti Maladie	Yhteensä Total		Ikä - Âge														Oloaika hoitolaitoksessa Durée du séjour dans l'asile						Taudin kestävyys ennen vastaanottamista Durée de la maladie avant l'entrée dans l'asile											
			Alle 21 vuotta 21 an et au-dessous		21-30 vuotta 31-40 ans		31-40 vuotta 41-50 ans		41-50 vuotta 51-60 ans		51-60 vuotta 60 ans et au-dessus		Alle 3 kuukautta 3 mois et au-dessous		3-12 kuukautta 3-12 mois		1-5 vuotta 1-5 ans		5 ans et au-dessus Yli 5 vuotta		Alle 3 kuukautta 3 mois et au-dessous		3-12 kuukautta 3-12 mois		1-2 vuotta 1-2 ans		2-3 vuotta 2-3 ans		3-5 vuotta 3-5 ans		5 ans et au-dessus Yli 5 vuotta		Turnusmaton Incurable	
			M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Insania simplex....	32	38	1	5	4	10	11	9	8	8	14	9	9	8	7	8	13	7	9	4	6	8	7	4	3	2	5	5	5	6	11	3	1	
Dementia paralytica	10	2	1	1	4	1	5	1	1	1	1	7	1	1	1	2	1	1	3	1	4	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1		
Lues cerebri	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Insania epileptica..	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Degener. psychopath. Imbecillitas. Idi- otia. Debilitas.....	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Psychosis e vititis cerebri.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Yhteensä — Total	47	42	1	6	5	15	12	15	9	11	15	17	10	10	9	10	14	10	9	7	7	13	8	5	4	4	5	5	10	12	3	1		

Valtion mielisairasten hoitolaitoksissa vuonna 1920 kuolleitten hoidokkaiden kuolemansyyt.
Aperçu des causes de décès dans les asiles d'aliénés de l'Etat en 1920.

Kuolemansyy Cause de décès	Insania simplex		Dementia paralytica		Lues cerebri		Insania epileptica		Degener. psycho- path. Imbecillitas. Idiotia. Debilitas		Psychosis e vititis cerebri		Yhteensä Total	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Apoplexia cerebri.....	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Meningoencephalitis chr. diff.	—	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1
Tumor cerebri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Influenza. Pneumonia. Bronchopneumonia..	12	15	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	15	16
Tuberculosis pulmonum	3	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6
Myodegeneratis cordis. Paralysis cordis....	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	11
Septicaemia. Septicopyaemia.....	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2
Marasmus. Marasmus senilis.....	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Inanitia	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Laryngotracheitis.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Enterocolitis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Volvulus intestini.....	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Carcinoma	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Tuberculosis renis et intestini	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Suicidium	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Ilmoittamaton syy.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Yhteensä — Total	32	38	10	2	1	—	2	—	2	1	—	1	47	42

Tilapäiset taudinkohtaukset valtion mielisairasten hoitolaitoksissa vuonna 1920 hoidetuissa potilaissa.

Aperçu des maladies fortuites chez les aliénés traités dans les asiles d'aliénés de l'Etat en 1920.

T a u t i Maladie	M.	N.	Yhteensä Total	T a u t i Maladie	M.	N.	Yhteensä Total
Dacryocystitis purulenta	—	1	1	Mastitis	—	1	1
Otitis externa	1	—	1	Parametritis	—	1	1
» media	1	2	3	Tumor ovarii dextr.	—	1	1
Angina	5	10	15	Carcinoma	1	1	2
Influenza	80	66	146	Lymphangitis dorsi	—	1	1
Pneumonia	7	5	12	Uraemia	—	1	1
Pleuritis	—	1	1	Lues	3	—	3
Bronchitis	1	—	1	Eczema	3	8	11
Bronchopneumonia	9	8	17	Scabies	2	1	3
Empyema	1	—	1	Urticaria	—	2	2
Tuberculosis pulmonum	8	10	18	Furunculus, carbunculus, panaritium, abscessus, phlegmone	57	32	89
Endarteritis luetica	1	—	1	Decubitus	2	—	2
Haemoglobinuria	—	1	1	Ulcus cruris	2	—	2
Erysipelas	—	1	1	» corneae serpens	1	—	1
Septicopyaemia	1	—	1	Vulnera incisa et contusa	6	2	8
Typhus abdominalis	1	—	1	Contusiones	2	—	2
Paratyphus	1	—	1	Amputatio auris	1	—	1
Rheumatismus musculorum et artuum	2	—	2	» pollicis	1	—	1
Neuralgia ischiadica	1	—	1	Fractura claviculae	1	—	1
Coxitis	—	1	1	» colli femor. sin.	—	1	1
Enteritis, gastritis, gastroenteritis	8	19	27	Combustio dorsi gr. I & II	—	1	1
Enterocolitis	5	4	9	Luxatio humeri	1	—	1
Ulcus ventriculi	1	—	1	Distorsio pedis	2	1	3
Helminthiasis	6	10	16				
				Yhteensä — Total	225	193	418

Valtion mielisairasten hoitolaitoksissa vuonna 1920 hoidetut kriminaalipotilaat ovat tehneet seuraavat rikokset:

Délits commis par les aliénés criminels traités dans les asiles d'aliénés de l'Etat en 1920:

R i k o s	M.	N.	Yhteensä	R i k o s	M.	N.	Yhteensä
Murha tai tappo	67	4	71	Valtiopetos ja murha	6	—	6
» ja ryöstö	8	—	8	» » varkaus	13	—	13
Murhayritys	12	—	12	Avunanto valtiopetokseen	7	—	7
Pahoinpitely	22	1	23	Osallisuus maanpetokseen ja avunanto valtiopetokseen	2	—	2
Murhapolttio	19	1	20	Sotakavallusyritys	1	—	1
Ryöstö	1	—	1	Viinanvalmistus ja -myynti	—	1	1
Murtovarkaus	2	—	2	Irtolaisuus	1	—	1
Varkaus	47	1	48	Raiskaaminen	1	—	1
Vääränrahan valmistaminen	1	—	1	Väkisenmakaamisen yritys	1	—	1
Majesteettirikos	1	—	1	Eläimeen sekaantuminen	2	—	2
Valtiorikos	1	—	1				
Valtiopetos	4	—	4	Yhteensä — Total	219	8	227

Valtion mielisairasten hoitolaitoksissa v. 1920 mielentilan tutkimista varten olleet henkilöt olivat syytteenalaiset seuraavista teoista:

Personnes ayant séjourné en 1920 pour l'examen de leur état mental dans les asiles d'aliénés de l'Etat ainsi que les faits ayant donné lieu à une poursuite judiciaire:

Rikos	M.	N.	Yhteensä	Rikos	M.	N.	Yhteensä
Murha tai tappo	8	2	10	Murtovarkaus	—	2	2
» ja varkaus	1	—	1	Varkaus	16	4	20
Lapsenmurha	—	1	1	» ja kavallus	4	—	4
Murhayritys	3	—	3	Varkausyritys	—	1	1
Murhaan yllyttäminen	1	—	1	Eläinräkkäys	—	1	1
Pahoinpitely	2	—	2	Sukurutsaus	1	—	1
Murhapolttio	3	3	6	Valtiopetoksen valmistelu	1	—	1
» ja varkaus	1	—	1				
				Yhteensä — Total	41	14	55

Lapsenpäästölaitokset.

Valtion ylläpitämiä, läänin- ja yleisten sairaalain yhteydessä toimivia lapsenpäästölaitoksia oli kuluvan vuoden alussa Hämeenlinnassa, Nurmeksessa, Kajaanissa ja Torniossa. Lapsenpäästölaitos Hämeenlinnassa luovutettiin Lääkintöhallituksen esityksestä Sisäasiainministeriön kirjeellä maaliskuun 20 päivältä laitoksen kättilölle Beda Jordanille kesäkuun 1 päivästä alkaen erinäisillä ehdoilla; laitos Nurmeksessa lakkautettiin huoneuston puutteen tähden kesäkuun 1 päivänä.

Leikkaukset sairast. Opérations chirurgicales pratiquées

Leikkaus Opération	Elämäni	Zapoo	Kirkkonummi	Lohja	Oinattila	Poriin maalais- kunta	Vihä	Hämeenkyö	Huttunen	Uusinen	Kankaanpää	Lohja, Alastaro, Mellis ja Melsämä	Noorimäki	Parainen	Hänkävi	Jankkela	Järvis	Kihniön ja Pedasjoen	Loppi	Ohvesi	Buovesi	
Suonten sitomiset ja hermoston leikkaukset	2	—	2	—	2	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Luuston ja nivelten leikkaukset:																						
Amputatit	1	1	3	8	2	4	1	1	2	—	2	—	6	—	—	—	1	3	—	1	—	2
Nivelestä poikkileikkaamiset	1	—	—	2	2	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1
Reseksiot, osteotomiat y. m.	6	1	5	—	1	4	3	—	—	2	4	—	2	—	7	5	—	—	—	1	—	2
Punkteerukset ja arthrotomiat	—	—	—	3	3	9	5	—	—	2	5	3	6	3	—	14	4	—	—	2	—	3
Sijoitetaan menneiden nivelten paikoil- leen asettaminen	4	—	1	2	—	14	4	—	—	—	—	—	25	—	—	—	2	1	—	—	—	—
Nivelten ojentamiset, redressiot y. m. ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trepanoisemiset ja taltalla avaamiset sekä luontelojen kaaputukset y. m.	2	—	1	2	—	1	1	—	—	1	1	—	3	—	2	2	4	—	—	—	—	5
Pehmeän osain incisiot, kaaputukset, polt- tamiset, syövytykset y. m.	44	5	14	59	33	20	41	28	9	10	38	25	78	3	20	33	15	12	24	6	19	
Plastilliset leikkaukset	1	1	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	8	—	1	3	1	—	—	—	—	6
Kohjuleikkaukset	4	1	4	—	—	—	—	—	—	3	—	—	10	—	—	3	8	—	—	—	—	8
Vatsaonteloa koskevat leikkaukset	1	—	20	—	—	—	1	—	—	1	2	—	18	—	—	5	14	—	—	—	—	5
Peräsuolta koskevat leikkaukset	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	2	1	—	—	—	—	2
Virtsatiehyettä ja miesten siittämiä koske- vat leikkaukset	—	—	—	2	—	1	—	1	—	1	—	—	5	—	1	2	1	—	—	—	—	—
Naisten synnyttämiä koskevat leikkaukset	4	—	23	5	10	13	11	6	2	8	9	19	27	6	5	7	14	2	8	2	5	
Kasvannaisten poisleikkaamiset:																						
Pahanlaatuiset kasvannaiset	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyvänlaatuiset	2	—	1	—	4	2	3	2	—	—	2	—	6	—	3	3	6	—	—	—	—	1
Erinäisiä leikkauksia	1	—	—	2	—	7	2	5	—	—	1	—	69	—	4	13	2	—	—	—	—	2
Korvaleikkaukset	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Silmäleikkaukset	6	—	—	1	17	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	2	15	—	—	—	—	2
Yhteensä	79	9	73	89	73	90	78	43	14	27	66	48	281	12	44	99	90	18	36	11	60	

Taulu X taululiitteessa esittää yhteenvedon sairaspäiväkirjoista valtion, kuntien ja yksityisten omistamissa lapsenpäästölaitoksissa, sikäli kuin viimeksi mainituista on tietoja Lääkintöhallitukselle lähetetty. Yhteenvedon mukaan hoidettiin laitoksissa 8,887 synnyttäjää. Sitäpaitsi hoidettiin keskenmenon vuoksi 602 ja erinäisten kohtutautien tähden 354 naista. Lapsia syntyi vuoden kuluessa 8,671. Taulusta näkyy minkäläistä keinotekoisista avustusta annettiin ja mitä komplikatioita on merkitty.

Maalaiskuntien sairastuvat.

Vuonna 1920 avattiin viisi uutta sairastupaa, nim. Espoon, Hirvensalmen, Kangasniemen, Pieksämäen ja Liperin kuntien sairastuvat. Salmin kannatusyhdistyksen sairaala, joka oli vuonna 1919 vuokrattu Aunuksen retkikunnalle, avattiin helmik. 28 päivänä. Merikarvian, Hankasalmen, Nilsiä, Kuolajärven ja Ylistaron sairaalat, jotka eivät olleet toiminnassa v. 1919 tai jotka silloin suljettiin, olivat edelleen suljettuina. Pihtiputaan sairastupa, joka oli ollut suljettuna vuodesta 1917 lähtien, avattiin vuoden 1920 alussa, mutta suljettiin taas heinäkuussa.

Hoidettujen sairaiden lukumäärä, hoidon tulos ja hoitopäivien luku käy selville taulusta III taululiitteessä.

Seuraava taulu osoittaa sairastuvissa tehdyt leikkaukset.

tuovissa vuonna 1920.

dans les infirm ries rurales en 1920.

Tammela	Urfala	Kalvisko	Uusikkoo	Heinävesi	Hirvensalmi	Joronen	Juva	Prunala	Rantasalmi	Ilomantsi	Junka	Leppävirta	Pielavesi	Pielisjärvi	Rautalammi	Karstula	Kaunajoki	Keuruu	Lappajärvi, Evi-järvi, Viampeli	Närpiö	Pihlajavesi	Saarijärvi	Vihasaari	Virrat	Ähtäri	Kemijärvi	Kuusano	Nivala	Pudasjärvi	Ylivieska	Yhteensä Total	
		1													1					1											14	
2				1	2	2	2	1	1	6	6	3	4	1	2	2	9	2	4	2	2	1	2	2	2	2			1	2	97	
7	3	1		1	1	4	1	1	2	1	1	1	3	1	3	1	1	2	1	1	2							1	3	56		
3	6	4		1	10	4	6	3	3	13	3	3			2			1	2		1	3								5	75	
1	2	2			2	10				6					1		10		1			1	1	1					1	2	94	
																																1
3	1	3			3	3		5		1	1		1	4	1	5	1	2		2	2	2	2	2					4	2	8	
25	26	8	8	1	27	6	21	4	45	20	40	5	21	33	21	57	77	14	54	18	34	5	10	19	31	31	4	16	83	22	23	1,350
4		1			2	6	1		1	2	1	1	1	4	3	5	8	2	12	2	14	2	22	7	8	1	6	1	1	4	6	48
2				1	6	2	1		24		1					4	23	1	9		29	1	11	50	11	4	2		6	7		172
2										1						4				3		3		3					2			262
1					2				3		2			3	1					1		2	4	1					2			21
18	8	15	4	5	20	8	6	5	21		6	4		1	9	5		8	9	22	11	14	12	16	1	6		3	5	8	45	
			1		4				1		4				3	3		3			3								1	1		20
7	1	1	1		2	1	1		9		1	1			3	3		4	5		7	1	3	3				5	7	4	105	
1	7	4		1	5	2			7		15				9	5		5		8	2	1	8					2	3	14	209	
											4				2						3								2			18
					5	15	5		12	1	21		2	1	7	4		9		1	4		1	4				14	3	2	172	
76	56	41	13	11	100	40	58	16	150	32	121	27	31	42	70	93	169	31	102	47	123	10	57	133	76	47	17	23	132	61	68	3,413

Kunnalliset ja yksityiset

Tiedot sairaiden lukumäärästä, hoidon tuloksesta ja hoitopäivien luvusta taulusta III

Seuraava taulu osoittaa sai-

Leikkaus Opération	Heininki Marian sairaala	Heininki Diakonissa-laitos	Heininki Saattas	Heininki: Eira	Heininki: Mehiläinen	Porvoo: Sairaskoti	Hanko: Kunnallissairaalaa	Turku: Kunnallissairaalaa	Turku: Lääkkitien sairauskoti	Porvoo: Kunnallissairaalaa	Bauman: Yksityisen sairaala
Suonten sitomiset ja hermoston leikkaukset	27	4	2	6	3	1	—	—	5	—	1
Luuston ja nivelten leikkaukset:											
Amputatiot	29	1	1	9	—	4	4	1	2	—	7
Nivelestä poikkileikkaamiset	8	4	—	3	1	1	2	—	—	2	1
Resektiot, osteotomiat y. m.	119	28	6	21	13	4	—	2	7	4	5
Punkteeraukset ja arthrotomiat	14	26	—	10	1	3	2	—	4	—	5
Sijoiltaan menneiden nivelten paikoilleen asettaminen	1	8	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Nivelten ojentamiset, redressiot y. m.	—	12	3	2	2	—	—	—	—	—	—
Trepanoimiset ja taltalla avaamiset sekä luun- lojen kaaputukset y. m.	25	13	43	8	140	1	1	1	45	8	5
Pehmeään osain incisiot, kaaputukset, polttamiset, syövytykset y. m.	168	46	21	141	51	32	40	23	26	21	8
Plastilliset leikkaukset	14	20	1	8	2	7	2	—	8	1	—
Kohjuleikkaukset	181	39	9	36	24	45	3	1	29	13	22
Vatsaonteloa koskevat leikkaukset	371	108	12	84	102	101	10	2	104	23	40
Peräsuolta koskevat leikkaukset	56	15	6	23	18	13	4	1	14	—	2
Virtsatiehyettä ja miesten siittimiä koskevat leik- kaukset	33	21	1	2	3	5	—	2	7	4	2
Naisten synnyttimiä koskevat leikkaukset	211	380	63	113	70	104	29	—	102	69	49
Kasvannaisten poisleikkaamiset:											
Pahanlaatuiset kasvannaiset	—	17	3	21	3	5	—	—	9	—	5
Hyvänlaatuiset	83	23	99	145	30	17	10	3	18	9	3
Erinäisiä leikkauksia	34	7	69	22	86	7	17	44	7	10	2
Korvaleikkaukset	11	—	15	1	36	5	—	—	2	—	1
Silmäleikkaukset	—	—	37	53	45	1	—	—	18	1	1
Yhteensä — Total	1,385	772	391	709	630	357	124	82	427	165	159

Erinäisten parantolain toiminta.

Takaharjun parantola.

Vuosi 1920 oli seitsemästoista toimintavuosi parantolan elämässä. Elin-tarveolot, jotka maailmansotaa seuranneina vuosina olivat tuottaneet suuria vaikeuksia parantolan toiminnalle, parantuivat vuoden kuluessa siihen määrin, että ravinto-olot saatiin melkein yhtä hyviksi, kuin mitä ne olivat ennen sotaa. Paikkojen kysyntä oli vilkkaampaa kuin pitkiin aikoihin. Parantolan hoitoon pyrki 675, joista ulkomaalaisia 14, nim. Virosta 8, Latviasta 1, Aunuksesta 1 ja Inkerinmaalta 4. Vapaapaikoille pyrkijöiden luku, joka oli ennen ollut niin suuri, että pyrkijät saivat odottaa vuoroaan noin 4 vuotta, väheni huomatta-vasti sen jälkeen, kun lokakuussa avattiin valtion keuhkotautiparantola Hali-lassa. Kaikki pyrkijät eivät kuitenkaan nytkään voineet heti saada vapaasijaa, vaan saivat ensin tulla halvemmille maksupaikoille ja sitten vasta vapaapai-koille.

Parantolassa hoidettiin 458 potilasta, joista 86 oli edelliseltä vuodelta jääneitä. Vuoden kuluessa sisäänkirjoitetuista oli 292 ensi kerran parantolaan otettuja ja 80 sellaisia, jotka jo ennen olivat olleet parantolassa. Parantolasta päästettiin v. 1920 356 potilasta. Näistä oli hoitamattomia s. o. sellaisia, jotka olivat parantolassa vähemmän kuin 30 vuorokautta, 56 potilasta. Hoidettuina poistuneiden taudinaste ja hoidon tulos parantolasta päästessä oli seuraava:

I Stadium (Bang)	56 potilasta	(18.7 %);	posit. tulos	98.2 %
II »	»	»	(30.3 »);	» » 75.8 »
III »	»	»	(51.0 »);	» » 51.6 »

Hoitopäiviä oli 37,351, siis keskimäärin 102.0 päivää sairasta kohden. Pisin hoitoaika oli 561 vuorokautta.

Keskimääräinen painonlisäys ottamalla huomioon myös painonvähennykset oli 2.94 kg. Suurin painonlisäys oli 16 kg. Painonvähennys oli havaittavissa 61 tapauksessa, keskimäärin 3.1 kg.

Nuorin potilas oli 6 vuoden ja vanhin 56 vuoden vanha. Suurin osa eli 127 oli 21 ja 25 ikävuoden välillä.

Hygienis-diettistä hoitotapaa käytettiin kaikille potilaille. Pneumothorax-hoitoa annettiin 31 tapauksessa. Lokakuussa alettiin käyttää kaarivaloa poti-laitten hoidossa. Ennätettiin hoitaa vain muutamia tapauksia, joista yhdessä iho- ja muutamissa rauhastuberkulositapauksissa saatiin hyviä tuloksia. Keuhkotuberkulosissa ei sen sijaan huomattu mitään positivisia tuloksia tästä valo-tushoidosta.

Ylilääkärinä oli lääk. lis. Väinö Seppänen, alilääkärinä lääk. lis. A. Salo-kannel, sijaisena heinäkuun ajan lääk. kand. Niilo Mäkinen. Volontäärilääkärinä oli syysk. 5 päivästä lokak. 10 päivään lääk. kand. Lauri Sydänmaa.

Valtioapua on parantolalla v. 1920 ollut 305,000 markkaa.

Nummela sanatorium.

Å Nummela sanatorium ha under år 1920 vårdats 329 personer, av dessa 293 med lungtuberkulos. Från föregående år kvarlägo 71 patienter, under året intogos 215 nya patienter samt 43 patienter, vilka under något av de föregående åren varit intagna å sanatoriet och utskrivits därifrån. Av de vårdade utskrevos under året i allt 246, av dessa 155 sådana, som varit första gången inskrivna och vistats å sanatoriet längre tid än en månad. Dessa fördelade sig efter sjukdomsstadiet och behandlingsresultatet enligt Turbans gamla indelning på följande sätt:

I Stadium	36 patienter;	positivt resultat i	100.0 %
II	» 44	» » »	79.5 »
III	» 75	» » »	49.3 »

Sjukvårdsdagarnas antal inalles 25,527, var i medeltal för utskrivna patienter 138.6. Av de utskrivna hade 8 vistats å sanatoriet längre tid än ett år, en till och med över 11 år. Den yngsta patienten var 4 år, den äldsta 67 år gammal (den äldsta med lungtuberkulos 56 år). Största antalet eller 69 var i en ålder av 21—25 år. Vikten ökades hos 123 patienter, avtog hos 31. För dem, som tilltagit i vikt, var tillskottet i medeltal 5.4 kg.

Med konstgjord pneumothorax behandlades 47 patienter. Av dessa utskrevos 12 såsom väsentligt förbättrade, 12 såsom oförbättrade eller försämrade, 3 avledo och 20 kvarlägo till 1921. I sanatoriets solbadsinrättningar togos under sommarmånaderna solbad av ett stort antal patienter.

Överläkare å sanatoriet har varit dr. Axel von Bonsdorff, underläkare med. lic. Rita Gripenberg.

Statsunderstödet utgjorde under år 1920 5,000 mark.

Oulaisten keuhkotautiparantola.

Parantolan lääkärinä oli lääk. lis. Artur Boström. Parantolassa hoidettiin vuoden kuluessa 104 potilasta. Hoitopäivien luku oli 6,236. Potilaita oli siis keskimäärin päivää kohti 17.1. Hoidon tulos oli positiivinen 44.3 %. Painon keskimääräinen lisääntyminen, vähennykset lukuunotettuina, oli 2.8 kg. Suurin painonlisäys oli 12 kg., suurin vähennys 6.9 kg. Hoitotapa oli etupäässä hygienisdiettinen. Sopivissa tapauksissa käytettiin myös pneumothorax-hoitoa. Valtioapua sai parantola v. 1920 8,000 markkaa.

Vörå lungotssanatorium.

I sanatoriet vårdades 53 patienter. Antalet sjukvårdsdagar var 4,717. Medelbeläggning per dag var således 12.9 och medeltal sjukvårdsdagar per patient 89. Patienternas ålder varierade mellan 11 och 50 år. Största delen eller 19 patienter voro i en ålder av 21—30 år. Vikten tilltog med i medeltal 4.6 kg. per patient. Läkare vid sanatoriet var med. lic. N. E. Juselius. Statsunderstödet utgjorde under året 8,000 mark.

Ruoveden keuhkotautiparantola.

Parantolan lääkärinä oli kunnanlääkäri, lääk. lis. Einar Palmén. Laitoksessa hoidettiin vuoden kuluessa 57 potilasta. Hoitopäivien lukumäärä oli 5,711. Jokaista potilasta kohti tuli siis keskimäärin 100.2 hoitopäivää ja jokaista päivää kohti 15.6 potilasta. Nuorin potilas oli 13-vuotias, vanhin 49 vuoden ikäinen. Paino lisääntyi keskimäärin 4.5 kg. potilasta kohti. Valtioapua sai parantola vuoden kuluessa 3,000 markkaa.

Sanatorium för skrofulösa barn.

Läkarevården vid sanatoriet har handhåfts av med. lic. Viva Lagerborg. Föreningens sanatorium i Högsand hölls under år 1920 öppet från den 1 juni till den 16 september. Antalet intagna barn utgjorde 36, av vilka 21 voro hemma från Helsingfors och 15 från andra trakter av landet. Patienternas medelålder var 7 år. Den äldsta var 16, den yngsta 2 år. Sjukvårdsdagarnas antal var 3,626. Medelbeläggningen per dag var 33.9. Medeltalet sjukvårdsdagar per patient 100.7. Medelviktökningen per patient var 1.9 kg. Statsunderstödet utgjorde under året 8,000 mark.

Orpola-parantola Naantalissa.

Ensimmäiset 21 orpolasta otettiin parantolaan huhtikuussa v. 1920. Vähitellen laitos muodostettiin varsinaiseksi parantolaksi, jonne otetaan hoidettavaksi risatautia, luu- ja rauhastuberkulosia sairastavia lapsia. V. 1920 oli parantolassa 40 sairassijaa. Potilaita oli vuoden kuluessa 61. Hoitopäivien luku oli 8,871. Potilasten keskimäärä päivää kohti oli 40 ja kunkin potilaan osalle tuleva hoitopäivien luku 145.4. Lasten ikä vaihteli 1—13 vuoteen. Vuoden kuluessa poistui laitoksesta 29 potilasta. Seuraavaan vuoteen jäi siis 32 lasta. Hoito oli pääasiallisesti hygienisdiettinen. Lapsia pidettiin mahdollisimman paljon ulkoilmassa, ja kesällä annettiin aurinkokylpyjä sekä merikylpyjä laitoksen rannassa. Varsinaista koulua ei parantolassa ollut, vaan annettiin lapsille kuitenkin jonkun verran kouluopetusta. Valtioapua sai parantola sotaorpojen hoidosta sosialihallituksen välityksellä ja sen lisäksi lääkintöhallituksen kautta 60,000 markkaa.

VI. Oikeuslääkeopilliset toimitukset.

Oikeuskemialliset tutkimukset v. 1920.

Vuoden 1920 kuluessa suoritettiin yhteensä 36 oikeuskemiallista tutkimusta ruumiinavauksissa talteenotetuista ruumiinosista, joita asianomaiset lääkärit lähettivät Lääkintöhallitukselle.

Tulokset näistä tutkimuksista ovat seuraavassa taulukossa:

Paikkakunta, jossa kuolettava myrkytys sattui	Alkoholi			Arsenikki	Alkaloidi			Muita myrkyksiä	Yhteensä
	Etyli-alkoholi	Metyyli-alkoholi	Den,		Strykniini	Morfiiini	Kokaeni		
Hamina	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Helsinki	3	1	3	—	—	1	—	1 ¹⁾	9
Hollola	—	—	—	—	—	—	—	1 ²⁾	1
Iisalmi	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Kalajoki	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Karkku	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Kokkola	1	—	—	—	—	—	—	1 ³⁾	2
Kristiinankaupunki ..	—	—	—	—	—	—	—	1 ³⁾	1
Kuopio	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Lahti	—	—	1 ⁵⁾	—	—	—	—	—	1
Lohja	—	—	—	—	—	—	—	1 ⁴⁾	1
Loimaa	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Merikarvia	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Oulu	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Pietarsaari	—	—	—	—	—	—	—	1 ⁶⁾	1
Sortavala	—	—	—	—	—	—	—	1 ⁷⁾	1
Tohmajärvi	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Tornio	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Turku	—	—	—	—	—	—	—	2 ⁸⁾	2
Uusikaupunki	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Ylivieska	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Yhteensä	11	2	5	—	1	4	—	9	32

Taulukossa mainitut myrkytystapaukset olivat todennäköisesti päättyneet kuolemalla myrkytys aiheuttamina. 4:ssä tapauksessa oli tämän lisäksi todettu myrkyä, mutta määrä oli siksi pieni, ettei se lähennellytkään tappavaa annosta.

Serologisia ja kemiallisia veri- sekä spermatutkimuksia suoritettiin 22:sta epäilyttävästä eri näytteestä.

Kotieläimiä kohdanneista myrkytyksistä joutui vuoden kuluessa ainoastaan 5 Lääkintöhallituksen oikeuskemiallisen tutkimuksen alaiseksi.

Oikeuskemialliset ja serologiset tutkimukset suorittivat vuoden kuluessa apteekkientarkastaja Emil Sandroos, asessori Sipi Siintola, fil. maisteri, professori Onni Turpeinen, professori E. Ehrnrooth sekä dosentti Y. Airila.

Suoritetujen tutkimusten kokonaismäärä oli v. 1920 63.

Y. Airila.

¹⁾ Sublimaatti — ²⁾ Fenooli. — ³⁾ Lysooli. — ⁴⁾ Liipeä, alkoholi, fenooli. — ⁵⁾ Myöskin liipeä. — ⁶⁾ Karpollhappo. — ⁷⁾ Hillimonoksidit. — ⁸⁾ Hillimonoksidit, sinihappo. — ⁹⁾ Sinihappo.

Oikeuslääkeopilliset ruumiinavaukset.

Vuonna 1920 tehtyjen ruumiinavausten lukumäärä oli 685. Näistä koski 564 täysikasvuisia ja lapsia ja 121 vastasyntyneitä ja sikiöitä.

Täysikasvuisten ja lasten kuolemansyyt. Causes de décès chez les adultes et les enfants.

Lääni ja piiri/ääkärin piiri. Gouvernements et districts de médecins d'arrondissements.	Iseamurha- Suicide.	Murha tai tappo. Meurtres prémédités et non-prémédités.	Tapaturma. Accident.	Tahti. Maladie.	Alkoholinrikkyys. Empoisonnement d'alcool.	Märkämisen takia selvitämättä. Non-décédé pour cause de putré- faction.	Yhteensä Total.
Uudenmaan lääni.							
Helsingin piiri	3	9	2	1	4	—	19
Loviisan »	1	2	1	1	2	—	6
Tammisaaren »	—	—	2	—	2	1	5
Lohjan »	1	4	2	2	1	—	10
Turun ja Porin lääni.							
Turun piiri	2	3	1	1	1	—	8
Uudenkaupungin piiri	—	3	—	—	—	—	3
Salon piiri	—	1	1	—	—	—	2
Porin »	—	10	—	2	2	1	15
Ikaalisten »	—	2	1	—	2	—	5
Tyrvään »	—	3	—	—	1	—	4
Huittisten »	1	4	1	—	—	—	6
Ahvenanmaan maakunta.							
Godbyn piiri	—	—	1	—	—	—	1
Hämeen lääni.							
Hämeenlinnan piiri	—	4	3	1	—	1	9
Hollolan »	1	3	1	—	1	—	6
Tammelan »	—	2	1	—	—	—	3
Tampereen »	1	1	—	—	—	1	3
Ruoveden »	—	1	1	1	—	—	3
Viipurin lääni.							
Viipurin piiri	5	13	3	—	1	3	25
Haminan »	—	3	2	—	2	1	8
Lappeenrannan piiri	2	4	1	—	—	—	7
Antrean piiri	6	6	2	—	—	4	18
Muolaan »	1	12	2	1	3	—	19
Käkisalmen »	1	8	—	—	—	—	9
Kurkijoen »	—	2	—	—	—	—	2
Sortavalan »	—	2	—	—	—	—	2
Salmin »	—	7	—	1	—	—	8
Mikkelin lääni.							
Mikkelin piiri	—	3	2	—	—	—	5
Heinolan »	—	3	2	—	—	—	5
Joroisten »	—	2	—	—	—	—	2
Savonlinnan »	—	—	1	—	—	—	1
Kuopion lääni.							
Kuopion piiri	1	—	1	—	1	—	3
Rautalammin piiri	1	—	1	—	—	—	2
Iisalmen »	—	3	—	—	1	—	4
Tohmajärven »	—	1	—	2	—	—	3
Joensuun »	—	3	—	—	—	—	3

Lääni ja piirilääkäriin piiri. <i>Gouvernements et districts de médecins d'arrondissements.</i>	Itsemurha. <i>Suicide.</i>	Muuta tai tappo. <i>Mortes accidentelles et non-pénitentes.</i>	Tapaturma. <i>Accidents.</i>	Tauti. <i>Maladie.</i>	Alkoholimyrkytys. <i>Empoisonnement à l'alcool.</i>	Mittamaton tahti selvittämättä. <i>Non-classés pour cause de par- ticularité.</i>	Yhteensä <i>Total.</i>
Vaasan lääni.							
Vaasan piiri	—	1	—	—	—	2	3
Kristiinankaupungin piiri	1	15	1	—	2	—	19
Uudenkaarlepyyn piiri	1	4	1	1	1	—	8
Kokkolan »	1	1	—	1	—	1	4
Kuortaneen »	—	2	1	1	—	—	4
Jyväskylän »	1	3	—	—	—	—	4
Oulun lääni.							
Oulun piiri	—	2	—	—	—	—	2
Raahen »	—	—	2	—	—	—	2
Kalajoen »	—	1	—	—	1	—	2
Haapajärven »	1	1	—	—	—	1	3
Kajaanin »	2	—	—	—	—	—	2
Tornion »	1	1	—	—	—	—	2
Pudasjärven »	—	1	—	—	—	—	1
Rovaniemen »	—	1	—	2	—	—	3
Yhteensä — Total	35	157	40	18	27	16	293
Kaupungit.							
Helsinki	38	23	41	62	14	—	178
Turku	4	3	4	4	4	—	19
Pori	5	1	2	1	—	—	9
Maarianhamina	—	1	—	—	—	—	1
Tampere	1	4	1	1	—	1	8
Lahti	1	2	1	—	—	—	4
Viipuri	6	8	3	2	4	—	23
Hamina	—	1	1	—	—	—	2
Kotka	—	—	1	—	—	—	1
Käkisalmi	—	1	—	—	—	—	1
Sortavala	—	4	3	1	—	—	8
Mikkeli	—	1	—	1	—	—	2
Kuopio	—	3	—	—	—	—	3
Joensuu	1	1	—	—	—	—	2
Vaasa	3	—	—	1	—	1	5
Pietarsaari	1	—	—	—	—	—	1
Kristiinankaupunki	—	1	—	—	—	—	1
Jyväskylä	1	—	—	—	—	—	1
Oulu	2	—	—	—	—	—	2
Yhteensä — Total	63	54	57	73	22	2	271
Summa summarum	98	211	97	91	49	18	564
Prosentteissa laskettuna oli	17.4 %	37.4 %	17.2 %	16.1 %	8.7 %	3.2 %	100.0 %
V. 1919 (Ruumiinavausten lukum. 567)	15.5 »	34.4 »	14.8 »	16.4 »	3.2 »	15.7 »	100.0 »
» 1918 (» » 581)	13.1 »	42.3 »	21.3 »	21.9 »	—	1.4 »	100.0 »
» 1917 (» » 520)	17.7 »	41.4 »	21.7 »	17.3 »	—	1.9 »	100.0 »
» 1916 (» » 477)	23.9 »	23.3 »	28.9 »	22.6 »	—	1.3 »	100.0 »

Alkoholimyrkytyksistä oli 4 johtunut metyylialkoholista ja 1 kotitekoisesta viinasta.

Vastasyntyneiden ja sikiöitten kuolemansyyt.
Causes de décès chez les nouveau-nés et les foetus.

Lääni ja piirilääkäriin piiri. Gouvernements et districts de médecine d'arrondissement.	Työkaduttaminen tai kiristaminen. Etouffement ou strangu- lation.	Autres causes de nature traumatique.	Manu väkivalta.	Hoidon puute. Manque de soins.	Feblless ystymä. Malitia.	Yleinen heikkous. Taudit.	Mor-nis asant termi. Mort-nés à terme.	Kuolleena syntynyt ennemalkalunen. Mort-nés à terme.	Kuolleena syntynyt käsikalunen. Mort-nés à terme.	Mikäniemen taikla seivämästä. Non-étouffés pour cause de putréfaction.	Yhteensä. Total.
Uudenmaan lääni.											
Helsingin piiri	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Loviisan »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tammisaaren »	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3
Lohjan »	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	3
Turun ja Porin lääni.											
Turun piiri	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Salon »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Porin »	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3
Ikaalisten »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Huittisten »	—	2	—	1	—	—	1	—	—	1	5
Uudenkaupungin piiri	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	4
Hämeen lääni.											
Hämeenlinnan piiri	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	2
Hollolan »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Jämsän »	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Tampereen »	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—	5
Tammelan »	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Ruoveden »	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Viipurin lääni.											
Viipurin piiri	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3
Lappeenrannn piiri	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	3
Antrean »	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	3
Muolaan »	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4
Käkisalmen »	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	4
Kurkijoen »	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Sortavalan »	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	3
Salmin »	—	—	—	1	—	—	2	—	—	1	4
Mikkelin lääni.											
Mikkelin piiri	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Heinolan »	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	2
Joroisten »	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	3
Savonlinnan »	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Kuopion lääni.											
Rautalammin piiri	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Iisalmen »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Pielisjärven »	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3
Tohmajärven »	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5
Joensuun »	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2

Läänit ja piirilääkäriin piiri. <i>Gouvernements et districts de médecins d'arrondissements.</i>	Tuikutuhaminen tai Eloanjemmau ou strun- gulation.	Muu väkivalta. <i>Autres causes de nature traumatique.</i>	Hoidon puute. <i>Mauque de soins.</i>	Yleinen heikkous. Taudit. <i>Pathologie générale. Médical.</i>	Krooninen synnynti omennalkainen. <i>Mor-més avant l'arme.</i>	Kuoleena synnynti käysälkainen. <i>Mor-més à l'arme.</i>	Mitämisenen takia selvitänättä. <i>Non-flicité pour cause de putrefaction.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>
Vaasan lääni.								
Vaasan piiri	—	—	—	1	—	—	—	1
Kristiinankaupungin piiri	—	2	—	—	—	—	1	2
Uudenkaarlepyyn piiri	—	—	1	—	—	—	—	1
Jyväskylän »	—	—	—	—	—	—	—	—
Oulun lääni.								
Oulun piiri	1	—	—	—	1	—	—	2
Raahen »	—	1	—	—	—	—	—	1
Haapajärven »	—	—	1	—	—	—	—	1
Kajaanin »	1	—	—	—	—	—	—	1
Pudasjärven »	—	1	—	—	—	—	1	2
Kittilän »	—	—	—	—	—	—	1	1
Yhteensä — Total	29	14	15	2	21	7	11	99
Kaupungit.								
Helsinki	1	3	1	2	6	1	—	14
Turku	1	—	—	—	—	—	1	2
Rauma	—	—	1	—	—	—	—	1
Tampere	—	—	2	—	1	—	—	3
Hamina	—	—	—	—	1	—	—	1
Oulu	—	—	1	—	—	—	—	1
Yhteensä — Total	2	3	5	2	8	1	1	22
Summa summarum	31	17	20	4	29	8	12	121
Prosentteissa laskettuna oli:	25.6 %	14.1 %	16.5 %	3.3 %	24.0 %	6.6 %	9.9 %	100.0 %
V. 1919 (Ruumiinavausten lukum. 81)	28.4 »	6.2 »	13.6 »	13.6 »	28.4 »	6.2 »	3.6 »	100.0 »
» 1918	111) 32.5 »	18.0 »	10.8 »	6.3 »	14.4 »	9.9 »	8.1 »	100.0 »
» 1917	130) 33.1 »	9.2 »	20.8 »	0.8 »	18.4 »	4.6 »	13.1 »	100.0 »
» 1916	110) 31.8 »	6.4 »	14.5 »	4.5 »	17.3 »	9.1 »	16.4 »	100.0 »

Itsemurhatapa.

	Miehiä	Naisia
Hirttäytyminen tai kuristautuminen	23	3
Myrkytys	7	6
Ampuma-ase	38	—
Hukuttautuminen	5	5
Terävä ase	6	2
Hyppäämällä ikkunasta	1	2
80 m. 18 n. Yhteensä 98		

Myrkkynä käytettiin: lysolia 2 m, 3 n, karbolihappoa 1 m, lipeäkiiveä 2 n, morfinia 2 m, sublimaattia 1 n, syankaliumia 1 m ja strykniniä 1 m.

Itsemurhaajien sääty tai ammatti.

Työmiehiä 12, suutareita 2, vanginvartioita 1, yövartioita 1, asemamiesten esimies 1, vaununtarkastajia 1, renkejä 1, ajureita 1, poliiseja 1, salapoliiseja 1, talollisia 2, kauppiaita 3, liikemiehiä 5, kaupanhoitajia 2, postinhoitajia 1, verhoilijoita 1, jarrumiehiä 1, konttoristeja 1, työnjohtajia 2, toimitusjohtajia 1, tarjoilijoita 2, räätäleitä 1, hotellinomistajia 1, hovimestareita 1, intendenteja 1, metsänhoitajia 1, sähkölennätintarkastajia 1, lauttauspiirimiehiä 1, sotamiehiä 1, kersantteja 1, jääkärivääpeleitä 2, alikersantteja 1, vänrikkejä 2, luutnantteja 1, kapteeneja 2, insinöörejä 1, proviisoreja 1, yksityissihteerejä 1, ent. komiss. maanmittareita 1, koululaisia 3, kauppiaanpoikia 1, lapsia 2, tuntemattomia 10, yhteensä 80.

Talontyttäriä 2, suutarintyttäriä 1, maanviljelijänvaimoja 1, koneenkäyttäjänvaimoja 1, everstinrouvia 1, leskiä 1, tehtaalaisia 1, siivoojattaria 2, palvelijattaria 2, tuntemattomia 6, yhteensä 18.

Itsemurhat jaettuina kuukausittain.

Tammikuu	8	Toukokuu	3	Syyskuu	15
Helmikuu	9	Kesäkuu	10	Lokakuu	8
Maaliskuu	8	Heinäkuu	4	Marraskuu	8
Huhtikuu	7	Elokuu	9	Joulukuu	9
					<u>Yhteensä 98</u>

Mielisairaina tekoa tehdessä oli 4 miestä ja 2 naista.

Murha tai tappo.

	Miehiä	Naisia
Tehtiin tylsällä aseella	29	5
» terävällä »	61	3
» » ja tylsällä aseella	2	1
» tukahuttamalla	1	—
» ampuma-aseella	98	7
» kaivoon hukuttamalla	—	1
» myrkyttämällä	1	2
		<u>192</u>
		19 Yhteensä 211

Myrkkynä käytettiin lysolia 1 m, 1 n, rikkihappoa 1 n.

Tapaturmat.

	Miehiä	Naisia
Hukkuminen	22	6
Palohaavat	1	2
Paleltuminen	1	2
Vahinkolaukaus	13	2
Putoaminen	4	1

	Miehiä	Naisia
Kaatuminen rappusissa	1	—
Joutuminen sortuvan lautakasan alle	1	—
Rautapultti lentänyt päähän	1	—
Sähköisku	1	—
Puu iskenyt päähän	2	—
Kuristunut ohjaksiin	1	—
Ajanut autolla kivipylvästä vasten	1	—
Joutuminen hevosen alle	2	1
» auton alle	3	1
» junan alle	5	—
» raitiovaunun alle	7	2
Tukehtuminen	—	1
Räjähdyks	1	1
Ruhjevamma	4	—
Loukkautuminen teräaseeseen	1	—
Lasiahaava	1	—
Myrkky	2	2
Saanut nuuskaa keuhkoihinsa	1	—
Yhteensä	76 m	21 n = 97

Myrkyt, jotka aiheuttivat tapaturman, olivat: hiilimonoksidi 2 m, 1 n ja suolahappo 1 n.

Tauteihin kuolleet.

	Miehiä	Naisia
Haemorrhagia cerebri	4	5
Meningitis	—	1
Epilepsia	1	—
Morbus Basedowii	1	—
Bronchopneumonia	1	—
Pneumonia	10	9
Pleuritis	—	1
Tuberculosis pulmonum	1	1
Status thymicolymphaticus	1	—
Myocarditis	9	2
Myodegeneratio cordis	6	1
Pericarditis	1	—
Endocarditis	—	1
Pericarditis et endocarditis	—	1
Hypertrophia et dilatatio cordis	1	—
Vitium valvular. cordis	1	—
Cor adiposum	2	1
Arteriosclerosis	7	2
Aneyrysm aortae	2	—
Ruptura aortae	1	—
Diphtheria	1	—

	Miehiä	Naisia
Septicopyaemia	1	—
Abortus	—	5
Peritonitis post abort.	—	3
Oclusio intestin.	1	—
Ulcus ventriculi	1	—
Nephritis	1	1
Carcinoma	1	1
Aliae causae mortis	—	1
	55	36 Yhteensä 91

VII. Apteekkilaitos.

Vuoden 1919 lopussa oli maassa 270 apteekkia, joiden erioikeuksista 34 oli realista ja 236 henkilökohtaista.

Vuoden 1920 kuluessa annettiin erioikeuskirjat seuraaviin uusiin apteekkeihin:

huhtik.	7 p.	Pulkkilan	apteekkiin	provisori	<i>Osmo Oskar Hanneliukselle.</i>
»	14 »	Jokioisten	»	»	<i>Selma Josefina Strandille.</i>
»	»	Padasjoen	»	»	<i>Solmu Adolf Alholle.</i>
toukok.	26 »	Kellomäen	»	»	<i>Carl Anton Silberbergille.</i>
lokak.	13 »	Ruokolahden	»	»	<i>Fanny Maria Elina Arinalle.</i>

Edellisen omistajan kuoltua julistettiin haettaviksi ja annettiin seuraavat erioikeudet:

huhtik.	14 p.	Kuhmoisten	apteekkiin	provisori	<i>Otto Edvard Anderssonille.</i>
toukok.	19 »	Toijalan	»	»	<i>fil. lis. Hanna Lappalaiselle.</i>
»	26 »	Orimattilan	»	»	<i>Paul Petter Valdemar Roineelle.</i>
lokak.	13 »	Iin	»	apteekkari	<i>Hjalmar Gahmbergille.</i>

Edellisen omistajan siirron tähden julistettiin haettaviksi ja annettiin seuraavat erioikeudet:

helmik.	4 p.	Suojärven	apteekkiin	provisori	<i>Adam Soiniselle.</i>
»	»	Tohmajärven	»	»	<i>Väinö Mathias Piriselle.</i>

Pyynnöstä vapautettiin Iin apteekin erioikeuksista provisoriksi Seth Heiskanen.

Kun apteekkari Frans Theodor Åkermanille annetut erioikeudet Pihtiputaan apteekkiin peruutettiin elok. 12 p., julistettiin ne haettaviksi ja annettiin lokak. 13 p. provisoriksi *Johannes Ratamolle.*

Oston tähden siirrettiin seuraavat erioikeudet:

helmik.	9 p.	Muolaan	apteekkiin	provisori	<i>Veikko August Grotenfeltille.</i>
kesäk.	10 »	Valkeakosken	»	»	<i>Martti Einari Paasikoskelle.</i>
lokak.	29 »	Impilahden	»	»	<i>Fredrik Ernst Walldénille.</i>
jouluk.	3 »	Rauman I	»	»	<i>Max Rydmanille.</i>

Apteekkierioikeuksien omistajista kuolivat:

syysk. 13 p. Alajärven apteekin omistaja *Fritz Emil Jung*.
lokak. 14 » Kerimäen » » » *Herman Lewin*.

Seuraavassa taulukossa esitetään nykyiset apteekkierioikeudet, niiden omistajat vuoden 1920 lopussa sekä erioikeuksista suoritettavat veromäärät.

**A. Luettelo realierioikeuksilla varustetuista eli kanta-apteekeista
vuoden 1920 lopussa.**

**A. Registre des Pharmacies principales, muntes de privilèges réels à la fin
de l'année 1920.**

Eriolkeuksien antopäivä. <i>Date de l'octroi des droits spéciaux.</i>			Palkka. <i>Siège.</i>	Omistaja. <i>Propriétaire.</i>
Uudenmaan lääni.				
1918	Jouluk.	31	Helsingin I	Axel Edvin Gahmberg
1891	Toukok.	12	» II	Lars Edvard Stigzelius
1755	Syysk.	24	» III	Aleksanterin Yliopisto
1917	Lokak.	24	Porvoon I	Karl Birger Poppius
1918	Tammik.	15	Loviisa	Albert Julius Andersson
1911	Heinäk.	1	Tammisaari	Viktor Edvard Wilhelm Nyfors
Turun ja Porin lääni.				
1907	Jouluk.	18	Turun I	Arthur Johan Carén
1909	Tammik.	15	» II	Alfred Johannes Molin
1917	Jouluk.	5	Porin I	Gustaf Wilhelm Widbomin leski
1917	Toukok.	15	Unsikaupunki	Hugo Ekerodde
1920	Jouluk.	3	Rauman I	Max Rydman
Ahvenanmaan maakunta.				
1910	Huhtik.	19	Maarianhamina	Berndt Axel Dammertin leski
Hämeen lääni.				
1918	Kesäk.	25	Hämeenlinnan I	Widar Adolf Hougberg
1918	Elok.	29	Tamperen I	Theodor Johannes Borg
Viipurin lääni.				
1916	Toukok.	23	Viipurin I	Gustaf Hjalmar Jaatinen
1918	Syysk.	4	Sortavala	Väinö Gustaf Durchman
1887	Kesäk.	1	Hamina	Alfons Nymalmin oikeudenomist.
1917	Jouluk.	20	Käkisalmi	Valter Oka
1918	Lokak.	10	Lappeenrannan I	Hugo Theodor Napoleon Balthasarin oikeudenomist.
Mikkelin lääni.				
1902	Syysk.	2	Heinola	Werner Dahlström
1902	Huhtik.	28	Mikkelin I	Anders Adiel Vatanen
1913	Helmik.	21	Savonlinna	Gustaf Walter Akerstén
Kuopion lääni.				
1908	Syysk.	24	Kuopion I	Evald Piispanen
1892	Elok.	9	Joensuun I	Hugo Ferdinand Olsoni
Vaasan lääni.				
1895	Elok.	14	Kristiinankaupunki	Henrik Johannes Sandlund
1895	Maalisk.	11	Pietarsaari	Karl Lennart Candolin
1917	Heinäk.	25	Uusikaarlepyy	Oskar Valdemar Wilkman
1903	Huhtik.	20	Vaasan I	Sigurd Brander

Eriolkeuksen antopäivä. <i>Date de l'octroi des droits spéciaux.</i>			Paikka. <i>Siège.</i>	Omistaja. <i>Propriétaires.</i>
1904	Tammik.	18	Jyväskylä	Eugen Mansnerus
1918	Syysk.	5	Kokkolan I	Bertel Viktor Hermansson
Oulun lääni.				
1919	Tammik.	15	Oulun I	Kaarlo Adolf Åkersten
1917	Heinäk.	4	Raahе	Väinö Mäkinen
1918	Kesäk.	25	Tornio	Curt Hilding Wilén
1917	Heinäk.		Kajaani	Artturi Erik Isotupa

B. Luettelo henkilökohtaisilla erioikeuksilla varustetuista apteekkeista vuoden 1920 lopussa.

B. Registre des Pharmacies, munies de privilèges personnels, à la fin de l'année 1920.

Eriolkeuksen antopäivä. <i>Date de l'octroi des droits spéciaux.</i>			Paikka. <i>Siège.</i>	Vero. <i>Impôt.</i>	Omistaja. <i>Propriétaires.</i>
Uudenmaan lääni.					
1917	Elok.	29	Helsingin IV	1,200	Einar Idman
1917	Lokak.	3	» V	1,200	Gösta Sewón
1919	Maalisk.	27	» VI	1,200	Gustaf Valter Lindroos
1903	Helmik.	9	» VII	800	Walter Johannes Karsten
1908	Lokak.	26	» VIII	800	Walter Eliel Kalixtus Laurén
1911	Jouluk.	8	» IX	600	Werner Eliel Grenman
1915	»	21	» X	1,200	Karl Arvid Sixtus Melart
1907	Marrask.	18	» XI	600	Edvard Felix Hellén
1911	»	10	» XII	400	Henrik Heickell
1915	Syysk.	29	» XIII	600	Hugo Theodor Bengelsdorf
1915	Jouluk.	21	» XIV	600	Richard Björkstén
1918	Kesäk.	13	» XV	1,200	Yrjö Wilhelm Jalander
1912	Maalisk.	15	Lohja	200	Lennart Ossian Löfström
1916	»	21	Pohja	400	Albert Georg Dyhr
1919	Tammik.	24	Hańko	600	Melchior Johan Edvard Britschgi
1907	Toukok.	21	Mäntsälä	200	Thorsten Georg Pettersson
1903	Helmik.	23	Vihti	200	Axel Alfred Alm
1918	Toukok.	24	Inkoo	300	Berndt Kristoffer Lundell
1918	Marrask.	14	Nurmijärvi	200	Emil Tuurala
1920	Toukok.	26	Orimattila	800	Paul Petter Valdemar Roine
1910	Heinäk.	19	Kirkkonummi	100	Frithiof Konstantin Schauman
1916	Marrask.	21	Elimäki	400	Bror Edvard Boström
1910	Maalisk.	4	Porvoon II	600	Johan Arthur Hellström
1905	Syysk.	27	Iitti (Kuusankoski)	100	Richard Julius Lind
1905	Lokak.	9	Oulunkylä	100	August Alexander Franck
1907	Heinäk.	31	Hyvinkää	200	Emil Konrad Väyrynen
1907	Jouluk.	18	Kerava	100	Nestor Gabriel Lindström
1913	Huhtik.	4	Espoo	100	Georg Jansson
1913	Helmik.	25	Kausala	100	Josef Herman Kiianlinna
1917	Toukok.	15	Fiskars	600	Isidor Blanche Bergström
1917	»	30	Högfors (Karkkila)	600	Albin Birger Ericksson
1919	Kesäk.	18	Sipoo	600	Axel Alexander Haglund
1919	Elok.	27	Bromarv	400	Cyrus Thimoteus Lindborg
Turun ja Porin lääni.					
1919	Jouluk.	31	Turun III	1,200	Ejnar Rafael Heinrichs
1901	Tammik.	2	» IV	1,200	Ivar Hjalmar Strandell
1891	Elok.	12	» V	600	Frans Eskil Ditzler
1913	Marrask.	25	» VI	600	Allan Menotti Malin
1908	Toukok.	11	Naantali	400	Axel Fredrik Wikman
1918	Syysk.	5	Salo	800	Yrjö Gabriel Oksanen
1883	Lokak.	23	Ikaalinen	100	Sven Evert Strömmer

Eriolkeuksien antopäivä. <i>Date de l'octroi des droits spéciaux.</i>			Palkka. <i>Sijgs.</i>	Vero. <i>Impôt.</i>	Omistaja. <i>Propriétaires.</i>
1888	Syysk.	26	Tyrvää	100	Otfrid Abelard Bäckman
1899	Marrask.	27	Huittinen	200	Oskar Benedikt Broms
1890	Kesäk.	11	Porin II	800	Karl Johan Juselius
1918	Syysk.	12	» III	800	Akseli Werner Sortell
1909	»	13	Merikarvia	100	Arndt August Huhtinen
1912	Jouluk.	13	Kemiö	200	Arthur Emil Viklund
1887	Marrask.	22	Eura	100	Hjalmar Tollet
1890	Kesäk.	5	Loimaa	100	Gotfrid Waldemar Norrman
1900	Elok.	15	Marttila	100	Hjalmar August Bruno Aschan
1907	Marrask.	4	Kokemäki	200	Oskar Agabus Nordberg
1912	Heinäk.	28	Kankaanpää	100	Otto Fredrik Fernstömin leski
1919	Kesäk.	18	Perniö	400	Agur Henrik Castrén
1919	Maalisk.	20	Pöytyä	400	Arthur Rancken
1898	Elok.	24	Hämeenkyrö	100	Viktor Napoleon Törnvall
1918	Marrask.	13	Reposaari	600	Konstantin Hammar
1918	Syysk.	19	Paimio	100	Anders Magnus Emanuel Bäckman
1912	Maalisk.	29	Parainen	100	Georg Emil Örnghjelm
1909	Huhtik.	19	Rauman II	800	Arpa Arthur Sörman
1908	»	30	Mynämäki	100	Arthur Axel Ahlroth
1908	Toukok.	18	Punkalaidun	100	Karl Emil Grönberg
1909	»	26	Noormarkku	100	Johannes Almanzor Michelsonin kuolinpesä
1909	Lokak.	13	Laitila	100	Anton Runman
1915	Helmik.	2	Lavia	200	Karl Henrik Holm
1916	Maalisk.	21	Vehmaa	300	Hugo Valter Stigell
1918	Tammik.	15	Parkano	200	Karl Oskar Blomqvist
1918	Marrask.	14	Sauvo	200	Oskar Lorentz Fougstedt
1919	Kesäk.	18	Taalintehtas	400	Rudolf Alarik Torckell
Ahvenanmaan maakunta.					
1919	Toukok.	3	Godby. Finström	600	Karl Edvard Henrik Holmström
Hämeen lääni.					
1917	Elok.	29	Hämeenlinnan II	1,200	Nils William Aschan
1905	Lokak.	9	Tampereen II	800	Uno Johannes Hagberg
1918	Kesäk.	20	» III	1,200	Hjalmar Fellman
1892	Syysk.	7	» IV	600	Karl Volter Aschan
1899	»	2	» V	600	Felix Albin Relander
1919	Toukok.	23	Jämsä	600	Oskar Johannes Piironen
1902	Syysk.	2	Tammela	800	Johan Edvard Hjelt
1918	Lokak.	24	Lahden I	1,200	Vilho Kesamo
1914	Maalisk.	10	» II	200	Torsten Dahlin
1900	Elok.	15	Ruovesi.	200	Uno Fredrik Eklund
1920	Kesäk.	10	Sääksmäki. Valkeakoski	1,200	Martti Einari Paasikoski
1908	Huhtik.	14	Riihimäki	300	Volter Nikolai Simberg
1920	Huhtik.	14	Kuhmoinen	800	Otto Edvard Andersson
1906	Lokak.	1	Somero	100	John Kristian Lumme
1913	Helmik.	21	Orivesi	200	Karl Johannes Karlsson
1920	Toukok.	19	Akaa. Toijala	1,200	Hanna Lappalainen
1907	Maalisk.	13	Korpilahti	100	Axel Emil Gulin
1893	Helmik.	27	Urjala	200	Johan August Nylander
1899	Kesäk.	7	Lammi	100	Frans Edvin Bergroth
1916	Maalisk.	21	Kangasala	300	Oskar Johan Allén
1904	Huhtik.	24	Loppi	100	Gustaf Sohlström
1907	Lokak.	8	Pälkäne	100	Hjalmar Wilhelm Björkman
1915	Tammik.	26	Pirkkala (Nokia)	200	Josefina Gabriella Eriksson
1916	Huhtik.	18	Janakkala	400	Axel Gabriel Bergman
1919	Kesäk.	18	Hauho	400	Gustaf Salomon Wahroos
1919	Heinäk.	24	Asikkala	400	Anders Gustaf Blåfield
1919	»	24	Vilppula	400	Frithiof Isidor Lewison
1919	Marrask.	12	Lempäälä	800	Karl Robert Elfving
1920	Huhtik.	14	Jokioinen	600	Selma Josefina Strand
1920	»	14	Padasjoen	600	Solmu Adolf Alho

Ertolkeuksien antopäivä. <i>Date de l'octroi des droits spéciaux.</i>			Palkka. <i>Sijä.</i>	Vero. <i>Impöi.</i>	Omistaja. <i>Propriétaire.</i>
Viipurin lääni.					
1910	Maalisk.	15	Viipurin II	1,200	Aaro Harjanne
1901	Marrask.	11	» III	1,200	Yrjö Fredrik Björklund
1901	»	11	» IV	600	Herman Filip Björklund
1914	Helmik.	2	» V	800	Carl Gustaf Rundqvist
1919	Heinäsk.	3	» VI	1,200	Pekka Reijonen
1920	Lokak.	29	Impilahti	800	Fredrik Ernst Walldén
1906	Syysk.	3	Imatra	400	Otto Fritiof Björklund
1920	Helmik.	9	Muolaa	800	Veikko August Grotenfelt
1917	Lokak.	10	Terijoki	1,200	Aksel Einar Korhonen
1914	Heinäsk.	7	Kotkan I	800	Karl Henriksson
1914	Marrask.	10	» II	600	Karl Gustaf Bernhard Wähberg
1905	Helmik.	27	Koivisto	100	Viktor Reinhold Kolehmainen
1905	»	27	Virolahti	100	Allan Achilles Pippingsköld
1905	Toukok.	15	Parikkala	100	Rurik Olsoni
1916	Maalisk.	31	Kurkijoki	600	Orvar Juselius
1896	Huhtik.	20	Uusikirkko	100	Walter Karl Gustaf Gadd
1912	Toukok.	17	Antrea	200	Emil Ferdinand Studdin leski
1918	Syysk.	21	Kouvola	800	Oskar Severin Haapanen
1919	Syysk.	24	Säkkijärvi	600	Runar Alfred Silfverberg
1917	Elok.	22	Jaakkima	600	Berndt Fredrik Forsström
1912	Jouluk.	6	Sakkola	100	Erik Alvar Mestertonin leski
1902	Toukok.	20	Jääski	100	Jean Sucksdorff
1910	Helmik.	3	Karhula	400	Robert Georg Jankowsky
1903	Marrask.	9	Raivola	100	Woldemar Wallman
1906	Helmik.	2	Kirvu	100	Gustaf Reinhold Lindsten
1907	Lokak.	21	Kolikkoimäki	200	Uno Kalm
1908	Maalisk.	24	Rautjärvi	100	Julius Leonard Lundell
1920	Helmik.	4	Suojärvi	Vapaa	Adam Soinin
1919	Syysk.	24	Hiitola	800	Anders Richard Lindgren
1909	Toukok.	18	Luumäki	100	Alexander Edvin Westin
1911	»	2	Salmi	100	Robert Leonard Bäck
1912	Tammik.	11	Sippola	100	Petter Vilho Koponen
1912	Lokak.	4	Kuokkala	100	Paavo Armas Hillman
1901	Kesäk.	19	Savitaipale	100	Ernst Viktor Schnurin leski
1913	Tammik.	29	Kivennapa	100	Edvard Johannes Forsman
1913	Heinäsk.	25	Uukuniemi	100	Bror Karl Hjalmar Paqvalén
1913	»	29	Räisälä	100	Gustaf Zakeus Forsström
1915	Helmik.	23	Lappeenrannan II	600	Toivo Aleksander Snellman
1915	Kesäk.	9	Valkeala (Voikka)	200	Johan Herman Lax
1919	Maalisk.	3	Rautu	200	Uno Arthur Hall
1919	Elok.	27	Ruskeala	300	Onni Hjalmar Luukkonen
1919	Marrask.	12	Pyhäjärvi V. l.	400	Paul Gebhard Sjöblom
1919	Jouluk.	17	Perkjärvi	600	Hjalmar Rätty
1920	Toukok.	26	Kellomäki	300	Carl Anton Silfverberg
1920	Lokak.	13	Ruokolahti	600	Fanny Maria Elina Arina
Mikkelin lääni.					
1914	Maalisk.	10	Mikkelin II	600	Axel Ferdinand Jama
1917	Jouluk.	20	Juva	400	Frans Hjalmar Holopainen
1912	Marrask.	1	Joroinen	200	Pekka Stenqvist
1913	Helmik.	21	Sysmä	100	Johan Anton Alexander Geitel
1903	Heinäsk.	22	Mäntyharju	200	Ernst Adolf Domander
1919	Syysk.	24	Rantasalmi	800	Edvin Grästen
1918	Marrask.	13	Heinävesi	600	Hugo Hjalmar Agaton Merther
1918	Syysk.	21	Pieksämäki	600	Kaarlo Ilmari Arvela
1918	»	12	Hirvensalmi	200	August Alfred Weckman
1897	Marrask.	15	Kangasniemi	100	Alfred Ekelund
1907	Jouluk.	18	Puumala	100	Johan Viktor Kjerulf
1909	Maalisk.	3	Kerimäki	100	Oskar David Herman Lewin
1919	Elok.	27	Joutsa	600	Otto Kervinen
1919	Heinäsk.	7	Hartola	400	Max Runar Sandelin

Eriokkeuksien antopäivä. <i>Date de l'octroi des droits spéciaux.</i>			Palkka. <i>Siège.</i>	Vero. <i>Impôt.</i>	Omistaja. <i>Propriétaire.</i>
Kuopion lääni.					
1908	Syysk.	24	Kuopion II	800	Kalervo Killinen
1902	Lokak.	27	» III	600	Edvard Manasse Malmberg
1919	Marrask.	12	Iisalmi	1,200	Yrjö Hirvensalo
1919	Syysk.	30	Leppävirta	800	Sulo Johannes Parkkinen
1900	Huhtik.	3	Nurmes	300	Matti Ernst Gustaf Calonius
1912	Tammik.	26	Rautalampi	400	August Kiiliäinen
1913	»	29	Värtsilä	200	Vivi Maria Nyman
1908	»	27	Pielavesi	200	Johan Sanfrid Hallman
1900	Syysk.	12	Nilsjä	100	Johan Henrik Lyra
1919	Marrask.	26	Pielisjärvi	800	Eino Emil Fredrik Setälä
1907	Maalisk.	26	Pomantsi	100	Johannes Lackström
1913	»	4	Juuka	100	John Edgard Hedman
1907	Toukok.	2	Liperi	100	Filip Kiiskinen
1897	Heinäk.	21	Karttula	100	Johan Adolf Kolehmainen
1917	Jouluk.	13	Suonenjoki	600	Johan Fredrik Mattson
1916	Lokak.	3	Kaavi	200	Uno Alcides Hirvinen
1907	»	8	Lapinlahti	100	William Konstantin Forsberg
1908	Tammik.	20	Varkaus	100	Georg Theodor Sternberg
1910	Heinäk.	9	Kitee	200	Sixtus Herman Knif Sund
1915	Maalisk.	2	Eno	200	Anders Alarik Nygård
1915	»	30	Kiuruvesi	200	Berndt Emil Forsblom
1920	Helmik.	4	Tohmajärvi	600	Vainö Mathias Pirinen
1917	Syysk.	27	Maaninka	300	Vainö Sohlström
1918	Toukok.	24	Juantehdas (Muuruvesi)	300	Ossian Jonas Klingstedt
1919	Tammik.	23	Joensuu II	600	Arne Valter Peterson
1919	Heinäk.	24	Hankasalmi	400	Valter Rudolf Häggblad
1919	Elok.	27	Outokumpu	400	Anders Johan Bosas
1919	Marrask.	12	Rääkkylä	600	Yngve Georg Evert Zimmermann
Vaasan lääni.					
1907	Toukok.	7	Vaasan II	800	Edvard Keto
1919	Elok.	27	» III	800	Max Theodor Nyman
1912	Lokak.	4	Kokkolan II	400	Vainö Vennonen
1914	Maalisk.	23	Alavus	300	Nikolai Siimes
1919	Heinäk.	22	Iinajoki	600	Karl Elis Möller
1916	Tammik.	18	Keuruu	600	Sigurd Ragnar Karikoski
1906	»	15	Lappua	300	Oscar Ferdinand Löfman
1910	Huhtik.	19	Mustasaari	300	Viktor Ollqvist
1919	Helmik.	2	Närpiö	600	Johannes Tanner
1914	Maalisk.	3	Saarijärvi	200	Karl Hjalmar Leo Laqvist
1914	Helmik.	3	Karstula	100	Anna Eva Emilia Lindholm
1919	Lokak.	6	Viitasaari	800	Rolf Krook
1717	Jouluk.	20	Vöyri	400	Jakob Bagge
1919	Marrask.	12	Kaskinen	800	Viktor Aksel Virtanen
1904	Huhtik.	24	Virrat	100	Otto Evert David Bruun
1890	Kesäk.	5	Jalasjärvi	100	Oskar Evert Dahlin
1915	Maalisk.	3	Isokyrö	300	Fredrik Viktor Finnberg
1920	Lokak.	13	Pihti pudas	600	Jalmari Johannes Ratamo
1910	Helmik.	10	Lappajärvi	200	Gustaf Edvard Sirén
1907	Marrask.	4	Äänekoski	100	Rudolf Wilhelm Emanuel Strandman
1911	»	24	Kauhajoki	100	Jaakko Joukamo
1915	Elok.	17	Kannus	300	Niilo Johannes Hagnerin leski
1903	Marrask.	30	Veteli	100	Gustaf Adolf Bökman
1905	Tammik.	30	Kauhava	100	Rudolf Böhme
1905	Huhtik.	17	Ylistaro	200	Edvard Adiel Snellman
1905	Kesäk.	15	Mänttä	100	Axel Ivar Aschan
1909	Tammik.	11	Övermark	100	Petter Eliel Löfbergin leski
1909	Elok.	26	Kuortane	100	Uno Karl Anders Gustaf Hobin
1910	Maalisk.	15	Alajärvi	100	Fritz Emil Jungin leski
1911	Tammik.	24	Kurikka	100	Almar Henrik Boisman
1911	Huhtik.	11	Seinäjoki	100	Ernst August Grönroos
1913	Helmik.	25	Ätsäri	100	Alexis Rafael Wichmann
1913	Maalisk.	14	Pietarsaaren II	400	Lauri Erik Raunio

Eriolkeuksien antopäivä. <i>Date de l'octroi des droits spéciaux.</i>			Paikka. <i>Siège.</i>	Vero. <i>Impôt.</i>	Omistaja. <i>Propriétaire.</i>
1914	Helmik.	24	Alahärmä	100	Gunnar Arthur Nordling
1919	Elok.	27	Kivijärvi	400	Karl Aleksander Forsström
—	—	—	Maalahti	300	Avoinna
1916	Kesäk.	6	Himanka	100	Lennart Erik Belander
1919	Tammik.	23	Jyväskylän II	600	Herman William Hjelt
1919	Kesäk.	18	Kronoby	400	August Ludvig Lund
1919	»	18	Laukaa	400	Frans Edvard Virokangas
1919	Elok.	27	Lappfjärd	600	Berndt Julius Löwenmark
1919	»	27	Teuva	400	Jarl Stråhlman
1919	Jouluk.	10	Alastaro	300	Signe Mariä Mannström
1920	Huhtik.	7	Pulkkila	400	Osmo Oskar Hannelius
Oulun lääni.					
1905	Kesäk.	8	Oulun II	800	Ossian Hedman
1897	Huhtik.	12	» III	600	Karl Gustaf Mikael Toppelius
1919	Elok.	27	» IV	600	Carl Alfred Halleen
1916	Helmik.	29	Haapavesi	600	Lauri Johannes Selin
1917	Toukok.	15	Kalajoki	800	Väinö Granlund
1895	Marrask.	18	Kemi	200	Fredrik Johan Skippari
1908	Maalisk.	10	Rovaniemi	400	Aksel Konstantin Castrén
1906	Elok.	15	Pudasjärvi	100	Oskar Wiikinkoski
1916	Marrask.	21	Muhos	200	Aksel Henrik Herman Fonselius
1919	Jouluk.	30	Nivala	800	Uno Alarik Holming
1912	Huhtik.	12	Oulainen	100	Johan Julius Holmström
1919	Jouluk.	10	Kittilä	Vapaa	Boris Nyberg
1919	Elok.	27	Hyrnsalmi	300	Oskar Elias Vuorinen
1919	Jouluk.	10	Turtola	Vapaa	Paul Johannes Tarmo
1903	Maalisk.	9	Ylivieska	100	Herman Forsman
1920	Lokak.	13	Ii	800	Hjalmar Gahrberg
1919	Elok.	27	Kemijärvi	400	Carl Sigurd Anderssonin leski
1919	»	27	Kuusamo	300	Väinö Selim Sakari Kiviharju
1913	Toukok.	2	Pyhäjärvi	100	Adolf Fredrik Löthman
1915	Syysk.	29	Sotkamo	200	Ivar Algot Suomalainen
1916	Marrask.	21	Haapajärvi	400	Karl Uno Bäck
1919	Maalisk.	20	Inari	Vapaa	Jaakko Matti Eränen
1919	Toukok.	3	Liminka	200	Toivo Martikainen
1919	Elok.	27	Ruukki	400	Onni Selim Stenroos
1919	Syysk.	24	Ranna	Vapaa	Toivo Anders Reimikainen
1919	Jouluk.	10	Sodankylä	»	Karl Johan Oskar Nyman

Annettujen apteekkerioikeuksien lukumäärä vuoden 1920 lopussa oli 289, ja niistä valtiolle suoritettava vuotuinen veromäärä teki yhteensä 10,900 markkaa, sittenkun kaikki olivat avatut.

Apteekkarikirjan saivat vuoden kuluessa seuraavat provisorit:

tammik.	3	p.	provisori	Väinö Kiviharju.
»	»	»	»	Runar Alfred Silfverberg.
»	13	»	»	Onni Selim Stenroos.
»	»	»	»	Paul Johannes Tarmo.
»	»	»	»	Carl Sigurd Andersson.
»	27	»	»	Viktor Aksel Virtanen.
helmik.	13	»	»	Karl Johan Oskar Nyman.
»	24	»	»	Veikko August Grotenfelt.
maalisk.	5	»	»	Uno Alarik Holming.
»	»	»	»	Boris Nyberg.

huhtik.	7	p.	provisori	<i>Jalmari Rätty.</i>
»	27	»	»	<i>Solmu Adolf Alho.</i>
toukok.	26	»	»	<i>Signe Maria Mannström.</i>
kesäk.	22	»	»	<i>Paul Gerhard Sjöblom.</i>
»	»	»	»	<i>Otto Edvard Andersson.</i>
heinäk.	6	»	»	<i>Martti Einari Paasikoski.</i>
»	13	»	»	<i>Osmo Oskar Hannelius.</i>
elok.	24	»	»	<i>Väinö Mathias Pirinen.</i>
syysk.	10	»	»	<i>Carl Alfred Halleen.</i>
marrask.	19	»	»	<i>Selma Josefina Strand.</i>
»	26	»	»	<i>Fredrik Ernst Walldén.</i>
»	»	»	»	<i>Adam Soininen.</i>
jouluk.	29	»	»	<i>Max Rydman.</i>
»	»	»	»	<i>Jalmari Johannes Ratamo.</i>

Seuraavat uudet haara-apteekkioikeudet myönnettiin:

Tervolan haara-apteekki, joka oli ennen ollut Kemin apteekin alainen, muutettiin syysk. 17 p. Tornion haara-apteekiksi.

Oikeus pitää lääkevarastoa myönnettiin:

lokak. 12 p. Pöytyän apteekkarille Arthur Ranckenille Kyrön aseman luona.

Seuraavat uudet haara-apteekit avattiin:

marrask. 1 p. Vuokselan haara-apteekki.

Seuraavat haara-apteekit suljettiin:

tammik.	1	p.	Lappfjärdin haara-apteekki
»	»	»	Ruukin »
helmik.	4	»	Sodankylän »
huhtik.	1	»	Perkjärven »
»	24	»	Padasjoen »

Seuraavat itsenäiset apteekit avattiin:

tammik.	1	p.	Lappfjärdin apteekki
»	»	»	Ruukin »
helmik.	4	»	Sodankylän »
»	16	»	Viipurin VI »
huhtik.	1	»	Perkjärven »
»	24	»	Padasjoen »
toukok.	16	»	Alastaron »
kesäk.	21	»	Pyhäjärven Vpl. »
heinäk.	6	»	Jyväskylän II »
»	»	»	Pulkkilan »
lokak.	11	»	Lempäälän »
marrask.	1	»	Jokioisten »

Seuraavassa taulussa esitetään niiden lääkemääräysten lukumäärä, jotka ovat maan kaikissa apteekeissa ja haara-apteekeissa v. 1920 kuluessa valmistetut. Siitä käy myös selville, mihin apteekkiin kukin haara-apteekki kuuluu.

Paikkakunta. <i>Siedge.</i>	Reseptien luku- määrä. Nambre d'ordonnances.	Paikkakunta. <i>Siedge.</i>	Reseptien luku- määrä. Nambre d'ordonnances.
Alahärmä	6,936	8. Pitkäranta	3,130
Alajärvi	5,076	9. Suistamo	1,999
1. Soimi	878	Inari	2,165
Alastaro	2,439	Inkoo	4,364
Alavus	6,346	10. Mustio	1,938
Antrea	7,344	Isokyrö	4,165
Asikkala	3,050	Jaakkima	12,638
Elimäki	6,454	Jalasjärvi	6,148
Eno	5,350	11. Peräseinäjoki	2,180
Espoo	21,510	Janakkala	4,799
Eura	14,491	Joensuu I	18,945
Finström	12,904	» II	16,284
Fiskars	6,633	Jokioinen	291
Forssa (Tammela)	17,950	Joroinen	8,929
Haapajärvi	5,123	Joutsa	3,307
Haapavesi	5,685	Juantehdas	6,071
2. Rantsila	1,585	Juuka	6,172
Hamina	17,747	Juva	6,480
Hankasalmi	1,140	Jyväskylän I	26,624
Hanko	16,880	» II	3,840
Hartola	2,941	Jämsä	10,230
Hauho	4,540	Jääski	9,392
Heinola	7,980	Kaavi	2,596
Heinävesi	5,966	12. Tuusniemi	1,201
Helsingin I	72,837	Kajaani	28,920
» II	71,007	Kalajoki	10,114
» III	62,170	Kangasala	7,551
» IV	75,583	Kangasniemi	11,033
» V	35,228	Kankaanpää	6,795
» VI	37,316	13. Hongonjoki	1,001
» VII	37,001	Kannus	13,617
» VIII	40,105	Karhula	8,780
» IX	18,287	Karstula	7,005
» X	22,874	Karttula	9,021
» XI	35,762	Kaskinen	2,943
» XII	23,227	Kauhajoki	6,715
» XIII	15,582	Kauhava	7,180
» XIV	20,936	Kausala	7,846
Hiitola	9,659	Kemi	32,940
Himanka	4,400	Kemijärvi	5,245
Hirvensalmi	5,635	14. Kuolajärvi	469
Huittinen	7,981	Kemiö	6,024
Hyrnsalmi	1,647	Kerava	10,673
3. Puolanka	274	Kerimäki	10,561
4. Suomussalmi	453	Keuruu	3,704
Hyvinkää	19,271	Kirkkonummi	7,875
Hämeenkyrö	6,902	Kirvu	4,080
Hämeenlinnan I	23,390	Kitee	8,784
» II	20,197	15. Rääkkylä	2,456
Högfors (Pyhäjärvi Ul.)	9,145	Kittilä	1,241
ii	4,998	16. Muonionmiska ¹⁾	—
5. Haukipudas	967	Kiuruvesi	8,648
6. Simo	1,115	Kivemäki	5,388
Iisalmi	26,698	Kivijärvi	2,132
Ikaalinen	7,473	Koivisto	7,707
Ilmajoki	7,862	17. Uuraa	562
Ilomantsi	6,201	Kokemäki	5,413
Imatra	15,278	Kokkolan I	12,523
7. Ruokolahti	1,263	» II	17,768
Impilahti	5,379	Kolikkoinmäki	8,494

¹⁾ Suljettu.

<p align="center">Palkkakunta. <i>Säte.</i></p>	<p align="center">Resepien luku- määrä. <i>Nombre d'ordonnances.</i></p>	<p align="center">Palkkakunta. <i>Säte.</i></p>	<p align="center">Resepien luku- määrä. <i>Nombre d'ordonnances.</i></p>
Korpilahti	1,819	Mäntyharju	7,057
18. Muurame	340	Naantali	8,973
Kotkan I	30,633	27. Nauvo	1,479
» II	13,734	Nilsia	11,401
Kouvola	23,420	Nivala	5,120
Kristinankaupunki	11,637	Nokia	9,729
19. Isojoki	858	Noormarkku	4,714
Kronoby	3,020	28. Pomarkku	1,716
Kuhmoinen	4,573	Nurmes	13,354
Kuokkala	5,647	Nurmijärvi	7,240
20. Ollila	585	Närpiö	8,714
Kuopion I	32,113	29. Korsnäs	1,212
» II	31,860	Orimattila	6,063
» III	31,667	Orivesi	6,641
Kuortane	2,013	30. Längelmäki	2,249
Kurikka	7,091	31. Korkeakoski	3,750
21. Jurva	546	Oulainen	4,540
Kurkijoki	8,214	32. Pyhäjoki	828
22. Elisenvaara	3,086	Oulun I	28,001
Kuusamo	1,811	» II	25,061
Kuusankoski, Iitti	9,488	» III	17,342
Käkisalmi	22,343	» IV	5,133
Lahden I	26,447	Oulunkylä	7,731
» II	13,750	Outokumpu	1,935
Laitila	8,522	Padasjoki	1,975
Lammi	8,802	Paimio	6,525
Lapinlahti	6,011	Parainen	12,333
Lappajärvi	7,852	Parikkala	6,564
Lappeenrannan I	20,755	Parkano	7,429
» II	13,354	Perkjärvi	3,770
Lappfjärd	5,631	Perniö	5,764
Lapua	11,330	33. Bromarv	3,029
Laukaa	1,986	Pieksämäki	20,917
Lavia	6,342	Pielavesi	7,907
Lempäälä	734	34. Keitele	1,697
Leppävirta	12,756	Pielisjärvi	8,666
Liminka	4,235	Pietarsaaren I	21,593
Liperi	8,638	» II	11,657
23. Polvijärvi	2,603	Pihtipudas	1,892
Lohja	29,107	Pohja	6,002
Loimaa	15,532	Porin I	62,170
Loppi	5,652	» II	17,510
Loviisa	29,545	» III	27,418
Luumäki	4,961	Porvoon I	26,130
Maalahti	3,729	» II	13,225
Maaninka	5,250	Pudasjärvi	5,967
Maarianhamina	15,634	35. Taivalkoski	504
Marttila	3,617	Pulkki	3,392
Merikarvia	7,913	Punkalaidun	3,698
24. Ahlainen	816	36. Humppila	1,960
Mikkelin I	22,724	Puumala	3,524
» II	25,721	37. Sulkava	871
Muhos	1,621	Pyhäjärvi (Ol.)	4,045
Muolaa	13,203	Pyhäjärvi (Vl.)	1,138
25. Valkjärvi	1,868	Pälkäne	4,582
Mustasaari	3,683	38. Luopioinen	1,222
26. Laihia	5,018	Pöytyä	4,870
Mynämäki	7,752	Raane	14,013
Mäntsälä	5,059	Raivola	4,001
Mänttä	8,173	Rantasalmi	9,190

Paikkakunta. <i>Siedge.</i>	Reseptien luku- määrä. <i>Nombre d'ordonnances.</i>	Paikkakunta. <i>Siedge.</i>	Reseptien luku- määrä. <i>Nombre d'ordonnances.</i>
Rauman I	21,613	46. Tervola	1,150
» II	18,725	Turun I	43,487
Rautalampi	7,838	» II	33,888
39. Vesanto	1,804	» III	27,546
Rautjärvi	1,813	» IV	57,725
Rautu	10,692	» V	39,497
Reposaari	3,223	» VI	15,921
40. Luuvia	1,897	Turtola	3,481
Riihimäki	34,330	47. Ylitornio	578
Rovaniemi	17,085	Tyrvää	12,477
Ruovesi	5,243	48. Mouhijärvi	1,354
41. Kuru	1,736	49. Karkku	3,757
Runkki	6,876	Urjala	11,122
Räisälä	5,102	Uukuniemi	6,357
42. Vuoksela	200	Uusikaarlepyy	9,498
Saarijärvi	9,835	Uusikaupunki	20,743
Sakkola	6,100	Uusikirkko	4,935
Salmi	4,805	50. Kuolemajärvi	1,542
Salo	28,946	Vaasan I	34,256
Sauvo	2,053	» II	16,134
Savitaipale	6,333	» III	4,300
43. Ristiina	1,203	Valkeakoski	10,851
Savonlinna	33,597	Varkaus	17,000
Seinäjoki	12,121	Vehmaa	7,190
Sipoo	4,865	Veteli	6,675
Sippola	3,891	Vihti	6,230
Sodankylä	9,200	Viipurin I	41,218
Somero	7,275	» II	18,694
Sortavala	27,449	» III	80,622
Sotkamo	5,106	» IV	7,488
44. Kuhmoniemi	2,047	» V	49,978
Suojärvi	1,629	» VI	15,376
Suonenjoki	11,060	Viitasaari	8,425
Sysmä	6,976	Vilppula	7,315
Säkkijärvi	4,180	Violahti	8,850
Taalintehdas	4,310	51. Miehikkälä	1,991
Tammisaari	24,845	Virrat	9,396
Tampereen I	55,671	Voikka	9,311
» II	56,450	Värtsilä	8,480
» III	33,987	Vöyri	7,326
» IV	23,044	52. Oravainen	2,095
» V	24,041	Ylistaro	4,870
Terijoki	27,475	Ylivieska	11,733
45. Kellomäki	4,959	53. Sievi	636
Teuva	2,139	Ätsäri	7,292
Tohmajärvi	4,076	Äänekoski	5,902
Toijala	12,542	Övermark	3,682
Tornio	13,759	54. Pirttikylä	906
		Yhteensä	3,868,935

Yllälueteltujen lääkintöhallitukselle jätettyjen ilmoitusten mukaan valmistettiin siis kaikissa maan apteekkilaitoksissa vuonna 1920 lääkkeitä yhteensä 3,868,935 reseptillä.

Apteekkien henkilökunnan lukumäärä taas samojen ilmoitusten perusteella oli jouluk. 31 p. 1920 267 apteekkaria, 182 provisorioita, 355 farmaseuttia ja 417 oppilasta jakaantuneina seuraavalla tavalla:

	Apteekkareita <i>Propriétaires de pharmacies</i>		Provisoreja <i>Premières clerca de pharmacie</i>		Färmas, opisk. <i>Etudiants en pharmacie</i>		Oppilaita <i>Elèves en pharmacie</i>	
	miesp. <i>hommes</i>	naisp. <i>fem.</i>	miesp. <i>hommes</i>	naisp. <i>fem.</i>	miesp. <i>hommes</i>	naisp. <i>fem.</i>	miesp. <i>hommes</i>	naisp. <i>fem.</i>
Apteekeissa (<i>Pharmacies</i>)	261	5	111	33	95	246	80	333
Haara-apteekeissa (<i>Succursales</i>)	1	—	32	6	11	3	1	3
Yhteensä — <i>Total</i>	262	5	143	39	106	249	81	336

Lääkintöhallitus on v. 1920 hyväksynyt apteekkioppilaiksi 193 henkilöä, joista miehiä 35 ja naisia 158. Näistä oli 8 miestä ja 17 naista suorittanut ylioppilastutkinnon, jotenka v. 1920 otetuista oppilaista 13.0 % omasi ylioppilaan tietomäärän.

Julkisen provisoritutkinnon suorittivat vuoden kuluessa seuraavat farmasianopiskelijat:

- tammik. 29 p. *Helga Eva Linea Klenberg.*
 » » » *Isa Sofia Aurora Tuuskas.*
 maalisk. 3 » *Fanny Fredrika Krank.*
 » » » *Karl Fredrik Heinonen.*
 » » » *Hugo Ivar Vilhelm Eriksson.*
 huhtik. 14 » *Jarl Hugo Madsén.*
 » » » *Arvid Piironen.*
 » » » *Greta Hultgren.*
 toukok. 5 » *Pietari Lauri Björnström.*
 » » » *Arvi Hendunen.*
 » 31 » *Alex Ivenius.*
 » » » *Vilhelm Valdemar Lindqvist.*
 » » » *Yrjö Ossian Mannelin.*
 » » » *Johan Lauri Rauhala.*
 » » » *Paavo Kosti Salminen.*
 » » » *Edith Dagmar Wilkman.*
 marrask. 11 » *Herman Ahola.*
 » » » *Carl Åke Björkman.*
 » » » *Henrik Silvio Samuel Castrén.*
 » » » *Aarne Esa Timonen.*
 » » » *Yrjö Vilho Wennerström.*
 » » » *Juho Valfrid Viklund.*
 jouluk. 16 » *Ville Helve.*
 » » » *Eero Johannes Grönlund.*
 » » » *Ilmari Antti Hyvärinen.*
 » 22 » *Alf Villiam Virtanen.*
 » » » *Johan Eberhard von Schantz.*
 » » » *Karin Kaila.*

Seuraavat henkilöt, joista 12 oli sitä ennen suorittanut ylioppilastutkinnon ja 1 filosofian kandidaattitutkinnon, ovat suorittaneet farmasianopiskelijatutkinnon:

- toukok. 31 p. *Yrjö Aleksander Airamo*, yliopp.
» » » *Erik Brander.*
» » » *Ida Olivia Breitholtz.*
» » » *Karin Josefina Ekroth.*
» » » *Anna Aina Rauha Grönblom.*
» » » *Ebba Maria Margareta Hildebrand.*
» » » *Tyyne Maria Hiltunen.*
» » » *Ivar Johansson.*
» » » *Signe Maria Jokinen*, yliopp.
» » » *Alli Ester Karén.*
» » » *Armi Judith Karlsson.*
» » » *Lennart Constantin Karlsson.*
» » » *Hilda Irene Kjellman.*
» » » *Elsa Emilia Lahtinen.*
» » » *Helmi Laurikainen.*
» » » *Rauha Aleksandra Lillström.*
» » » *Gunnar Lindström.*
» » » *Toini Mynttinen.*
» » » *Saimi Nygren.*
» » » *Reino Villiam Nylund.*
» » » *Ukko Eino Ovaskainen.*
» » » *Selma Vappu Paavola.*
» » » *Ilma Katri Pajula.*
» » » *Sofia Pasto*, yliopp.
» » » *Margot Ranck.*
» » » *Suoma Vilhelmina Roslöf*, yliopp.
» » » *Selma Amanda Ruokanen.*
» » » *Helena Sievä Rönn.*
» » » *Harry Savolainen.*
» » » *Ellen Maria Nadéschda Skarén.*
» » » *Elsa Magdalena Särnä.*
» » » *Johannes Thomssen.*
» » » *Elli Kerttu Sofia Turunen*, yliopp.
» » » *Siiri Siviä Vainio.*
» » » *Elin Gabriella Vaselius.*
» » » *Anna Aleksandra Viljanen.*
» » » *Hilja Marja Vuolevi.*
» » » *Edith Ragnhild Maria Finne.*
jouluk. 22 » *Eea Anni Alhola.*
» » » *Elsa Andersson*, yliopp.
» » » *Kurt Runar Björkman*, fil. kand.
» » » *Aina Margit Dahlberg.*

- jouluk. 22 p. *Georg Theodor Engblom.*
» » » *Ellen Gertrud Engman.*
» » » *Jarl Fritiof Feiring.*
» » » *Gurli Valborg Gällström.*
» » » *Ida Ester Haapanen.*
» » » *Valter Hedman.*
» » » *Alli Laina Elisabeth John.*
» » » *Lauri Kaukoranta.*
» » » *Anna Elisa Keinänen.*
» » » *Bruno Kyllönen.*
» » » *Elsa Margaretha Laurén.*
» » » *Elli Lehtinen.*
» » » *Leima Irene Lehtiö.*
» » » *Edgar Henry Alfons Lindroos.*
» » » *Kerttu Luoma.*
» » » *Verner Valdemar Mattson.*
» » » *Herman Valdemar Mäkelä.*
» » » *Anna Elisabeth Nordberg, yliopp.*
» » » *Ester Sigrid Nordenstreng.*
» » » *Arne Valfrid Nylander.*
» » » *Karin Eufemia Nyman, yliopp.*
» » » *Hilja Pesola.*
» » » *Maikki Riepäs.*
» » » *Martta Riihelä.*
» » » *Hilda Maria Rossi, yliopp.*
» » » *Yrjö Aleksander Salminen.*
» » » *Eero Kullervo Sankari.*
» » » *Esther Johanna Simonen.*
» » » *Erkki Soini.*
» » » *Olga Elina Spång.*
» » » *Ingegerd Emilia Stenqvist.*
» » » *Vivika Eulalia Ström.*
» » » *Gunnar Olof Strömmer, yliopp.*
» » » *Karin Maria Sundgren.*
» » » *Nina Magdalena Sundman.*
» » » *Otto Rudolf Sundström.*
» » » *Saima Alice Suominen.*
» » » *Meeri Elvira Syvälahti.*
» » » *Alvar Ossian Söderholm.*
» » » *Anna Maria Elisabeth Talvioja, yliopp.*
» » » *Maria Henrika Tuovinen.*
» » » *Aino Maria Vainikainen, yliopp.*
» » » *Olga Alina Veijalainen.*
» » » *Hanna Aleksandra Wallenius.*
» » » *Hilja Agneta Vähäsarja.*
» » » *Kauko Uolevi Arthur Zilliacus.*

Apteekientarkastaja fil. maist. Emil Sandroos on vuoden kuluessa tarkastanut 81 apteekkia, joista 73 itsenäistä ja 8 haara-apteekkia. Apteekit ovat yleensä olleet hyvin hoidetut ja tyydyttävässä kunnossa harvoja poikkeuksia lukuunottamatta. Niinpä on lääkintöhallitus kahdessa tapauksessa ollut pakoitettu antamaan vakavan varoituksen apteekin omistajalle. Yhdessä tapauksessa on omistaja tarkastuksessa tehtyjen huomautusten johdosta katsonut olevansa pakoitettu myymään apteekkinsa ja yhdessä tapauksessa on omistaja apteekin huonon hoidon takia menettänyt erioikeutensa. Yleisvaikutus maan apteekkeista kuitenkin on se, että ne ovat olleet varustetut riittävällä ja hyvänlaatuksella lääkevarastolla ja tarpeellisilla työ- y. m. välineillä sekä että niitä on hoidettu tyydyttävästi jopa sangen useassa tapauksessa kiitettävästi.

VIII. Eläinlääkintölaitos.

Vuoden 1919 lopussa oli laillistettuja eläinlääkärejä maassa 152.

Vuoden kuluessa laillistettiin:

13 p:nä helmik.	eläinlääkäri	<i>A. Enkvist.</i>
13 » huhtik.	»	<i>Thure W. Dammert.</i>
8 » kesäk.	»	<i>A. G. Backman.</i>
» » »	»	<i>G. S. Rosberg.</i>
16 » heinäk.	»	<i>Väinö Oksanen.</i>
24 » elok.	»	<i>Eino Sallinen.</i>
24 » syysk.	eläinlääket. tri	<i>A. L. Andersson.</i>
2 » marrask.	»	<i>T. J. Mäki.</i>
29 » jouluk.	eläinlääkäri	<i>V. E. Granlund.</i>

Kun vuoden kuluessa 2 eläinlääkäreä kuoli, mutta 9 uutta laillistettiin, oli eläinlääkärien lukumäärä v. 1920 lopussa siis 159.

Uudenmaan läänissä asui 38, Turun ja Porin läänissä 20, Ahvenanmaan maakunnassa 2, Hämeen läänissä 28, Viipurin läänissä 28, Mikkelin läänissä 6, Kuopion läänissä 11, Vaasan läänissä 16 ja Oulun läänissä 9 eläinlääkäreitä, jota paitsi 1 eläinlääkäri oleskeli ulkomailla.

Tammikuun 16 p:nä nimitettiin piirieläinlääkäri K. W. Ekqvist Nurmeksen piirin piirieläinlääkäriksi, helmikuun 5 p:nä eläinlääkintölaboratorion assistentti E. Minni Pitkärannan piirin piirieläinlääkäriksi, huhtikuun 22 p:nä piirieläinlääkäri Ernst de Bruyn-Ouboter Sortavalan piirin piirieläinlääkäriksi, kesäkuun 3 p:nä eläinlääkäri E. Ch. Castrén Suojärven piirin piirieläinlääkäriksi, syyskuun 9 p:nä O. Hj. Lautela Tammelan piirin piirieläinlääkäriksi, syyskuun 16 p:nä eläinlääket. tri Väinö Marjanen Suonenjoen piirin piirieläinlääkäriksi sekä joulukuun 23 p:nä kunnaneläinlääkäri Hj. R. Montell Kurkijoen piirin piirieläinlääkäriksi.

Seuraavat kunnan- ja kaupungineläinlääkärit ovat vuoden kuluessa määrätty toimiiinsa:

Tammik.	16	p:nä	eläinlääkäri	<i>A. Eriksson</i>	Jomalan, Eckerön, Sundin, Lemlandin, Hammarlandin ja Saltvikin kuntien eläinlääkäriksi.
Maalisk.	5	»	eläinlääket. tri.	<i>R. Stenius</i>	Lohjan kunnan eläinlääkäriksi.
»	19	»	»	<i>Adiel S. S. Hovilainen</i>	Ruokolahden kunnan eläinlääkäriksi.
Huhtik.	27	»	»	<i>Eino Huilivirta</i>	Rauman kaupungin eläinlääkäriksi.
Kesäk.	4	»	eläinlääkäri	<i>Armas Enkvist</i>	Kangasalan ja Sahalahden kuntien eläinlääkäriksi.
Elok.	17	»	»	<i>Pekka A. Ryyänen</i>	Hyvinkään kunnan eläinlääkäriksi.
»	30	»	»	<i>Väinö Oksanen</i>	Pälkäneen kunnan eläinlääkäriksi.
Syysk.	10	»	»	<i>Y. A. Lehtinen</i>	Kokemäen kunnan eläinlääkäriksi.
Lokak.	12	»	eläinlääket. tri	<i>Agnes Sjöberg</i>	Närpiön kunnan eläinlääkäriksi.
Jouluk.	20	»	»	<i>A. Malkki</i>	Jämsän kunnan eläinlääkäriksi.

Lääkintöhallituksen kamreerin asiantuntija-apulaisena eläinlääkärien matkalaskujen tarkastuksessa on vuoden 1920 aikana toiminut eläinlääket. tri. Hans Söderlund.

Eläinlääketiedettä opiskeleville on jaettu seuraavat apurahat: *A. Enkvistille* 1,000 markkaa, *A. G. Backmanille*, *J. J. Markkaselle*, *T. J. Mäelle*, *A. Palménille*, *E. Salliselle* ja *C. H. Vikmanille* kullekin 2,000 markkaa, *A. Kovasimelle* ja *W. Oksaselle* kummallekin 2,500 markkaa, *A. Chorinille*, *E. Granlundille*, *J. Maunulle*, *G. Rosbergille*, *T. Schwindtille*, *O. Westmanille* ja *E. Reinilälle* kullekin 3,000 markkaa, sekä *A. J. Nybergille* ja *V. A. Roosille* kummallekin 4,000 markkaa.

Kunnaneläinlääkärien palkkaamiseksi on vuoden kuluessa jaettu seuraavat apurahat:

Pälkäneen kunnalle 2,000 markkaa. Hangon kaupungille 2,000 markkaa.

Seuraaville kunnille on valtioapu eläinlääkäriin palkkaamiseksi korotettu seuraavasti:

Rauman kaupungille	2,000 mk.	Paraisten kunnalle	2,400 mk.
Hämeenkyrön kunnalle	..	2,000 »	Lohjan	» 2,000 »
Lammin	»	.. 2,400 »	Jääsken	» 2,000 »
Tyrvään	»	.. 2,000 »	Sortavalan kaupungille	..	2,000 »

Helmikuun 28 p:nä määräsi Valtioneuvosto Vaasan piirin piirieläinlääkäriin kerran kuukaudessa matkustamaan Jurvan ja Pirttikylän pitäjien kirkonkyläin. Samoin elokuun 10 p:nä Tohmajärven piirin piirieläinlääkäriin kerran kuukaudessa matkustamaan Ilomantsin kirkonkylään ja syyskuun 14 p:nä Haapave-

den piirin piirieläinlääkäri joka toinen kuukausi järjestämään vastaanottoja Pyhännön ja Piippolan kirkonkylissä. Joulukuun 20 p:nä määrättiin Viitasaa-
ren piirin piirieläinlääkäri pitämään vastaanottoja 6 kertaa vuodessa Pylkön-
mäen kirkolla.

Eläinlääkäreitten lääkintöhallitukseen lähettämien vuosikertomusten mu-
kaan tarkastettiin v. 1920 yhteensä 135,809 eläintä, näistä hevosia 80,454, nauta-
karjaa 40,738, lampaita 1,639, vuohia 20, sikoja 8,810, koiria 3,942, kissoja 128
ja siipikarjaa 78 kpl.

Lähemmän selostuksen tehdyistä tutkimuksista antavat seuraavat tau-
lukot.

**Yhdistelmä eläinlääkärien ilmoittamista sairaustapauksista kotieläimissä sekä toimi-
tetuista leikkauksista ja tarkastuksista v. 1920.**

*Résumé des rapports des vétérinaires des cas de maladies relevés par eux parmi
les animaux domestiques, les opérations chirurgicales pratiquées et les examens
d'animaux effectués en 1920.*

	Lukumäärä. — Nombre.								Yhteensä. Total.
	Hevosia. Chevaux.	Ruoka- raajia. Races bovins.	Nautakarjaa. Moutons.	Lampaita. Moutons.	Vuohia. Chèvres.	Sikoja. Pores.	Koiria. Chiens.	Kissoja. Chats.	
Uudenmaan lääni.	13,663	11,897	334	2	1,968	1,054	51	44	29,013
Tartuvia tauteja — Infectiones	1,204	1,435	2	—	284	98	1	—	3,024
Märkä tai verenmyrkytys — Pyaemia vel septicaemia	25	34	—	—	7	—	—	—	66
Täpläkuume — Morbus maculosus	14	1	—	—	—	—	—	—	15
Luuriisi tai luunpehmeneminen — Ra- chitis vel osteomalachia	51	135	—	—	105	6	—	—	297
Lonkkasärky — Lumbago	146	6	—	—	—	—	—	—	152
Poikimahalvaus — Eklampsia puerperalis Ähky — Enteralgia	—	63	90	—	—	—	—	—	153
Pullistustanti — Tympanitis	284	5	1	—	—	—	—	—	290
Hedelmättömyys — Sterilitas	8	107	2	—	—	—	—	—	117
Patti — Arthritis chronica deformans tarsi Myrkytys — Intoxicatio	71	1 237	—	—	11	1	—	—	1 320
Kasvaimia — Tumores	194	—	—	—	—	—	—	—	194
Verenkiertoelinten tauteja — Morbi orga- norum circulationis	19	67	6	1	26	12	3	13	147
Hengityselinten tauteja — Morbi organo- rum respirationis	70	42	—	—	1	14	—	—	127
Ruansulatuselinten tauteja — Morbi or- ganorum digestionis	213	136	1	—	12	13	—	—	375
Virtsa- ja siitineliintautia — Morbi or- ganorum uropoëticorum et sexualium muliebrum	612	116	22	1	60	39	8	1	859
Hermoston tauteja — Morbi systematis nervorum	1,344	1,348	17	—	246	190	19	—	3,164
Silmätauteja — Morbi oculorum	287	2,339	14	—	52	35	1	—	2 723
Korvatauteja — Morbi organi auditus ... Liikuntoelinten tauteja — Morbi organo- rum locomotionis	87	52	1	—	48	17	—	—	205
Ihotauteja — Morbi cutis	198	111	—	—	—	62	2	—	373
Erinäisiä muita tauteja — Morbi alii ... Kuoheitseminen — Castrationes	6	6	—	—	16	77	5	—	110
Muita leikkauksia — Operationes alii ... Tarkastuksia eri tarkoituksia varten — Inspectiones pro causis alii	2,734	549	2	—	81	55	2	2	3 425
	977	1,574	—	—	192	125	2	24	2,894
	2,045	607	35	—	58	102	6	4	2,857
	741	23	141	—	624	38	2	—	1,569
	1,767	884	—	—	143	133	—	—	2,927
	566	1,020	—	—	2	37	—	—	1,625

	Lukumäärä. — Nombre.								
	Yhteensä. Total.	Sihteeria. Volont.	Kissoja. Chats.	Katja. Chiens.	Sikoj. Pores.	Vuohia. Chèvres.	Lampaita. Moutons.	Nautakarjaa. Rases bovin.	Hevosia. Chevaux.
Turun ja Porin lääni.	10,238	5,582	265	7	1,557	443	40	31	18,163
Tarttuvia tauteja — Infectiones	666	631	—	—	238	60	1	—	1,596
Märkä tai verenmyrkytys — Pyaemia vel septicaemia	25	17	—	—	—	—	—	—	42
Täpläkuume — Morbus maculosus	5	—	—	—	—	—	—	—	5
Luuriisi tai luunpehmeneminen — Ra- chitis vel osteomalachia	21	87	—	—	142	—	—	—	250
Lonkkasarkey — Lumbago	43	2	—	—	—	—	—	—	45
Poikimahalvaus — Eklampsia puerperalis	—	109	—	—	2	—	—	—	111
Ähky — Enteralgia	251	8	—	—	—	—	—	—	259
Pullistustauti — Tympanitis	—	107	3	1	—	—	—	—	111
Hedelmättömyys — Sterilitas	54	845	—	—	12	1	—	—	912
Patti — Arthritis chronica deformans tarsi	170	—	—	—	—	—	—	—	170
Myrkytys — Intoxicatio	4	28	6	2	1	8	4	—	53
Kasvaimia — Tumores	119	48	—	—	—	8	—	—	175
Verenkiertoelinten tauteja — Morbi orga- norum circulationis	68	31	—	—	—	1	—	—	100
Hengityselinten tauteja — Morbi organo- rum respirationis	526	93	2	—	23	7	—	—	651
Ruansulatuselinten tauteja — Morbi or- ganorum digestionis et sexualium mu- liebrum	1,513	626	147	—	249	88	3	—	2,626
Virts- ja siitinelintentauteja — Morbi or- ganorum uropoëticorum et sexualium muliebrum	158	1,368	1	—	28	24	—	—	1,579
Hermoston tauteja — Morbi systematis nervorum	39	15	—	—	30	9	—	—	93
Silmätauteja — Morbi oculorum	153	80	—	—	3	15	—	—	251
Korvatauteja — Morbi organi auditus ..	6	1	—	—	—	23	—	—	30
Liikuntoelinten tauteja — Morbi organo- rum locomotionis	1,716	240	—	—	6	25	1	2	1,990
Ihotauteja — Morbi cutis	571	447	—	—	189	27	13	25	1,272
Erinäisiä muita tauteja — Morbi alii ...	1,098	198	1	—	3	33	—	—	1,333
Kuohitseminen — Castrationes	694	29	103	3	618	26	15	4	1,492
Muita leikkauksia — Operationes alii ...	1,500	385	2	1	9	86	3	—	1,966
Tarkastuksia eri tarkoituksia varten — Inspectiones pro causis alii	838	187	—	—	4	2	—	—	1,031
Ahvenanmaan maakunta.	227	222	2	—	27	3	—	—	481
Tarttuvia tauteja — Infectiones	5	20	—	—	—	—	—	—	25
Luuriisi tai luunpehmeneminen — Ra- chitis vel osteomalachia	—	—	—	—	4	—	—	—	4
Lonkkasarkey — Lumbago	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poikimahalvaus — Eklampsia puerperalis	—	5	—	—	—	—	—	—	5
Ähky — Enteralgia	18	—	—	—	2	—	—	—	20
Pullistustauti — Tympanitis	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Hedelmättömyys — Sterilitas	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Patti — Arthritis chronica deformans tarsi	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Myrkytys — Intoxicatio	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Kasvaimia — Tumores	1	2	—	—	—	—	—	—	3
Verenkiertoelinten tauteja — Morbi orga- norum circulationis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hengityselinten tauteja — Morbi organo- rum respirationis	11	1	—	—	—	—	—	—	12
Ruansulatuselinten tauteja — Morbi or- ganorum digestionis	29	73	1	—	6	2	—	—	111
Virts- ja siitinelintentauteja — Morbi or- ganorum uropoëticorum et sexualium muliebrum	2	46	1	—	1	1	—	—	51

	Lukumäärä. — Nombro.							
	Yhteensä. Total.	Suomalaisia. Suomalaisia.	Finland. Finland.	Swedes. Swedes.	Finns. Finns.	Swedes. Swedes.	Finns. Finns.	Swedes. Swedes.
Hermoston tauteja — Morbi systematis nervorum	1	1	—	—	—	—	—	2
Silmätauteja — Morbi oculorum	—	1	—	—	—	—	—	1
Korvatauteja — Morbi organi auditus ..	—	—	—	—	—	—	—	—
Liikuntoelinten tauteja — Morbi organo- rum locomotionis	29	14	—	—	1	—	—	44
Ihotauteja — Morbi cutis	18	13	—	—	13	—	—	44
Erinäisiä muita tauteja — Morbi alii ...	29	9	—	—	—	—	—	38
Kuohitseminen — Castrationes	2	—	—	—	—	—	—	2
Muita leikkauksia — Operationes alii ...	17	14	—	—	—	—	—	31
Tarkastuksia eri tarkoituksia varten — Inspectiones pro causis aliis	64	18	—	—	—	—	—	82
Hämeen lääni.	11,547	5,380	452	4	1,351	527	1	19,263
Tarttuvia tautia — Infectiones	1,386	1,167	—	—	446	152	—	3,151
Märkä tai verenmyrkytys — Pyaemia vel septicaemia	31	7	—	—	1	—	—	39
Täpläkuume — Morbus maculosus	9	—	—	—	—	—	—	9
Luuriisi tai luunpehmeneminen — Ra- chitis vel osteomalachia	22	181	29	—	79	2	—	313
Lonkkasärky — Lumbago	97	1	—	—	—	—	—	98
Poikimahalvaus — Eklampsia puerperalis	—	102	—	—	7	—	—	109
Ähky — Enteralgia	356	5	—	—	1	—	—	362
Pullistustauti — Tympanitis	8	100	1	1	—	—	—	110
Hedelmättömyys — Sterilitas	65	514	—	—	16	—	—	595
Patti — Arthritis chronica deformans tarsi	175	—	—	—	—	—	—	175
Myrkytys — Intoxicatio	26	34	1	—	11	5	—	77
Kasvaimia — Tumores	52	10	—	—	—	1	—	63
Verenkiertoelinten tauteja — Morbi orga- norum circulationis	187	31	—	—	1	3	—	222
Hengityselinten tauteja — Morbi organo- rum respirationis	437	26	—	—	47	8	—	518
Ruansulatuselinten tauteja — Morbi or- ganorum digestionis	1,459	851	69	—	139	54	—	2,572
Virts- ja siitinlimentitautia — Morbi or- ganorum uropoëticorum et sexualium muliebrum	186	1,154	2	—	28	11	—	1,381
Hermoston tauteja — Morbi systematis nervorum	35	11	—	—	6	8	1	61
Silmätauteja — Morbi oculorum	130	57	—	—	—	23	—	210
Korvatauteja — Morbi organi auditus ..	4	—	—	—	—	30	—	34
Liikuntoelinten tauteja — Morbi organo- rum locomotionis	1,991	155	1	—	9	35	—	2,191
Ihotauteja — Morbi cutis	644	294	1	—	65	42	—	1,046
Erinäisiä muita tauteja — Morbi alii ...	1,519	198	2	—	16	52	—	1,787
Kuohitseminen — Castrationes	1,184	6	343	—	461	25	1	2,023
Muita leikkauksia — Operationes alii ...	1,195	240	3	3	12	65	—	1,515
Tarkastuksia eri tarkoituksia varten — Inspectiones pro causis aliis	349	236	—	—	6	11	—	602
Vilpurin lääni.	16,754	6,788	188	—	1,484	850	8	26,073
Tarttuvia tautia — Infectiones	1,893	1,273	—	—	248	191	1	3,606
Märkä tai verenmyrkytys — Pyaemia vel septicaemia	31	2	—	—	—	—	—	33
Täpläkuume — Morbus maculosus	11	—	—	—	—	—	—	11
Luuriisi tai luunpehmeneminen — Ra- chitis vel osteomalachia	42	162	—	—	115	4	—	323
Lonkkasärky — Lumbago	82	—	—	—	—	—	—	82
Poikimahalvaus — Eklampsia puerperalis	1	199	—	—	5	—	—	205

	Lukumäärä. — Nombre.								
	Yhteensä. Total.	Suipokarjaa. Vakaille.	Kissoja. Chats.	Koiria. Chiens.	Sikoja. Pors.	Vuohia. Chèvres.	Lampaita. Moutons.	Nautakarjaa. Races bovinæ.	Hevosia. Chevaux.
Ähky — Enteralgia	409	9	—	—	—	—	—	—	418
Pullistustauti — Tympanitis	2	194	—	—	—	—	—	—	196
Hedelmättömyys — Sterilitas	149	579	—	—	—	—	—	—	730
Patti — Arthritis chronica deformans tarsi	171	—	—	—	—	—	—	—	171
Myrkytys — Intoxicatio	6	55	—	61	8	2	—	—	132
Kasvaimia — Tumores	162	11	—	—	4	—	—	—	177
Verenkiertoelinten tauteja — Morbi organorum circulationis	243	58	1	3	1	—	—	—	306
Hengityselinten tauteja — Morbi organorum respirationis	756	74	1	10	36	—	—	—	877
Ruuansulatuselinten tauteja — Morbi organorum digestionis	3,097	1,289	24	286	158	—	—	—	4,854
Virtsa- ja siitinelintentauteja — Morbi organorum uropoëticorum et sexualium muliebrum	256	1,114	5	37	15	1	—	—	1,428
Hermoston tauteja — Morbi systematis nervorum	115	13	2	13	28	—	—	—	171
Silmätauteja — Morbi oculorum	274	92	—	—	44	—	—	—	410
Korvatauteja — Morbi organi auditus ..	10	2	—	—	79	—	—	—	91
Liikuntoelinten tauteja — Morbi organorum locomotionis	2,387	404	1	12	20	1	—	—	2,825
Ihotauteja — Morbi cutis	993	420	5	153	51	1	—	—	1,623
Erinäisiä, muita tauteja — Morbi alii ...	1,505	259	19	2	86	2	—	—	1,873
Kuohitseminen — Castrationes	1,077	54	126	503	14	—	—	—	1,774
Muita leikkauksia — Operationes alii ...	1,636	362	4	29	72	1	—	—	2,104
Tarkastuksia eri tarkoituksia varten — Inspectiones pro causis aliis	1,446	163	—	7	37	—	—	—	1,653
Mikkelin lääni.	3,995	1,313	19	445	163	2	—	—	5,937
Tarttuvia tauteja — Infectiones	326	350	—	311	23	—	—	—	1,010
Märkä tai verenmyrkytys — Pyæmia vel septicaemia	7	4	—	1	1	—	—	—	13
Täpläkuume — Morbus maculosus	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Lauriisi tai luunpehmeneminen — Rachitis vel osteomalachia	9	90	—	9	—	—	—	—	108
Lonkkasärky — Lumbago	23	—	—	—	—	—	—	—	23
Poikimahalvaus — Eklampsia puerperalis ..	—	20	—	—	—	—	—	—	20
Ähky — Enteralgia	108	—	1	—	—	—	—	—	109
Pullistustauti — Tympanitis	3	30	2	—	—	—	—	—	35
Hedelmättömyys — Sterilitas	15	32	—	—	—	—	—	—	47
Patti — Arthritis chronica deformans tarsi ..	59	—	—	—	—	—	—	—	59
Myrkytys — Intoxicatio	1	3	—	—	—	—	—	—	5
Kasvaimia — Tumores	14	—	—	—	1	—	—	—	14
Verenkiertoelinten tauteja — Morbi organorum circulationis	22	3	—	—	—	—	—	—	25
Hengityselinten tauteja — Morbi organorum respirationis	262	12	—	—	12	—	—	—	286
Ruuansulatuselinten tauteja — Morbi organorum digestionis	863	215	16	83	23	—	—	—	1,200
Virtsa- ja siitinelintentauteja — Morbi organorum uropoëticorum et sexualium muliebrum	39	185	—	7	1	—	—	—	232
Hermoston tauteja — Morbi systematis nervorum	6	—	—	2	9	—	—	—	17
Silmätauteja — Morbi oculorum	164	28	—	—	13	—	—	—	205
Korvatauteja — Morbi organi auditus ..	—	—	—	—	20	—	—	—	20
Liikuntoelinten tauteja — Morbi organorum locomotionis	422	59	—	1	14	—	—	—	496
Ihotauteja — Morbi cutis	290	193	—	9	7	—	—	—	499

	Lukumäärä. — Nombre.									
	Yhteensä. Total.	Sipharisaa. Volalia.	Kisroja. Chals.	Kolha. Chents.	Silhoja. Fors.	Vuohia. Chavers.	Lampaita. Moutons.	Nautakarjaa. Race bovine.	Hevonia. Chevaux.	Ohouksia.
Erinäisiä muita tauteja — Morbi alii ...	378	22	—	—	15	2	—	—	—	417
Kuohitseminen — Castrationes	113	—	—	22	2	—	—	—	—	137
Muita leikkauksia — Operationes alii ...	349	67	—	—	20	—	—	—	—	436
Tarkastuksia eri tarkoituksia varten — Inspectiones pro causis aliis	520	—	—	—	2	—	—	—	—	522
Kuopion lääni.	4,884	2,342	50	4	587	140	2	—	—	8,009
Tarttuvia tauteja — Infectiones	308	465	—	—	155	23	—	—	—	951
Märkä tai verenmyrkytys — Pyaemia vel septicaemia	28	—	—	—	—	—	—	—	—	28
Täpläkuume — Morbus maculosus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Luuriisi tai luunpehmeneminen — Ra- chitis vel osteomalachia	23	88	—	—	77	—	—	—	—	188
Lonkkasärky — Lumbago	24	—	—	—	—	—	—	—	—	24
Poikimahalvaus — Eklampsia puerperalis	—	58	—	—	—	—	—	—	—	58
Ähky — Enteralgia	121	4	—	—	—	—	—	—	—	125
Pullistustauti — Tympanitis	—	36	1	—	—	—	—	—	—	37
Hedelmättömyys — Sterilitas	46	87	—	—	—	—	—	—	—	133
Patti — Arthritis chronica deformans tarsi	85	1	—	—	—	—	—	—	—	86
Myrkytys — Intoxicatio	2	16	1	—	4	—	—	—	—	23
Kasvaimia — Tumores	42	2	—	—	—	1	—	—	—	45
Verenkiertoelinten tauteja — Morbi orga- norum circulationis	48	16	—	—	1	—	—	—	—	65
Hengityselinten tauteja — Morbi organo- rum respirationis	95	8	—	—	3	1	—	—	—	107
Ruuansulatuselinten tauteja — Morbi or- ganorum digestionis	1,005	505	6	—	99	47	1	—	—	1,663
Virts- ja siitineliintentauteja — Morbi or- ganorum uropoëticorum et sexualium muliebrum	94	322	—	—	10	3	—	—	—	429
Hermoston tauteja — Morbi systematis nervorum	7	2	—	—	—	—	—	—	—	9
Silmätauteja — Morbi oculorum	83	34	2	—	—	6	—	—	—	125
Korvatauteja — Morbi organi auditus ..	5	—	—	—	3	11	—	—	—	19
Liikuntoelinten tauteja — Morbi organo- rum locomotionis	767	45	3	3	5	8	—	—	—	831
Ihotauteja — Morbi cutis	396	385	—	—	34	15	—	—	—	830
Erinäisiä muita tauteja — Morbi alii ...	448	35	—	—	3	9	1	—	—	496
Kuohitseminen — Castrationes	378	—	37	1	190	5	—	—	—	611
Muita leikkauksia — Operationes alii ...	505	53	—	—	3	11	—	—	—	572
Tarkastuksia eri tarkoituksia varten — Inspectiones pro causis aliis	374	180	—	—	—	—	—	—	—	554
Vaasan lääni.	12,600	4,436	173	3	1,002	551	15	1	—	18,781
Tarttuvia tauteja — Infectiones	431	388	7	—	115	153	1	—	—	1,095
Märkä tai verenmyrkytys — Pyaemia vel septicaemia	20	10	—	—	—	—	—	—	—	30
Täpläkuume — Morbus maculosus	8	1	—	—	—	—	—	—	—	9
Luuriisi tai luunpehmeneminen — Ra- chitis vel osteomalachia	44	258	10	—	125	1	—	—	—	438
Lonkkasärky — Lumbago	88	3	—	—	—	—	—	—	—	91
Poikimahalvaus — Eklampsia puerperalis	—	122	—	—	—	—	—	—	—	122
Ähky — Enteralgia	395	22	—	—	2	—	—	—	—	419
Pullistustauti — Tympanitis	—	141	4	—	—	—	—	—	—	145
Hedelmättömyys — Sterilitas	82	289	—	—	—	1	—	—	—	372
Patti — Arthritis chronica deformans tarsi	234	—	—	—	—	—	—	—	—	234
Myrkytys — Intoxicatio	23	19	—	—	7	3	—	—	—	52
Kasvaimia — Tumores	67	12	—	—	—	2	—	—	—	81

	Lukumäärä. — Nombre.								
	Yhteensä. Total.	Silpukarjaa, Volaille.	Kissoja, Chats.	Koira, Chiens.	Sikojia, Pores.	Vuohia, Chèvres.	Lamppaita, Moutons.	Nautakarjaa, Races bovines.	Hevosia, Chevaux.
Verenkiertoelinten tauteja — Morbi organorum circulationis	172	—	—	—	4	—	—	28	140
Hengityselinten tauteja — Morbi organorum respirationis	733	—	—	28	11	—	3	44	647
Ruuansulatuselinten tauteja — Morbi organorum digestionis	3,812	—	1	56	192	—	89	989	2,485
Virtsa- ja siitineliintentauteja — Morbi organorum uropoëticorum et sexualium muliebrum	1,148	—	—	15	30	—	1	893	209
Hermoston tauteja — Morbi systematis nervorum	104	—	—	18	10	—	1	23	52
Silmätauteja — Morbi oculorum	285	—	—	35	—	—	—	36	214
Korvatauteja — Morbi organi auditus ..	74	—	10	57	—	—	—	2	5
Liikuntoelinten tauteja — Morbi organorum locomotionis	2,063	1	—	19	13	—	—	182	1,848
Ihotauteja — Morbi cutis	1,107	—	—	45	36	—	—	306	715
Erinäisiä muita tauteja — Morbi alii ...	1,325	—	—	54	8	—	8	196	1,059
Kuohitseminen — Castrationes	1,462	—	—	6	438	—	3	3	965
Muita leikkauksia — Operationes alii ...	1,603	—	—	1	11	—	—	189	1,348
Tarkastuksia eri tarkoituksia varten — Inspectiones pro causis aliis	1,805	—	—	4	—	—	—	280	1,521
Oulun lääni.	10,090	9	211	390	156	2,778	6,546		
Tarttuvia tauteja — Infectiones	864	—	—	19	76	—	—	436	333
Märkä tai verenmyrkytys — Pyaemia vel septicaemia	15	—	—	—	—	—	—	—	15
Täpläkuume — Morbus maculosus	4	—	—	—	—	—	—	—	4
Luuriisi tai luunpehmeneminen — Rachitis vel osteomalachia	185	—	—	20	—	—	—	153	12
Lonkkasarkey — Lumbago	17	—	—	—	—	—	—	—	17
Poikimahalvaus — Eklampsia puerperalis	80	—	—	—	—	—	—	80	—
Ähky — Enteralgia	161	—	—	—	—	—	—	13	148
Pullistustauti — Tympanitis	90	—	—	—	—	—	—	75	5
Hedelmättömyys — Sterilitas	116	—	—	—	—	—	—	81	35
Patti — Arthritis chronica deformans tarsi	146	—	—	—	—	—	—	—	146
Myrkytys — Intoxicatio	15	—	—	1	5	—	—	3	4
Kasvaimia — Tumores	41	—	—	1	—	—	—	5	35
Verenkiertoelinten tauteja — Morbi organorum circulationis	99	—	—	2	—	—	—	15	81
Hengityselinten tauteja — Morbi organorum respirationis	269	—	—	10	1	—	3	10	245
Ruuansulatuselinten tauteja — Morbi organorum digestionis	1,925	—	2	33	68	—	64	590	1,168
Virtsa- ja siitineliintentauteja — Morbi organorum uropoëticorum et sexualium muliebrum	503	—	—	7	5	—	—	378	113
Hermoston tauteja — Morbi systematis nervorum	37	—	—	3	—	—	—	17	17
Silmätauteja — Morbi oculorum	118	—	—	12	—	—	—	31	73
Korvatauteja — Morbi organi auditus ..	26	—	2	20	1	—	—	—	3
Liikuntoelinten tauteja — Morbi organorum locomotionis	1,291	—	—	4	5	—	—	123	1,159
Ihotauteja — Morbi cutis	578	—	—	7	7	—	—	163	401
Erinäisiä muita tauteja — Morbi alii ...	607	—	—	16	1	—	—	86	503
Kuohitseminen — Castrationes	786	—	—	3	245	—	73	8	457
Muita leikkauksia — Operationes alii ...	721	—	—	9	2	—	—	99	606
Tarkastuksia eri tarkoituksia varten — Inspectiones pro causis aliis	1,396	—	—	7	11	—	—	412	966
Summa summarum	80,454	40,738	1,639	20	8,810	3,942	128	78,135,809	

Taulukko v. 1920 huomatuista tarttuvista kotieläintautitapauksista.

Tableau indiquant les cas de maladies infectieuses des animaux domestiques observés en 1920.

Piirieläinlääkäripiiri. Districts vétérinaires.	Abortus infectioens.	Achnomycoosis.	Anthrax.	Aphthae epizooticae.	Cholera gallinarum.	Coryza contagiosa equorum.	Ekantthema colicale vesiculosum.	Febris catarrhalis maligna bovum.	Febris catarrhalis epizootica canis.	Febris catarrhalis vesicularum.	Gastroenteritis infectiosa vituli.	Influenza erysipelatoza.	Kolipittu catarrhalis contagiosa.	Malignus.	Lymphanthra epizootica equorum.	Pneumonia interlobularis contagiosa.	Rabies.	Rhusiopathia suis.	Sarcophytosea haemorrhagica bovum.	Scabies.	Stomatitis pustulosa contagiosa.	Septicaemia haemorrhagica suis.	Tetanus.	Variole et varicellae.	Yhteensä — Total.		
Uudenmaan lääni.	381	491	4			1,038		50	45	74			6			440		27	284	8	101		25	49	3,024		
Helsingin piiri	28	129				137		19	28	6			1			81		16	27	1	68		4	31	577		
Porvoon »	49	64				110		15	3	18						75			136				9		479		
Loviisan »	18	24	1			88		4	6				5			50		7	12		16		1		232		
Karjan »	64	97				167		2								57			52	3	6		7	16	471		
Vihdin »	222	177	3			536		14	10	44						177		4	57	4	11		4	2	1,265		
Turun ja Porin lääni.	281	132	8			540		52	3	23	11	40				78		6	240		96		1	3	75	1,596	
Turun piiri	71	19	2			13		28		15						8			47		36			2	241		
Porin »	101	71	2			53		16		11								7	99		24		1	41	426		
Laitilan »	14	19	4			112		3								32			25		22			22	253		
Ikaalisten »		13				320										32		6	43		3				417		
Tyrvään »	70	8				32		2	3	8			40			4			26		5		1	2	211		
Loimaan »	25	2				10		3								2					6				48		
Ahvenanmaan maak.	5															20										25	
Godbyn piiri	5															20										25	
Hämeen lääni.	313	105	1			1,226		147	30	7	2	81	15			507		18	3	354	1	145	87	5	21	83	3,151
Hämeenlinnan piiri ..	44	18				171		13	8							133		2	81		30		7	33	552		
Tampereen »	2	30				316		64	7				11			51		4	80	1	30		5	2	12	645	
Lahden »	232	21				674		55	10	7	2	52				145		1	120		10	87		9	10	1,435	
Jämsän »		6				9		3								28					27					73	
Tammelan »	35	15	1			47		4	2				29	4		85			65		44				25	356	
Vilppulan »		15				9		8	3							35			8		4		3	3		90	
Vilppurin lääni.	64	73	27			1,480		180	33	57	15	25				970	14		8	194	48	288		23	13	94	3,606
Vilppurin piiri ..	24	17	7			258		51								287		3	2		3		2	49	703		
Haminan » ..	36	22				462		87	31	46			6			310	14		49	40	40		16	9	25	1,193	
Uudenkirkon » ..			20			19		2		8	15					69			16		15					164	
Käkisalmen » ..		19				53		4					18			37			30					1	8	170	
Kurkijoen » ..	4	11				282		8	2	3			1			121			54	8			1	1	8	504	
Sortavalan » ..		2				136		20								80		1	6		61					306	
Lappeenrannan » ..						232		5								61		4	37						4	343	
Suojärven » ..						18															39					57	
Raudun » ..		2				20		3								5					130		6			166	

	Yhteensä — Total.	Variole et varicellae.	Tetanus.	Stomatitis pustulosa contagiosa.	Septicaemia haemorrhag. suis.	Scabies.	Sarcophyema haemorrhagium bovis.	Rhusiopychia suis.	Babes.	Pneumopleuretia contagiosa equorum.	Pneumonia interlobularis contagiosa.	Phroplasmosis.	Lymphangitis epizootica equorum.	Malleus.	Koipitis catarrhalis contagiosa.	Influenza erysipelacea.	Gastroenteritis infectiosa vituli.	Febris catarrhalis maligna bovis.	Febris catarrhalis epizootica canis.	Exanthema cutale vesiculosum.	Coryza contagiosa equorum.	Cholera gallinarum.	Aphthae epizooticae.	Anthrax.	Actinomycosis.	Abortus infectiosus.	Piirieläinlääkäripiiri. Districts vétérinaires.				
Mikkelin lääni.	102	8		313		21	13	6		183																					
Mikkelin piiri		2		68		2	7	6		69																		258			
Hartolan »				8		2	2			10																		26			
Savonlinnan »		2		162		17	4																					351			
Pieksämäen »	102	4		75						104																		375			
Kuopion lääni.	73	17	6	244		28	23	3		273																		951			
Kuopion piiri	29	7		80		13	7			155																		349			
Joensuun »		3		36		2	2			80																		130			
Iisalmen »	44	4	6	113		9	5	3		20																		346			
Nurmeksen »		3		6		2	8																					67			
Suonenjoen »				9		2	1			18																		59			
Vaasan lääni.	52	71	3	327		151	53		9	94	2				92													1,095			
Vaasan piiri		25	2	21		70	8			1																		165			
Kristinankaup. » . . .		3		126		15	9			7	1																	203			
Seinäjoen »		23		10		2	8																					86			
Kokkolan »	44	6		48		45	18		9	87					7													312			
Jyväskylän »		10		42		12				72					1													181			
Viitasaaren »		8	4	50		3	2			1																		69			
Alavuden »			1	23		4	7																					47			
Vetelin »				7			1			12					3													32			
Oulun lääni.	275	18		313	3	76	39	26	2	27	4				5													864			
Oulun piiri	28			27		24																						83			
Kajaanin »				21		11																						38			
Kemin »	10	1		46		15																						72			
Haapaveden »	32	3		56		6	4	5		29					3													163			
Ylivieskan »	205	13		102		33	17	21	2			2																431			
Pudasjärven »		1		25		2	2																					29			
Rovaniemen »				30	3	2							4															39			
Kittilän »				6			1																					9			
Summa summarum	1,546	915	49	5,481		3,705	239	196	39	273	21				2,568	14	26	44	1,672	87	819						87	49	85	404	15,322

Taulukko v. 1920 toimitetuista tuberkuliinitutkimuksista.
Tableau des examens par la tuberculine effectués en 1920.

Kaupunki tai pitäjä, jossa tutkimus on tapahtunut. <i>Ville ou paroisse ou l'examen a eu lieu.</i>	Karjojen lukumäärä. <i>Nombre d'assortiments de bétail.</i>			1 vuotta nuorempia eläimiä. <i>Animaux au-dessous de 1 an.</i>		2 ½ v. nuorempia sonneja ja hiehoja. <i>Taurillons et génisses au-dessous de 2 ½ ans.</i>		2 ½ v. vanhempia sonneja ja lehmiä. <i>Taureaux et vaches au-dessus de 2 ½ ans.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		
	joissa on esiintynyt reaktioita. <i>Chez lesquels des réactions ont eu lieu.</i>	joissa ei ole esiintynyt reaktioita. <i>Chez lesquels des réactions n'ont pas eu lieu.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>	Tutkittujen lukumäärä. <i>Nombre d'examinés.</i>	Reaktioiden lukumäärä. <i>Nombre de réactions.</i>	Tutkittujen lukumäärä. <i>Nombre d'examinés.</i>	Reaktioiden lukumäärä. <i>Nombre de réactions.</i>	Tutkittujen lukumäärä. <i>Nombre d'examinés.</i>	Reaktioiden lukumäärä. <i>Nombre de réactions.</i>	Tutkittujen lukumäärä. <i>Nombre d'examinés.</i>	Reaktioiden lukumäärä. <i>Nombre de réactions.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>
Uudenmaan lääni. 1)	49	12+(2)	63	193	4	734	6	2,509	40+(2)	3 436	50+(2)	
Askola	7	—	7	—	—	74	—	270	—	344	—	
Elimäki	2	1	3	—	—	353	4	80	—	433	4	
Helsingin pit.	6	2	8	12	—	20	—	90	2	122	2	
Karja	2	—	2	18	—	20	—	164	—	202	—	
Lappträsk	—	1	1	34	4	—	—	—	—	34	4	
Liljendal	2	—	2	—	—	—	—	30	—	30	—	
Lohja	5	4	9	56	—	51	2	292	15	399	17	
Mäntsälä	4	1+(1)	6	—	—	21	—	274	1+(1)	295	1+(1)	
Pernaja	1	—	1	—	—	—	—	112	—	112	—	
Pornainen	2	—	2	1	—	4	—	64	—	69	—	
Porvoon kaupunki ja pit.	6	(1)	7	55	—	88	—	479	(1)	622	(1)	
Ruotsinpyhtää	2	—	2	—	—	32	—	108	—	140	—	
Siuntio	6	1	7	4	—	34	—	163	1	201	1	
Snappertuna	2	—	2	2	—	4	—	54	—	60	—	
Vihti	2	—	4	11	—	33	—	329	21	373	21	
Turun ja Porin lääni. 1)	32	38	70	261	9+(4)	283	28+(2)	1,492	185+(21)	2 036	222+(27)	
Aura	—	1	1	21	8	20	14	109	87	150	109	
Eura	1	4	5	13	—	18	2	69	2	100	4	
Honkilahti	1	—	1	—	—	6	—	5	—	11	—	
Kaarina	—	2	2	2	—	1	—	43	(4)	46	(4)	
Kiikka	—	1	1	19	—	8	—	81	2	108	2	
Lappi	1	1	2	2	1	4	—	28	—	34	1	
Lieto	—	1	1	1	—	8	1	21	2	30	3	
Lokalahti	4	3	7	26	—	25	—	100	4	151	4	
Maaria	—	1	1	16	—	5	—	35	1+(2)	56	1+(2)	
Masku	—	2	2	1	—	10	—	41	1+(4)	52	1+(4)	
Mynämäki	—	1	1	2	—	2	1	4	—	8	1	
Nakkila	—	1	1	—	—	40	2	180	9	220	11	
Parainen	1	1	2	40	—	13	1	279	1+(2)	332	2+(2)	
Piikkiö	—	2	2	23	—	37	1	87	3	147	4	
Pyhäranta	1	2	3	11	—	14	—	48	2	73	2	
Raisio	—	3	3	12	—	7	2+(1)	114	43+(6)	133	45+(7)	
Rymättylä	—	1	1	19	(4)	7	—	25	(1)	51	(5)	
Taivassalo	—	3	3	13	—	12	3	72	17	97	20	
Uusikirkko	22	5	27	28	—	25	1	86	4	139	5	
Vahto	—	1	1	2	—	12	(1)	28	5+(2)	42	5+(3)	
Vehmaa	1	2	3	10	—	9	—	37	2	56	2	
Ahvenanmaan maakunta.	2	—	2	—	—	6	—	16	—	22	—	
Finström	1	—	1	—	—	4	—	10	—	14	—	
Jomala	1	—	1	—	—	2	—	6	—	8	—	

1) Sulkumerkkien välissä olevat luvut osottavat epävarmoja reaktioita.

Kaupunki tai pitäjä, jossa tutkimus on tapahtunut. <i>Ville ou paroisse ou l'examen a eu lieu.</i>	Karjojen lukumäärä. <i>Nombre d'assortiments de bétail.</i>			1 vuotta nuorempia eläimiä. <i>Animaux au-dessous de 1 an.</i>	2 ½ v. nuorempia sonneja ja hehoja. <i>Taurillons et génisses au-dessous de 2 ½ ans.</i>	2 ½ v. vanhempia sonneja ja lehmiä. <i>Taureaux et vaches au-dessus de 2 ½ ans.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>				
	Joissa on esiintynyt reaktioita. <i>Chez lesquels des réactions ont eu lieu.</i>	Joissa ei ole esiintynyt reaktioita. <i>Chez lesquels des réactions n'ont pas eu lieu.</i>	<i>Total.</i>	Reaktioiden lukumäärä. <i>Nombre de réactions.</i>	Tutkittujen lukumäärä. <i>Nombre d'examinés.</i>	Reaktioiden lukumäärä. <i>Nombre de réactions.</i>	Tutkittujen lukumäärä. <i>Nombre d'examinés.</i>	Reaktioiden lukumäärä. <i>Nombre de réactions.</i>	Reaktioiden lukumäärä. <i>Nombre de réactions.</i>		
Hämeen lääni.	26	6	32	111		287		1,507	9	1,905	9
Hattula	3	—	3	—	—	21	—	150	—	171	—
Hausjärvi	1	—	1	2	—	11	—	3	—	16	—
Hämeenlinnan mk.	1	—	1	—	—	—	—	38	—	38	—
Janakkala	4	—	4	16	—	44	—	425	—	485	—
Kangasala	5	2	7	6	—	28	—	151	3	185	3
Kuhmoinen	1	—	1	—	—	1	—	5	—	6	—
Orivesi	1	1	2	—	—	4	—	18	1	22	1
Pälkäne	2	—	2	—	—	39	—	122	1	161	1
Somerniemi	1	1	2	52	—	23	—	86	2	161	2
Somero	2	1	3	18	—	21	—	86	1	125	1
Teisko	—	1	1	2	—	2	—	10	1	14	1
Tyrvöntö	4	—	4	14	—	92	—	402	—	508	—
Vanaja	1	—	1	1	—	1	—	11	—	13	—
Viipurin lääni.	40	11	51	50		178		1,103	22	1,331	22
Anjala	1	—	1	2	—	1	—	43	—	46	—
Antrea	1	—	1	—	—	—	—	9	—	9	—
Hiitola	4	3	7	—	—	—	—	133	3	133	3
Johannes	1	—	1	4	—	5	—	45	—	54	—
Kirvu	1	—	1	—	—	2	—	8	—	10	—
Kivennapa	1	—	1	—	—	—	—	26	—	26	—
Kymi	3	—	3	—	—	22	—	123	—	145	—
Lappee	1	—	1	2	—	2	—	38	—	42	—
Muolaa	—	3	3	—	—	—	—	42	7	42	7
Pyhtää	13	—	13	3	—	14	—	70	—	87	—
Pyhäjärvi	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—
Ruokolahti	1	—	1	18	—	20	—	63	—	101	—
Sippola	1	—	1	—	—	1	—	5	—	6	—
Uusikirkko	3	5	8	—	—	—	—	124	12	124	12
Valkeala	4	—	4	10	—	85	—	195	—	290	—
Viipurin pit.	2	—	2	11	—	26	—	174	—	211	—
Virolahti	2	—	2	—	—	—	—	4	—	4	—
Mikkelin lääni.	4	—	4	90		25	2	—	2	115	4
Heinola	1	—	1	—	—	8	—	—	—	8	—
Kerimäki	1	—	1	52	—	—	—	—	—	52	—
Luhanka	1	—	1	6	—	17	2	—	2	23	4
Sääminki	1	—	1	32	—	—	—	—	—	32	—
Kuopion lääni.	12	4	16	34		72		474	61	580	61
Iisalmi	5	1	6	11	—	42	—	183	29	236	29
Lapinlahti	—	1	1	1	—	—	—	2	2	3	2
Nilsä	—	1	1	—	—	1	—	62	28	63	28
Nurmes	3	—	3	8	—	17	—	112	—	137	—
Pielavesi	—	1	1	1	—	5	—	15	2	21	2
Pielisjärvi	4	—	4	13	—	7	—	100	—	120	—

Kaupunki tai pitäjä, jossa tutkimus on tapahtunut. <i>Ville ou paroisse ou l'examen a eu lieu.</i>	Karjojen lukumäärä. <i>Nombre d'assortiments de bétail.</i>			1 vuotta nuorempia eläimiä. <i>Animaux au-dessous de 1 an.</i>		2 ½ v. nuorempia sonneja ja hiehoja. <i>Taurillons et génisses au-dessous de 2 ½ ans.</i>		2 ½ v. vanhempia sonneja ja lehmiä. <i>Taureaux et vaches au-dessus de 2 ½ ans.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	<i>chez lesquels des réactions ont eu lieu, jolissa ei ole esiintynyt reaktioita. Chez lesquels des réactions n'ont pas eu lieu.</i>	<i>Yhteensä.</i>	<i>Total.</i>	<i>Yhteensä.</i>	<i>Reaktioiden lukumäärä.</i>	<i>Reaktioiden lukumäärä.</i>	<i>Reaktioiden lukumäärä.</i>	<i>Reaktioiden lukumäärä.</i>	<i>Reaktioiden lukumäärä.</i>	<i>Reaktioiden lukumäärä.</i>	<i>Reaktioiden lukumäärä.</i>
Vaasan lääni.	127	13	140	182	—	307	—	1,774	29	2,263	29
Alahärmä	3	—	3	3	—	3	—	36	—	42	—
Alajärvi	10	—	10	21	—	20	—	80	—	121	—
Alavus	2	—	2	9	—	5	—	37	—	51	—
Ilmajoki	19	6	25	18	—	56	—	357	12	431	12
Isojoki	1	—	1	2	—	—	—	9	—	11	—
Isokyrö	6	—	6	19	—	40	—	222	—	281	—
Jalasjärvi	2	—	2	4	—	4	—	19	—	27	—
Jurva	3	—	3	1	—	4	—	61	—	66	—
Kauhajoki	18	2	20	1	—	51	—	229	5	281	5
Kuortane	15	—	15	48	—	30	—	148	—	226	—
Kurikka	3	—	3	2	—	5	—	33	—	40	—
Laihia	5	—	5	4	—	13	—	73	—	90	—
Lapua	14	3	17	27	—	34	—	183	7	244	7
Nurmo	1	—	1	1	—	2	—	11	—	14	—
Närpiö	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—
Peräseinäjoki	6	—	6	19	—	15	—	68	—	102	—
Pietarsaaren pit.	1	—	1	—	—	2	—	10	—	12	—
Seinäjoki	1	1	2	2	—	5	—	21	4	28	4
Teuva	10	1	11	—	—	9	—	114	1	123	1
Ylistaro	6	—	6	1	—	9	—	62	—	72	—
Oulun lääni.	25	3	28	50	1	64	1	296	18	410	20
Haukipudas	1	1	2	—	—	—	—	37	4	37	4
Liminka	2	—	2	22	—	12	—	54	—	88	—
Muhos	1	—	1	5	—	1	—	23	—	29	—
Oulainen	6	—	6	1	—	9	—	41	—	51	—
Oulujoki	—	2	2	7	1	4	1	33	14	44	16
Pulkkiä	1	—	1	2	—	2	—	19	—	23	—
Rautio	1	—	1	3	—	4	—	14	—	21	—
Siikajoki	1	—	1	2	—	7	—	15	—	24	—
Ylivieska	12	—	12	8	—	25	—	60	—	93	—
Summa'summarum.¹⁾	317	87+(2)	406	971	14+(4)	1,956	37+(2)	9,171	366+(23)	12,098	417+(29)

¹⁾ Sulkuumerkkien välissä olevat luvut osottavat epävarmoja reaktioita.

Årsberättelse för år 1920 av konsulenten för kreaturstuberkulosens bekämpande.

Konsulenternas arbetsprogram har under år 1920 fortsatt i överensstämmelse med instruktionen av den 1 april 1909. Under år 1920 har konsulenten åtnjutit tjänstledighet från den 6/II till den 14/II med biträdande konsulenten K. O. H. Fraser såsom vikarie, och från den 20/IV har konsulenten under 6 veckors tid skött biträdande konsulentens befattning tills honom den 3/6 beviljades avsked. Sedan den tidpunkten har biträdande konsulent-befattningen på grund av det minskade arbetet ej varit besatt. Under år 1920 har undersökts endast 11,333 st. djur fördelade på 390 särskilda protokoll. Under år 1919 var det undersökta antalet kreatur 14,804 fördelat på 315 särskilda undersökningar. Här föreligger således en minskning av antalet undersökta kreatur och är orsaken till denna minskning att söka huvudsakligen uti den otillräckliga avlöning, som staten betalar åt de undersökande djurläkarena. Då det undersökta antalet kreatur är så litet, kunna inga som helst riktiga slutsatser dragas ur det uträknade statistiska materialet, men odisputabelt är, att minskade undersökningar betyda minskad kontroll över tuberkelsmittans spridning och när sjukdomen mer eller mindre fritt får fortplanta sig, måste reaktionsprocenten stiga, ehuru detta ej praktiskt, i avsaknad av tillräckligt antal undersökningar, genom siffror kan demonstreras.

Här nedan anföres de ur det statistiska materialet uträknade siffrorna, vars värden under nuvarande förhållanden således hava relativt ringa betydelse för bedömandet av kampens mot kreaturstuberkulosen effektivitet.

Tabell I.
Tableau I.

Länssammandrag
Resumé des gouverne-

L ä n Gouvernement	Djur under 1 år <i>Animaux au-dessous de 1 an</i>			Ungtjurar och kvigor under 2 $\frac{1}{2}$ år <i>Taurillons et génisses au-dessous de 2$\frac{1}{2}$ ans</i>			Tjurar och kor över 2 $\frac{1}{2}$ år <i>Taureaux et vaches au-dessus de 2$\frac{1}{2}$ ans</i>			Summa <i>Total</i>		
	Antal undersökta <i>Nombre d'examinés</i>	Antal reaktioner <i>Nombre de réactions</i>		Antal undersökta <i>Nombre d'examinés</i>	Antal reaktioner <i>Nombre de réactions</i>		Antal undersökta <i>Nombre d'examinés</i>	Antal reaktioner <i>Nombre de réactions</i>		Antal undersökta <i>Nombre d'examinés</i>	Antal reaktioner <i>Nombre de réactions</i>	
		S. C.	O. I.		S. C.	O. I.		S. C.	O. I.		S. C.	O. I.
	Nylands län	280	1	2	331	4	7	2,206	43	56	2,817	48
Åbo och Björneborgs län	334	8	6	435	37	14	2,065	245	58	2,834	290	78
Landskapet Åland	—	—	—	—	—	—	7	—	—	7	—	—
Tavastehus län	164	—	1	163	1	—	1,051	32	28	1,378	33	29
Viborgs »	35	—	—	54	—	—	646	24	1	735	24	1
St. Michels »	6	—	—	5	—	1	20	—	1	31	—	2
Kuopio »	40	—	2	65	1	—	646	39	24	751	40	26
Vasa »	169	—	—	295	—	—	1,903	15	16	2,367	15	16
Uleåborgs »	50	—	1	60	1	—	303	11	7	413	12	8
Summa	1,078	9	12	1,408	44	22	8,847	409	191	11,333	462	225

Tabell i a.
Tableau 1 a.

År 1920 —

L ä n Gouvernement	1) Första gången undersökta <i>1) Assortiment de détail examiné pour la première fois.</i>							2) Änjo undersökt icke infekterad besättning <i>Assortiment de détail réexaminé, non infecté</i>						
	Antal undersökta <i>Nombre d'examinateurs</i>	Reaktioner <i>Réactions</i>		Reaktioner i % <i>Réact. en %</i>			Besättningarnas antal <i>Nombre d'assortiments de détail</i>	Antal undersökta <i>Nombre d'examinateurs</i>	Reaktioner <i>Réactions</i>		Reaktioner i % <i>Réact. en %</i>			Besättningarnas antal <i>Nombre d'assortiments de détail</i>
		S. C.	O. I.	S. C.	O. I.	S. + O. C. + I.			S. C.	O. I.	S. C.	O. I.	S. + O. C. + I.	
	Nylands län	135	4	—	3.0	—	3.0	3	950	21	12	2.2	1.3	3.5
Åbo och Björneborgs län	1,179	242	41	20.6	3.5	24.0	63	562	4	5	0.7	0.9	1.6	9
Landskapet Åland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tavastehus län	54	9	10	16.7	18.5	35.2	4	223	—	—	—	—	—	3
Viborgs »	296	20	—	6.8	—	6.8	29	201	—	—	—	—	—	7
St. Michels »	31	—	2	—	6.5	6.5	2	—	—	—	—	—	—	—
Kuopio »	385	7	4	1.8	1.0	2.8	14	220	22	13	10.0	5.9	15.9	5
Vasa »	757	9	5	1.2	0.7	1.9	65	1,113	2	3	0.2	0.3	0.5	51
Uleåborgs »	228	12	4	5.3	1.8	7.1	21	100	—	4	—	4.0	4.0	5
Summa	3,065	303	66	9.8	2.2	12.1	201	3,369	49	37	1.5	1.1	2.6	94

för år 1920.
ments année 1920.

Reaktioner Réactions			Besättningarnas antal Nombre d'assortiments de bétail	Besättningarnas medelstorlek Grandeur moyenne des assortiments de bétail	Antal reagerande besättningar Nombre d'assortiments de bétail chez lesquels des réactions ont été observées					
i % en %		S. + O. % C. + I. %			S.	O.	S. + O.	%	%	%
S. C.	O. I.				S. C.	O. I.	S. + O. C. + I.	S. C.	O. I.	S. + O. C. + I.
1.7	2.3	4.0	39	72	12	11	23	30.8	28.2	59.0
10.2	2.7	12.9	91	31	20	26	46	21.7	28.3	50.0
—	—	—	1	7	—	—	—	—	—	—
2.4	2.1	4.5	23	60	10	6	16	43.5	26.1	69.6
3.3	0.1	3.4	43	17	8	—	8	18.6	—	18.6
—	6.5	6.5	2	15	—	1	1	—	50.0	50.0
5.3	3.5	8.8	25	30	10	1	11	40.0	4.0	44.0
0.6	0.7	1.3	138	17	7	6	13	5.1	4.3	9.4
2.9	1.9	4.8	28	15	2	1	3	7.1	3.6	10.7
4.1	1.9	6.0	390	29	69	52	121	17.7	13.3	31.0

Année 1920.

3) Anyo undersökt, reaktionsfri del av infekterad besättning 3) Partie réexaminée d'assortiment de bétail infecté, trouvée sans réaction							4) Kontrollundersökt, osäkert reagerande del uti infekterad besättning 4) Partie réexaminée d'assortiment de bétail infecté laquelle présentait une réaction incertaine							5) Kontrollundersökt, osäkert reagerande del uti icke infekterad besättning 5) Partie réexaminée d'assortiment de bétail non infecté laquelle présentait une réaction incertaine						
Antal undersökta Nombre d'examinés	Reaktioner Réactions		Reaktioner i % Réact. en %			Besättningarnas antal Nombre d'assortiments de bétail	Antal undersökta Nombre d'examinés	Reaktioner Réactions		Reaktioner i % Réact. en %			Besättningarnas antal Nombre d'assortiments de bétail	Antal undersökta Nombre d'examinés	Reaktioner Réactions		Reaktioner i % Réact. en %			Besättningarnas antal Nombre d'assortiments de bétail
	S. C.	O. I.	S. C.	O. I.	S. + O. C. + I.			S. C.	O. I.	S. C.	O. I.	S. + O. C. + I.			S. C.	O. I.	S. C.	O. I.	S. + O. C. + I.	
1,616	20	47	1.2	2.9	4.1	15	81	3	3	3.7	3.7	7.4	4	35	—	3	—	8.6	8.6	3
937	26	16	2.8	1.7	4.5	14	156	18	16	11.5	10.3	21.8	5	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,011	11	10	1.1	1.0	2.1	10	82	12	7	14.6	8.5	23.1	3	8	1	2	12.5	25.0	37.5	3
238	4	1	1.7	0.4	2.1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
140	7	9	5.0	6.4	11.4	5	6	4	—	66.7	—	66.7	1	—	—	—	—	—	—	—
497	4	8	0.8	1.6	2.4	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
85	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4,524	72	91	1.6	2.0	3.6	75	325	37	26	11.4	8.0	19.4	13	50	1	5	2.0	10.0	12.0	7

Tabell 1 b.
Tableau 1 b.

Tabell utvisande reaktionsprocenten för åren 1908—1920 inom nedan anförda klasser N:o 1, 2 och 3.

Tableau indiquant la proportion pour cent des réactions pour les années 1908—1920 dans les classes N:o 1, 2 et 3, mentionnées ci-dessous.

Å r An	Antal undersökta djur Nombre d'animaux examinés	Reaktioner Réactions			S. + O. i % C. + I. en %	Antal undersökta djur Nombre d'animaux examinés	Reaktioner Réactions			S. + O. i % C. + I. en %	Antal undersökta djur Nombre d'animaux examinés	Reaktioner Réactions			S. + O. i % C. + I. en %
		S. C.	O. I.	S. + O. i % C. + I. en %			S. C.	O. I.	S. + O. i % C. + I. en %			S. C.	O. I.	S. + O. i % C. + I. en %	
1) Första gången undersökt besättning. Assortiment de bétail examiné pour la première fois.					2) Änjo undersökt icke infekterad besättning. Assortiment de bétail réexaminé non infecté.					3) Änjo undersökt, reaktionsfri del av infekterad besättning. Partie réexaminée d'assortiment de bétail infecté, trouvée sans réaction.					
1908	—	21,529	1,122	380	7.0	—	18,336	380	331	3.9	—	14,887	778	290	7.2
1909	—	28,719	1,063	456	5.3	—	18,764	279	244	2.8	—	23,449	817	429	5.3
1910	2,250	29,956	709	650	4.4	497	16,980	243	258	2.9	448	26,446	763	545	5.0
1911	1,733	21,270	527	361	4.2	618	19,205	242	273	2.7	396	23,912	847	592	6.0
1912	2,079	24,004	405	461	3.6	737	22,385	274	318	2.6	401	21,442	838	527	6.4
1913	3,649	42,738	679	711	3.2	914	25,311	285	304	2.3	446	23,757	612	552	4.9
1914	2,498	24,617	308	319	2.6	598	19,767	308	293	3.1	490	21,695	828	637	6.7
1915	432	5,469	222	162	9.7	309	9,291	163	227	4.2	472	24,785	754	853	6.4
1916	472	4,771	62	106	3.5	238	7,617	66	66	1.8	468	20,308	634	527	5.7
1917	157	2,392	86	51	5.7	157	6,196	108	143	4.0	227	11,971	254	297	4.6
1918	83	823	32	26	7.0	35	1,634	35	11	2.8	26	3,134	32	76	3.4
1919	132	2,472	96	17	4.6	56	2,609	42	28	2.7	103	9,195	210	266	5.2
1920	201	3,065	303	66	12.1	94	3,369	49	37	2.6	75	4,524	72	91	3.6

Tabell 2.
Tableau 2.

Jämförande tabell för åren 1908—1920 över det undersökta antalet nötkreatur och deras reaktionsprocent.

Tableau comparatif pour les années 1908—1920 du nombre examiné des animaux de race bovine et la proportion pour cent des réactions parmi ceux-ci.

Å r An	Antal undersökta djur för hela landet Nombre d'animaux examinés en Finlande	Reaktionsprocenten Réactions en %	Å r An	Antal undersökta djur för hela landet Nombre d'animaux examinés en Finlande	Reaktionsprocenten Réactions en %
1908	57,031	6.4	1915	42,677	6.1
1909	72,165	4.9	1916	34,545	4.7
1910	73,978	4.4	1917	21,867	5.5
1911	66,419	5.0	1918	5,660	4.0
1912	70,628	4.5	1919	14,804	5.0
1913	94,021	2.8	1920	11,333	6.0
1914	69,185	4.3			

Tabell 3.
Tableau 3.

Jämförande tabell över reaktionsprocenten i de skilda länen för åren 1908—1920.

Tableau comparatif de la proportion pour cent des réactions dans les différents gouvernements pour les années 1908—1920.

Län Gouvernement	Antal undersökta djur Nombre d'animaux examinés	Reaktioner i % Réact. en %		S.+O. i % C.+I. en %	Län Gouvernement	Antal undersökta djur Nombre d'animaux examinés	Reaktioner i % Réact. en %		S.+O. i % C.+I. en %
		S. C.	O. I.				S. C.	O. I.	
Nylands län:					1919	4,605	2.5	4.3	6.8
1908	15,126	4.6	2.5	7.1	1920	1,378	2.4	2.1	4.5
1909	17,908	2.4	2.0	4.4	Viborgs län:				
1910	16,214	2.9	2.3	5.2	1908	3,932	2.0	2.2	4.2
1911	17,353	2.6	2.6	5.2	1909	5,326	4.8	1.7	6.5
1912	14,522	2.6	2.0	4.6	1910	5,358	2.7	1.0	3.7
1913	16,948	1.8	2.0	3.8	1911	5,020	2.1	0.9	3.0
1914	14,365	1.2	2.0	3.2	1912	3,524	3.4	0.7	4.1
1915	12,611	2.6	2.6	5.2	1913	4,382	1.9	1.4	3.3
1916	8,814	2.8	2.0	4.8	1914	3,070	4.0	2.4	6.4
1917	5,319	2.0	1.9	3.9	1915	1,292	3.9	2.9	6.8
1918	1,010	0.1	1.2	1.3	1916	1,106	2.4	4.5	6.9
1919	4,058	1.3	1.9	3.2	1917	774	4.9	0.6	5.5
1920	2,817	1.7	2.3	4.0	1918	493	4.8	2.4	7.2
Åbo o. Björneborgs län:					1919	1,100	5.1	0.6	5.7
1908	11,692	6.5	2.1	8.6	1920	735	3.3	0.1	3.4
1909	15,693	3.7	2.3	6.0	St. Michels län:				
1910	14,469	2.5	1.5	4.0	1908	2,854	1.3	1.5	2.8
1911	13,588	4.9	2.1	7.0	1909	2,685	1.3	1.0	2.3
1912	17,501	3.8	3.7	7.5	1910	3,015	4.0	1.1	5.1
1913	31,675	2.3	2.1	4.4	1911	4,113	0.5	2.1	2.6
1914	22,121	3.1	2.2	5.3	1912	3,403	0.7	0.5	1.2
1915	9,128	2.6	2.8	5.4	1913	2,342	0.6	1.6	2.2
1916	8,774	3.6	1.9	5.5	1914	1,837	1.0	3.2	4.2
1917	7,810	2.9	3.7	6.6	1915	2,600	1.2	7.4	8.6
1918	2,129	1.6	4.0	5.6	1916	965	0.4	1.5	1.9
1919	3,811	3.1	1.0	4.1	1917	1,131	0.6	2.3	2.9
1920	2,834	10.2	2.7	12.9	1918	65	1.5	—	1.5
Landskapet Åland:					1919	—	—	—	—
1919	65	—	10.8	10.8	1920	31	—	6.5	6.5
1920	7	—	—	—	Kuopio län:				
Tavastehus län:					1908	3,509	1.6	1.2	2.8
1908	12,993	3.8	0.9	4.7	1909	3,991	1.2	0.9	2.1
1909	13,388	3.6	1.0	4.6	1910	7,103	2.4	1.8	4.2
1910	15,845	2.1	1.3	3.4	1911	3,576	2.5	2.2	4.7
1911	13,582	2.2	1.6	3.8	1912	6,743	1.1	1.1	2.2
1912	14,848	1.5	1.1	2.6	1913	6,723	1.0	1.2	2.2
1913	20,754	1.5	1.6	3.1	1914	5,257	1.5	1.3	2.8
1914	13,849	1.4	1.8	3.2	1915	1,940	3.4	3.5	6.9
1915	9,826	3.3	2.9	6.2	1916	488	3.9	2.5	6.4
1916	7,728	0.9	2.3	3.2	1917	250	6.4	3.6	10.0
1917	4,445	1.8	2.7	4.5	1918	106	—	—	—
1918	987	1.3	1.1	2.4	1919	361	8.3	3.9	12.2
					1920	751	5.3	3.5	8.8

L ä n Gouvernement	Antal undersökta djur Nombre d'animaux examinés	Reaktinner 1 % Réact. en %		S. + O. i % C + I. en %	L ä n Gouvernement	Antal undersökta djur Nombre d'animaux examinés	Reaktioner i % Réact. en %		S. + O. i % C. + I. en %
		S. C.	O. I.				S. C.	O. I.	
Vasa län:					Uleåborgs län:				
1908	4,070	10.0	2.7	12.7	1908	2,855	3.3	0.4	3.7
1909	4,976	3.9	2.6	6.5	1909	8,198	3.8	0.6	4.4
1910	5,724	2.4	5.4	7.8	1910	6,250	2.8	2.9	5.7
1911	3,952	3.8	4.0	7.8	1911	5,235	3.7	1.2	4.9
1912	5,157	2.1	3.2	5.3	1912	5,130	2.1	0.7	2.8
1913	5,939	1.5	1.7	3.2	1913	5,258	1.9	1.4	3.3
1914	4,325	2.2	2.3	4.5	1914	4,361	2.6	2.2	4.8
1915	3,400	3.5	4.9	8.4	1915	1,880	3.6	2.7	6.3
1916	2,298	2.4	2.3	4.7	1916	4,372	2.6	2.7	5.3
1917	923	8.7	5.6	14.3	1917	1,215	3.0	1.4	4.4
1918	437	1.4	—	1.4	1918	433	4.9	1.3	6.2
1919	218	1.8	0.9	2.7	1919	586	0.3	1.2	1.5
1920	2,367	0.6	0.7	1.3	1920	413	2.9	1.9	4.8

Tabell 5.
Tableau 5.

Jämförande tabell för åren 1908—1920 beträffande de undersökta besättningarnes antal, medelstorlek, reaktionsprocent samt de säkert och osäkert reagerande besättningarnes procentuella av- eller tilltagande.

Tableau comparatif pour les années 1908—1920 indiquant le nombre, la grandeur moyenne, la proportion pour cent des réactions des assortiments de bétail ainsi que la diminution ou l'augmentation en pour cent des assortiments de bétail à réaction certaine et incertaine.

	De undersökta besättningarnes antal Nombre d'assortiments de bétail examinés.	Besättningarnes medelstorlek Grandeur moyenne des assortiments de bétail	Antal reagerande besättningar Nombre d'assortiments de bétail chez lesquels des réactions ont été observées			Reaktioner i % Réact. en %		
			S. C.	O. I.	S.+O. C.+I.	S. C.	O. I.	S.+O. C.+I.
1908	1,802	32	464	125	589	25.7	6.9	32.6
1909	2,817	26	576	196	772	20.4	7.0	27.4
1910	3,260	23	549	374	923	16.8	11.5	28.3
1911	2,845	23	488	269	757	17.2	9.5	26.7
1912	3,558	18	545	339	884	15.3	9.5	24.8
1913	5,218	18	599	457	1,056	11.5	8.8	20.3
1914	3,845	18	428	344	772	11.1	9.0	20.1
1915	1,354	32	360	244	604	26.5	18.0	44.5
1916	1,285	27	217	188	405	16.9	14.6	31.5
1917	593	37	151	81	232	25.4	13.7	39.1
1918	149	38	18	22	40	12.1	14.7	26.8
1919	315	47	81	48	129	25.7	15.2	40.9
1920	390	29	69	52	121	17.7	13.3	31.0

Tabell 6.

Tableau 6.

Tabell för åren 1908—1920 utvisande huru många *osäkert* reagerande besättningar förekomma för varje 100-tal *säkert* reagerande sådana.

Tableau pour les années 1908—1920 indiquant le nombre d'assortiments de bétail à réaction incertaine par chaque centaine d'assortiments de bétail à réaction certaine.

År	1908	förekommo	på	varje	100-tal	säkert	reagerande	besättningar	26.9	osäkert	reagerande
»	1909	»	»	»	»	»	»	»	34.0	»	»
»	1910	»	»	»	»	»	»	»	68.1	»	»
»	1911	»	»	»	»	»	»	»	55.1	»	»
»	1912	»	»	»	»	»	»	»	62.2	»	»
»	1913	»	»	»	»	»	»	»	76.3	»	»
»	1914	»	»	»	»	»	»	»	80.4	»	»
»	1915	»	»	»	»	»	»	»	67.7	»	»
»	1916	»	»	»	»	»	»	»	86.6	»	»
»	1917	»	»	»	»	»	»	»	53.6	»	»
»	1918	»	»	»	»	»	»	»	122.2	»	»
»	1919	»	»	»	»	»	»	»	59.3	»	»
»	1920	»	»	»	»	»	»	»	75.4	»	»

Tabell 6 a.

Tableau 6 a.

Tabell för åren 1908—1920 utvisande huru många *säkert* reagerande besättningar förekomma på varje 100-tal *osäkert* reagerande sådana.

Tableau pour les années 1908—1920 indiquant le nombre, d'assortiments de bétail à réaction certaine par centaine d'assortiments de bétail à réaction incertaine.

År	1908	förekommo	på	varje	100-tal	osäkert	reagerande	besättningar	371.3	säkert	reagerande
»	1909	»	»	»	»	»	»	»	293.9	»	»
»	1910	»	»	»	»	»	»	»	146.8	»	»
»	1911	»	»	»	»	»	»	»	181.4	»	»
»	1912	»	»	»	»	»	»	»	160.8	»	»
»	1913	»	»	»	»	»	»	»	131.1	»	»
»	1914	»	»	»	»	»	»	»	124.4	»	»
»	1915	»	»	»	»	»	»	»	147.5	»	»
»	1916	»	»	»	»	»	»	»	115.4	»	»
»	1917	»	»	»	»	»	»	»	186.4	»	»
»	1918	»	»	»	»	»	»	»	81.8	»	»
»	1919	»	»	»	»	»	»	»	168.8	»	»
»	1920	»	»	»	»	»	»	»	132.7	»	»

Tabell 7—7 a.

Tableau 7—7 a.

Tabell för åren 1908—1920 utvisande huru många *osäkert* reagerande *djur* förekomma för varje 100-tal *säkert* reagerande och huru många *säkert* reagerande *djur* förekomma för varje 100-tal *osäkert* reagerande sådana.

Tableau pour les années 1908—1920 indiquant le nombre d'animaux à réaction incertaine par centaine d'animaux à réaction certaine et le nombre d'animaux à réaction certaine par centaine d'animaux à réaction incertaine.

Å r A n	Antal undersökta djur Nombre d'animaux examinés	Säkra Certaines	Osäkra Incertains	Osäkra i förhållande till 100 säkra reaktioner Incertains sur 100 réactions certaines	Säkra i förhållande till 100 osäkra reaktioner Certains sur 100 réactions incertaines
1908	57,031	2,629	1,039	39.5	253.0
1909	72,165	2,314	1,198	51.8	193.2
1910	73,978	1,797	1,491	83.0	123.3
1911	66,419	1,976	1,372	68.0	143.3
1912	70,628	1,700	1,457	85.7	116.7
1913	94,021	1,693	1,698	100.3	99.7
1914	69,185	1,519	1,421	93.5	106.9
1915	42,677	1,215	1,393	114.7	90.0
1916	34,545	852	765	89.8	111.4
1917	21,867	591	619	104.7	95.5
1918	5,660	100	125	125.0	80.0
1919	14,804	380	350	92.2	108.6
1920	11,333	462	225	48.7	205.3

Tabell 8.
Tableau 8.

Tabell utvisande procentuella förhållandet av säkra och osäkra reaktioner för åren 1908—1920 inom momenten 1, 2 och 3 i specialstatistiken.

Tableau indiquant la proportion pour cent des réactions certaines et incertaines pour les années 1908—1920 au de dans des art 1, 2 et 3 dans la statistique spéciale.

Å r A n	Antal undersökta djur Nombre d'animaux examinés	Antal reaktioner Nombre de réaction		Reaktioner i % Réaction en %			Osäkra reaktioner i förhållande till 100 säkra reaktioner Incertains sur 100 réactions certaines	Säkra reaktioner i förhållande till 100 osäkra reaktioner Cert. sur 100 réactions incertaines
		Säkra Certaines	Osäkra Incertaines	S. C.	O. I.	S. + O. C. + I.		
<i>Mom. 1. Första gången undersökt besättning: Assortiment de bétail examiné pour la première fois.</i>								
1908	21,529	1,122	308	5.2	1.8	7.0	33.9	295.3
1909	28,719	1,063	465	3.7	1.6	5.3	42.9	230.9
1910	29,956	709	650	2.3	2.3	4.6	91.7	109.0
1911	21,270	527	361	2.5	1.7	4.2	68.3	146.0
1912	24,004	405	461	1.7	1.9	3.6	113.8	87.9
1913	42,738	679	711	1.5	1.7	3.2	104.7	95.5
1914	24,617	308	319	1.3	1.3	2.6	103.6	96.6
1915	5,469	222	162	6.7	3.0	9.7	73.0	137.0
1916	4,771	62	106	1.3	2.2	3.5	170.9	58.5
1917	2,392	86	51	3.6	2.1	5.7	59.3	168.6
1918	823	32	26	3.9	3.1	7.0	81.2	123.0
1919	2,472	96	17	3.9	0.7	4.6	17.7	564.7
1920	3,065	303	66	9.9	2.2	12.1	21.8	459.1

Å r An	Antal undersökta djur Nombre d'animaux examinés	Antal reaktioner Nombre de réactions		Reaktioner i % Réaction en %			Osäkra reaktioner i förhållande till 100 säkra Incertains sur 100 réactions certaines	Säkra reaktioner i förhållande till 100 osäkra Certains sur 100 réactions incertaines
		Säkra Certaines	Osäkra Incertaines	S. C.	O. I.	S. + O. C. + I.		
Mom. 2. Änyo undersökt icke infekterad besättning: Assortiment de bétail réexaminé non infecté:								
1908	14,887	778	290	5.2	1.9	7.1	37.3	268.3
1909	23,449	817	429	3.5	1.8	5.3	52.5	190.4
1910	26,446	763	545	2.9	2.1	5.0	71.4	140.0
1911	23,912	847	592	3.5	2.5	6.0	69.9	143.1
1912	21,442	838	527	3.9	2.5	6.4	62.9	119.0
1913	23,311	285	304	1.1	1.2	2.3	106.7	93.7
1914	19,767	308	293	1.6	1.5	3.1	95.1	105.1
1915	9,291	163	227	1.8	2.4	4.2	139.3	71.8
1916	7,617	66	66	0.9	0.9	1.8	100.0	100.0
1917	6,196	108	143	1.7	2.3	4.0	132.4	75.5
1918	1,634	35	11	2.1	0.7	2.8	31.4	318.1
1919	2,609	42	28	1.6	1.1	2.7	66.7	150.0
1920	3,369	49	37	1.5	1.1	2.6	75.5	132.4
Mom. 3. Änyo undersökt reaktionsfri del av infekterad besättning: Partie réexaminée d'assortiment de bétail infecté, trouvée sans réaction:								
1908	18,336	380	331	2.1	1.8	3.9	87.1	114.8
1909	18,764	279	244	1.5	1.3	2.8	87.5	114.8
1910	16,980	243	258	1.4	1.5	2.9	106.2	94.2
1911	19,205	242	273	1.3	1.4	2.7	112.8	88.6
1912	22,385	274	318	1.2	1.4	2.6	116.0	86.2
1913	23,757	612	552	2.6	2.3	4.9	90.2	110.9
1914	21,695	828	637	3.8	2.9	6.7	76.9	130.0
1915	24,785	754	853	3.0	3.4	6.4	113.1	88.4
1916	20,308	634	527	3.1	2.6	5.7	83.1	120.3
1917	11,971	254	297	2.1	2.5	4.6	116.9	85.5
1918	3,134	32	76	1.0	2.4	3.4	237.5	42.1
1919	9,195	210	266	2.3	2.9	5.2	126.7	78.9
1920	4,524	72	91	1.6	2.0	3.6	126.4	79.1

Tabell 11.
Tableau 11.

Tabellarisk statistik över av konsulenterna för nötkreaturstuberkulosens bekämpande för tiden från och med den 1 januari till och med den 31 december 1920 utförda arbeten.

Statistique synoptique des travaux faits par les organes consultatifs pour la lutte contre la tuberculose bovine depuis le 1 janvier jusqu' au 31 décembre 1920 inclusivement.

Å r An	Antal rekvisitioner Nombre de demandes	Antal företagna resor Nombre de voyages entrepris	Antal förrättningsdagar Nombre d'examinations	Granskade tuberkulinrapporter Rapports sur la tuberculine-revus	Antal utlåtanden och skrivelser Nombre d'avis et de lettres
1920	12	12	50	390	247

Eläinlääkintölaboratorio.

Laboratorion johtajana oli eläinlääketieteentohtori R. Hindersson lokak. 1 päivään asti. Hän oli kuitenkin koko ajan virkavapaa hoitaen eläinlääkintöasiain asessorinvirkaa Lääkintöhallituksessa. Johtajantointa hoiti tammik. 1 päivästä huhtik. 1 päivään laboraattori, eläinlääketieteentohtori V. Marjanen ja siitä vuoden loppuun filosofian- ja eläinlääketieteentohtori V. Kankaanpää. Laboraattorina oli tohtori V. Marjanen lokak. 1 päivään asti ja siitä vuoden loppuun tohtori V. Kankaanpää. Assistenttina oli tohtori V. Kankaanpää huhtik. 1 päivään ja siitä vuoden loppuun eläinlääkäri G. Korte. Laboratorion henkilökuntaan kuului sitä paitsi konttoristi, laboratorioapulainen ja vahtimestari.

Yhdistelmä toimitetuista tutkimuksista.

Hevosia:

Räkätauti, malleus, tutkittu elimiä:			
posit. tulos	1		
negat. tulos	1	2	
» » tutkittu verta:			
posit. tulos	14		
negat. »	63		
epävarma tulos	14	91	
Raivotauti, rabies:			
posit. tulos	3		
negat. »	2	5	
Pernarutto, anthrax:			
posit. tulos	2		
negat. »	7	9	
Tuberkulosi, negat. tulos			1
Funiculitis (botryomycoma)			1
Veripahka, haematoma			1

Nautakarjaa:

Pernarutto, anthrax:			
posit. tulos	4		
negat. »	20	24	
Raivotauti, rabies:			
posit. tulos	3		
negat. »	2	5	
Tuberkulosi, tutkittu elimiä:			
posit. tulos	2		
negat. »	8		
Tuberkulosi, tutkittu maitoa:			
negat. tulos	3		
Tuberkulosi, tutkittu mätää:			
negat. tulos	1	14	

Luomistauti, abortus infectiosus:		
posit. tulos	757	
negat. »	1 717	2 474
Vasikkaripuli:		
Coli-A-infektio	7	
Coli-B- »	5	
Paracoli- »	1	
Streptokokki-	1	
Erilaisia infektioita	6	
Ei bakteereita	1	21
Ritinärutto:		
posit. tulos	1	
negat. »	1	2
Actinomycoosis		1
Septicaemia		1
Bronchopneumonia purulenta		1
Pneumonia catarrhalis		1
Keuhkoinfarkti		1
Suolikatarri		1
Pyelonephritis		1
Loispesäkkeitä suolissa		3
Märkäpesäkkeitä		3
Ulcus carcinomatodes scirrhosum omasi		1
Myrkytys		1
Ilman diagnosia		2
Tutkittu maitoa:		
mastitis	2	
alhainen rasvapitoisuus	1	
normaalinen »	2	5

Lampaista:

Raivotauti, rabies:		
negat. tulos		1
Bronchitis		2
Strongylosis abomasi		1
Enteritis		1

Sikoja:

Pernarutto, anthrax:		
negat. tulos		1
Tuberkulosi:		
posit. tulos		1
Sikaruusu, rhusiopathia suis:		
posit. tulos		4
Pneumonia		4

Cysticercus tennicollis.....			1
Enteritis			1
Icterus			1
Eczema			1
Hepatitis			1
Oedema pulmonum			1
Invaginatio intestini tenuis			1
Coprostasis			1
Sperma, vähän spermatozoeja			1
Ilman diagnosia			1
Patogenisia bakteereita			1

Koiria:

Raivotauti, rabies:			
posit. tulos	29		
negat. »	43		
ilman diagnosia	6	78	
Enteritis			1
Dilatatio cordis			1

Kissoja:

Raivotauti, rabies:			
posit. tulos	6		
negat. »	5	11	

Kanoja:

Lymphosarcomatosis			1
Myrkytys			3

Hanhia:

Septicaemia			1
-------------------	--	--	---

Sekalaista:

Lihaa, kelpaavaisuuteen nähden:			
vieras haju			1
Makkaraa: hevosenlihapitoisuuteen nähden:			1
Jauhoja: kelpaavaisuuteen nähden:			1
Jauhoja: pernaruttoon nähden: negat. tulos			2
Kreolinia kotimaista, desinfektiokykyyn nähden			1
Mäskiä, myrkyllisyyteen nähden			1

Yhteensä 2,801

Kuten ylläolevasta näkyy, tehtiin luomistaudin toteamiseksi nautakarjassa 2,474 koetta. Näistä antoi 757 positiivisen ja 1,717 negatiivisen tuloksen. Kokeet olivat otetut 274 karjasta, joista 133 todettiin tartutetuiksi ja 141 terveeksi. Tutkituista eläimistä oli siis 30.5 % ja tutkituista karjoista 48.5 % tartutettuja.

Raivotaudin vuoksi tutkittiin 100 näytettä nim. 5 hevosesta (3 posit. ja 2 negat. tuloksella), 5 naudasta (3 posit. ja 2 negat. tuloksella), 1 lampaasta negat. tuloksella, 78 koirasta (29 posit. 43 negat. ja 6 ilman tulosta) ja 11 kissaista (6 posit. ja 5 negat. tuloksella).

Räkätaudin toteamiseksi tehtiin 91 tutkimusta, joista 2 sairaaloisesti muuttuneista elimistä, loput veritutkimuksia. Elimistä saatiin posit. tulos yhdessä tapauksessa. Verikokeet, jotka tehtiin agglutinatio- ja komplementtisolomistavoilla, antoivat 14 tapauksessa posit., 63 negat. ja 14 epävarman tuloksen.

Pernaruton vuoksi tehtiin 36 tutkimusta. Niistä oli 24 (4 posit. 20 negat.) nautakarjasta, 1 (negat.) sioista, 9 (2 posit. 7 negat.) hevosista ja 2 jauhoista, molemmat negat. tuloksella.

Tuberkulosin toteamiseksi tehtiin 17 tutkimusta. Positiivinen tulos saatiin 3 tapauksessa (2 nautaa ja 1 sika).

Vasikkaripulin vuoksi tehtiin 21 tutkimusta. Näissä todettiin coli-A-basilleja 7, coli-B-basilleja 5 ja paracolibasilleja 1 tapauksessa samoin streptokokki-septicaemia 1 tapauksessa ja muita infektiota 6 tapauksessa. Yhdessä tapauksessa ei bakteereita havaittu.

Serumin- ja vaksininvalmistus.

Vuonna 1920 valmistettiin pääasiallisesti pääntautiserumia ja pääntautivaksinia. Vähentyneen kysynnän tähden supistettiin vasikkaripuliserumin valmistus niin, että hankittiin ainoastaan yksi hevonen yhteisesti sekä coli-A että B-serumia varten.

Näistä valmisteista jaettiin vuoden kuluessa:

Pääntautiserumia	83,030 ccm.
» -vaksinia	6,935 »
Serovaksinia	3,540 »
Coliserumia	4,560 »
Sikaruuserumia	7,420 »

Muut eläinlääkäreitten tarvitsemat valmisteet hankittiin ulkomailta.

Tuberkulinivalmistus.

Tuberkulinia valmistettiin kuten ennenkin sekä nahanalasta että nahansäistä käytäntöä varten. Tuberkulinin kysyntä oli jatkuvasti vähäinen, mikä

selvästi todistaa eläinlääkärien ja eläinten omistajien vähäistä mielenkiintoa tuberkulositaisteluun nähden. Kaikkiaan annettiin:

tuberkulinia nahanalaisista käytäntöä varten	7,384.5 ccm.
» nahansisäistä	» »	658.0 »

Tästä annettiin valtion laskuun 3,488.5 ccm nahanalaisista ja 443.5 ccm. nahansisäistä tuberkulinia.

Laboratoriossa tehtyjen valmisteiden ja tutkimusten hinnat olivat seuraavat:

Pääntautiserumi, annos à 30 ccm.	Smk.	6: —
» -vaksini » » 5 »	»	3: —
Serovaksini » » 20 »	»	6: —
Tuberkulini, nahanalainen, per ccm.	»	2: —
» nahansisäinen, per ccm.	»	5: —
Sikaruususerumi	»	—: 15
Coli-A-B-serumi	»	—: 15
Paracoli-serumi	»	—: 15
Luomistaudin serologinen tutkimus 1—10 koetta	»	10: —
Useammasta kuin 10 kokeesta 10 mk. ensimmäiseltä 10 kokeelta jokaisesta siitä yli	»	—: 50

Laboratoriolle myönnetystä määrärahadista Smk. 164,480: — käytettiin vuoden kuluessa Smk. 162,277: 66. Laboratoriolla oli vuoden kuluessa tuloja Smk. 37,526: 50. Jos tähän lisätään valtiolle annetun tuberkulinin arvo Smk. 9,194: 50, saadaan tuloiksi Smk. 46,721: —.

R. Hindersson.

TAULULIITTEET.
TABLEAUX.

Taulu I.
Tableau I.

Taulu osottava lääkärien, hammaslääkärien, kättilöitten sekä kiertävien sairaanhoitajattarien ja diakonissojen lukumäärän vuonna 1920.

Tableau indiquant le nombre des médecins, dentistes, sage-femmes et gardes-malades et diaconesses ambulantes en 1920.

	Valtion palveluksessa olevat. Au service de l'Etat.			Kuntien palveluksessa olevat. Au service des communes.				Yksityisten palveluksessa olevat lääkärit. Médecins au service de particuliers.	Yhteensä lääkäreitä. Total des médecins.	Yhteensä hammaslääkäriä. Total des dentistes.	Sage-femmes.	Kättilöt.	Gardes-malades et diaconesses ambulantes.
	Piiri- ja aluelääkärit. Médecins de district et médecins d'arrondissement spéciaux.	Sairaalalääkärit. Médecins des hôpitaux.	Muut lääkärit. Autres médecins.	Kaupungin- ja kunnanlääkärit. Médecins municipaux et médecins des communes.	Sairaalalääkärit. Médecins des hôpitaux.	Muut lääkärit. Autres médecins.	Muut lääkärit. Autres médecins.						
<i>Uudenmaan lääni.</i>	3	40	58	23	22	10	10	91	257	113	114	41	
Helsingin kaupunki....	1	39	55	2	19	10	5	86	217	99	34	9	
Porvoon »	—	—	1	2	—	—	—	2	5	3	6	—	
Loviisan »	1	1	—	1	—	—	—	—	3	2	2	—	
Tammisaaren »	—	—	1	2	—	—	—	—	3	2	3	2	
Hangon »	—	—	—	2	—	—	—	—	2	1	2	—	
Helsingin piiri	—	—	—	4) 5	3	—	3	—	11	1	24	6	
Loviisan »	—	—	—	1) 2	—	—	1	2	5	—	15	3	
Tammisaaren »	—	—	1	2	—	—	—	—	3	1	12	5	
Lohjan »	1	—	—	5	—	—	1	1	8	4	16	14	
<i>Turun ja Porin lääni.</i>	8	5	5	24	5	6	1	23	77	26	140	84	
Turun kaupunki	1	4	4	1	4	4	—	17	35	14	8	3	
Naantalin »	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	
Udenkaup. »	1	—	—	1	—	—	—	—	2	1	3	2	
Rauman »	—	—	—	2	—	—	—	1	3	1	3	3	
Porin »	1	1	—	2	1	2	—	2	9	6	2	5	
Turun piiri	—	—	—	3	—	—	—	2	5	—	24	16	
Udenkaup. »	—	—	—	3	—	—	—	—	3	—	13	9	
Salon »	1	—	1	2	—	—	1	1	6	2	21	11	
Rymättylän »	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	7	—	
Porin »	—	—	—	3	—	—	—	—	3	—	18	13	
Ikaalisten »	1	—	—	2	—	—	—	—	3	—	13	4	
Tyrvään »	1	—	—	1	—	—	—	—	2	1	10	6	
Huittisten »	1	—	—	2) 3	—	—	—	—	4	1	17	12	
<i>Ahvenanmaan maakunta.</i>	1	—	—	2	—	—	—	1	4	2	14	—	
Maarianhaminan kaupunki	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	2	—	
Godbyn piiri	1	—	—	1	—	—	—	1	3	1	12	—	
<i>Hämeen lääni.</i>	6	8	7	26	6	2	1	14	70	31	89	48	
Hämeenlinnan kaupunki ..	1	2	1	1	—	—	—	3	8	2	4	2	
Tampereen »	1	3	3	2	5	2	—	7	23	17	3	4	
Lahden »	1	—	2	1	1	—	—	1	6	3	3	1	
Hämeenlinnan piiri	—	—	1	4	—	—	—	1	6	4	20	9	
Hollolan »	—	—	—	3) 2	—	—	—	—	2	—	9	9	

1) Anjalan kunnanlääkäri on samalla Sippolan kunnanlääkäri, asuntopaikkana Sippola, eikä sen vuoksi ole laskettu tähän.

2) Köyliön ja Säkyän kunnanlääkäri on myös Euran kunnanlääkäri, asuen Eurassa eikä sen vuoksi ole laskettu tähän. Samaten Oripään kunnanlääkäri, joka asuu Pöytyällä.

3) Hollolan kunnanlääkäri laskettu tähän, asuu Lahdessa. Padasjoen kunnanlääkäri on myös Kuhmoisten kunnanlääkäri, asuen Kuhmoisissa eikä sen vuoksi ole laskettu tähän.

4) Porvoon mk. kunnanlääkäri laskettu tähän. Asuu Porvoossa.

	Valtion palveluksessa olevat. <i>Au service de l'Etat.</i>			Kuntien palveluksessa olevat. <i>Au service des communes.</i>			Yhteisten palveluksessa olevat lääkärilt. <i>Médecins au service de particuliers.</i>	Yhteisten palveluksessa olevat lääkärilt. <i>Médecins exerçant la pratique privée.</i>	Yksityisyrityksien harjoittavat lääkärilt. <i>Médecins exerçant la pratique privée.</i>	Yhteensä lääkäreitä. <i>Total des médecins.</i>	Hammaslääkärilt. <i>Dentistes.</i>	Kätilöit. <i>Sage-femmes.</i>	Kierävät sairaanhoitajat ja diakonissat. <i>Gardiés-malades et aînconesses ambulantes.</i>
	Piiri- ja aluelääkärilt. <i>Médecins de districts et médecins spéciaux.</i>	Sairaala- ja ho- pitiläit. <i>Médecins des hôpitaux.</i>	Muut lääkärilt. <i>Autres médecins.</i>	Kaupungin- ja kunnanlääkärilt. <i>Médecins municipaux et médecins des communes.</i>	Sairaala- ja ho- pitiläit. <i>Médecins des hôpitaux.</i>	Muut lääkärilt. <i>Autres médecins.</i>							
Tammelan piiri	1	—	—	5	—	—	1	—	—	3	—	16	6
Tampereen »	—	3	—	2	—	—	—	—	1	6	—	10	4
Jämsän »	1	—	—	1) 4	—	—	—	—	1	6	1	12	6
Ruoveden »	1	—	—	5	—	—	—	—	—	6	1	12	7
<i>Viipurin lääni.</i>													
Viipurin kaupunki	1	5	15	22	1	2	9	22	94	30	115	54	—
Haminan »	1	—	1	1	—	1	1	11	37	13	22	2	2
Kotkan »	—	—	1	2	—	1	—	1	4	2	2	2	2
Lappeenrannan »	1	—	—	1	—	—	1	—	3	1	2	—	—
Käkisalmen »	1	—	—	1	—	—	—	—	2	1	1	1	—
Sortavalan »	1	1	—	1	—	—	—	—	3	2	2	—	—
Viipurin piiri	—	2	—	4) 3	—	—	—	1	6	6	13	3	9
Haminan »	—	—	—	1	—	—	2	1	4	1	14	3	9
Lappeenrannan »	—	—	2	3) 3	—	—	3	1	8	1	13	10	—
Antrean »	1	—	—	1	—	—	2	—	4	—	11	5	5
Muolaan »	1	—	2	1	—	—	—	6	10	5	8	3	3
Käkisalmen »	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	8	5	5
Kurkijoen »	1	—	—	1	—	—	—	—	2	1	4	6	6
Sortavalan »	—	—	—	3) 1	—	—	—	—	1	—	4	2	—
Salmin »	1	—	—	2	—	—	—	2	5	—	7	5	5
<i>Mikkelin lääni.</i>													
Mikkelin kaupunki	1	2	2	1	—	—	—	1	7	3	2	1	—
Heinolan »	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	2	2	—
Savonlinnan »	1	1	1	1	—	—	—	—	4	1	2	2	—
Mikkelin piiri	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	5	6	—
Heinolan »	1	—	—	1	—	—	—	—	2	—	7	5	—
Joroisten »	1	—	—	4	—	—	—	1	6	—	8	6	—
Savonlinnan »	—	—	—	2	—	—	2	—	4	—	9	11	—
<i>Kuopion lääni.</i>													
Kuopion kaupunki	1	5	2	2	—	—	2	5	42	11	59	35	—
Iisalmen »	1	—	1	1	—	—	—	2	12	5	8	3	—
Joensuun »	1	1	—	1	—	—	—	—	3	2	1	1	—
Kuopion piiri	—	—	—	3	—	—	—	—	3	1	4	2	—
Rautalammin piiri	1	—	—	3	—	—	1	1	6	1	11	6	—
Iisalmen »	—	—	—	4	—	—	—	1	5	—	5	9	—
Pielisjärven »	1	—	—	2	—	—	—	—	3	—	6	4	—
Tohmajärven »	1	—	—	2	—	—	1	1	5	—	13	6	—
Joensuun »	—	—	—	2	—	—	—	2	2	1	5	4	—
<i>Vaasan lääni.</i>													
Vaasan kaupunki	1	2	1	2	1	1	2	6	54	20	125	71	—
Kristiinankaup. »	1	—	—	1	—	—	—	3	11	9	7	3	—
Kaskisten »	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	2	1	—
Uudenkaarlepyyn »	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	1	1	—
Pietarsaaren »	—	—	—	1	2	—	—	—	2	1	1	1	—

1) Kuoreveden kunnanlääkäri laskettu tähän. Asun Mäntässä (Ruoveden piirissä).
 2) Lappeen » » » » Lappeenrannassa.
 3) Sortavalan mk. » » » » Sortavalassa.
 4) Viipurin » » » » Viipurissa.

Taulu II.
Tableau II.

Suojelusrokottaminen Suomessa vuonna 1920.
Vaccination anti-variolique en Finlande en 1920.

Lääni ja piirilääkäripiiri. Gouvernement et district de médecins de district.	Rokottamattomien luku papisten luetteloiden mukaan. Nombre des enfants non vaccinés selon les registres du clergé.				Rokottettujen luku. Nombre des vaccinés.				Rokotuksen tulos. Résultat de la vaccination.							Rokotettuja 3 viikkoa peräkkäin tuloksettomasti. Suojelusrokotusta 3 viikkoa ennen suojelusta. Tarkastuksesta poissaolleet luku- määrät. Non-présents à l'examen de contrôle.		
									Alle 2 v:den 0 à 2 ans		2—10 v. 2 à 10 ans		Yli 10 v. 10 ans et au-dessus					
									Täydellisesti Parfait.		Täydellisesti Parfait.		Täydellisesti Parfait.					
									Yhteensä. Total.		Yhteensä. Total.		Yhteensä. Total.					
<i>Uudenmaan lääni.</i>	4,407	2,457	43	6,907	2,508	1,068	1	3,577	2,381	119	1,016	18	1	—	—	—	42	—
Helsingin piiri ..	1,134	1,178	7	2,319	563	572	1	1,136	533	17	542	16	1	—	—	—	27	—
Loviisan » ..	1,658	353	4	2,015	1,033	104	—	1,137	989	60	88	—	—	—	—	—	—	—
Tammisaaren » ..	911	285	19	1,215	540	100	—	640	500	40	99	1	—	—	—	—	—	—
Lohjan » ..	704	641	13	1,358	372	292	—	664	359	2	287	1	—	—	—	—	15	—
<i>Turun ja Porin lääni.</i>	10,553	4,187	147	14,887	4,098	945	16	5,059	3,986	94	918	18	16	—	—	—	27	—
Turun piiri ..	1,851	1,020	35	2,906	478	117	5	600	468	10	116	1	5	—	—	—	—	—
Uudenkaup. » ..	840	179	2	1,021	430	61	1	492	429	—	61	—	1	—	—	—	1	—
Rymättylän » ..	302	48	2	352	183	22	—	205	175	8	18	4	—	—	—	—	—	—
Salon » ..	1,044	411	10	1,465	537	198	3	738	512	26	191	6	3	—	—	—	—	—
Porin » ..	2,615	956	46	3,617	897	178	1	1,076	897	—	178	—	1	—	—	—	—	—
Ikaalisten » ..	1,423	970	24	2,417	491	237	4	732	469	22	234	3	4	—	—	—	—	—
Tyrvään » ..	908	233	18	1,159	428	64	1	493	399	18	53	3	1	—	—	—	19	—
Huittisten » ..	1,570	370	10	1,950	654	68	1	723	637	10	67	1	1	—	—	—	7	—
<i>Ahvenanmaan maak.</i>	428	116	8	552	285	48	2	335	282	2	46	2	2	—	—	—	1	—
Godbyn piiri	428	116	8	552	285	48	2	335	282	2	46	2	2	—	—	—	1	—
<i>Hämeen lääni.</i>	6,243	2,702	222	9,167	3,286	833	25	4,144	3,089	165	796	30	25	—	—	—	39	1
Hämeenlinnan piiri	1,160	267	6	1,433	608	91	3	702	578	17	88	2	3	—	—	—	14	—
Hollolan » ..	1,010	278	14	1,302	680	111	—	791	664	11	107	2	—	—	—	—	7	—
Tammelalan » ..	1,407	769	113	2,289	589	200	21	810	567	22	197	3	21	—	—	—	—	—
Tampereen » ..	876	530	64	1,470	425	135	—	560	419	6	134	1	—	—	—	—	1	—
Jämsän » ..	1,100	376	22	1,498	630	113	1	744	561	69	100	13	1	—	—	—	—	—
Ruoveden » ..	690	482	3	1,175	354	183	—	537	300	40	170	9	—	—	—	—	18	—
<i>Viipurin lääni.</i>	12,606	7,152	472	20,230	5,892	2,239	37	8,168	5,227	531	1,958	97	36	1	—	—	318	5
Viipurin piiri	2,679	1,671	159	4,509	1,172	422	—	1,594	1,090	106	275	13	—	—	—	—	110	—
Haminan »	1,252	1,123	29	2,404	595	301	2	898	528	67	284	17	1	1	—	—	—	4
Lappeenrannan piiri	1,501	1,671	172	3,344	669	457	14	1,140	651	13	450	7	14	—	—	—	5	—
Antrean » ..	1,463	768	56	2,287	598	219	2	819	598	—	219	—	2	—	—	—	—	—
Muolalan piiri ..	1,551	874	44	2,469	803	247	9	1,059	670	78	221	11	9	—	—	—	70	—
Käkisalmen » ..	1,152	191	7	1,350	493	104	5	602	484	8	102	2	5	—	—	—	1	—
Kurkijoen » ..	657	197	5	859	384	162	5	551	384	—	162	—	5	—	—	—	—	—
Sortavalan » ..	1,258	422	—	1,680	510	152	—	662	498	12	151	1	—	—	—	—	—	—
Salmin » ..	1,093	235	—	1,328	668	175	—	843	324	247	94	46	—	—	—	—	132	1

Lääni ja piirilääkäripiiri. <i>Gouvernement et district de médecins de district.</i>	Rokottamattomien luku papiston luettelujen mukaan. <i>Nombre des enfants non vaccinés selon les registres du clergé.</i>				Rokotettujen luku. <i>Nombre des vaccinés.</i>				Rokotuksen tulos. <i>Résultat de la vaccination.</i>						Rokotettuja 3 vuonna peräkkäin <i>Suède vaccinés 3 ans de suite sans effet.</i>	Tarkastuksesta poisollettujen lukumäärä. <i>Non-présentés à l'examen de contrôle.</i>	
	Alle 2 vuoden. <i>0 à 2 ans.</i>		Yli 10 vuoden. <i>10 ans et au-dessus.</i>		Alle 2 vuoden. <i>0 à 2 ans.</i>		Yli 10 vuoden. <i>10 ans et au-dessus.</i>		Alle 2 v; den <i>0 à 2 ans</i>		2—10 v. <i>2 à 10 ans</i>		Yli 10 v. <i>10 ans et au-dessus</i>				
				Yhteensä. <i>Total.</i>				Yhteensä. <i>Total.</i>	Täydelleesi. <i>Parfait.</i>	Vaihinhaalesti. <i>Imparfait.</i>	Täydelleesi. <i>Parfait.</i>	Vaihinhaalesti. <i>Imparfait.</i>	Täydelleesi. <i>Parfait.</i>	Vaihinhaalesti. <i>Imparfait.</i>			
<i>Mikkelin lääni.</i>	4,790	2,512	108	7,410	2,486	987	10	3,483	2,425	57	971	15	10	—	—	5	—
Mikkelin piiri	877	314	22	1,213	572	202	3	777	547	22	191	10	3	—	—	4	—
Heinolan »	1,342	252	10	1,604	584	88	1	673	574	9	88	—	1	—	1	—	—
Joroisten »	1,121	632	13	1,766	571	256	2	829	554	17	256	—	2	—	—	—	—
Savonlinnan »	1,450	1,314	63	2,827	759	441	4	1,204	750	9	436	5	4	—	—	—	—
<i>Kuopion lääni.</i>	9,167	2,291	81	11,539	5,167	1,079	14	6,260	4,847	252	926	120	14	—	101	3	—
Kuopion piiri	2,039	975	49	3,063	870	226	2	1,098	810	60	188	38	2	—	—	—	—
Rautalammin piiri	1,039	233	6	1,278	703	121	1	825	594	67	107	2	1	—	54	—	—
Ilisalmen »	2,046	229	9	2,284	1,267	185	9	1,461	1,264	3	181	4	9	—	—	—	—
Pielisjärven »	709	220	1	930	391	277	1	669	363	26	214	59	1	—	8	—	—
Tohmajärven »	1,421	410	4	1,835	832	198	1	1,031	759	49	173	10	1	—	39	3	—
Joensuun »	1,913	224	12	2,149	1,104	72	—	1,176	1,057	47	63	9	—	—	—	—	—
<i>Vaasan lääni.</i>	13,840	4,047	234	18,121	6,534	1,543	26	8,103	6,341	178	1,527	12	26	—	19	—	—
Vaasan piiri	2,069	1,065	59	3,193	915	411	6	1,332	900	15	407	4	6	—	—	—	—
Kristiinankaup. piiri	3,268	551	54	3,873	1,715	200	4	1,919	1,613	100	198	2	4	—	2	—	—
Uudenkaarlepyyn »	1,442	602	37	2,081	680	240	11	931	668	12	240	—	11	—	—	—	—
Kokkolan »	1,995	680	8	2,683	960	408	2	1,370	937	16	398	6	2	—	17	—	—
Kuortaneen »	2,387	409	5	2,801	1,246	126	—	1,372	1,222	24	126	—	—	—	—	—	—
Jyväskylän »	2,679	740	71	3,490	1,018	158	3	1,179	1,007	11	158	—	3	—	—	—	—
<i>Oulun lääni.</i>	8,800	5,138	86	14,024	4,179	2,471	21	6,671	3,851	304	2,201	212	21	—	82	20	—
Oulun piiri	1,678	479	8	2,165	801	250	3	1,054	789	7	232	14	3	—	9	12	—
Raahen »	700	605	30	1,335	228	346	11	585	227	1	346	—	11	—	—	—	—
Kalajoen »	1,151	828	19	1,998	426	316	—	742	400	3	277	25	—	—	37	—	—
Haapajärven »	1,246	391	7	1,644	700	149	—	849	632	68	135	14	—	—	—	—	—
Kajaanin »	1,652	519	4	2,175	857	294	—	1,151	851	12	269	1	—	—	18	—	—
Pudasjärven »	509	570	10	1,089	354	318	2	674	234	118	210	92	2	—	18	8	—
Tornion »	847	1,043	—	1,890	368	492	—	860	339	29	458	34	—	—	—	—	—
Rovaniemen »	687	551	8	1,246	258	224	5	487	240	18	208	16	5	—	—	—	—
Kitilän »	330	152	—	482	187	82	—	269	139	48	66	16	—	—	—	—	—
Yhteensä — Total	70,834	30,602	1,401	102,837	34,485	11,213	152	45,800	32,429	1,702	10,359	524	151	1	684	29	—

Taulu III.
Tableau III.Suomen sairaanhoitolaitoksissa vuonna 1920 hoidetut sairaat.
Malades soignés dans les établissements d'hospitalisation sanitaire de Finlande en 1920.

Sairaala. Hôpital.	Sairasvuokattien luku. Nombre de lits.	Vuodelta 1919 Malades restés depuis 1919.	Vuonna 1920 vastaanotettuja. Malades entrés en 1920.	Hoidettujen kokonaisluku. Total des malades.	Uloskirjoitettu. Sortis.							Vuoteen 1921 jätneitä. Malades restés jusqu'en 1921.	Sairaanhoidopäivien luku. Nombre des journées de traitement.	Keskimäärä sairaita päivää kohden. Moyenne des malades par jour.	Keskikokonaismäärä sairaita par jour.
					Parannuttua. Non-améliorés.	Kuolleena. Décédés.	Hoitamatta. Non-traités.	Parannuttua. Non-améliorés.	Parannuttua. Non-améliorés.	Parannuttua. Non-améliorés.	Parannuttua. Non-améliorés.				
I. Yleiset sairaalat.															
Hôpitaux généraux.															
a) Valtion. — De l'Etat.	4,414	3,180	54,472	57,652	38,558	8,153	2,482	3,338	1,884	3,237	1,262,228	21.9	3448.7		
Helsinki: Yleisen sairaalan kirurgi- nen osasto	200	175	2,618	2,793	1,744	315	85	154	327	168	71,873	25.7	196.4		
S:n s:n sisätautien osasto	80	69	738	807	216	296	111	74	43	67	24,557	30.4	67.1		
S:n s:n propedeuttinen »	78	64	669	733	176	255	99	108	21	74	24,651	33.6	67.4		
S:n s:n pathol. anat. »	14	11	122	133	6	43	57	3	12	12	4,019	30.2	11.0		
S:n s:n silmätautien »	50	36	603	639	216	331	39	1	26	26	12,960	20.3	35.4		
S:n s:n korvatautien »	30	21	383	404	296	47	10	13	25	13	8,418	20.8	23.0		
S:n s:n lasten »	40	27	277	304	144	40	43	37	14	26	11,710	38.5	32.0		
S:n s:n naistautien »	50	45	1,336	1,381	1,085	149	22	17	69	39	16,910	12.2	46.2		
Loviisa: Yleinen sairaala	22	14	501	515	444	25	3	20	7	16	8,623	16.7	23.6		
Turku: Lääninsairaalan lasaretti- osasto	80	100	1,319	1,419	998	99	53	133	43	93	38,093	26.8	104.1		
Pori: Yleisen sairaalan lasaretti- osasto	25	16	488	504	408	51	8	11	2	24	8,540	16.9	23.3		
Godby: Yleinen sairaala	15	10	230	240	163	34	7	9	10	17	5,912	24.6	16.2		
Hämeenlinna: Lääninsairaalan lasa- retti-osasto	50	46	873	919	708	63	32	44	23	49	18,923	20.6	51.7		
Tampere: Yleisen sairaalan lasa- retti-osasto	90	86	1,093	1,179	907	82	21	52	30	87	34,107	28.9	93.2		
Viipuri: Lääninsairaalan lasaretti- osasto	146	147	3,076	3,223	2,339	345	94	168	133	144	60,232	18.7	164.6		
Sortavala: Yleisen sairaalan lasa- retti-osasto	50	38	977	1,015	877	70	4	23	8	33	17,352	17.1	47.4		
Mikkeli: Lääninsairaalan lasaretti- osasto	38	36	486	522	386	66	3	32	3	32	13,190	25.3	36.0		
Savonlinna: Yleisen sairaalan lasa- retti-osasto	30	33	814	847	712	57	12	33	6	27	11,694	13.8	32.0		
Kuopio: Lääninsairaalan lasaretti- osasto	106	74	1,343	1,417	1,077	152	48	61	15	64	29,352	20.7	80.2		
Joensuu: Yleisen sairaalan lasa- retti-osasto	20	23	371	394	341	13	4	16	—	20	7,792	19.8	21.3		
Nurmes: S:n s:n s:n	12	15	207	222	133	52	16	12	—	9	4,176	18.8	11.4		
Mustasaari: Lääninsairaalan lasa- retti-osasto	40	38	726	764	573	79	26	32	34	20	15,779	20.7	43.1		
Jyväskylä: Yleisen sairaalan lasa- retti-osasto	25	25	496	521	371	49	22	44	3	32	13,816	26.5	37.7		
Oulu: Lääninsairaala lasaretti- osasto	50	40	1,039	1,079	734	187	37	45	29	47	20,905	19.4	57.1		
Kajaani: Yleisen sairaalan lasa- retti-osasto	30	36	538	574	472	17	11	29	8	37	12,860	22.4	35.1		
Tornio: Yleis. sairaal. lasaretti-osasto	20	24	283	307	190	47	11	21	17	21	6,655	21.7	18.2		
Rovaniemi: Yleinen sairaala	20	16	270	286	235	11	5	13	5	17	6,590	23.0	18.0		
Muonio: » »	6	1	34	35	28	5	1	1	—	—	543	15.5	1.5		
Inari: » »	9	2	39	41	26	3	2	6	1	3	693	16.9	1.9		
Sodankylä: » »	10	7	252	259	236	12	1	3	—	7	1,789	6.9	4.9		

Sairaala. Hôpital.	Sairaavotettujen luku.	Vuodelta 1919 jälkeen Mataldes restes depuis 1919.	Vuonna 1920 vastaanotettuja. Mataldes entrés en 1920.	Total des malades.	Uloskirjoitettu. Sortis.						Vuoden 1921 jänneksi. Mataldes restes jusqu'en 1921.	Sairaanhoitopiivien luku.	Moyenne des journées de traitement par malade.	Keskimäärä sairaala- päivää henkilöä Moyenne des malades par jour.	Keskikäärä sairaala- päivää henkilöä Moyenne des malades par jour.
					Terveenä. Guéris.	Amplioituneita. Amplifiés.	Paremmaksi tulleet. Améliorés.	Parantuneita. Non-améliorés.	Dehdä. Dédits.	Kuolleena. Morts.					
b) Kaupunkien. — Hôpitaux municipaux.	1,362	1,056	14,044	15,100	9,412	2,205	765	1,162	487	1,069	380,490	25.2	1,039.6		
Helsinki: Marian sairaalan sisätauti- osasto	212	183	1,631	1,814	708	480	165	256	36	169	61,981	34.2	169.3		
S:n s:n kirurginen osasto	84	83	1,894	1,977	1,589	96	20	91	80	101	30,874	15.6	84.4		
S:n s:n lasten »	40	23	284	307	152	50	20	36	25	24	8,418	27.4	23.0		
Kivelän sairaalan sisätauti- osasto	264	226	693	919	133	219	171	141	—	255	79,860	86.9	218.2		
Hanko: Kunnallissairaala	35	11	390	401	289	50	11	26	17	8	5,454	13.6	14.9		
Tammisaari: Sairaskoti	19	7	192	199	134	28	12	17	5	3	3,186	16.0	8.7		
Turku: Kunnallissairaalan lasaretti- osasto	78	66	600	666	298	140	39	5	113	71	22,501	33.8	61.5		
Pori: Kunnallissairaala	45	30	447	477	352	42	2	40	16	25	9,440	19.8	25.8		
Uusikaupunki: Kunnallissairaala ..	8	5	102	107	84	5	2	11	—	5	1,701	15.9	4.6		
Hämeenlinna: Kunnallissairaala ..	20	17	201	218	169	—	17	21	—	11	4,629	21.2	12.6		
Tampere: Kunnallissairaalan lasaretti- osasto	60	49	798	847	623	97	5	47	26	49	20,069	23.7	54.8		
Lahti: Kunnallissairaala	24	31	348	379	309	17	6	33	1	13	10,110	26.7	27.6		
Viipuri: Kunnallissairaalan lasaretti- osasto	32	24	406	430	280	55	21	50	—	24	7,929	18.4	21.7		
Käkisalmi: Kunnallissairaala	17	13	267	280	167	60	17	27	—	9	2,719	9.7	7.4		
Lappeenranta: Kaupunginsairaala ..	28	7	338	345	287	21	1	20	4	12	3,327	9.6	9.1		
Hamina: Kunnallissairaala	13	7	104	111	69	18	7	9	3	5	1,720	15.5	4.7		
Kotka: Kunnallissairaalan lasaretti- osasto	31	29	752	781	637	74	12	37	—	21	11,202	14.3	30.6		
Mikkeli: Kunnallissairaala ¹⁾	27	—	290	290	221	34	7	11	3	14	3,104	10.7	8.5		
Heinola: Kunnallissairaala	20	9	197	206	117	56	3	19	3	8	2,391	11.6	6.5		
Kuopio: Kaupunginsairaala	34	15	395	410	293	34	25	7	35	16	6,709	16.4	18.3		
Joensuu: »	12	8	139	147	96	10	8	20	—	13	2,439	16.6	6.7		
Iisalmi: »	22	22	726	748	601	64	12	19	27	25	7,208	9.6	19.7		
Vaasa: Kunnallissairaalan sisätauti- osasto	44	36	807	843	647	76	17	38	37	28	14,549	17.3	39.8		
Kristiinankaupunki: Kaupungin sairastupa	9	5	261	266	176	65	12	4	5	4	3,448	13.0	9.4		
Uusikaarlepyy: Kunnallissairaala ..	10	—	68	68	34	22	8	2	—	2	829	12.2	2.3		
Kokkola: Libeckin sairaalan lasaretti- osasto	15	8	121	129	70	30	7	12	1	9	2,470	19.1	6.7		
Pietarsaari: Malmin sairaalan lasaretti- osasto	65	47	853	900	511	170	77	58	29	55	18,753	20.8	51.2		
Oulu: Kunnallissairaalan yleisosast. S:n hermotautien osasto	24	23	274	297	156	57	19	29	8	28	9,415	31.7	25.7		
Sairaskoti	16	14	146	160	22	91	25	1	8	13	5,536	34.6	15.1		
Raahe: Gellmanin sairaalan lasaretti- osasto	36	48	122	170	22	32	11	60	—	45	15,668	92.2	42.8		
	18	10	198	208	166	12	6	15	5	4	2,851	13.7	7.8		
c) Maalaiskuntien — Des communes rurales.	802	332	8,609	8,941	6,205	1,309	375	535	145	372	149,365	16.7	408.1		
Elimäki: Sairastupa	16	8	211	219	160	20	11	16	4	8	3,317	15.1	9.1		
Espoo: » ²⁾	45	—	170	170	103	13	4	12	1	37	4,502	26.5	12.3		
Iitti: »	16	5	137	142	102	18	5	14	2	1	2,011	14.2	5.5		
Kirkkonummi: Sairastupa	14	12	172	184	123	41	5	8	5	2	3,399	18.5	9.3		
Lohja: »	11	9	227	236	182	22	5	14	1	12	5,844	24.8	16.0		
Nurmijärvi: »	10	4	76	80	48	21	3	4	—	4	1,508	18.9	4.1		
Orimattila: »	16	3	201	204	148	17	10	13	4	12	2,807	13.8	7.7		
Porvoo: Maalaiskunnan sairastupa ..	25	9	306	315	263	12	—	30	1	9	4,320	13.7	11.8		
Vihti: Sairastupa	16	4	210	214	146	40	17	6	3	2	2,066	9.7	5.6		
Huittinen: »	10	5	106	111	87	12	1	3	4	4	2,005	18.1	5.5		

1) Avattiin $\frac{26}{3}$. 2) Avattiin $\frac{30}{4}$.

Sairaala. Hôpital.	Sairasvotettujen luku. Nombre de lits.	Vuodelta 1919 jälkeen. Malades restés depuis 1919.	Malades entrés en 1920. vastaanotetuina.	Total des malades. Vuonna 1920 kokonaishku.	Uloskirjoitettu. Sortis.						Vuoteen 1921. jännehtä. Malades restés jusqu'en 1921.	Noinen des journées de traitement.	Sairaanhoitopiirien luku.	Keskimääräinen Moyenne des malades par jour.	Keskimääräinen Moyenne des malades par jour.
					Terveinä. Guéris.	Ampliorés.	Parannaikaj tulleena.	Non-ampliorés.	Parannuttamatta. Non-ampliorés.	Kuolleena. Mortués.					
Hämeenkyrö: Sairastupa	5	—	51	51	35	8	3	2	—	3	797	15.6	2.2		
Ikaalinen: »	20	1	106	107	79	11	5	3	—	3	1,050	9.8	2.9		
Kankaanpää: »	8	3	106	109	92	3	4	3	—	2	1,949	17.9	5.3		
Loimaa-Alastaro »	17	6	101	107	73	16	1	8	5	4	2,150	20.1	5.9		
Parainen: Sairashuoneyhdistyksen sairaala	8	—	84	84	51	20	2	3	—	3	2,169	25.8	5.9		
Hausjärvi: Sairastupa	25	10	193	203	142	30	6	7	5	13	3,900	19.2	10.7		
Janakkala: »	14	5	204	209	174	12	3	13	1	6	2,830	13.5	7.7		
Jämsä: »	15	11	188	199	136	34	10	10	4	5	3,614	18.2	9.9		
Kuhmoinen ja Padasjoki: Sairast.	10	3	78	81	55	13	9	2	1	1	1,358	16.8	3.7		
Loppi: Sairastupa	10	6	151	157	55	66	8	16	6	6	2,483	15.8	6.8		
Orivesi: »	12	3	70	73	42	13	5	6	—	2	1,293	17.7	3.5		
Ruovesi: »	16	15	153	168	93	27	12	19	—	15	4,398	26.2	12.0		
Tammela: »	10	7	245	252	176	18	26	27	—	5	2,630	10.4	7.2		
Urjala: »	11	7	140	147	96	27	6	12	—	6	2,472	16.8	6.8		
Koivisto: »	14	5	118	123	93	15	2	10	—	3	2,155	17.5	5.9		
Salmi ¹⁾ Kannatusyhdistyksen sair.	14	—	127	127	82	21	6	9	3	6	2,657	20.9	7.3		
Unsikirkko Sairastupa	13	11	136	147	71	40	9	10	7	10	2,934	20.0	8.0		
Heinävesi: »	13	12	88	100	64	17	5	5	3	6	2,561	25.6	7.0		
Hirvensalmi: ²⁾ »	18	—	256	256	165	53	14	19	5	—	3,377	13.2	9.2		
Joroinen: Naisyhdistyksen sairaala	10	3	90	93	67	8	9	7	—	2	1,880	20.2	5.1		
Juva: Sairastupa	14	7	142	149	76	46	8	13	—	6	3,111	20.9	8.5		
Kangasniemi: ³⁾ »	10	—	146	146	96	32	—	8	7	3	2,545	17.4	7.0		
Pieksämäki: ⁴⁾ »	20	—	14	14	8	1	—	—	—	5	87	6.2	0.2		
Puumala: »	10	1	119	120	97	9	4	9	—	1	1,176	9.8	3.2		
Rantasalmi: »	16	2	338	340	224	61	16	9	21	9	3,929	11.6	10.7		
Ilomantsi: »	10	8	163	171	126	19	1	15	—	10	3,475	20.3	9.5		
Juuka: »	9	7	103	110	71	21	3	9	2	4	2,359	21.4	6.4		
Leppävirta: »	14	8	199	207	136	36	16	7	2	10	3,487	16.3	9.5		
Liperi: ⁵⁾ »	20	—	30	30	8	7	—	—	—	15	423	14.1	1.2		
Pielavesi: »	17	8	188	196	146	31	3	8	1	7	1,822	9.3	5.0		
Pielisjärvi: »	10	11	165	176	113	33	10	7	4	9	4,070	23.1	11.1		
Rautalamppi: »	13	8	155	163	117	25	6	7	2	6	2,257	13.8	6.2		
Jalasjärvi: »	15	9	169	178	123	33	3	8	3	8	3,199	18.0	8.7		
Karstula: »	16	7	115	122	87	14	4	9	—	8	2,517	20.6	6.9		
Kauhajoki: »	12	13	190	203	184	—	7	8	2	2	3,030	14.9	8.3		
Keuruu: »	13	5	108	113	73	16	8	10	—	6	2,393	21.2	6.5		
Lappajärvi: y. m. »	15	8	169	177	142	20	6	6	2	1	2,258	12.8	6.2		
Lapua: »	14	3	157	160	113	23	8	10	—	6	2,503	15.6	6.8		
Närpiö: »	14	7	270	277	213	28	12	12	3	9	3,319	12.0	9.1		
Pihtipudas: ⁶⁾ »	10	—	47	47	26	15	4	1	1	—	522	11.1	1.4		
Saarijärvi: »	11	11	157	168	99	36	17	9	4	3	2,274	13.5	6.2		
Viitasaari: »	15	5	204	209	168	13	2	12	6	8	3,167	15.2	8.7		
Virrat: »	13	6	157	163	114	24	6	10	—	9	2,827	17.3	7.7		
Ähtäri: »	10	7	224	231	149	57	5	4	13	3	2,352	10.2	6.4		
Kemijärvi: »	7	4	60	64	39	18	—	4	1	2	1,444	22.6	3.9		
Kuusamo: »	10	6	123	129	83	22	9	5	2	8	2,696	20.9	7.4		
Nivala: »	12	7	164	171	127	19	11	5	4	5	2,275	13.3	6.2		
Pudasjärvi: »	10	7	118	125	93	14	—	8	1	9	2,633	21.1	7.2		
Ylivieska: »	10	7	138	145	100	25	5	5	4	6	3,143	21.7	8.6		
d) Yksityisten ja yhdistysten. — Hôpit. particuliers et appartenant à des sociétés.	814	517	9,618	10,135	6,700	1,644	455	426	338	572	219,659	21.7	600.2		
Helsinki: Diakonissalaitos	132	122	1,608	1,730	723	511	120	85	178	113	43,508	25.1	118.9		
Sanitas	21	16	521	537	409	89	12	5	4	18	5,836	10.9	15.9		

1) Avattiin 28/2. 2) Avattiin 15/1. 3) Avattiin 5/1. 4) Avattiin 16/12. 5) Avattiin 1/12. 6) Suljettiin 17/7.

Sairaala. Hôpital.	Sairasvoitteiden luku. Nombre de lits.	Vuonna 1920 vastaanotettuja. Malades entrés en 1920.	Vuonna 1919 jäljellä. Malades restés depuis 1919.	Hoitettujen kokonaisuus luku. Total des malades.	Uloskirjoitettu. Sortis.					Violeeni 1921 jätneinä. Malades restés jusqu'en 1921.	Sairaanhoidon päivien luku. Nombre des journées de traitement.	Keskimäärä. Moyenne des journées de traitement par malade.	Keskusteltui sairaala päivien luku. Moyenne des malades par jour.
					Terveena. Guéris.	Ameliorés.	Paremmaksi tulleena. Améliorés.	Parannuttua. Non-améliorés.	Kuolleena. Décédés.				
Eira: Sairaalaosasto	45	27	684	711	471	151	25	23	10	31	11,102	15.6	30.3
Mehiläinen: »	34	14	719	733	620	66	26	10	1	10	7,368	10.1	20.1
Tri O. A. Boijen gynäkol. sai- raala	8	5	257	262	208	37	5	2	6	4	2,236	8.5	6.1
Ensi: Sairaalaosasto	16	19	520	539	490	23	4	3	5	14	5,348	9.9	14.6
Tallbackan Sairaskoti	15	12	94	106	22	60	7	—	—	17	5,697	53.7	16.6
Helsingin Sairaskoti	48	44	4	48	—	—	—	—	—	45	15,722	327.5	43.0
Tri T. Länsimäen naistaut. sair.	16	2	399	401	382	6	1	3	—	2	3,625	9.0	—
Porvoon Sairaskoti	20	6	427	433	378	24	7	13	1	10	4,443	10.3	12.1
Högsand: Risatautisten lasten pa- rantola ¹⁾	30	—	36	36	1	34	1	—	—	—	3,626	100.7	9.9
Fiskars: Tehtaan sairaala	12	1	40	41	29	—	5	—	—	2	727	17.7	2.0
Turku: Lääkärien sairaskoti	23	16	553	569	460	44	23	17	14	11	6,985	12.3	19.1
Rauma: Yksityinen sairaala	17	7	229	236	193	17	8	8	—	9	3,463	14.7	9.5
Noormarkku: Eva Ahlströmin sai- raalan lasarettiosasto	25	6	325	331	220	44	10	16	26	15	4,043	12.2	11.0
Taalintehdas: Tehtaan sairaala	6	5	47	52	35	7	3	2	1	4	1,420	27.3	3.9
S:n s:n kuume-keuhkot. osasto	10	5	21	26	8	4	3	5	—	6	1,130	43.5	3.1
Maarianhamina: Yksit. sairaala	15	10	230	240	163	34	7	9	10	17	5,912	24.6	16.2
Tampere: Finlayson & K:nin sai- raala	18	8	129	137	93	19	2	11	2	10	3,418	24.9	9.3
Viipuri: Diakonissalaitos	30	29	411	440	237	80	45	36	15	27	8,939	20.3	24.4
Prof. Strömbergin yksit. silmä- klinikka	30	6	411	417	245	106	35	—	16	15	5,545	13.3	15.2
Sortavala: Diakonissalaitos	72	38	408	446	180	125	43	48	9	41	17,475	39.2	47.7
Parikkala: Betania-sairaala ²⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Terijoki: Yksit. sairaala	5	3	48	51	29	13	7	—	—	2	670	13.1	1.8
Vaajasalon hoitola kaatuvatautisia varten	50	54	7	61	3	1	3	—	—	52	20,477	335.7	55.9
Varkaus: Tehtaan sairaala	18	13	280	293	235	12	11	17	4	14	5,468	18.7	14.9
Vaasa: Pumpulitehtaan sairaala	9	1	92	93	54	24	2	6	2	5	1,991	21.4	5.4
Mänttä: Tehtaan sairaala	14	3	119	122	89	21	1	9	1	1	1,745	14.3	4.8
Oulu: Diakonissalaitos	56	30	989	1,019	782	63	29	61	24	60	19,162	18.8	52.4
Kemi: Karihaaran sairaala	20	17	409	426	323	35	11	30	8	19	6,203	14.6	16.9
Suomussalmi: Lastenparantola ³⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Mielisairaalat.													
Asiles a'aliénés.													
a) Valtion. — De l'Etat.	2,763	2,770	1,969	4,739	409	623	604	205	28	2,870	1,022,782	215.8	2,794.3
Lapinlahden keskuslaitos	122	125	125	250	19	51	44	14	—	122	44,232	176.9	120.9
S:n s:n rajatilaosasto	8	7	38	45	10	24	5	—	—	6	2,674	59.4	7.3
Pitkämäen keskuslaitos	520	503	186	689	24	48	71	41	—	505	184,390	267.6	503.8
Niuvanniemen »	330	323	84	407	21	15	30	15	—	326	118,986	292.3	325.1
Seilin turvalaitos	52	69	1	70	—	—	2	—	—	4) 68	5) 25,116	358.8	68.6
Turku: Kuritushuoneen mielisai- raala	70	65	61	126	20	10	24	—	—	72	25,215	200.1	68.9
S:n Lääninsairaalan vastaan- ottolaitos	47	39	100	139	24	22	44	6	—	43	14,413	103.7	39.4
Viipuri: S:n s:n	47	38	129	167	46	47	32	5	—	37	14,300	85.6	39.1
Mikkeli: S:n s:n	12	10	20	30	7	10	2	1	—	10	4,016	133.9	11.0
Mustasaari: S:n s:n	47	41	74	115	21	10	39	4	—	41	15,384	133.8	42.0
Oulu: S:n s:n	20	21	14	35	5	3	4	3	1	19	7,084	202.4	19.4

¹⁾ Avoimena 1/8—18/9. ²⁾ Suljettiin 1/7. ³⁾ Suljettiin kesäkuussa. ⁴⁾ Näistä 16 perhehoidossa. ⁵⁾ Näistä perhehoidossa olevien 6 201 hoitopäivää.

Sairaala. Hôpital.	Sairasvuotteitten luku. Nombre de lits.	Vuodelta 1919 jälkeen. Malades restés depuis 1919.	Muiden ennes en 1920. vastaanottajia. Malades entrés en 1920.	Hoidettujen kokonaisluku. Total des malades.	Uloskirjoitettu. Sortis.						Vuoteen 1921 jääneitä. Malades restés jusqu'en 1921.	Sairaanhoitopiirien luku. Nombre des journales de traitement.	Sairaanhoitopiirien keskimäärä. Moyenne des journales de traitement par malade.	Keskimäärä sairaala pöytäkohti. Moyenne des malades par jour.
					Terveensä. Guéris.	Amplioroit. Ampliorés.	Paremmaksi tulleet. Améliorés.	Parannuttamat. Non-améliorés.	Kuolleena. Décédés.	Hoitamatta. Non-traités.				
b) Kaupunkien. — Hôpit. municipaux.	1,082	1,107	705	1,812	120	250	196	58	21	1,167	409,333	225.9	1,118.5	
Helsinki: Kivelän sairaalan mielisairasten osasto	160	150	353	503	50	150	136	20	—	147	55,073	109.5	150.5	
Nickbyn mielisairaala	420	417	107	524	3	21	14	22	—	464	154,287	294.4	421.5	
Turku: Kunnallissairaalan mielisairasten osasto	140	175	63	238	9	24	19	1	18	167	61,253	257.4	167.4	
Tampere: Hatanpään mielisairaala	180	173	77	250	23	30	8	9	—	180	65,479	261.9	178.9	
Viipuri: Kaupungin mielisairaala	114	93	62	155	19	14	—	2	—	112	36,740	237.0	100.4	
Kotka: Kunnalliskodin mielisairasten vastaanottolaitos	18	27	4	31	5	—	—	—	2	24	10,030	323.5	27.4	
Kuopio: Harjulan kunnalliskodin mielisairasten osasto	34	32	29	61	9	5	9	1	—	37	12,031	197.2	32.9	
Oulu: Kunnalliskodin mielisairaala	16	40	10	50	2	6	2	3	1	36	14,440	288.8	39.5	
c) Maalaiskuntien. — Des communes rurales.	310	308	216	524	45	43	45	37	4	350	115,981	221.3	316.9	
Tuusula: Kellokosken piirimielisairaala	100	104	82	186	20	17	13	9	—	127	40,821	219.5	111.5	
Iitti: Kunnan mielisairaala	35	32	19	51	3	4	5	1	—	38	11,492	225.3	31.4	
Uusikaupunki: Lounais-Suomen piirimielisairaala	100	72	56	128	11	14	14	16	—	73	25,529	199.4	69.8	
Harjavalta: Piirimielisairaala	32	50	26	76	6	4	5	3	—	58	19,342	254.5	52.8	
Tammela: Kunnalliskodin mielisairasten osasto	10	23	6	29	1	—	3	1	—	24	8,695	299.8	23.8	
Jämsä: Kunnan mielisairaala	15	9	12	21	1	1	—	3	2	14	4,273	203.5	11.7	
Pielavesi: Kunnan mielisairaala	18	18	15	33	3	3	5	4	2	16	5,829	176.6	15.9	
d) Yksityisten ja yhdistysten. — Hôpit. particuliers et appartenant à des sociétés.	96	114	216	330	47	90	66	21	2	104	41,608	121.7	113.7	
Helsinki: Kammion sairaala hermoja mielisairaita varten	65	62	204	266	45	88	49	15	2	67	25,474	95.8	69.6	
Sortavala: Diakoonilaitoksen mielisairaala ¹⁾	31	52	12	²⁾ 64	2	2	17	6	—	37	16,134	218.0	44.1	
III. Lapsenpäästölaitokset.														
Maternités.	410	186	10,968	11,154	10,553	51	59	42	237	212	92,518	8.3	252.8	
a) Valtion. — De l'Etat.	68	34	2,611	2,645	2,416	9	15	12	140	53	19,841	7.5	54.2	
Helsinki: Yleisen sairaalan lapsenpäästöosasto	58	28	2,277	2,305	2,096	9	15	11	125	49	17,527	7.6	47.9	
Pori: S:n s:n s:n	4	2	177	179	168	—	—	—	9	2	1,057	5.9	2.9	
Nurmes: S:n s:n s:n ³⁾	2	2	17	19	17	—	—	1	1	—	186	9.8	0.5	
Kajaani: S:n s:n s:n	2	1	71	72	70	—	—	—	—	2	555	7.7	1.5	
Tornio: S:n s:n s:n	2	1	69	70	65	—	—	—	5	—	516	7.4	1.4	
b) Kaupunkien. — Hôpit. municipaux.	128	75	4,230	4,305	4,082	37	22	19	71	74	34,146	7.9	93.3	
Tammisaari: Lapsenpäästölaitos	5	—	112	112	102	2	7	—	1	—	814	7.3	2.2	

¹⁾ Sairaalassa on hoidettu myös muita kuin mielisairaita. ²⁾ Sitä paitsi perhehoidossa 9 ja niiden hoitopäivien summa

3 285. ³⁾ Suljettiin 1/8.

Sairaala. <i>Hôpital.</i>	Sairasvotteen luku. <i>Nombre de lits.</i>	Vuodelta 1919 jälkeen. <i>Malades entrés en 1920.</i>	Vuonna 1920 vastaanotettiin. <i>Total des malades.</i>	Hoitettujen kokonaisuus. <i>Total des malades.</i>	Uloskirjottettu. <i>Sortis.</i>							Vuoden 1921 jänneistä Malades restés jusqu'en 1921.	Noinen des journées de traitement.	Sairanhoidon keskimäärä. <i>Moyenne des malades</i> <i>par jour.</i>	Sairanhoidon keskimäärä. <i>Moyenne des journées de</i> <i>traitement par malade.</i>	Keskimäärä päätyä kohti. <i>Moyenne des malades</i> <i>par jour.</i>
					Parantunutta. <i>Guéris.</i>	Parantamatta. <i>Non-améliorés.</i>	Parannaksi tulleen. <i>Améliorés.</i>	Terveenä. <i>Guéris.</i>	Amplioit. <i>Amplioit.</i>	Parantamatta. <i>Non-améliorés.</i>	Kuolleena. <i>Mortu.</i>					
Turku: Tri C. von Heidekenin lapsenpäästölaitos	19	22	1,021	1,043	979	8	6	2	32	16	8,367	8.0	22.9			
Tampere: Lapsenpäästölaitos	32	16	1,062	1,078	1,015	12	4	30	17	7,421	6.9	20.3				
Viipuri: »	18	10	710	720	689	8	3	3	17	6,290	8.7	17.2				
Sortavala: »	6	5	168	173	163	2	—	3	4	1,504	8.7	4.1				
Käkisalmi: »	5	—	97	97	92	—	4	1	—	712	7.3	1.9				
Kotka: »	10	—	263	263	263	—	—	—	—	1,771	6.7	4.8				
Vaasa: »	8	6	173	179	172	—	—	2	3	1,671	9.3	4.6				
Pietarsaari: »	12	3	237	240	228	2	1	—	4	2,085	8.7	5.7				
Oulu: »	9	11	320	331	320	—	—	—	11	3,023	9.1	8.3				
Raahe: »	4	2	67	69	59	3	1	4	—	488	7.1	1.3				
c) Maalaiskuntien. — <i>Des</i> <i>communes rurales.</i>	5	—	112	112	102	2	1	—	7	—	814	7.3	2.2			
Vihti: Lapsenpäästölaitos	5	—	112	112	102	2	1	—	7	—	814	7.3	2.2			
d) Yksityisten ja yhdis- tysten. — <i>Hôpitaux particuliers</i> <i>et appartenant à des sociétés.</i>	209	77	4,015	4,092	3,953	3	21	11	19	85	37,717	9.2	103.1			
Helsinki: Eira, Lapsenpäästösasto	11	3	273	276	270	—	—	—	—	6	2,761	10.0	7.5			
Mehiläinen »	8	4	124	128	128	—	—	—	—	—	1,266	9.9	3.5			
Tohtorin O. A. Boijen ja Valter Parviaisen lapsenpäästölaitos	23	14	728	742	722	—	—	1	4	15	6,539	8.8	17.9			
Ensi: Lapsenpäästösasto	24	6	262	268	261	—	—	3	—	4	2,709	10.1	7.4			
Porvoo: Lapsenpäästölaitos	12	3	249	252	248	—	—	—	4	4	2,350	9.3	6.4			
Loviisa: »	6	2	116	118	113	—	—	2	—	3	1,147	9.7	3.1			
Hanko: »	10	2	118	120	118	—	—	1	—	1	1,050	8.8	2.9			
Turku: Yksityinen lapsenpäästö- laitos	14	12	429	441	418	—	—	—	11	12	3,772	8.6	10.3			
Rauma: Lapsenpäästölaitos	3	1	116	117	115	—	—	—	—	2	924	7.9	2.5			
Noormarkku: Eva Ahlströmin sai- raalan lapsenpäästösasto	5	1	75	76	69	—	4	1	—	2	545	7.2	1.5			
Salo: Lapsenpäästölaitos	8	—	111	111	111	—	—	—	—	—	1,025	9.2	2.8			
Hämeenlinna: Lapsenpäästölaitos	2-7	—	116	116	111	—	—	2	1	2	973	8.4	2.7			
Lahti: »	16	5	224	229	214	2	6	—	7	7	2,022	8.8	5.5			
Riihimäki: »	10	3	197	200	195	—	—	1	—	4	1,703	8.5	4.7			
Lappeenranta: 1) »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Kouvola: »	12	3	118	121	117	—	2	1	—	1	1,796	14.8	4.9			
Mikkeli: »	7	8	205	213	206	—	—	1	—	6	2,035	9.6	5.6			
Savonlinna: »	6	5	182	187	181	—	1	-1	—	4	1,279	6.8	3.5			
Heinola: »	2	—	47	47	43	—	2	1	—	1	523	11.1	1.4			
Kuopio: »	15	5	254	259	249	—	—	—	3	7	2,577	9.9	7.0			
Jyväskylä: »	8	—	41	41	35	1	1	—	—	4	431	8.5	1.2			
Rovaniemi: »	2	—	30	30	29	—	1	—	—	—	290	9.7	0.8			
IV. Keuhkotautiparantolat. <i>Hôpitaux pour les tuber- culeux.</i>	755	466	1,942	2,408	212	844	437	193	117	605	191,783	79.6	524.0			
a) Valtion. — <i>De l'Etat.</i>	100	—	119	119	4	13	5	—	8	89	5,567	46.8	15.2			
Hällän keuhkotautiparantola 2) ..	100	—	119	119	4	13	5	—	8	89	5,567	46.8	15.2			
b) Kaupunkien. — <i>Hôpitaux</i> <i>municipaux.</i>	250	175	619	794	10	292	124	159	35	174	59,418	74.8	162.3			
Helsinki: Kivelän sairaalan tuber- kulosiosasto	138	84	252	336	2	129	52	72	5	76	26,925	80.1	73.6			

1) Suljettu. 2) Avattiin 7/10.

Sairaala. <i>Hôpital.</i>	Sairasvuoteitten luku. <i>Nombre de lits.</i>	<i>Malades entrés en 1920.</i>		Hoidettujen kokonaisuuku. <i>Total des malades.</i>	Uloskirjoitettu. <i>Sortis.</i>					Vuoden 1921 jänne- malades vesies juuqu en 1921.	Sairas- hoitopiikivien luku. <i>Nombre des journées de traitement.</i>	Sairas- hoitopiikivien keskimäärä. <i>Moyenne des journées de traitement par malade.</i>	Keskimäärä sairaita päivää kohti. <i>Moyenne des malades par jour.</i>
		Vuodelta 1919 jällelta. <i>Malades restés depuis 1919.</i>	Vuonna 1920 vastaanotettiin. <i>Année 1920 reçus.</i>		Terveenä. <i>Sains.</i>	Amplioit. <i>Améliorés.</i>	Parannutt. <i>Guéris.</i>	Parannutt. Non-améliorés. <i>Non-gués.</i>	Koollena. <i>Morts.</i>				
Humaliston sairaala	50	48	170	218	—	73	21	64	11	49	16,697	76.6	45.6
Tampere: Keuhkotautiparantola .	30	22	93	115	4	50	21	—	19	21	8,774	76.3	24.0
Kotka: »	10	9	27	36	—	14	—	13	—	9	3,199	88.9	8.7
Pietarsaari: Malmin sairaalan keuhkotautiosasto	22	12	77	89	4	26	30	10	—	19	3,823	43.0	10.4
c) Maalaiskuntien. — <i>Des communes rurales.</i>	26	12	65	77	14	34	14	—	—	15	6,385	82.9	17.4
Ruovesi: Keuhkotautiparantola ..	16	12	45	57	11	24	9	—	—	13	5,711	100.2	15.6
Närpiö: »	10	—	20	20	3	10	5	—	—	2	674	33.7	1.8
d) Yksityisten ja yhdis- tysten. — <i>Hôpit. particuliers et appartenant à des sociétés.</i>	379	279	1,139	1,418	184	505	294	34	74	327	120,413	84.9	329.0
Lohja: Kouluparantola	26	25	11	36	1	8	2	—	—	25	8,694	241.5	23.8
Nummela: Keuhkotautiparantola.	90	71	258	329	15	160	46	19	4	85	31,073	94.4	84.9
Hämeenlinna: Sairion keuhkotauti- parantola	20	16	61	77	6	26	24	1	—	20	6,786	88.1	18.5
Takaharju: Keuhkotautiparantola.	115	86	372	458	46	179	71	4	56	102	37,351	81.6	102.1
Iisalmi: Keuhkotautiparantola ...	22	22	61	83	19	39	5	2	—	18	7,160	86.3	19.6
Alavus: »	21	20	64	84	44	—	23	—	—	17	6,442	76.7	17.6
Kurikka: »	22	9	112	121	17	28	57	—	—	19	7,397	61.1	20.2
Teuva: »	12	8	65	73	15	17	31	2	—	8	4,557	62.4	12.5
Vöyri: »	19	8	45	53	6	24	4	2	—	17	4,717	89.0	12.9
Onneläin: »	32	14	90	104	15	24	31	4	14	16	6,236	60.0	17.0
V. Leprasairaala.													
Léproserie.													
a) Valtion. — <i>De l'Etat.</i>	45	27	7	34	—	1	—	5	—	28	10,292	302.7	28.1
Orivesi: Leprasairaala	45	27	7	34	—	1	—	5	—	28	10,292	302.7	28.1
VI. Veneeriset sairaalat.													
Sections syphilitiques.													
a) Valtion. — <i>De l'Etat.</i>	1,069	742	6,981	7,723	6,710	185	90	77	13	648	253,194	32.8	691.8
Helsinki: Yleisen sairaalan syfiliitti- nen osasto	110	100	1,021	1,121	983	—	28	14	—	96	35,100	31.3	95.9
Kuntähden ylim. veneerinen sai- raala	145	99	677	776	693	—	—	1	—	82	42,740	55.1	116.8
Töölön s:n s:n s:n	120	80	769	849	773	—	2	—	—	74	32,143	37.9	87.8
Turku: Lääninsairaalan syfiliitti- nen osasto	60	40	336	376	325	4	1	2	7	37	10,947	29.1	29.9
Pori: Yleisen sairaalan syfiliittinen osasto	25	10	176	186	174	1	—	—	—	11	3,936	21.2	10.8
Hämeenlinna: Lääninsairaalan sy- filiittinen osasto	18	14	103	117	108	—	—	—	—	9	3,224	27.6	8.8
Ylim. veneerinen sairaala	17	12	128	140	130	—	—	1	—	9	4,732	33.8	12.9
Tampere: Yleisen sairaalan syfi- liittinen osasto	45	18	230	248	215	14	—	3	2	14	7,626	30.8	20.8
Viipuri: Lääninsairaalan syfiliitti- nen osasto	120	1) 97	1,139	1,236	1,059	—	50	32	—	95	34,601	28.0	94.5

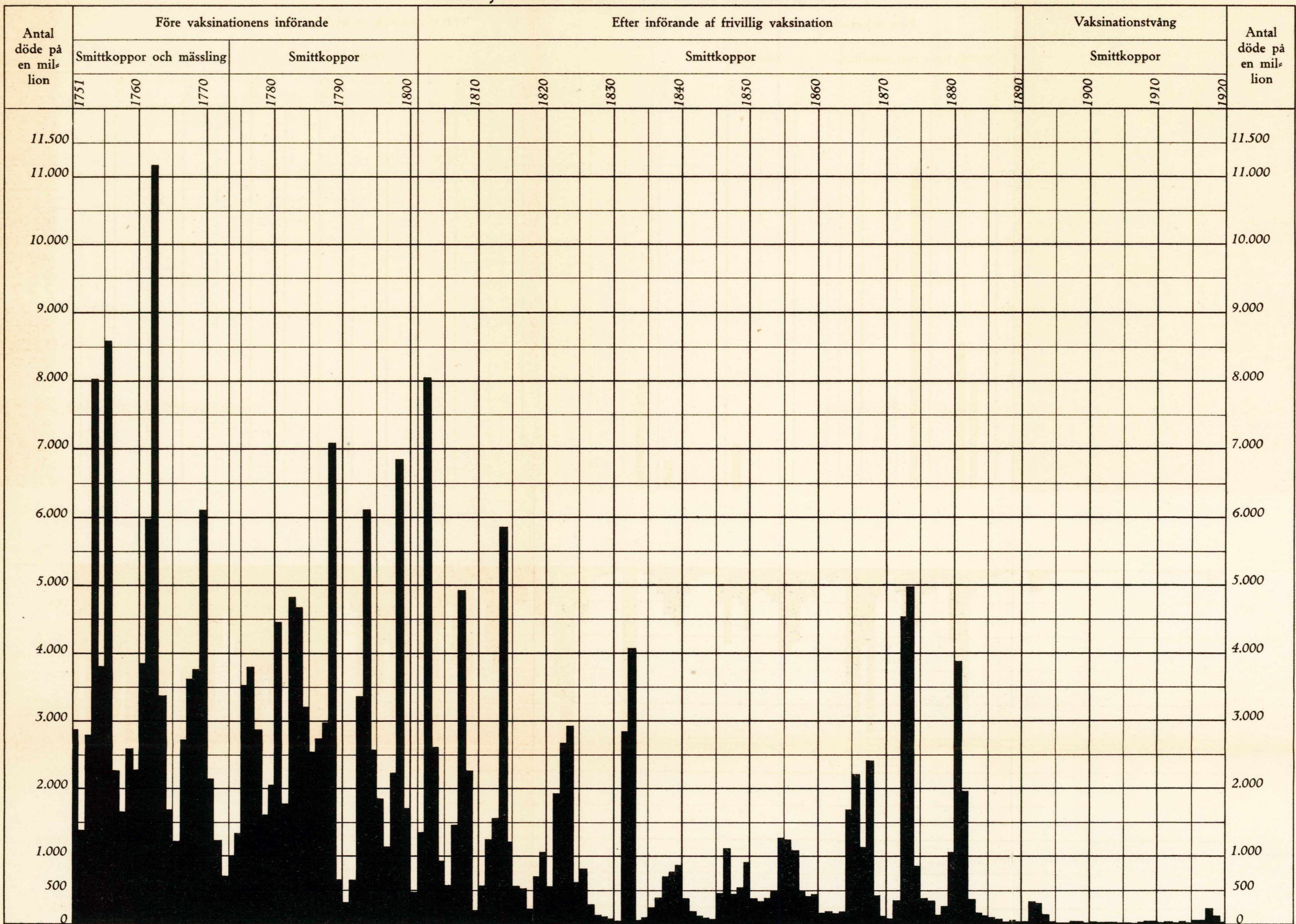
1) Tähän sisältyy 35 potilasta ylim. kuppasairaala, joka suljettiin 31/12 19.

Sairaala. <i>Hôpital.</i>	Sairaanhoidosten luku. <i>Nombre de lits.</i>	Vuonna 1920 vastaanotettuja. <i>Malades entrés en 1920.</i>	Vuonna 1919 jaksolla. <i>Malades reçus depuis 1919.</i>	Hoidettujen kokonaismäärä. <i>Total des malades.</i>	Uloskirjottettu. <i>Sortis.</i>							Vuoteen 1921 jänneinä. Maltades rasés jusqu'en 1921.	Sairaanhoitopiirien luku. <i>Nombre des journees de traitement.</i>	Sairaanhoitopiirien keskimäärä. <i>Moyenne des journées de traitement par malade.</i>	Keskimäärä sairaala- paivaa kohden. <i>Moyenne des malades par jour.</i>	Kokonaismäärä. <i>Total.</i>
					Parantuneita. <i>Non-traités.</i>	Kuolleena. <i>Décédés.</i>	Parantuneita. <i>Non-traités.</i>	Parantuneita. <i>Non-traités.</i>	Parantuneita. <i>Non-traités.</i>	Parantuneita. <i>Non-traités.</i>	Parantuneita. <i>Non-traités.</i>					
Sortavala: Ylim. veneerinen sairaala	40	16	387	403	362	—	1	6	—	34	10,653	26.4	29.1			
Mikkeli: Lääninsairaalan syfilittinen osasto	40	24	121	145	125	8	1	—	—	11	5,358	37.0	14.6			
Savonlinna: Yleisen sairaalan s:n s:n	10	9	137	146	139	—	1	1	—	5	2,564	17.6	7.0			
Ylim. veneerinen sairaala	10	7	106	113	104	—	—	2	—	7	2,490	22.0	6.8			
Kuopio: Lääninsairaalan syfilittinen osasto	66	59	458	517	478	—	—	2	—	37	13,478	26.1	36.8			
Joensuu: Yleisen sairaalan s:n s:n	20	20	141	161	138	7	—	2	—	14	6,286	39.0	17.2			
Nurmes: S:n s:n s:n	13	5	51	56	6	41	—	—	—	9	1,985	35.4	5.4			
Mustasaari: Lääninsairaalan syfilittinen osasto	80	32	266	298	261	9	—	5	—	23	11,882	39.9	32.5			
Jyväskylä: Yleisen sairaalan syfilittinen osasto	45	30	167	197	166	4	1	—	—	26	6,647	33.7	18.2			
Oulu: Lääninsairaalan syfilittinen osasto	25	30	244	274	160	82	2	2	3	25	5,455	19.9	14.9			
Ylim. veneerinen sairaala	35	15	127	142	113	15	1	1	1	11	4,262	30.0	11.6			
Kajaani: Yleisen sairaalan syfilittinen osasto	5	5	29	34	30	—	1	2	—	1	1,250	36.8	3.4			
Tornio: S:n s:n s:n	20	20	168	188	168	—	1	1	—	18	5,835	31.0	15.9			
VII. Kulcutautisairaalat.																
Hôpitaux pour les maladies épidémiques.	1,027	413	5,153	5,566	4,668	92	70	341	93	302	99,608	17.9	272.2			
b) Kaupunkien. — <i>Hôpit. municipaux.</i>	879	358	4,565	4,923	4,215	60	29	268	90	261	83,045	16.9	226.9			
Helsinki: Kulcutautisairaala	200	114	1,776	1,890	1,704	1	15	66	5	99	30,856	16.3	84.3			
Väläik. kulcutautisairaala n. k. koleraparakeilla	75	3	204	207	164	—	—	35	8	—	2,069	10.0	5.7			
Tammisaari: Kulcutautisairaala	12	—	18	18	16	1	—	1	—	—	351	19.5	1.0			
Turku: Kunnallissairaalan kulcutautiosasto	116	29	471	500	423	—	1	4	30	42	7,964	15.9	21.8			
Rauma: Kulcutautisairaala	30	—	38	38	22	4	2	5	3	2	665	17.5	1.8			
Pori: »	20	—	55	55	54	—	—	—	—	1	511	9.3	1.4			
Uusikaupunki: »	20	4	56	60	57	—	—	2	—	1	668	11.1	1.8			
Maarianhamina: »	10	—	13	13	13	—	—	—	—	—	142	10.9	0.4			
Hämeenlinna: »	18	7	54	61	55	—	—	4	—	2	1,204	19.7	3.3			
Tampere: Kunnallissairaalan kulcutautiosasto	104	49	753	802	657	24	6	62	4	49	15,296	19.1	41.8			
Viipuri: Kunnallissairaalan kulcutautiosasto	30	15	176	191	175	—	—	10	—	6	3,321	17.4	9.1			
Sortavala: Kulcutautisairaala	24	7	126	133	105	12	—	9	—	7	1,308	9.8	3.6			
Hamina: »	6	1	9	10	8	—	—	2	—	—	211	21.1	0.6			
Kotka: Kunnallissairaalan kulcutautiosasto	24	—	77	77	64	—	1	8	—	4	814	10.6	2.2			
Mikkeli: Kulcutautisairaala	6	2	21	23	22	—	—	1	—	—	640	27.8	1.7			
Iisalmi: »	10	3	50	53	44	1	—	4	—	4	516	9.7	1.4			
Vaasa: Kunnallissairaalan kulcutautiosasto	30	28	132	160	136	—	—	5	2	17	4,134	25.8	11.3			
Kolerasairaala	6	4	26	30	20	—	—	4	2	4	396	13.2	1.1			
Kokkola: Libeckin sairaalan kulcutautiosasto	20	22	42	64	56	—	—	1	2	5	2,011	31.4	5.5			
Pietarsaari: Malmin sairaalan kulcutautiosasto	34	6	80	86	75	—	—	7	—	4	1,634	19.0	4.5			
Jyväskylä: Kulcutautisairaala	11	3	5	8	4	—	—	3	1	—	168	21.0	0.5			

Sairaala. Hôpital.	Sairasvastausten luku. Nombre de lits.	Vuoden 1919 vuoden keskiarvo. Moyenne des malades 1919.	Vuonna 1920 vastausten luku. Malades en 1920.	Hoidettujen kokonaisluku. Total des malades.	Uloskirjoitettu. Sortis.						Vuoden 1921 jännehi. Malades 1921.	Sairanhoidon keuhkokuuri. Moyenne des journées de traitement par malades.	Sairanhoidon keuhkokuuri. Moyenne des journées de traitement par malades.	Keskinnäinen sairaan- paivan luku. Moyenne des malades par jour.
					Terveenä. Guéris.	Parannuksi tullessa. Améliorés.	Parannusta. Non-améliorés.	Kuolleena. Décédés.	Hoitamatta. Non-traités.	Kuolleena. Décédés.				
Oulu: Kunnallissairaalan kulku- tautiosasto	36	39	177	216	172	—	—	18	15	11	4,834	22.4	13.2	
Raabe: Kulkutautisairaala	8	—	10	10	8	—	1	1	—	—	184	18.4	0.5	
Kajaani: »	12	15	127	142	93	13	2	14	18	2	2,317	16.3	6.3	
Tornio: »	10	6	27	33	32	—	—	1	—	—	327	9.9	0.9	
Kemi: »	7	1	42	43	36	4	1	1	—	1	504	11.7	1.4	
c) Maalaiskuntien. — Des communes rurales.	134	49	508	557	375	30	40	71	2	39	15,108	27.1	41.3	
Kaarina ja Maaria: Kulkutautisai- raala	28	7	35	42	35	—	—	2	—	5	1,464	34.9	4.0	
Jämsä: Kulkutautisairaala	40	15	50	65	58	—	—	7	—	—	2,478	38.1	6.8	
Terijoki: »	13	—	79	79	47	1	11	13	2	5	1,088	13.8	3.0	
Viipurin pitäjä: »	71-53	27	344	371	235	29	29	49	—	29	10,078	27.2	27.5	
d) Yksityisten ja yhdis- tysten. — Hôpits. particuliers et appartenant à des sociétés.	14	6	80	86	78	2	1	2	1	2	1,455	16.9	4.0	
Porvoo: Kulkutautisairaala	14	6	80	86	78	2	1	2	1	2	1,455	16.9	4.0	
VIII. Vankilain sairaalat.¹⁾														
Hôpitaux des prisons.	179	83	1,221	1,304	919	214	48	44	—	79	27,996	21.5	76.5	
Helsinki: Lääninvankilan sairaala. Kuritusuoneen sairaala	50	3	53	56	33	14	2	3	—	4	1,971	35.2	5.4	
Turku: Kuritusuoneen sairaala ..	49	37	356	393	228	75	37	16	—	37	8,323	21.2	22.7	
Hämeenlinna: Kuritus- ja työvan- kilan sairaala	15	20	151	171	119	38	—	8	—	6	4,929	28.8	13.5	
Viipuri: Lääninvankilan sairaala ..	12	5	119	124	93	13	—	6	—	12	2,617	21.1	7.2	
Lappeenranta: Työvankilan » ..	17	8	133	141	84	44	2	5	—	6	2,455	17.4	6.7	
Mikkeli: Lääninvankilan » ..	24	9	355	364	318	30	—	3	—	13	6,658	18.3	18.2	
Kuopio: » ..	4	—	6	6	3	—	1	2	—	—	62	10.3	0.2	
Oulu: Maikkulan varavankila	2	—	16	16	11	—	5	—	—	—	825	51.6	2.3	
	6	1	32	33	30	—	1	1	—	1	156	4.7	0.4	
IX. Rautatien sairaalat.														
Hôpitaux des chemins de fer.	17	7	187	194	125	21	14	8	14	12	3,034	15.6	8.3	
Helsinki: Rautatien sairaala	14	7	172	179	115	20	13	7	14	10	2,893	16.2	7.9	
Riihimäki: Rautatien sairaala ²⁾ ..	3	—	15	15	10	1	1	1	—	2	141	9.4	0.4	
Kaikki sairaalat yhteensä. — Total des hôpitaux ensemble	10,679	7,874	82,900	90,774	62,154	10,184	3,804	4,253	2,386	7,993	2,963,385	32.6	8,096.7	

¹⁾ Turun kuritusuoneen mielisairaala otettu ryhmään II. ²⁾ Avattiin 28/6.

Antal årliga dödsfall i Finland i följd af smittkoppor på hvarje million invånare under tidrymden 1751 till och med 1920.

Tauti. <i>Maladie.</i>	Sairashuoneitten lasaretti- osastoilla yhteensä. <i>Totaux pour les services de lazaret des hôpitaux.</i>							Tauti. <i>Maladie.</i>	Sairashuoneitten lasaretti- osastoilla yhteensä. <i>Totaux pour les services de lazaret des hôpitaux.</i>						
	Hoidettuja. <i>Administrés.</i>	Uloskirjoitettuja. <i>Sortis.</i>							Hoidettuja. <i>Administrés.</i>	Uloskirjoitettuja. <i>Sortis.</i>					
		Terveitä ja toipuvia. <i>Guérés et convalescents.</i>	Paremm. tulleita. <i>Améliorés.</i>	Parantumattomia. <i>Non-améliorés.</i>	Hollamattomia. <i>Non-traités.</i>	Kuolleita. <i>Décédés.</i>	Jääneitä. — <i>Restants.</i>			Terveitä ja toipuvia. <i>Guérés et convalescents.</i>	Paremm. tulleita. <i>Améliorés.</i>	Parantumattomia. <i>Non-améliorés.</i>	Hollamattomia. <i>Non-traités.</i>	Kuolleita. <i>Décédés.</i>	Jääneitä. — <i>Restants.</i>
Tetanus	7	1	1	—	—	5	—	Intoxicatio e morphino et sublimat	1	—	—	—	—	—	—
Anthrax	1	1	—	—	—	—	—	Morphinismus	3	1	2	—	—	1	—
Lyssa	1	—	—	—	1	—	—	Intoxicatio e veronalo	2	2	—	—	—	—	—
Noma	1	—	—	—	—	—	—	» ex acidis et alcaliis	10	5	1	—	—	4	—
Febricula	4	4	—	—	—	—	—	» e lysolo	8	7	—	—	—	1	—
Infectio ignota	5	3	2	—	—	—	—	» ex oxid. carbon.	10	9	—	—	—	1	—
IV. Kronillisia infektiotauteja.	1,332	466	382	153	56	122	153	Morsus serpentis	14	14	—	—	—	—	—
Tuberc. cerebri et meningum	23	—	2	2	2	17	—	VII. Mielitauteja.	62	4	27	17	13	—	1
» lingvae	2	—	1	1	—	—	—	Idiotia	5	—	—	4	1	—	—
» laryngis	14	1	5	4	1	1	2	Imbecillitas	1	—	—	1	—	—	—
» pulmonum	252	5	86	63	17	54	27	Amentia seu psychosis ex infectione	2	1	1	—	—	—	—
» pleurae serosa	3	1	2	—	—	—	—	Psychosis alcoholica	2	—	—	—	2	—	—
» » purulenta	5	—	4	—	1	—	—	Dementia praecox seu primar.	2	—	—	1	1	—	—
» intestinorum	25	9	7	4	—	5	—	Insania maniaco-depressiva	3	1	1	—	1	—	—
» peritonei	79	14	29	14	4	12	6	» epileptica	1	—	—	1	—	—	—
» renis et vesicae urinar.	34	12	4	8	5	2	3	Melancholia agitata	1	—	—	1	—	—	—
» apparatus genitalis glandular. lymphaticar.	209	164	25	7	2	3	8	Dementia senilis	1	—	—	1	—	—	—
» ossium et articulationem	584	210	196	46	21	19	92	» paralytica	2	—	—	2	—	—	—
» cutis	15	7	3	1	—	—	4	Psychosis	42	2	25	6	8	—	1
» regionum variarum	15	10	2	—	1	1	1	VIII. Eriyisten elinten tauteja.							
» miliaris acuta	5	—	—	—	—	—	—	1. Hermoston tauteja.							
Lupus vulgaris	17	7	4	—	—	—	6	<i>a) Aivo-, selkäydin- ja niiden kalvojen tauteja.</i>	314	43	73	92	30	63	13
Lepra	1	—	—	1	—	—	—	Haemorrhagia cerebri et meningum. Hemiplegia. ..	63	10	18	12	—	21	2
Actinomycosis	25	9	8	2	1	1	4	Abscessus cerebri	16	4	—	3	2	6	1
V. Venerisiä tauteja.	69	22	14	5	23	2	3	Encephalitis	14	2	2	5	—	5	—
Urethritis gonorrhoeica	17	4	2	—	11	—	—	Reciduae p. encephalididem	2	—	—	—	2	—	—
Epididymitis gonorrhoeica ..	1	1	—	—	—	—	—	Thrombosis sinus lateralis ..	9	6	—	—	1	2	—
Syphilis hereditaria	12	1	5	2	1	1	2	Abscessus epiduralis	11	8	—	—	2	1	—
» aqvisita recens	3	—	—	1	2	—	—	Meningitis cerebri	29	3	1	2	3	19	1
» » recidiva	32	12	7	2	9	1	1	Lues	16	2	9	4	1	—	—
Ulcus molle	4	4	—	—	—	—	—	Hydrocephalus aqvisitus	3	—	—	2	—	1	—
VI. Myrkytyksiä.	55	43	4	—	—	8	—	Tumor cerebri	39	—	4	22	7	5	1
Alcoholismus acutus	4	4	—	—	—	—	—	Epilepsia Jacksonii	4	—	2	—	2	—	—
» chronicus	2	—	1	—	—	1	—	Sclerosis amyotroph. lateralis ..	2	—	1	—	—	—	1
Intoxicatio ex alcoh. methyl.	1	1	—	—	—	—	—	Paralysis glosso- labio- laryngea	1	—	1	—	—	—	—
								Myelitis et meningitis spinal.	23	1	10	8	1	2	1

Tauti. Maladie.	Sairashuoneitten lasaretti- osastoilla yhteensä. Totalaux pour les services de lazaret des hôpitaux.							Tauti. Maladie.	Sairashuoneitten lasaretti- osastoilla yhteensä. Totalaux pour les services de lazaret des hôpitaux.						
	Hoidettuja. Admisstrés.	Uloskirjoitettuja. Sortis.							Hoidettuja. Admisstrés.	Uloskirjoitettuja. Sortis.					
		Terveitä ja koipuvia. Guéris et connus sécurets.	Paremm. tulleita. Améliorés.	Parantumattomia. Non-cégués.	Hollamattomia. Non-traités.	Kuolleita. Décédés.	Jämettä. — Restants.			Terveitä ja koipuvia. Guéris et connus sécurets.	Paremm. tulleita. Améliorés.	Parantumattomia. Non-cégués.	Hollamattomia. Non-traités.	Kuolleita. Décédés.	Jämettä. — Restants.
Bronchpneumonia	104	70	10	1	2	17	4	Abscessus praeperitonealis ..	1	1	—	—	—	—	—
Pneumonia crouposa	189	131	4	2	3	40	9	Stenosis intestini	13	9	—	2	1	—	
» chronica	8	—	5	1	—	1	1	Oclusio intestini. Volvulus.	—	—	1	—	—	—	
Gangraena pulmonum	7	1	1	—	—	3	2	Invaginatio etc.	189	106	2	—	6	64	11
Abscessus	3	3	—	—	—	—	—	Fistula stercoralis. Anus	—	—	—	—	—	—	—
Pleuritis serosa	137	101	23	3	1	2	7	praeternatur.	15	7	3	—	1	1	3
» sicca	1	1	—	—	—	—	—	Helminthiasis	177	173	2	2	—	—	—
Empyema	257	159	14	6	4	40	34	Hernia ingvinalis	1,376	1,327	1	—	16	4	28
Pneumothorax	3	—	1	—	—	1	1	» » incarcerata	118	105	1	—	11	1	—
Haemothorax	1	—	1	—	—	—	—	» cruralis	69	67	—	—	1	1	—
5. Ruuansulatusellinten								» » incarcerata	60	46	2	—	10	2	—
tauteja.	6 278	5,223	383	62	157	275	178	» umbilicalis	75	69	1	—	3	—	2
Stomatitis	3	3	—	—	—	—	—	» » incarcerata	8	7	—	—	1	—	—
Glossitis acuta. Abscessus	—	—	—	—	—	—	—	» lineae albae	31	28	—	—	2	—	1
lingvae	4	4	—	—	—	—	—	» ventralis	72	68	2	—	1	—	1
Hypertrophia tonsillarum ..	26	26	—	—	—	—	—	» lumbalis	1	1	—	—	—	—	—
Angina tonsillaris	27	26	1	—	—	—	—	» diaphragmat.	2	1	—	—	—	—	—
» phlegmonosa	20	18	1	—	—	1	—	Peritonitis	221	121	13	5	2	70	10
Abscessus retropharyngealis	2	2	—	—	—	—	—	Adhaesiones intraabdom. ..	8	6	—	—	1	—	1
Angina Ludwigii	1	1	—	—	—	—	—	Arteriosclerosis intestini ..	1	—	—	1	—	—	—
Sialoadenitis	2	2	—	—	—	—	—	Perforatio	1	—	—	—	—	—	—
Stricturea oesophagi	64	12	29	5	3	7	8	Dolores abdominis	9	5	—	1	3	—	—
Gastritis acuta	43	37	3	1	—	1	1	Stricturea recti	5	4	1	—	—	—	—
» chronica	61	18	32	2	4	—	5	Fistula ani	31	29	—	1	—	—	1
Achylia gastrica	62	7	37	7	10	—	1	Fissura	38	38	—	—	—	—	—
Hypersecretio acida	33	3	22	—	7	—	—	Prolapsus recti vel ani ..	21	18	—	—	1	—	1
Dyspepsia nervosa	70	24	31	—	14	—	—	Periproctitis	38	33	3	—	—	1	1
Hyperemesis gravid.	8	5	2	—	—	—	—	Icterus catarrhalis	20	15	2	2	—	1	—
Pylorospasmus	2	2	—	—	—	—	—	Cholelithiasis	70	47	9	1	5	4	4
Dilatatio ventriculi	16	5	3	1	5	2	—	Cholecystitis	61	44	5	1	4	3	4
Perigastritis	3	1	1	—	—	—	—	Degeneratio cystica hepatis	2	—	—	—	—	—	—
Ulcus ventriculi	384	224	88	10	28	23	11	Cirrhosis hepatis	20	3	5	9	—	1	2
» duodeni	73	53	12	—	3	4	1	» hypertroph.	1	—	—	1	—	—	—
Stricturea pylori	52	44	3	1	3	—	1	Lues hepatis	3	—	3	—	—	—	—
Ulcus pepticum jejuni	6	4	1	—	1	—	—	Abscessus hepatis	3	3	—	—	—	—	—
Circulus vitiosus post ga- stroent.	3	2	—	1	—	—	—	Perihepatitis adhaesiva ..	1	—	1	—	—	—	—
Gastroenteritis acuta	67	50	10	2	4	1	1	Echinoc. hepatis	2	—	—	—	—	1	1
» chronica	36	15	16	1	1	1	2	Hepar migrans	1	—	—	1	—	—	—
Colitis acuta	40	35	1	—	2	1	1	Pancreatitis acuta	4	1	—	—	—	3	—
» chronica	22	9	8	3	1	—	1	» chronica	1	1	—	—	—	—	—
Pericolitis	1	1	—	—	—	—	—	Ascites	2	—	—	1	1	—	—
Enteroptosis	12	2	5	1	4	—	—	6. Virtsaellinten ja miesten							
Obstipatio. Coprostasis ..	46	36	4	—	5	—	1	sukupuolielinten tauteja.	1,027	531	275	64	51	46	60
Appendicitis acuta. Abs- cessus periappendicularis	1,454	1,335	14	1	3	47	54	Nephritis acuta	98	52	25	2	4	6	9
Appendicitis chronica	850	829	1	—	8	—	12	» chronica et degen. amyl.	149	4	63	38	4	23	17
Abscessus subphrenicus	10	4	—	2	—	—	3	Pyelitis. Pyelonephritis ..	104	38	41	2	9	4	10
» intraperitonealis	1	1	—	—	—	—	—	Pyonephrosis	4	2	—	—	—	—	—
» retroperitonealis	3	—	—	—	1	2	—	Abscessus pararenalis	11	9	—	—	1	—	1
								Lithiasis renalis	52	35	4	2	10	1	—

Tauti. Maladie.	Sairashuoneitten lasaretti- osastoilla yhteensä. Totalaux pour les services de lazaret des hôpitaux.						Tauti. Maladie.	Sairashuoneitten lasaretti- osastoilla yhteensä. Totalaux pour les services de lazaret des hôpitaux.							
	Hoidettuja. Administrés.	Uloskirjottettuja. Sortis.						Hoidettuja. Administrés.	Uloskirjottettuja. Sortis.						
		Terveyttä ja kolpuvia. Guéris et convalescents.	Paremm. tulleita. Améliorés.	Parannuttomia. Non-améliorés.	Holtamattomia. Non-traités.	Kuolleita. Décédés.			Jääneitä. — Residants.	Terveyttä ja kolpuvia. Guéris et convalescents.	Paremm. tulleita. Améliorés.	Parannuttomia. Non-améliorés.	Holtamattomia. Non-traités.	Kuolleita. Décédés.	Jääneitä. — Residants.
Ren mobilis	4	2	2	—	—	—	Subinvolutio uteri	6	5	1	—	—	—	—	
Hydronephrosis	8	2	3	2	1	—	Salpingitis. Oophoritis. Oop-	294	167	86	—	17	—	24	
Cystitis acuta	96	77	15	3	2	2	horosalpingitis	23	21	—	—	—	—	2	
» chronica	60	33	18	3	—	6	Pyosalpinx	9	9	—	—	—	—	—	
Lithiasis vesicalis	6	3	1	1	—	1	Pyovarium	7	7	—	—	—	—	—	
Bacteriuria	16	8	8	—	—	—	Mola hydatidosa	406	389	3	—	3	3	8	
Pyuria aseptica	2	—	1	1	—	—	Abortus	22	21	—	—	—	—	1	
Enuresis	8	2	4	1	1	—	» arte provocatus	18	16	—	—	2	—	—	
Dysuria nervosa	2	—	—	1	1	—	» imminens	494	489	1	—	—	1	3	
Retentio urinae	7	4	3	—	—	—	Reciduae post abortum	67	35	8	—	20	1	3	
Prostatitis ac. vel abscessus prostat.	10	6	3	—	—	1	Graviditas	91	89	—	—	—	—	2	
Prostatitis chronica	14	4	6	2	2	—	» matura et pelvis	2	2	—	—	—	—	—	
Hypertrophia prostatae	125	32	61	8	6	10	angusta	5	2	1	1	1	—	—	
Retentio et incarceratio tes- tis	2	2	—	—	—	—	Placenta praevia	6	4	—	—	—	2	—	
Orchitis haetica	1	1	—	—	—	—	Retentio placentae	1	1	—	—	—	—	—	
» ac. suppurat.	1	1	—	—	—	—	Reciduae placentae post partum	15	11	—	1	2	—	1	
Epididymitis	12	10	1	—	1	—	Ruptura perinei	9	2	—	2	1	—	4	
Funiculitis	2	1	1	—	—	—	Fistula urogenitalis	1	—	—	—	1	—	—	
Hydrocele	151	144	—	—	3	4	» uterovaginalis	10	5	1	2	2	—	—	
Variocoele	15	15	—	—	—	—	» rectovaginalis	58	52	4	—	1	—	1	
Strictura urethrae	25	10	12	—	1	1	Mastitis	1	1	—	—	—	—	—	
Fistula »	3	1	—	1	—	—	Hyperplasia uteri	1	1	—	—	—	—	—	
Prolapsus »	1	1	—	—	—	—	Ruptura »	2	1	—	—	1	—	—	
Abscessus periurethralis	7	7	—	—	—	—	Perforatio »	1	1	—	—	—	—	—	
Paraphimosis	6	6	—	—	—	—	Haematoma vaginae	1	1	—	—	—	—	—	
Phimosis acquisita	13	12	—	—	1	—	Molimina menstrualia	2	2	—	—	—	—	—	
Synechia	2	2	—	—	—	—	Climacterium	1	—	1	—	—	—	—	
Haematuria a causa ignota	10	5	1	1	3	—									
7. Naisten sukupuolielinten tauteja.	2,617	2,249	191	10	74	13	80	8. Luiden, lihasten ja nivelten tautoja.	1,064	722	143	20	40	21	118
Bartholinitis	7	6	—	—	—	—	1	Rheumatismus musculorum	14	8	4	—	1	—	1
Atresia cicatricialis vaginae	1	1	—	—	—	—	—	chron.	7	5	2	—	—	—	
Vaginitis	5	4	—	—	—	—	1	Lumbago	94	84	2	—	2	6	
Vaginismus	1	1	—	—	—	—	—	Tendovaginitis	64	57	1	—	3	3	
Atresia uteri cicatricialis	1	1	—	—	—	—	—	Bursitis. Hygroma	108	73	17	1	6	3	
» canalis uteri	4	3	1	—	—	—	—	Synovitis. Arthritis	3	3	—	—	—	—	
Endometritis. Metritis	548	506	25	1	6	—	10	Mus articularis	59	21	30	2	1	1	
Parametritis. Perimetritis	174	117	41	2	4	2	8	Rheumatismus artic. chron.	14	4	5	1	2	1	
Pelveoperitonitis	34	26	1	1	4	1	1	Arthritis deformans	1	—	1	—	—	—	
Haematocele retrouterina	10	9	—	—	—	—	1	Arthropathia neuropathica	22	8	5	3	—	6	
Flexio et versio uteri	48	40	5	—	2	—	1	Anchylolysis	35	25	7	—	1	2	
Retroflexio uteri gravid. incarc.	5	3	2	—	—	—	—	Contractura	22	13	1	—	2	6	
Descensus uteri	20	17	—	—	1	—	2	Pseudoarthrosis	364	247	32	5	9	12	
Prolapsus uteri	161	141	6	—	6	2	6	Osteomyelitis. Ostitis. Pe- riostitis ac.	1	—	—	1	—	—	
» vaginae	41	36	2	—	2	—	1	Osteomalacia	160	122	11	1	6	4	
Hypertrophia colli uteri	4	4	—	—	—	—	—	Necrosis	2	2	—	—	—	—	
Inversio uteri	1	1	—	—	—	—	—	Spondylitis typhosa	7	—	6	1	—	—	
								Scoliosis							

Tauti. <i>Maladies.</i>	Sairashuoneitten lasaretti- osastoilla yhteensä. <i>Total pour les services de lazaret des hôpitaux.</i>						Tauti. <i>Maladies.</i>	Sairashuoneitten lasaretti- osastoilla yhteensä. <i>Total pour les services de lazaret des hôpitaux.</i>							
	Hoidetuja. <i>Administrés.</i>	Uloskirjoitettuja. <i>Sortis.</i>						Jaksotia. — <i>Résultats.</i>	Hoidetuja. <i>Administrés.</i>	Uloskirjoitettuja. <i>Sortis.</i>					Jaksotia. — <i>Résultats.</i>
		Terveitä ja toipuvia. <i>Guéris et convalescents.</i>	Paremm. tulleita. <i>Améliorés.</i>	Parsautumattomia. <i>Non-traités.</i>	Hollamattomia. <i>Non-traités.</i>	Kroonisia. <i>Décédés.</i>				Terveitä ja toipuvia. <i>Guéris et convalescents.</i>	Paremm. tulleita. <i>Améliorés.</i>	Parsautumattomia. <i>Non-traités.</i>	Hollamattomia. <i>Non-traités.</i>	Kroonisia. <i>Décédés.</i>	
Kyphosis	6	—	2	3	1	—	Pterygion	1	1	—	—	—	—	—	
Coxa vara	1	1	1	—	—	—	Conjunctivitis catarrhalis..	18	16	2	—	—	—	—	
Crus recurvatum	1	1	—	—	—	—	» phlyctenulosa ..	38	30	6	—	—	—	2	
Genu valgum	5	3	1	—	1	—	» trachomatosa ..	108	39	61	1	1	—	6	
» varum	1	—	—	—	—	1	» blenorrhagica ..	22	14	7	1	—	—	—	
Pes eqvino-varus acquisit. .	22	10	6	—	3	3	» tuberculosa ..	1	—	—	—	—	—	1	
Pes valgus	6	—	4	—	1	1	Symblepharon	3	2	1	—	—	—	—	
Hallux valgus	34	31	1	—	1	1	Keratitis superficialis ..	14	5	9	—	—	—	—	
Coccygodynia	1	1	—	—	—	—	» phlyctenulosa ..	91	45	42	1	—	—	9	
Myositis	1	—	1	—	—	—	» parenchymatosa ..	24	4	18	2	—	—	—	
Malum senile coxae	2	—	—	2	—	—	Ulcus corneae	67	48	14	1	1	—	3	
Rigiditas articulationum varior.	2	1	1	—	—	—	» serpens	119	66	44	3	2	1	3	
Defectus mandibulae	2	1	1	—	—	—	» rodens	1	—	1	—	—	—	—	
» humeri et fibulae	2	1	1	—	—	—	Leucoma seu macula	21	5	9	4	3	—	—	
» pedis p. exartic.	1	1	—	—	—	—	Staphylooma corneae	7	5	1	—	1	—	—	
Deformitas orbitae	1	—	1	—	—	—	Scleritis et episcleritis ..	3	1	1	1	—	—	—	
							Iritis et iridocyclitis	52	29	18	3	1	—	1	
9. Ihotauteja.	1,045	879	72	5	7	17	Chorioioiditis	7	—	4	3	—	—	—	
Eczema	88	77	6	1	1	3	Oclusio pupillae	2	—	2	—	—	—	—	
Erythema nodosum	5	5	—	—	—	—	Ophthalmia sympathica ..	3	1	2	—	—	—	—	
Echtyma	1	—	1	—	—	—	Glaucoma	37	16	15	4	1	—	1	
Urticaria	1	1	—	—	—	—	Cataracta senilis	97	58	26	5	4	—	4	
Prurigo	2	2	—	—	—	—	» juvenalis	12	4	7	—	1	—	—	
Psoriasis	6	4	1	—	1	—	» traumatica	15	7	5	2	—	—	1	
Lichen ruber	1	1	—	—	—	—	» diabetica	1	1	—	—	—	—	—	
Scabies	48	44	3	—	—	—	» secundaria	17	4	11	—	2	—	—	
Herpes tonsurans	3	3	—	—	—	—	Luxatio lentis	1	—	1	—	—	—	—	
» zoster	2	1	—	—	—	—	Retinitis et neuritis optica	26	1	13	11	1	—	—	
Abscessus. Phlegmone	598	517	32	2	3	10	Ablatio retinae	5	—	1	4	—	—	—	
Furunculus	16	15	1	—	—	—	Atrophia nervi optici	2	—	1	1	—	—	—	
Carbunculus	36	29	1	—	—	4	Strabismus concomitans ..	27	13	12	—	1	—	1	
Ulcus	126	98	8	—	1	3	» paralyticus	1	1	—	—	—	—	—	
Fistulae regionum variarum	60	43	8	1	—	8	Phthisis bulbi	13	6	2	3	2	—	—	
Naevus	5	4	1	—	—	—	Panophthalmitis	46	39	4	2	—	—	1	
Clavus	2	2	—	—	—	—	Hydrophthalmus	1	—	—	1	—	—	—	
Keloid	1	1	—	—	—	—	Haemophthalmus	2	—	2	—	—	—	—	
Elephantiasis	5	2	3	—	—	—	Opalitates corporis vitrei..	3	—	2	—	1	—	—	
Cicatrix vitiosa	28	20	6	1	1	—	Exophthalmus	2	—	—	1	1	—	—	
Ungvis incarnatus	9	9	—	—	—	—	Dacryocystitis	29	25	4	—	—	—	—	
Deformitas faciei (p. vuln. sclop.)	1	1	—	—	—	—	Stenosis canalis lacrymalis	1	1	—	—	—	—	—	
Contractura Dupuytren ..	1	—	1	—	—	—									
							11. Korvatauteja	477	387	24	23	11	7	25	
10. Silmätauteja.	980	515	359	54	23	1	Otitis externa	4	3	1	—	—	—	—	
Deformitates palpebrarum congenitales et acquisitae	29	21	7	—	—	1	Ruptura membran. tymp.	1	1	—	—	—	—	—	
Ptoxis	5	1	4	—	—	—	Otitis media suppurativa .	178	144	10	11	5	—	8	
Blepharitis	2	2	—	—	—	—	Otitis media c. ostit. process. mast.	230	195	10	2	2	5	16	
Chalazion et hordeolum ..	4	4	—	—	—	—	Cholesteatoma	45	33	1	7	2	2	—	
							Otitis interna	18	11	2	2	2	—	1	
							Degeneratio cochleae	1	—	—	1	—	—	—	

Tauti. <i>Maladie.</i>	Sairashuoneitten lasaretti- osastoilla yhteensä. <i>Totaux pour les services de lazaret des hôpitaux.</i>							Tauti. <i>Maladie.</i>	Sairashuoneitten lasaretti- osastoilla yhteensä. <i>Totaux pour les services de lazaret des hôpitaux.</i>						
	Hoidettuja. <i>Administrés.</i>	Uloskirjoitettuja. <i>Sortis.</i>							Hoidettuja. <i>Administrés.</i>	Uloskirjoitettuja. <i>Sortis.</i>					
		Terveitä ja koipuvia. <i>Gueris et convalescents.</i>	Paremm. tulleita. <i>Améliorés.</i>	Parantumattomia. <i>Non-améliorés.</i>	Hoitamattomia. <i>Non-traités.</i>	Kuolleita. <i>Décédés.</i>	Jäinettä. — <i>Restants.</i>			Terveitä ja koipuvia. <i>Gueris et convalescents.</i>	Paremm. tulleita. <i>Améliorés.</i>	Parantumattomia. <i>Non-améliorés.</i>	Hoitamattomia. <i>Non-traités.</i>	Kuolleita. <i>Décédés.</i>	Jäinettä. — <i>Restants.</i>
IX. Kasvannaisia.	2,079	1,245	178	240	230	118	68	Sarcoma glandul. lymphatic. variar.	11	6	1	2	1	1	
Carcinoma faciei vel ulcus rodens	40	30	4	1	2	—	3	» musculor. variarum	8	4	—	2	1	—	
» labiorum	144	121	7	3	8	2	3	» ossium extremitatum	21	12	—	5	2	2	
» buccae	3	2	—	—	1	—	—	» » variarum	5	1	—	1	2	1	
» linguae	14	2	2	3	5	—	2	» pleurae et pulmonum	3	—	—	1	—	2	
» ethmoidal.	2	2	—	—	—	—	—	» column. vertebral.	1	—	1	—	—	—	
» maxillae superior.	10	3	2	—	5	—	—	» ventriculi	1	—	—	1	—	—	
» » inferior.	2	—	1	—	—	1	—	» peritonei	2	—	1	1	—	—	
» secund. glandul. lymph.	12	6	3	2	1	—	—	» retroperitoneal.	1	—	—	1	—	—	
» mammae	70	56	4	3	6	—	1	» renis	4	1	—	2	—	1	
» laryngis	8	2	1	2	2	—	1	» testis	4	2	—	2	—	—	
» pulmonis	1	—	—	—	1	—	—	» ovarii	6	5	—	1	—	—	
» oesophagi et cardiae	35	—	14	7	8	6	—	» uteri	6	3	1	1	—	1	
» ventriculi	305	57	35	87	70	42	14	» pelvis	6	—	1	2	2	1	
» intestini	17	3	1	10	1	2	—	Chorioepithelioma	1	1	—	—	—	—	
» coeci et coli	15	1	3	2	4	4	1	Melanosarcoma	2	—	1	—	—	1	
» appendicis	1	—	—	1	—	—	—	Epulis	7	7	—	—	—	—	
» recti et ani	34	12	4	3	7	5	3	Ranula	1	1	—	—	—	—	
» peritonei secundar.	10	—	5	3	—	2	—	Adenoma et adenofibroma	13	11	1	—	—	1	
» hepatis	16	—	—	8	3	4	1	Fibroma. Fibroma mollusc.	26	23	—	1	—	2	
» vesicae felleae	1	—	1	—	—	—	—	Myoma et fibromyoma	228	187	6	3	21	6	
» lienis	1	—	—	1	—	—	—	Osteoma	5	5	—	—	—	—	
» pancreatis	12	—	—	6	2	3	1	Enchondroma	3	3	—	—	—	—	
» renis	2	—	—	1	1	—	—	Lipoma	45	43	1	—	1	—	
» gland. suprarenal. recid.	1	—	—	—	1	—	—	Angioma	20	9	5	2	2	1	
» uteri	110	28	30	25	19	3	5	Lymphangioma	12	5	5	—	—	1	
» ovarii	22	7	3	7	2	3	—	Glioma	4	—	1	1	—	2	
» vaginae et vulvae	14	6	2	2	4	—	—	Neuroma	3	3	—	—	—	—	
» vesicae urin.	14	3	1	2	2	4	2	Atheroma	26	26	—	—	—	—	
» prostatae	12	2	2	6	1	—	1	Teratoma	1	—	—	—	1	—	
» testis	1	—	—	1	—	—	—	Kystoma ovarii	142	132	—	—	3	3	
» penis	5	5	—	—	—	—	—	» dermoides	28	25	—	—	—	3	
» cutan. regionum variarum	26	12	5	3	5	—	1	Cysta regionum variarum.	67	66	—	—	—	1	
Leukoplakia oris	1	1	—	—	—	—	—	Papilloma	9	9	—	—	—	—	
Sarcoma oss. cranii	4	1	1	1	1	—	—	» vesicae urinar.	16	5	2	2	4	1	
» palpebrarum	1	1	—	—	—	—	—	Polypi narium	8	6	—	—	—	2	
» bulbi	1	1	—	—	—	—	—	» meatus auditor.	2	2	—	—	—	—	
» orbitae	7	4	—	2	—	—	—	» uteri	25	23	2	—	—	—	
» maxillae superior.	8	4	—	—	2	1	1	» urethrae	1	1	—	—	—	—	
» » inferioris	2	1	1	—	—	—	—	» recti vel ani	2	2	—	—	—	—	
» parotidis	2	2	—	—	—	—	—	Struma	238	211	10	—	9	5	
» colli	1	—	—	—	—	1	—	» maligna	3	—	—	—	3	—	
» sterni et costarum thoracis	9	6	1	2	—	—	—	Tumores palpebrarum et conjunctiv.	3	1	2	—	—	—	
» mammae	2	2	—	—	—	—	—	» iridis et chorioideae retinae et nervi optici	4	1	1	2	—	—	
» cutis regionum variarum	5	4	—	1	—	—	—	» retro-orbitalis	1	—	—	1	—	—	
								» oss. sphenoid.	1	—	—	—	1	—	
								» buccae	1	1	—	—	—	2	
								» nasopharyngis	3	1	—	—	—	—	

Tauti. <i>Maladie.</i>	Sairashuoneitten lasaretti- osastoilla yhteensä. <i>Totaux pour les services de lazaret des hôpitaux.</i>						Jäähäkiä. — <i>Restants.</i>	Tauti. <i>Maladie.</i>	Sairashuoneitten lasaretti- osastoilla yhteensä. <i>Totaux pour les services de lazaret des hôpitaux.</i>						Jäähäkiä. — <i>Restants.</i>		
	Hoidettuja. <i>Admisistrés.</i>	Uloskirjoitettuja. <i>Sortis.</i>							Hoidettuja. <i>Admisistrés.</i>	Hoidettuja. <i>Admisistrés.</i>	Uloskirjoitettuja. <i>Sortis.</i>					Hoidettuja. <i>Admisistrés.</i>	
		Terveitä ja toipuvia. <i>Guéris et convalescents.</i>	Paremm. tulleita. <i>Améliorés.</i>	Parantumattomia. <i>Non-améliorés.</i>	Non-traités.	Kuolleita. <i>Décédés.</i>					Terveitä ja toipuvia. <i>Guéris et convalescents.</i>	Paremm. tulleita. <i>Améliorés.</i>	Parantumattomia. <i>Non-améliorés.</i>	Non-traités.			Kuolleita. <i>Décédés.</i>
Tumores lingvae	1	1	—	—	—	—	Fractura simplex oss. nasal.	2	2	—	—	—	—				
» maxillae	1	—	—	—	1	—	» » basis cranii	38	27	—	1	—	9				
» parotidis	1	—	—	—	—	—	» » vertebrae	30	11	2	4	1	5				
» colli	2	1	—	—	1	—	» » costae ..	29	22	4	—	—	1				
» mediastini	2	—	—	—	2	—	» » claviculae	15	14	1	—	—	—				
» intrathoracalis	1	—	—	—	1	—	» » scapulae ..	1	1	—	—	—	—				
» pulmonum	3	—	—	—	2	1	» » humeri ..	80	71	2	2	1	1				
» lienis	1	—	—	—	1	—	» » radii	17	15	2	—	—	—				
» hepatis	1	—	—	—	1	—	» » ulnae	4	3	1	—	—	—				
» renis	6	2	—	—	3	1	» » radii et ulnae ..	17	13	—	1	—	2				
» vesic. urinar.	1	—	—	—	1	—	» » oss. man.	4	4	—	—	—	—				
» abdominis	10	3	1	3	2	—	» » pelvis ...	10	9	—	—	—	1				
» pelvis	2	—	—	—	2	—	» » femoris ..	271	234	6	2	1	4				
» column. vertebral	1	—	—	—	1	—	» » patellae ..	22	19	—	—	—	3				
» ovarii et intralig.	3	3	—	—	—	—	» » tibiae	52	47	1	—	1	3				
» inflamm. coeci ..	1	1	—	—	—	—	» » fibulae ..	10	9	—	—	—	1				
» regionum variar...	6	2	—	—	1	3	» » tibiae et fibulae ..	80	67	3	2	—	8				
							» » malleoli										
							» » externi ..	5	4				1				
							» » oss. pedis	4	4								
							» » compl. cranii ...	39	21	2	1	11	4				
							» » oss. nasi.	2	2								
							» » maxillae										
							» » inferioris	13	13								
							» » claviculae	1	1								
							» » humeri ..	16	9	2			5				
							» » radii	5	5								
							» » ulnae	1	1								
							» » radii et ulnae ..	16	12	2			2				
							» » oss. man.	25	18	5		1	1				
							» » femoris ..	22	18		1	2	1				
							» » patellae ..	4	3				1				
							» » tibiae	10	7	1			2				
							» » fibulae ..	2	1				1				
							» » tibiae et fibulae ..	36	29		1	1	5				
							» » oss. pedis	12	8				4				
							» » deform.										
							» » consolid.	21	10	4	2	5					
							Amputatio traumatica ...	62	54	1		6	1				
							Combustio	98	71	6		13	8				
							Congelatio	48	45		1	1					
							Defectus cutis	5	5								
							Gangraena post traumam ..	2	2								
							Ruptura bulbi	5	4				1				
							» » medull. spinal. ..	3		1	1		1				
							» » oesophagi	1					1				
							» » intestinorum	9	6	1			1				
X. Ulkonaisten syiden aiheuttamia vammoja.	2,661	2,161	154	29	31	123	163										
Contusiones	181	166	6	—	4	4	1										
Commotio cerebri	57	43	6	—	3	4	1										
Haemorrhagia spinalis	2	—	1	—	—	—	1										
Vulnera incisa	247	222	9	—	—	4	12										
» contusa	172	152	10	1	1	2	6										
» lacerata	118	104	5	—	—	1	8										
» scopetaria	221	172	10	3	3	15	18										
» morsa	15	14	1	—	—	—	—										
» corneae et sclerae	15	12	3	—	—	—	—										
» penetr. oculi	63	36	21	1	—	—	5										
» » laryngis	1	—	1	—	—	—	—										
» » tracheae	1	1	—	—	—	—	—										
» » articulation.	36	33	2	—	—	—	1										
» » thoracis	60	45	—	1	—	6	8										
» » cordis	8	6	—	—	—	2	—										
» » abdominis	57	37	—	—	—	20	—										
» infecta	13	12	—	—	1	—	—										
Distorsiones	16	15	—	—	—	—	1										
Luxatio maxillae inferioris	1	1	—	—	—	—	—										
» ulnae et radii	14	13	1	—	—	—	—										
» claviculae	1	1	—	—	—	—	—										
» humeri	14	9	3	—	—	—	2										
» manus	1	1	—	—	—	—	—										
» femoris	7	6	—	—	—	—	1										
» menisci gen.	3	3	—	—	—	—	—										
» patellae	3	2	—	—	—	—	1										
» pedis	7	6	—	—	—	—	1										
Fractura simplex cranii	17	14	—	—	2	1	—										

Tauti. <i>Maladie.</i>	Sairashuoneitten lasaretti- osaastolla yhteensä. <i>Totaux pour les services de lazaret des hôpitaux.</i>					Tauti. <i>Maladie.</i>	Sairashuoneitten lasaretti- osaastolla yhteensä. <i>Totaux pour les services de lazaret des hôpitaux.</i>						
	Hoidettuja. <i>Administrés.</i>	Uloskirjotettuja. <i>Sortis.</i>					Jääneitä. — <i>Restants.</i>	Hoidettuja. <i>Administrés.</i>	Uloskirjotettuja. <i>Sortis.</i>				Jääneitä. — <i>Restants.</i>
		Terveitä ja toipuvia. <i>Guéris et convalescents.</i>	Paremm. tulleita. <i>Améliorés.</i>	Parantumattomia. <i>Non-gués.</i>	Hoitamattomia. <i>Non-traités.</i>				Kuolleita. <i>Décédés.</i>	Terveitä ja toipuvia. <i>Guéris et convalescents.</i>	Paremm. tulleita. <i>Améliorés.</i>	Parantumattomia. <i>Non-gués.</i>	
Ruptura hepatis	3	2	—	—	1	Morsus canis	28	17	11	—	—	—	—
» lienis	2	2	—	—	—	Haemarthron	3	3	—	—	—	—	—
» renis	7	5	—	—	1	Ruptura art. mening. med.	1	—	—	—	—	—	1
» vesicae urin.	1	1	—	—	—	Palatoschisis artef. post op.	1	1	—	—	—	—	—
» urethrae	7	7	—	—	—	Submersio	1	1	—	—	—	—	—
» nervi	8	6	—	—	1								
» arteriae	1	1	—	—	—								
» tendinis	1	1	—	—	—	XI. Varia.	148	25	3	—	112	4	4
Corpus alienum orbitae ...	5	2	2	—	—	Convalescentia	29	20	2	—	4	—	3
» » bulbi	41	24	13	1	2	Inanitio	1	1	—	—	—	—	—
» » corneae ...	4	3	—	—	1	Debilitas post infectionem.	1	—	1	—	—	—	—
» » bronchii ..	1	1	—	—	—	Crapula	1	1	—	—	—	—	—
» » oesophagi .	3	2	—	—	—	Tentamen suicidi	5	3	—	—	—	—	2
» » regionum variarum ..	39	32	—	2	4	In agone	2	—	—	—	—	—	2
Corrosio c. acid. et alcal..	5	4	1	—	—	Nihil	109	—	—	—	108	—	1

Taulu V.
Tableau V.Valtion sairaaloissa vuonna 1920 toimitetut leikkaukset.
Opérations chirurgicales pratiquées dans les hôpitaux de l'Etat en 1920.

Leikkaus Opération	Leikkauksen luku- määrä Nombre des opérations	Leikkauksen lopputulos. Résultat de l'opération.					Kuolemansyy. Causes des décès.				
		Bon	Hyvä	Epävarma Incertain	Vähemmän hyvä Moins assuré	Kuolema Mort	Muut Maladies	Leikkauksen Opération	Oheiliitty haavainfektiio Infection consé- cut. des plaies	Oheiliitty konservaatio Oheiliitty haavainfektiio Infection consé- cut. des plaies	Muu laskentä Autre maladie
Suonten sitomiset ja hermoston leikkaukset	182	145	14	10	13	10	—	2	1		
Luuston ja nivelten leikkaukset:											
Amputaatiot	382	351	7	2	22	16	—	1	5		
Nivelestä poikkileikkaamiset	122	115	5	1	1	1	—	—	—		
Resektiot, osteotomiat y. m.	512	419	35	20	38	24	3	1	10		
Punkteerukset ja arthrotomiat	349	292	39	8	10	7	—	—	3		
Sijoiltaan menneiden nivelten paikoil- leen asettaminen	538	534	4	—	—	—	—	—	—		
Nivelten ojentamiset, redressiot y. m.	71	65	4	2	—	—	—	—	—		
Trepanoimiset ja taltalla avaamiset sekä luontelojen kaaputukset (sekvestro- tomiaan kanssa tai ilman) y. m. ..	502	438	31	12	21	16	—	1	4		
Pehmeän osain incisiot, kaaputukset, polttamiset, syövytykset y. m.	3,563	3,384	114	17	48	30	—	—	18		
Plastilliset leikkaukset	292	270	21	—	1	—	—	—	1		
Kohjuleikkaukset	1,868	1,840	1	—	27	16	1	—	10		
Vatsaonteloa koskevat leikkaukset	2,999	2,653	70	12	264	202	22	1	39		
Peräsuolta koskevat leikkaukset	255	246	4	—	5	3	—	—	2		
Virtsatiehyettä ja miesten siittimiä kos- kevat leikkaukset	441	418	8	3	12	7	3	1	1		
Naisten synnyttimiä koskevat leikkaukset	2,385	2,314	45	1	25	11	—	6	8		
Kasvannaisten poisleikkaamiset: Pahan- laatuiset kasvannaiset	308	296	5	2	5	1	—	—	4		
Hyvänlaatuiset kasvannaiset	949	933	4	2	10	2	3	—	5		
Erinäisiä leikkauksia	983	961	10	3	9	8	—	—	1		
Korvaleikkaukset	348	325	2	2	19	13	—	—	6		
Silmäleikkaukset	920	841	68	10	1	—	—	—	1		
Yhteensä — Total	17,969	16,840	491	107	581	367	32	13	119		

Taulu VI.
Tableau VI.

Valtion sairaalain menot
Dépenses et recettes des

	Sairasvotokkien lukumäärä. Nombre de lits.	Sairaiden luku. Nombre des malades.	Hoitopäivät. Journées de traitement.	Palkkaus ja palkansaajain ruoka. Appointements et vivre			
				Kokonaismenot. Frais totaux.		Päivää kohti. Frais quotidiens.	
				Smk.	p.	Smk.	p.
Helsingin yleinen sairaala.							
1 Vanha ja uusi klinikka ¹⁾	254	2,700	76,636	413,570	57	5	39
2 Kirurginen sairaala ²⁾	200	2,792	71,873	488,279	70	6	79
3 Lapsenpäästölaitos ³⁾	50	2,277	17,527	182,534	90	10	41
4 Lastensairaala.....	35	304	11,710	138,804	52	11	85
5 Sairashuone Unionink. 38 ⁴⁾	152	2,519	49,979	373,630	79	7	48
Yhteensä — Total	691	10,592	227,725	1,596,820	48	7	01
Lääninsairaalat.							
6 Turku ⁵⁾	187	1,785	63,453	351,704	20	5	54
7 Hämeenlinna ⁶⁾	86	1,036	22,147	147,095	30	6	64
8 Viipuri ⁷⁾	313	4,626	109,133	541,291	83	4	96
9 Mikkelä ⁸⁾	90	697	22,564	132,527	—	5	87
10 Kuopio ⁹⁾	172	1,933	42,830	257,461	04	6	01
11 Vaasa ¹⁰⁾	167	1,177	43,045	270,464	—	6	28
12 Oulu ¹¹⁾	95	1,388	33,444	191,440	24	5	72
Yhteensä — Total	1,110	12,642	336,616	1,891,983	61	5	62
Yleiset sairaalat.							
13 Loviisa.....	22	515	8,623	55,621	84	6	45
14 Pori.....	54	869	13,533	67,969	56	5	02
15 Godby.....	15	240	5,912	30,097	97	5	09
16 Tampere.....	120	1,427	41,733	281,821	67	6	75
17 Sortavala.....	50	1,015	17,352	126,328	12	7	28
18 Savonlinna.....	40	993	14,258	98,507	75	6	90
19 Joensuu.....	40	555	14,078	80,186	50	5	69
20 Nurmes.....	25	278	6,161	26,498	31	4	30
21 Jyväskylä.....	70	718	20,463	84,989	11	4	15
22 Kajaani.....	31	608	14,665	83,172	—	5	67
23 Rovaniemi.....	20	286	6,590	35,123	57	5	53
24 Tornio.....	40	495	12,490	81,509	40	6	53
25 Muonio.....	6	35	543	8,954	58	16	49
26 Sodankylä.....	10	259	1,789	13,803	05	7	43
27 Inari.....	9	41	823	10,782	77	13	10
Yhteensä — Total	552	8,334	179,013	1,085,376	20	6	07

1) Sairaiden ruuanpitomenoihin sisältyy 4 680 oppilaiden ravintopäivää.
 2) » » » » 9 000 » » »
 3) » » » » 12 109 » » »
 4) » » » » 3 360 » » »
 5) » » » » 4 320 » » »
 6) » » » » 2 928 » » »
 7) » » » » 8 784 » » »
 8) » » » » 2 196 » » »
 9) » » » » 4 390 » » »
 10) » » » » 2 928 » » »
 11) » » » » 4 302 » » »

Paitsi hoitopäiviä on 15 950 hen-
Kun saatu internaattimaksu vä-

ja tulot vuonna 1920.
hôpitaux de l'Etat en 1920.

Ruuanpito sairaille. Viive des malades.				Lääkkeet ja sideaineet. Médicaments et articles de parsemnt.				Polttopnut ja valaistus. Chauffage et éclairage.				Tarvekalujen kunnossapito. Réparation des inven- taires.			
Kokonais- menot. Frais totaux.		Päivää kohti. Frais quotidiens.		Kokonais- menot. Frais totaux.		Päivää kohti. Frais quotidiens.		Kokonais- menot. Frais totaux.		Päivää kohti. Frais quotidiens.		Kokonais- menot. Frais totaux.		Päivää kohti. Frais quotidiens.	
Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.
750,540	31	9 79		116,143	33	1 51		206,035	77	2 68		90,993	74	1 18	1
761,014	87	10 58		454,057	16	6 32		514,939	77	7 16		113,852	44	1 58	2
280,638	25	16 01		51,000	—	2 90		94,160	—	5 37		60,000	—	3 42	3
130,112	22	11 11		36,695	55	3 13		75,626	—	6 45		42,412	41	3 62	4
551,174	52	11 03		150,350	61	3 01		261,994	17	5 24		81,132	08	1 62	5
2,473,480	17	10 86		808,246	65	3 55		1,152,755	71	5 06		388,390	67	1 71	
409,996	67	6 46		112,658	47	1 78		170,518	65	2 67		50,200	11	— 79	6
156,194	93	7 05		35,323	16	1 59		69,153	95	3 12		24,203	46	— 1 09	7
899,409	37	8 25		299,497	29	2 74		529,949	45	4 85		124,077	16	— 1 14	8
170,221	45	7 54		30,069	43	1 33		55,207	07	2 45		2,138	22	— 09	9
382,952	59	8 94		63,319	83	1 47		126,916	59	2 96		47,429	17	— 1 10	10
313,957	78	7 29		83,903	27	1 95		58,221	66	1 37		39,301	58	— 91	11
243,968	63	7 29		32,783	57	— 98		76,034	36	2 27		23,367	43	— 69	12
2,576,701	42	7 65		657,555	02	1 95		1,086,001	73	3 23		310,717	13	— 92	
85,498	58	9 91		58,007	95	6 73		29,998	77	3 48		14,993	47	— 1 74	13
106,205	22	7 85		28,783	95	2 12		29,700	86	2 19		9,872	53	— 73	14
38,895	65	6 58		31,837	75	5 38		12,160	70	2 06		19,675	70	— 3 33	15
419,509	88	10 05		117,360	39	2 81		249,217	61	5 97		57,759	46	— 1 39	16
150,685	04	8 68		36,249	32	2 09		83,435	31	4 81		14,937	88	— 86	17
147,991	28	10 38		31,076	65	2 18		49,799	96	3 49		31,960	16	— 2 24	18
119,535	55	8 49		17,227	45	1 22		48,129	90	3 43		19,600	47	— 1 39	19
52,914	60	7 60		10,295	45	1 67		13,040	35	2 12		5,349	78	— 86	20
94,899	60	4 63		18,301	07	— 89		63,586	90	3 11		23,589	—	— 1 15	21
109,780	49	7 48		15,148	75	1 03		27,000	05	1 83		27,242	96	— 1 84	22
47,783	98	7 25		12,778	17	1 94		8,182	40	1 24		11,982	40	— 1 81	23
90,744	15	7 26		23,010	65	1 84		33,032	75	2 64		14,570	63	— 1 16	24
2,008	50	3 71		1,188	70	2 19		507	—	— 93		270	50	— 50	25
16,869	30	9 43		11,346	—	6 34		10,168	70	5 68		3,506	60	— 1 96	26
8,992	91	10 92		2,582	90	3 13		5,489	50	6 70		865	25	— 1 05	27
1,492,314	73	8 34		415,195	35	2 32		663,450	76	3 71		256,176	79	— 1 43	

kiellä saanut hoitoa poliklinikalla.
hennetään, jää kokonaismenoiksi sairaspäivää kohti 40:68 mk.

Taulu VI. (Jatko.)

Tableau VI. (Suite.)

Valtion sairaalain menot ja
Dépenses et recettes des hôpi-

		Sekalaisia menoja. <i>Divers.</i>				Huoneuston vuokra. <i>Loyers de locaux.</i>			
		Kokonais- menot. <i>Frais totaux.</i>		Päivää kohti. <i>Frais quotidiens.</i>		Kokonais- menot. <i>Frais totaux.</i>		Päivää kohti. <i>Frais quotidiens.</i>	
		Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.
Helsingin yleinen sairaala.									
1	Vanha ja uusi klinikka ¹⁾	100,452	02	1	31	33,333	33	—	43
2	Kirurginen sairaala ²⁾	111,210	14	1	55	3,900	—	—	05
3	Lapsenpäästölaitos ³⁾	46,670	18	2	66	3,400	—	—	19
4	Lastensairaala	36,420	28	3	11	4,000	—	—	34
5	Sairashuone Unionink. 38 ⁴⁾	118,306	57	2	37	—	—	—	—
Yhteensä — Total		413,059	19	1	81	44,633	33	—	20
Lääninsairaalat.									
6	Turku ⁵⁾	68,012	48	1	08	—	—	—	—
7	Hämeenlinna ⁶⁾	25,523	08	1	15	—	—	—	—
8	Viipuri ⁷⁾	119,954	20	1	10	—	—	—	—
9	Mikkeli ⁸⁾	19,583	97	—	87	—	—	—	—
10	Kuopio ⁹⁾	47,119	95	1	10	—	—	—	—
11	Vaasa ¹⁰⁾	47,998	97	1	12	—	—	—	—
12	Oulu ¹¹⁾	38,723	91	1	15	—	—	—	—
Yhteensä — Total		366,916	56	1	09	—	—	—	—
Yleiset sairaalat.									
13	Loviisa	21,568	90	—	53	—	—	—	—
14	Pori	14,224	25	1	05	—	—	—	—
15	Godby	15,015	28	2	54	—	—	—	—
16	Tampere	54,792	26	1	31	—	—	—	—
17	Sortavala	27,557	50	—	86	—	—	—	—
18	Savonlinna	19,610	40	1	38	—	—	—	—
19	Joensuu	9,949	87	—	70	—	—	—	—
20	Nurmes	6,710	40	1	09	—	—	—	—
21	Jyväskylä	10,132	07	—	50	18,000	—	—	88
22	Kajaani	13,062	49	—	89	—	—	—	—
23	Rovaniemi	3,870	71	—	58	—	—	—	—
24	Tornio	12,346	18	—	99	—	—	—	—
25	Muonio	791	—	1	45	—	—	—	—
26	Sodankylä	5,104	06	2	85	—	—	—	—
27	Inari	2,280	70	2	77	—	—	—	—
Yhteensä — Total		217,016	07	1	21	18,000	—	—	10

tulot vuonna 1920. (Jatko.)
 taux de l'Etat en 1920. (Suite.)

Kokonaismenot. Totaux des dépenses.				Tulot. Recettes diverses.						% menoien kokonaissummasta. % des frais totaux.	Muistutuksia. Observations.		
Kokonaismenot. Frais totaux.		Päivää kohti. Frais quotidiens.		Sairasvuo- denmaksu- sääntö- määrä. Indemnités ver- sées par les admi- nistrés.		Muut sairaus- vuo- denmaksu- sääntö- määrä. Autres revenus des hôpitaux.		Yhteensä. Total.			Jos vuokra vedetään pois, ovat kokonais- menot päivää kohti. Frais totaux quoti- diens sans les loyers		
Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.		Smk.	p.	
1,711,069	07	22	32	266,963	70	17,119	50	284,083	20	16.6	21	89	1
2,447,254	08	34	05	384,910	20	—	—	384,910	20	15.7	34	—	2
718,403	33	40	98	66,712	—	5,375	—	72,087	—	10.0	40	79	3
464,070	98	39	63	17,013	—	—	—	17,013	—	3.7	39	29	4
1,536,588	74	32	24	225,622	—	—	—	225,622	—	14.0	32	24	5
6,877,386	20	30	16	961,220	90	22,494	50	983,715	40	14.3	29	96	
1,163,090	58	18	33	235,090	51	1,555	58	236,646	09	20.3	18	33	6
457,493	88	20	65	90,182	80	—	—	90,182	80	19.6	20	65	7
2,514,179	30	23	04	511,687	70	—	—	511,687	70	20.3	23	04	8
409,747	14	18	11	68,271	—	—	—	68,271	—	16.6	18	11	9
925,199	17	21	36	211,398	—	—	—	211,398	—	22.8	21	36	10
813,847	26	18	90	155,909	50	—	—	155,909	50	19.1	18	90	11
606,318	14	18	10	133,266	20	2,910	—	136,176	20	22.4	18	10	12
6,889,875	47	20	46	1,405,805	71	4,465	58	1,410,271	29	20.4	20	47	
265,689	51	30	81	40,722	90	773	47	41,496	37	15.6	30	81	13
256,756	37	18	97	55,322	—	—	—	55,322	—	21.5	18	97	14
147,683	05	24	98	21,285	—	—	—	21,285	—	14.4	24	98	15
1,180,461	27	28	28	196,985	30	—	—	196,985	30	16.6	28	28	16
439,193	17	25	31	95,860	—	3,000	—	98,860	—	22.5	25	31	17
378,946	20	26	57	64,767	50	1,646	81	66,414	31	17.5	26	57	18
294,629	74	20	92	47,158	50	—	—	47,158	50	16.3	20	92	19
114,808	89	18	63	16,522	—	14	—	16,536	—	14.4	18	63	20
313,497	75	15	32	55,931	—	362	57	56,293	57	17.5	14	44	21
275,406	74	18	78	67,280	30	136	86	67,417	16	24.4	18	78	22
119,721	21	18	16	24,537	50	—	—	24,537	50	20.1	18	16	23
255,213	76	20	43	23,883	50	229	43	29,112	93	11.4	20	43	24
13,720	48	25	26	1,155	—	—	—	1,155	—	8.4	25	26	25
60,807	71	33	98	10,741	50	—	—	10,741	50	17.6	33	98	26
30,994	03	37	66	3,042	—	—	—	3,042	—	9.8	37	66	27
4,147,529	88	23	17	730,194	—	6,163	14	736,357	14	17.7	23	07	

Jatko.
Suite.

	Sairaustöiden lukumäärä. <i>Nombre de lits.</i>	Sairaitten luku. <i>Nombre des malades.</i>	Hoitopäivät. <i>Journees de traitement.</i>	Palkkaus ja palkansaajan ruoka. <i>Appointements et virro</i>			
				Kokonaismenot. <i>Frais totaux.</i>		Päivää kohti. <i>Frais quotidiens.</i>	
				Smk.	p.	Smk.	p.
Mielisairaalat.							
28	Lapinlahden keskuslaitos ¹⁾	130	295	46,906	305,454	09	6 51
29	Niuvanniemen »	330	407	118,986	652,057	65	5 48
30	Pitkämäen »	540	689	184,390	980,381	87	5 32
31	Seilin turvalaitos	52	53	18,915	71,288	64	3 77
32	Elätteelle annetut mielisairaajat	17	17	6,201	—	—	—
	Yhteensä — Total	1,069	1,461	375,398	2,009,182	25	5 35
Ylimääräiset veneriset sairaalat.							
33	Helsinki Kuntähti	145	776	42,740	136,518	67	3 19
34	» Töölö	120	849	32,143	96,999	95	3 01
35	Sortavala	40	403	10,653	26,869	—	2 52
36	Hämeenlinna	17	140	4,732	10,618	—	2 24
37	Oulu	35	142	4,262	11,628	—	2 73
38	Savonlinna	8	113	2,490	5,923	—	2 38
	Yhteensä — Total	365	2,423	97,020	288,556	62	2 97
39	Oriveden leprasairaala	45	34	10,292	44,071	32	4 28
40	Halilan parantola ²⁾	100	119	5,567	46,253	81	8 30
	Yhteensä — Total	3,932	35,605	1,231,631	6,962,244	29	5 65

¹⁾ Sairaiden ruuanpitoon sisältyy 404 oppilaiden ravintopäivää.

²⁾ Ollut toiminnassa 7 päivästä lokakuuta 1920. Huom.! Kuten edellisinäkin vuosina, on keltiöhenkilökunnan Huom.! Hoitoon henkilö- ja palveluskunta on saanut ruuan sairaiden ruuanpidosta ja on se laskettu 4 mk:ksi tulee ravintopäivän maksu olemaan 6:44 mk. — Huom.! Paitsi tauluun merkityjä menoja, on pesusta maksettu

Ruuanpito sairaille. <i>Vivre des malades.</i>		Lääkkeet ja sideaineet. <i>Médicaments et articles de parsement.</i>				Polttopuut ja valaistus. <i>Chauffage et éclairage.</i>				Tarvekalujen kunnossapito. <i>Réparation des inventaires.</i>					
Kokonaismenot. <i>Frais totaux.</i>		Päivää kohti. <i>Frais quotidiens.</i>		Kokonaismenot. <i>Frais totaux.</i>		Päivää kohti. <i>Frais quotidiens.</i>		Kokonaismenot. <i>Frais totaux.</i>		Päivää kohti. <i>Frais quotidiens.</i>		Kokonaismenot. <i>Frais totaux.</i>		Päivää kohti. <i>Frais quotidiens.</i>	
Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.
444,749	78	9	48	48,103	20	1	02	194,271	07	4	14	119,738	47	2	55
761,025	65	6	39	18,311	55	—	15	247,428	46	2	07	206,513	02	1	73
1,259,381	66	6	68	29,746	40	—	16	743,126	11	4	03	249,058	94	1	35
86,232	07	4	56	579	35	—	03	6,425	75	—	34	7,963	35	—	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
2,551,389	16	6	80	96,740	50	—	26	1,191,251	39	3	17	583,273	78	1	55
276,623	95	6	47	13,261	95	—	31	98,501	20	2	30	25,762	45	—	60
200,366	14	6	23	17,258	50	—	53	44,048	10	1	37	26,078	18	—	81
68,105	60	6	39	8,349	10	—	78	18,539	65	1	74	7,769	92	—	73
22,149	06	4	68	1,467	15	—	31	4,337	—	—	91	2,266	—	—	47
29,638	34	6	95	3,165	65	—	74	4,678	85	1	09	1,668	45	—	39
31,141	96	12	51	2,427	10	—	97	2,579	25	1	04	3,331	24	1	34
628,025	05	6	47	45,929	45	—	47	172,684	05	1	78	66,876	24	—	69
65,673	82	6	38	12,023	50	1	17	10,238	50	—	99	19,476	88	1	89
90,373	30	16	23	10,231	32	1	84	40,664	10	7	30	47,506	56	8	53
9,877,957	65	8	02	2,045,921	77	1	66	4,317,046	24	3	51	1,672,418	05	1	36

palkka ja ruoka laskettu ruuanpitoon sairaille.
päivää kohti. — Huom. I Kun ruuanpito-kustannukset jaetaan potilaiden ja henkilökunnan ravaintopäivien summalla, Smk 333 548: 76 vanhalla ja uudella klinikalla, lapsenpäästölaitoksessa, kirurgisessa, sairaalassa ja lastensairalassa.

Jatko.

Suite.

	Sekalaisia menoja. <i>Divers.</i>				Huoneuston vuokra. <i>Loyers de locaux.</i>				
	Kokonais- menot. <i>Frais totaux.</i>		Päivää kohti. <i>Frais quotidiens.</i>		Kokonais- menot. <i>Frais totaux.</i>		Päivää kohti. <i>Frais quotidiens.</i>		
	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	
Mielisairaalat.									
28	Lapinlahden keskuslaitos ¹²⁾	51,146	41	1	09	—	—	—	—
29	Niuvanniemen »	50,993	96	—	42	—	—	—	—
30	Pitkäniemen »	150,269	70	—	82	—	—	—	—
31	Seilin turvalaitos	5,086	65	—	27	—	—	—	—
32	Elätteelle annetut mielisairaalat	—	—	—	—	—	—	—	—
	Yhteensä — Total	257,496	72	—	69	—	—	—	—
Ylimääräiset veneeriset sairaalat.									
33	Helsinki Kumtähti	25,194	39	—	59	13,815	—	—	32
34	» Töölö	50,199	86	1	56	24,000	—	—	74
35	Sortavala	6,761	54	—	63	14,500	—	1	36
36	Hämeenlinna	524	50	—	11	3,000	—	—	63
37	Oulu	6,082	30	1	42	5,700	—	1	34
38	Savonlinna	1,131	50	—	45	4,500	—	1	81
	Yhteensä — Total	89,894	09	—	93	65,515	—	—	68
39	Oriveden leprasairaala	7,229	90	—	70	—	—	—	—
40	Halilan parantola ¹³⁾	67,989	99	12	22	—	—	—	—
	Yhteensä — Total	1,419,602	52	1	16	128,148	33	—	11

Kokonaismenot. <i>Total des dépenses.</i>				Tulot. <i>Recettes diverses.</i>						% menojen kokonaisummasta. % des frais totaux.	Muistutuksia. <i>Observations.</i>		
Kokonaismenot. <i>Frais totaux.</i>		Päivää kohti. <i>Frais quotidiens.</i>		Suorasuodennak- sija. <i>Indemnités ver- sées par les admi- nistrats.</i>		Muuta satunnu- neille lankevia tuloja. <i>Autres revenus des loppians.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>			Jos viotokra vedetään pois, ovat kokonais- menot päivää kohti. <i>Frais totaux quotidi- ens sans frais des loyers</i>		
Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.		
1,163,463	02	24	80	168,113	80	—	—	168,113	80	14.4	24	80	28
1,936,330	29	16	27	567,780	—	—	—	567,780	—	29.3	16	27	29
3,411,964	68	18	50	694,452	80	—	—	694,452	80	20.3	18	50	30
177,575	81	9	39	68,734	30	—	—	68,734	30	38.7	9	39	31
20,000	—	3	22	27,916	—	—	—	27,916	—	139.5	3	22	32
6,709,333	80	17	87	1,526,996	90	—	—	1,526,996	90	22.7	17	87	
589,677	61	13	80	—	—	—	—	—	—	—	13	48	33
458,950	73	14	27	—	—	—	—	—	—	—	13	53	34
150,894	81	14	16	25,830	50	2,500	—	28,330	50	18.7	12	80	35
44,361	71	9	37	2,571	—	—	—	2,571	—	5.7	8	74	36
62,561	59	14	67	2,136	80	—	—	2,136	80	3.4	13	33	37
51,034	05	20	50	3,839	—	—	—	3,839	—	7.5	18	69	38
1,357,480	50	13	99	34,377	30	2,500	—	36,877	30	2.7	13	32	
158,713	92	15	42	—	—	—	—	—	—	—	15	42	39
303,019	08	54	43	43,610	—	—	—	43,610	—	14.3	54	43	40
26,443,338	85	21	47	4,702,204	81	35,623	22	4,737,828	03	17.8	21	37	

Taulu VII.

Tableau VII.

Yhteenveto veneristen osastojen ja ylimääräisten veneristen sairaalain sairaskirjoista vuonna 1920.

Résumé des registres sanitaires des services vénériens et des hôpitaux surnuméraires pour maladies vénériennes en 1920.

Tauti. Maladie.	Vuodelta 1919 jälkeen. Malades restés de- puis 1919.	Vuonna 1920 vas- saanotettuja. Malades entrés en 1920.	Total des malades.	Vuonna 1920 pois- tetuja. Sortis en 1920.	Vuonna 1921 jälkeen. Malades restés jusqu'en en 1921.	Poisitetujen sairai- den sairaalahoitopi- vien lukumäärä. Nombre des jours de traitement des ma- lades sortis.	Estimähä hoito- päiviä jokaisella pois- tetulla kohdalla. Moyenne des jours de traitement des malades sortis.	Yhteensä. Total.
Syphilis recens	198	1,440	1,638	1,478	160	60,561	41.0	
» secundaria recidiva...	135	1,230	1,365	1,252	113	41,825	33.4	
» tertiaria	25	196	221	193	28	7,823	40.5	
» hereditaria	9	62	71	65	6	2,352	36.2	
Syphilis yhteensä Total de syphilis)	367	2,928	3,295	2,988	307	112,561	37.8	
Urethritis gonorrhoeica	248	2,475	2,723	2,490	233	102,038	41.0	
Ulcus molle	26	226	252	237	15	5,761	24.3	
Veneriset taudit yhteensä Total des maladies vénériennes)	641	5,629	6,270	5,715	555	220,360	38.6	
Ihotaudit y. m. — Maladies cutanées etc.	101	1,352	1,453	1,360	93	34,690	25.5	
Yhteensä — Total	742	6,981	7,723	7,075	648	255,050	36.0	

Taulu VIII.

Tableau VIII.

Venerisiin osastoihin ja ylimääräisiin venerisiin sairaaloihin vastaanotetut veneriset sairastajat iän ja sukupuolen mukaan.

Malades vénériens, divisés d'après l'âge et le sexe, reçus dans les services vénériens et dans les hôpitaux vénériens surnuméraires.

Tauti. Maladie.	Ikä. — Age.								Yhteensä. Total.
	Alle 1/2 v. 0 à 1/2 ans.	1/2—2 v. 1/2 à 2 ans.	2—10 v. 2 à 10 ans.	10—15 v. 10 à 15 ans.	15—20 v. 15 à 20 ans.	20—30 v. 20 à 30 ans.	30—50 v. 30 à 50 ans.	Yli 50 v. 50 ans et au-dessus.	
Syphilis recens { miehiä — hommes naisia — femmes lapsia alle 10 v.—enfants moins de 10 ans....	—	—	—	1	103	407	166	31	708
	—	—	—	2	175	391	124	22	714
	3	3	12	—	—	—	—	—	18
	Yhteensä — Total	3	3	12	3	278	798	290	53
Syphilis secun- daria { miehiä — hommes naisia — femmes lapsia alle 10 v.—enfants moins de 10 ans....	—	—	—	1	70	397	173	16	657
	—	—	—	1	142	320	86	13	562
	—	4	7	—	—	—	—	—	11
	Yhteensä — Total	—	4	7	2	212	717	259	29
Syphilis terti- aria { miehiä — hommes naisia — femmes lapsia alle 10 v.—enfants moins de 10 ans....	—	—	—	1	—	29	32	18	130
	—	—	—	—	4	21	21	17	63
	—	—	3	—	—	—	—	—	3
	Yhteensä — Total	—	—	3	1	4	50	103	35

Tauti. <i>Maladie.</i>	Ikä. — <i>Âge.</i>								Yhteensä. <i>Total.</i>
	Alle 1/2 v. 0 d 1/2 ans.	1/2—2 v. 1/2 d 2 ans.	2—10 v. 2 d 10 ans.	10—15 v. 10 d 15 ans.	15—20 v. 15 d 20 ans.	20—30 v. 20 d 30 ans.	30—50 v. 30 d 50 ans.	Yli 50 v. 50 ans et au-dessus.	
Syphilis here- ditaria	miehiä — <i>hommes</i>	—	—	3	4	1	1	—	9
	naisia — <i>femmes</i>	—	—	5	4	3	2	1	15
	lapsia alle 10 v. — <i>enfants moins de 10 ans</i>	24	6	8	—	—	—	—	38
	Yhteensä — <i>Total</i>	24	6	8	8	4	3	1	62
Syphilis yhteensä — <i>Total de syphiliis</i>		27	13	30	14	502	1,569	655	2,928
Urethritis go- norrhoeica ..	miehiä — <i>hommes</i>	—	—	—	2	97	396	128	39
	naisia — <i>femmes</i>	—	—	—	10	406	1,081	243	8
	lapsia alle 10 v. — <i>enfants moins de 10 ans</i>	4	6	55	—	—	—	—	65
	Yhteensä — <i>Total</i>	4	6	55	12	503	1,477	371	2,475
Ulcus molle ..	miehiä — <i>hommes</i>	—	—	—	—	25	98	33	5
	naisia — <i>femmes</i>	—	—	—	1	17	42	5	65
	lapsia alle 10 v. — <i>enfants moins de 10 ans</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
	Yhteensä — <i>Total</i>	—	—	—	1	42	140	38	226
	Yhteensä — <i>Total</i>	31	19	85	27	1,047	3,186	1,064	5,629

Taulu IX.

Tableau IX.

Venerisiin osastoihin ja ylimääräisiin venerisiin sairaaloihin vastaanotettujen
syfilissairaiden kotipaikka.

*Lieu de domicile des malades syphilitiques reçus dans les services vénériens et
les hôpitaux surnuméraires.*

Kotipaikka. <i>Lieu de domicile.</i>	Syphilis recens.		Muut syphilitapa- ukset. <i>Autres accidents sy- philitiques.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>
	Miehiä. <i>Hommes.</i>	Naisia. <i>Femmes.</i>	Miehiä. <i>Hommes.</i>	Naisia. <i>Femmes.</i>	
Helsingin kaupunki	50	109	59	100	318
Uudenmaan lääni.	Kaupungit	8	12	—	5
	Maalaiskunnat.	22	30	16	24
Turun kaupunki	14	24	14	15	67
Turun ja Porin lääni {	Kaupungit	7	10	9	6
	Maalaiskunnat.	54	84	33	26
Ahvenanmaan maakunta	—	1	—	—	1
Tampereen kaupunki	16	14	11	19	60
Hämeen lääni	Kaupungit	5	—	2	4
	Maalaiskunnat.	72	67	36	39
Viipurin kaupunki	12	14	29	26	81
Viipurin lääni	Kaupungit	4	8	2	9
	Maalaiskunnat.	90	80	190	149
Mikkelin lääni	Kaupungit	1	—	9	16
	Maalaiskunnat.	20	6	89	80
Kuopion lääni	Kaupungit	23	20	28	7
	Maalaiskunnat.	102	86	127	45
Vaasan lääni	Kaupungit	9	11	10	12
	Maalaiskunnat.	92	77	35	23
Oulun kaupunki	8	3	10	11	32
Oulun lääni	Kaupungit	3	1	5	3
	Maalaiskunnat.	90	72	94	54
Ulkomaat	8	1	7	—	16
Yhteensä — <i>Total</i>	710	730	815	673	2,928

Taulu X.
Tableau X.Yhteenveto synnytyslaitosten
Résumé des registres des

	Laitoksen valtionavun saannus Montant de la subvention accordée par l'Etat et l'établissement	Synnyttäjien kokonaisluku Nombre total des parturientes		Yhteensä — Total	Käsitellyt Aurolement	Käsitellyt ja avustukset Aurolement et secours	Käsitellyt ja avustukset Aurolement et secours	Käsitellyt ja avustukset Aurolement et secours	Käsitellyt ja avustukset Aurolement et secours	Ennen hoidettujen luku Nombre des femmes traitées par les maternités de l'Etat	Keinotekoisista avus- Accouchements				
		Vuoden alkana vas- taanotet- tuja Entrées en 1920	Päättäneitä vuo- den loppuun Keskies de l'année 1919								Uudelleensyntyneitä Multipares	Ensimmäisellä syntyneillä Primipares et multipares	Ensi- syntyneillä Primipares	Puhdas avulla Application du forceps	Käsitellyt ja avustukset Aurolement et secours
<i>a) Valtion</i>															
1. Helsinki: Yl. sairaalan lapsenpäästö- osasto		8 1,039	1,413	2,460	118	33	—	28	103	18	60	107	—	—	2
2. Pori: S:n s:n		2 901	1,218	2,121	117	28	—	28	102	15	60	92	—	—	2
3. Nurmes: S:n s:n		2 75	102	179	—	—	—	—	—	3	5	—	—	—	—
4. Kajaani: S:n s:n		2 6	11	19	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
5. Tornio: S:n s:n ²⁾		1 33	37	71	1	5	—	—	1	—	—	8	—	—	—
<i>b) Kaupunkien</i>															
6. Tammissaari: Lapsenpäästölaitos	59,500	68 1,537	2,365	3,970	276	88	—	246	24	26	56	92	14	5	5 11
7. Turku: Tri C. von Heidekenin lapsen- päästölaitos	5,000	1 37	67	105	11	6	—	7	—	—	—	—	—	—	—
8. Tampere: Lapsenpäästölaitos	15,000	13 290	525	828	116	13	—	99	—	4	—	12	—	—	3
9. Viipuri:		16 400	603	1,019	129	21	—	94	17	9	17	21	3	—	5
10. Sortavala: ²⁾	4,500	10 305	401	716	12	13	—	4	—	8	37	34	9	5	1
11. Käkisalmi:	3,000	4 71	98	173	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Kotka:	3,000	— 46	51	97	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—
13. Vaasa:	7,200	— 85	178	263	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Pietarsaari:	12,000	6 79	91	176	3	8	—	—	—	1	—	5	—	—	—
15. Oulu:	4,800	3 74	122	199	6	6	—	41	7	2	2	5	2	—	—
16. Raahela: ⁴⁾	5,000	11 125	189	325	5	9	—	1	—	1	—	8	—	—	3
<i>c) Maalaiskuntien</i>															
17. Vihti: Lapsenpäästölaitos		— 46	63	109	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>d) Yksityisten ja yhdistysten⁵⁾</i>															
18. Porvoo: Lapsenpäästölaitos	12,000	3 117	132	252	—	—	—	—	—	1	—	10	—	—	—
19. Loviisa:	4,000	2 43	73	118	—	2	—	—	—	1	—	2	—	—	1
20. Hanko:	5,000	2 36	78	116	4	3	—	—	—	2	—	1	—	—	—
21. Turku: Yksit. lapsenpäästölaitos	8,000	12 175	212	399	11	7	—	14	—	1	—	19	—	—	1
22. Rauma: Lapsenpäästölaitos	7,000	1 26	84	111	6	5	—	—	—	1	—	2	—	—	1
23. Noormarkku: Eva Ahlströmin saira- alan lapsenpäästöosasto	3,000	— 23	42	66	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24. Salo: Lapsenpäästölaitos	5,583	— 48	55	103	4	2	—	8	1	—	—	3	2	—	—
25. Hämeenlinna:	7,000	— 47	64	111	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26. Lahti:	12,800	5 81	143	229	61	3	—	17	7	8	7	9	—	—	1
27. Riihimäki:	9,500	3 59	101	163	37	5	—	—	—	2	—	1	—	—	—
28. Kouvola:	10,000	4 57	60	121	38	2	—	12	—	6	5	7	3	—	1
29. Mikkeli:	12,000	7 87	119	213	13	2	—	6	5	4	5	22	4	—	—
30. Savonlinna:	20,800	4 69	100	173	7	—	—	7	1	1	18	19	—	—	1
31. Heinola:	7,000	— 20	27	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32. Kuopio:	12,000	5 115	139	259	8	—	—	16	—	4	—	9	—	—	1
33. Jyväskylä:		— 15	24	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34. Rovaniemi:	3,500	— 10	19	29	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Yhteensä — Total		125,365	15,313	9,088	602	157	—	354	143	81	156	307	21	5	5/20

1) Tähän sisältyvät myös keskenmenot. 2) Ei ole ilmoitettu keinotekoisesta avustuksesta eikä komplikaati-
5) Sikäli kuin näistä on tietoja lääkintöhallitukselle lähetetty. 6) Toisessa tapauksessa oli uterus duplex, vagina duplex, gravi-

päiväkirjoista v. 1920.
maternités en 1920.

tusta annettiin artificiels		Komplikaatioita merkitty Complications										Äsken synty- neiden luku Nombre des nou- veau-nés		Synnyttäjästä ulos- kirjoitettiin Nombre des parturientes sorties					Kohtutau- tien takia hoi- dettuja ulos- kirjoitettiin Des femmes traitées pour différentes maladies de l'utérus sont sorties											
												Henkilö- luku Personnes		Kuoilleita Décédés					Terveinä ja paremmaksi tulleina Guéries et améliorées		Kuoilleita Décédés									
												Vuoden aikana syntynyt Nombre des naissances l'année en 1920		Synnytyksen keuhkossa ou heti sen jälkeen Au cours de l'accouchement ou immédiatement après					Seuraavaan vuoteen jäi Restes jusqu'en 1921		Parantumattomia Non-améliorées									
														Ennen synnyttämistä Avant l'accouchement					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Ankarampi vaurioitunut Hémorragie grave Chute du cordon					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Esiille putoonnut lapsenväsi Napsyvaren solunja ja kiertojummissa Nœuds et torsions du cordon					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Perätilia Présentation du siège Jalkatila Présentation du pied					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Ossatila Présentation du fœtus Kasvoilla Présentation de la face					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Poikittila Présentation transversale					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Hydrantion					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Andas laatio Bassin étroit					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Eklampsia					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Placenta previa					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Jalan alustamman Saisie de pied					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Iantien irrottaminen käsin Décollement manuel du placenta					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Abortus provocatus					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Partus arte praesensurus					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Saetio caesarea					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Epistomia					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
														Perforatio					Kuoilleita Décédés		Kuoilleita Décédés									
2	14	3	—	20	1	7	11	45	1	11	—	5	1	13	—	10	2,213	53	92	2,364	5	15	16	12	48	28	—	—		
2	14	1	—	16	—	5	9	45	1	11	—	5	—	—	—	10	1,910	39	83	2,051	—	15	—	11	44	28	—	1		
—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	163	4	2	167	—	—	10	—	2	—	—	2		
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	15	1	2	12	—	5	—	1	—	—	—	3		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65	8	2	69	—	—	—	—	2	—	—	4		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	1	3	65	—	—	5	—	—	—	—	5		
7	4	6	9	12	21	5	21	24	15	4	25	8	1	23	41	2	2,566	141	52	3,763	17	10	89	18	73	239	6	1		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96	4	—	105	—	—	—	—	7	—	—	6		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	766	16	14	777	—	3	32	1	15	96	3	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	835	20	4	971	—	8	28	3	17	91	2	1		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	679	29	8	685	—	1	2	3	17	4	—	8		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	161	11	3	163	—	2	1	3	4	—	—	10		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	85	6	2	92	—	—	4	1	—	—	—	11		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	262	9	—	263	—	—	—	—	—	—	—	12		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	163	15	3	166	—	2	1	3	2	2	—	13		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	183	5	3	187	—	2	1	4	5	40	1	14		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	274	20	14	295	—	3	15	1	11	1	—	15		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62	6	1	59	—	3	1	4	2	—	—	16		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	4	3	102	—	2	1	4	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	4	3	102	—	2	1	4	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	239	3	5	248	—	—	—	—	4	—	—	18		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	113	2	2	113	—	—	—	—	2	3	—	19		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115	1	1	114	—	1	—	—	1	—	—	20		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	374	7	3	376	—	—	11	—	12	14	—	21		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	111	4	1	109	—	—	—	—	2	—	—	22		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	7	2	59	—	—	4	1	2	—	—	23		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	101	4	—	103	—	—	—	—	—	8	—	24		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	109	5	—	106	—	2	1	—	2	—	—	25		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	148	5	14	214	—	2	4	2	7	17	—	26		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	164	—	1	158	—	1	—	—	4	—	—	27		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	109	7	3	108	—	8	—	3	1	12	—	28		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	6	2	206	—	—	—	1	6	6	—	29		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	158	3	6	166	—	1	1	1	4	7	—	30		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	—	1	45	—	—	—	1	1	—	—	31		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	240	7	7	248	—	—	3	1	7	16	—	32		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	3	4	33	—	1	—	—	4	—	—	33		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	1	28	—	—	—	—	—	—	—	34		
14	15	28	25	20	66	6	50	47	87	5	43	13	8	32	92	21	19	638	209	262	200	8	36	35	135	38	181	347	6	1

oista. ³⁾ Tähän sisältyy 164 tapausta keskenmenoja ynnä muita raskaudenhäiriöitä. ⁴⁾ Ei ole ilmoitettu komplikaatioista ditas in utero dextro, eclampsia gravis.

Taulu XI.
Tableau XI.

Valtion mielisairaaloissa vuonna 1920
Relevé des malades dans tous les établissements

Hoitolaitos. Etablissement.	Sairasvuokan luku. Nombre de lits.	Vuodelta 1919 jäännettä. Malades restés depuis 1919.		
		M. H.	N. F.	Yht. Total.
Lapinlahden keskuslaitos	122	67	58	125
Niuvanniemen keskuslaitos	330	183	140	323
Pitkäniemen keskuslaitos	520	262	241	503
Seilin turvalaitos	52	8	61	1) 69
Kuritusvankilan mielisairaala Turussa	70	65	—	65
Vastaanottolaitos Turussa	47	18	21	39
» Viipurissa	47	20	18	38
» Mikkelissä	12	5	5	10
» Mustasaarella	47	20	21	41
» Oulussa	20	11	10	21
Yhteensä — Total	1 267	659	575	1 234

1) Näistä oli 8 miestä ja 9 naista perhehoidossa.

2) » » 7 » » 9 » »

Taulu XII.
Tableau XII.

Valtion mielisairaaloihin vuonna 1920
Relevé des psychoses observées chez les malades entrés dans les

Hoitolaitos. Etablissement.	Insania sim-													
	Psychosis manicod- pressiva.		Dementia praecox.		Amentia.		Psychosis capitotatis.		Psychosis ex infec- tione.		Psychosis ex intoxica- tione.		Dementia arterio- sclerotica.	
	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.
Lapinlahden keskuslaitos	12	14	30	13	—	—	—	—	8	3	2	—	—	—
Niuvanniemen » 1) ..	5	19	30	20	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Pitkäniemen » 2) ..	12	19	63	62	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—
Seilin turvalaitos	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuritusvankilan mielisairaala Turussa 3)	6	—	23	—	2	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Vastaanottolaitos Turussa	14	14	26	27	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—
» Viipurissa 4) ..	19	23	27	33	—	—	—	—	2	—	2	—	1	—
» Mikkelissä ..	6	10	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» Mustasaarella	16	19	11	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vastaanottolaitos Oulussa	3	4	4	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä — Total	93	122	216	175	9	5	19	—	13	3	4	2	—	—

1) Sitäpaitsi 1 m. joka ei ollut mielisairas.

2) » 1 n. » » » »

3) » 4 m. » » » »

4) » 1 m. » » » »

hoidettujen potilaitten lukumäärä.

de l'Etat pour hospitalisation d'allénés en 1920.

Vuonna 1920 vastaanotettuja. <i>Malades entrés en 1920.</i>			Hoidettujen kokonaismäärä vuonna 1920. <i>Total des malades en 1920.</i>			Vuonna 1920 uloskirjotettuja. <i>Malades sortis en 1920.</i>			Vuoteen 1921 jääneitä. <i>Malades restés jusqu'en 1921.</i>		
M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.
84	41	125	151	99	250	85	43	128	66	56	122
41	43	84	224	183	407	38	43	81	186	140	326
97	89	186	359	330	689	95	89	184	264	241	505
—	1	1	8	62	70	1	1	2	7	61	2) 68
61	—	61	126	—	126	54	—	54	72	—	72
52	48	100	70	69	139	49	47	96	21	22	43
61	68	129	81	86	167	65	65	130	16	21	37
10	10	20	15	15	30	10	10	20	5	5	10
34	40	74	54	61	115	33	41	74	21	20	41
9	5	14	20	15	35	11	5	16	9	10	19
449	345	794	1,108	920	2,028	441	344	785	667	576	1,243

vastaanotettujen potilaitten sairauden muodot.

établissements de l'Etat pour hospitalisation d'aliénés en 1920.

Dementia senilis.		Degenaratio psychopathica.		Insania hysterica et neurasthenica.		Insania epileptica.		Imbecillitas et idiotia.		Dementia paralytica.		Lues cerebri.		Psychosis e vitio cerebri.		Psychoses aliae.		Diagnosis incerta.		Yhteensä. Total.		
M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	Yht. Total.
—	—	12	4	—	—	10	—	3	4	6	—	—	1	—	2	—	—	—	—	84	41	125
—	2	1	—	1	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	40	43	83
2	2	2	—	1	2	2	—	4	2	6	—	1	—	—	—	—	—	1	—	97	88	185
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	2	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57	—	57
—	3	—	—	2	1	—	—	2	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	48	100
—	—	1	2	2	5	—	2	—	1	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	60	68	128
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10	20
—	1	3	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	34	40	74
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	5	14
2	8	19	6	6	8	15	2	17	8	26	1	2	2	—	2	1	—	1	—	443	344	787

Taulu XIII.
Tableau XIII.

Valtion mielisairaaloihin vuonna 1920 vastaanotettujen hoidokkaitten lukumäärä ja ikä.¹⁾
Relevé des malades entrés en 1920 dans tous les établissements de l'Etat pour hospitalisation d'aliénés ainsi que l'âge de ces malades.

Tauti. Maladie.	Hoitolaitos. Etablissement.												Ikä vastaanotettaessa. Âge en entrant.						Vastaanotettujen kokonaisluku. Total des malades.													
	Lapinlahti.		Niuvanniemi.		Pitkäniemi.		Seili.		Kuitushuoneen mielisair. Turussa.		Turku.		Viipuri.		Mikkeli.		Mustasaari.		Oulu.		Total.		Alle 21 v. Au dessous de 21 ans.		21-30 v. 21-30 ans.		31-40 v. 31-40 ans.		41-50 v. 41-50 ans.		Yli 50 v. 50 ans et au-dessus.	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Insania simplex	52	30	35	42	80	84	1	50	—	—	43	47	50	57	10	10	27	39	9	5	31	159	115	79	81	45	49	29	39	—		
Dementia paralytica	6	—	—	—	6	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lues cerebri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Insania epileptica	10	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Insania hyster. et neurasth.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Degeneratio psychopathica. Imbecillitas. Idiōtia. Debilitas	15	8	2	1	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis e vitio cerebri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychoses aliae	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diagnosis incerta	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä — Total	84	41	40	48	97	88	1	157	—	—	52	48	60	68	10	10	34	40	9	5	39	193	120	101	88	59	52	34	45	—		

¹⁾ 6 miestä ja 1 nainen, jotka eivät olleet mielisairaita, on jätetty pois tästä ja seuraavista tauluista.

Taulu XIV.
Tableau XIV.

Valtion mielisairaaloihin v. 1920 vastaanotettujen hoidokkaitten kotipaikka.
Relevé des lieux de domicile des malades entrés dans tous les établissements de l'Etat pour hospitalisation d'aliénés en 1920.

Tauti. Maladie.	Yhteensä. Total.		Kotipaikka. — Lieu de domicile.																														
			Lääni. — Gouvernement.																										Ulkomaat. Étranger.		Kaupunki. Ville.		
			Uudenmaan.	Turun ja Porin.		Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen.		Viipurin.		Mikkelin.	Kuopion.		Vaasan.		Oulun.		Touremenon, Incomin.		M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.					N. F.
				M. H.	N. F.		M. H.	N. F.	M. H.	N. F.		M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.														
Insania simplex	356	315	671	57	33	54	55	3	4	36	34	76	68	23	14	25	34	55	55	27	15	—	1	—	2	293	263	63	52				
Dementia paralytica	26	1	27	2	—	5	—	1	—	2	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	6	1				
Lues cerebri	2	2	4	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—				
Insania epileptica	15	2	17	9	—	—	—	1	—	2	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	2	2	—				
Insania hysterica et neurasthenica	6	8	14	1	—	1	1	1	—	—	—	2	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6	1	2				
Degeneratio psychopathica. Imbecillitas. Idiotia. Debilitas	36	14	50	5	2	5	2	—	—	2	2	4	3	1	—	6	2	11	2	2	1	—	—	—	—	26	13	10	1				
Psychosis e vitis cerebri	—	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—				
Psychoses aliae	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—				
Diagnosis incerta	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—				
Yhteensä — Total	443	344	787	75	38	65	58	6	4	43	38	93	78	25	14	32	36	74	58	30	16	—	1	—	3	361	288	82	56				

Taulu XV.
Tableau XV.

Valtion mielisairaaloista vuonna 1920 uloskirjoitetut hoidokkaat.
Relevé des résultats du traitement des malades sortis en 1920 de tous les établissements de l'Etat pour hospitalisation d'aliénés.

Tauti. Maladie.	Terveet. Guéris.		Paremmaksi tulleet. Améliorés.		Parantumattomat. Non-améliorés.		Kuolleet. Morts.		Yhteensä. Total.		Yhteensä. Total.
	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	
Insania simplex	88	79	100	73	120	116	32	38	340	306	646
Dementia paralytica	—	—	6	—	6	—	10	2	22	2	24
Lues cerebri	—	2	—	—	—	—	1	—	1	2	3
Insania epileptica	1	2	9	—	2	—	2	—	14	2	16
Insania hysterica et neurasthenica	2	3	4	5	—	1	—	—	6	9	15
Degeneratio psychopath. Imbecillitas. Debilitas	1	1	11	4	34	11	2	1	48	17	65
Psychosis e vitis cerebri	—	—	—	3	2	1	—	1	2	5	7
Psychoses aliae	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Diagnosis incerta	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Yhteensä — Total	93	87	131	85	164	129	47	42	435	343	778

Taulu XVI.
Tableau XVI.

Valtion mielisairaaloissa
Relevé des malades guéris en 1920 dans tous les

Tauti, Maladie.	Hoitolaitos, Etablissement.										Paranumelten kokonais- luku. Total des guéris.			Ikä, Âge.									
	Lapinlahki		Niiuanneeni.		Pitkänieini.		Kurihush mielisair. Turussa.		Astelestegeleste. Vastantotal- tokeste.		Yhte. Total.	Alle 21 v. Moins de 21 ans.		21-30 v.		31-40 v.		41-50 v.		Yli 50 v. Plus de 50 ans.			
	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.		M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.		
Insania simplex.....	7	8	7	13	16	6	16	—	42	52	88	79	167	19	13	25	26	21	16	17	14	6	10
Lues cerebri.....	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Insania epileptica.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	2	3	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—
Insania hysterica et neu- rasthenica.....	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3	2	3	5	—	—	1	1	1	—	—	—	—	2
Degener. psychopathica. Im- becillitas. Idiotia. Debilitas	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Psychoses aliae.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Yhteensä — Total	9	10	7	13	17	6	16	—	44	58	93	87	180	19	15	27	28	23	18	18	14	6	12

Taulu XVII.
Tableau XVII.

Taulu osottava maassa 31 päivänä joulu-
Relevé total des aliénés dans tout

L ä ä n i, Départements.	Mielisairaitten lukumäärä, Nombre d'aliénés.			Sivillisääty. — Etat civil.														
				Naineita. Mariés.			Naimattomia. Non mariés.			Leskiä. Veufs et veuves.			Erotettuja. Divorcés.			Tuntema- ton. Inconnp.		
	M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.
Uudenmaan lääni.....	296	250	546	30	32	62	253	195	448	12	20	32	1	2	3	—	1	1
Turun ja Porin lääni.....	655	669	1,324	70	87	157	566	519	1,085	18	59	77	1	4	5	—	—	—
Ahvenanmaan maakunta..	25	33	58	3	2	5	22	24	46	—	6	6	—	—	—	1	1	1
Hämeen lääni.....	413	413	826	45	69	114	348	290	638	17	49	66	3	5	8	—	—	—
Viipurin ».....	566	460	1,026	110	102	212	434	301	735	12	52	64	7	5	12	3	—	3
Mikkelin ».....	259	278	537	24	40	64	223	205	428	12	29	41	4	4	4	—	—	—
Kuopion ».....	392	388	780	57	75	132	318	274	592	12	37	49	5	2	7	—	—	—
Vaasan ».....	804	793	1,597	147	112	259	619	585	1,204	35	88	123	3	8	11	—	—	—
Oulun ».....	465	353	818	59	64	123	394	256	650	11	33	44	1	—	1	—	—	—
Yhteensä — Total	3,875	3,637	7,512	545	583	1,128	3,177	2,649	5,826	129	373	502	21	30	51	3	2	5

¹⁾ Taulu on yhteenvedo maassa 31 p. jouluk. 1920 löytyvistä mielisairaista, laadittu niiden luetteloiden mu-
dosta, on velvollinen vuosittain jättämään piiriääkärille julistukseen liitetyn kaavan mukaan. Luettelot ovat kuitenkin
kotoisin olevista mielisairaista.

v. 1920 parantuneet hoidokkat.

établissements de l'Etat pour hospitalisation d'aliénés.

Oloaika hoitolaitoksessa. Durée de séjour dans l'établissement.										Taudin kestävyys alusta alkaen. Durée de la maladie depuis son début.													
Alle 3 kuukautta. Moins de 3 mois.		3—6 kuukautta. 3 à 6 mois.		6—12 kuukautta. 6 à 12 mois.		1—3 v. 1 à 3 ans.		Yli 5 v. Plus de 5 ans.		Alle 3 kuukautta. Moins de 3 mois.		3—6 kuukautta. 3 à 6 mois.		6—12 kuukautta. 6 à 12 mois.		1—2 v. 1 à 2 ans.		2—3 vuotta. 2 à 3 ans.		Yli 3 v. Plus de 3 ans.		Tuntematon. Inconnu.	
M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.	M. H.	N. F.
33	24	30	28	20	21	5	5	—	1	32	20	21	19	21	23	9	10	3	—	1	1	1	6
1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	30	31	29	21	22	5	5	—	1	36	25	21	20	21	25	10	10	3	—	1	1	1	6

kuuta 1920 löytyvät mielisairaat. 1)

le pays au 31 Décembre 1920.

Sairaustunetta. — Aliénés.						Hoidetaan. — Soignés dans des.														
Lapsena. Depuis l'enfance.			Vanhempina. Depuis l'âge adulte.			Yleisissä mielisairalaitoksissa. Asiles publics d'aliénés.			Kunnallisissa mielisairalaitoksissa. Asiles publics d'aliénés des communes.			Yksityisissä mielisairalaitoksissa. Asiles privés d'aliénés.			Kunnalliskodeissa. Asiles d'indigents.			Yksityisissä kodeissa. Maisons privées.		
M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.	M. H.	N. F.	Yht. Total.
85	80	165	211	170	381	49	28	77	30	31	61	13	23	36	45	51	96	159	117	276
245	215	460	410	454	864	49	49	98	72	52	124	52	35	87	84	84	168	398	449	847
7	11	18	18	22	40	4	3	7	1	1	2	—	—	—	—	—	—	20	29	49
111	91	202	302	322	624	58	64	122	23	18	41	2	1	3	88	101	189	242	229	471
123	116	239	443	344	787	66	41	107	31	44	75	10	3	13	97	107	204	362	265	627
55	63	118	204	215	419	21	22	43	5	12	17	4	—	4	69	79	148	160	165	325
95	66	161	297	322	619	69	71	140	6	12	18	3	—	3	87	84	171	227	221	448
167	164	331	637	629	1,266	76	51	127	17	18	35	10	8	18	140	183	323	561	533	1,094
114	102	216	351	251	602	43	27	70	6	1	7	3	—	3	35	33	68	378	292	670
1,002	908	1,910	2,875	2,729	5,602	435	356	791	191	189	380	97	70	167	645	722	1,367	2,507	2,300	4,807

kaan, jotka maan papisto julistuksen mukaan 28 p. toukok. 1889 koskeva lähempiä määräyksiä mielisairaitten hoi-
kin osottautuneet varsin puutteelliseksi. Niistä puuttuu m. m. tiedot Helsingin, Turun ja Tampereen kaupungeista

LIITE.

Väkiluku, kuolleet ja keuhkotautien kuolleet.
Population, décès et décès

	1911.			1912.			1913.			1914.		
	Väkiluku vuoden lopussa. Population à la fin de l'année.	Kuolleet. Décès.	Keuhkotautien kuolleet. Décès par suite de phthisie.	Väkiluku vuoden lopussa. Population à la fin de l'année.	Kuolleet. Décès.	Keuhkotautien kuolleet. Décès par suite de phthisie.	Väkiluku vuoden lopussa. Population à la fin de l'année.	Kuolleet. Décès.	Keuhkotautien kuolleet. Décès par suite de phthisie.	Väkiluku vuoden lopussa. Population à la fin de l'année.	Kuolleet. Décès.	Keuhkotautien kuolleet. Décès par suite de phthisie.
1 Uudenmaan lääni	385,006	5,741	808	394,299	5,992	857	402,053	6,000	912	407,484	5,695	900
2 Turun ja Porin lääni	503,969	8,060	1,418	506,833	7,946	1,472	510,706	7,872	1,540	514,628	7,652	1,450
3 Hämeen lääni	346,043	5,346	882	350,319	5,439	901	352,749	5,520	918	356,405	5,380	880
4 Viipurin »	528,843	9,058	1,133	538,374	8,967	1,107	546,553	8,771	1,070	555,215	8,699	1,070
5 Mikkelin »	199,541	3,600	282	200,552	3,389	258	200,988	3,540	291	202,122	3,351	260
6 Kuopion »	336,655	5,912	832	340,029	5,797	973	342,264	5,802	825	345,224	5,704	960
7 Vaasan »	519,685	8,364	1,566	524,753	8,653	1,729	529,786	8,835	1,799	535,462	8,265	1,710
8 Oulun »	335,083	5,566	925	341,212	5,462	929	346,896	5,536	922	352,861	5,944	970
9 Koko maa — Pays entier	3,154,825	51,647	7,846	3,196,371	51,645	8,226	3,231,995	51,876	8,277	3,269,401	50,690	8,230

Keuhkotautien kuolleet.
Mortalité par suite de phthisie.

	1911.		1912.		1913.		1914.	
	Kuolleita 1,000 asukkaasta kohden. Décès par 1,000 habitants.	% kaikista kuolleista. En % du total des décès.	Kuolleita 1,000 asukkaasta kohden. Décès par 1,000 habitants.	% kaikista kuolleista. En % du total des décès.	Kuolleita 1,000 asukkaasta kohden. Décès par 1,000 habitants.	% kaikista kuolleista. En % du total des décès.	Kuolleita 1,000 asukkaasta kohden. Décès par 1,000 habitants.	% kaikista kuolleista. En % du total des décès.
1 Uudenmaan lääni	2.12	14.07	2.20	14.30	2.29	15.20	2.25	15.96
2 Turun ja Porin lääni	2.83	17.59	2.91	18.53	3.03	19.56	2.84	19.01
3 Hämeen lääni	2.56	16.50	2.59	16.57	2.61	16.63	2.49	16.41
4 Viipurin »	2.16	12.51	2.07	12.35	1.97	12.20	1.94	12.30
5 Mikkelin »	1.42	7.83	1.29	7.61	1.45	8.22	1.33	8.03
6 Kuopion »	2.48	14.07	2.88	16.78	2.42	14.22	2.80	16.87
7 Vaasan »	3.03	18.72	3.31	19.98	3.41	20.36	3.22	20.77
8 Oulun »	2.79	16.02	2.75	17.01	2.68	16.65	2.78	16.37
9 Koko maa — Pays entier	2.50	15.19	2.59	15.93	2.58	15.96	2.53	16.25

autiin kuolleet vv. 1911—1920.

par suite de phthisie 1911—1920.

1915.			1916.			1917.			1918.			1919.			1920.		
Väkiluku vuoden lopussa. Population à la fin de l'année.			Kehhokautiin kuolleet. Décès par suite de phthisie.			Väkiluku vuoden lopussa. Population à la fin de l'année.			Kehhokautiin kuolleet. Décès par suite de phthisie.			Väkiluku vuoden lopussa. Population à la fin de l'année.			Kehhokautiin kuolleet. Décès par suite de phthisie.		
Kuoleet. Décès.			Kuoleet. Décès.			Kuoleet. Décès.			Kuoleet. Décès.			Kuoleet. Décès.			Kuoleet. Décès.		
414,430	5,902	916	421,959	5,870	1,014	429,573	6,238	869	425,287	12,142	988	427,751	7,202	807	442,699	5,865	826
517,782	7,775	1,537	520,386	7,937	1,515	521,612	8,716	1,506	517,673	16,182	1,476	518,022	9,234	1,130	521,735	8,189	1,193
358,389	5,320	881	360,226	5,758	916	362,703	6,248	899	356,845	14,615	968	357,106	6,385	761	360,115	5,488	818
562,298	8,964	1,195	567,187	10,007	1,267	572,229	10,641	1,229	565,771	18,094	1,184	564,512	11,466	1,077	561,921	8,698	977
202,680	3,479	304	202,357	3,684	329	202,496	4,033	305	203,506	4,940	302	203,818	4,165	245	204,565	3,461	180
347,198	6,150	973	348,233	6,340	987	350,357	6,601	982	352,954	8,796	941	352,585	7,838	889	355,810	6,437	766
540,094	8,385	1,810	543,341	8,130	1,791	542,978	9,313	1,771	543,690	11,919	1,498	544,656	9,394	1,323	549,182	8,224	1,462
357,779	6,230	1,003	361,314	6,851	1,117	364,905	7,073	1,108	366,088	8,414	1,026	366,787	7,248	859	371,515	6,942	871
3,300,650	52,205	8,619	3,325,003	54,577	8,936	3,346,853	58,863	8,669	3,331,814	95,102	8,333	3,335,237	62,932	7,091	3,367,542	53,304	7,093

isuus vv. 1911—1920.

e phthisie 1911—1920.

1915.		1916.		1917.		1918.		1919.		1920.	
Kuoletta 1,000 asukas- kohlta. Décès par 1,000 habitants.		Kuoletta 1,000 asukas- kohlta. Décès par 1,000 habitants.		Kuoletta 1,000 asukas- kohlta. Décès par 1,000 habitants.		Kuoletta 1,000 asukas- kohlta. Décès par 1,000 habitants.		Kuoletta 1,000 asukas- kohlta. Décès par 1,000 habitants.		Kuoletta 1,000 asukas- kohlta. Décès par 1,000 habitants.	
% kaikista kuolleista. En % du total des décès.		% kaikista kuolleista. En % du total des décès.		% kaikista kuolleista. En % du total des décès.		% kaikista kuolleista. En % du total des décès.		% kaikista kuolleista. En % du total des décès.		% kaikista kuolleista. En % du total des décès.	
2.23	15.52	2.42	17.27	2.04	13.93	2.31	8.14	1.89	11.21	1.90	14.08
2.98	19.77	2.92	19.09	2.89	17.28	2.84	9.12	2.18	12.24	2.29	14.57
2.47	16.56	2.55	15.91	2.49	14.39	2.69	6.62	2.13	11.92	2.28	14.91
2.14	13.33	2.24	12.66	2.16	11.55	2.08	6.54	1.91	9.39	1.73	11.23
1.50	8.74	1.62	8.93	1.51	7.56	1.49	6.11	1.20	5.88	0.88	5.20
2.81	15.82	2.84	15.57	2.81	14.88	2.68	10.70	2.52	11.34	2.16	11.90
3.37	21.59	3.31	22.03	3.26	19.02	2.76	12.57	2.43	14.08	2.67	17.78
2.82	16.10	3.11	16.30	3.05	15.67	2.81	12.19	2.34	11.85	2.36	12.55
2.62	16.51	2.70	16.37	2.60	14.73	2.51	8.81	2.13	11.27	2.11	13.31